พระเมตตา

เล่ม ๒

โดย

ฤๅษีลิงดำ

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ

น.ส. ศิริ อมาตยกุล

ณ เมรุวัดมกุฎกษัตริยาราม

วันเสาร์ ที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๑

คำปรารภ

กราบขอบพระคุณหลวงพ่อพระมหาวีระถาวโร และท่าน พล.อ.ต. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ หลังจากที่ข้าพเจ้าได้อ่านหนังสือ "พระเมตตา" เล่ม ๒ เขียนโดยท่านฤาษีลิงดำ ซึ่งอาจารย์จาไน เกษมศิริ อาจารย์โรงเรียนสวนสุนันทาเพื่อนรักของข้าพเจ้ากรุณานำมาให้อ่าน ข้าพเจ้ามีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะพิมพ์หนังสือเล่มนี้ เพราะมีสาระคุณประโยชน์เหลือหลาย เพื่อแจกเป็นบรรณาการแก่ญาติพี่น้อง มิตรสหาย และท่านผู้มีเกียรติ เป็นอนุสรณ์ในการฌาปนกิจศพ น.ส. ศิริ อมาตยกุล ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันเสาร์ที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๑

อาจารย์จาไน ได้ทราบความประสงค์ก็รีบออกปากทันทีว่าจะไปกราบขออนุญาตหลวงพ่อและท่าน พล.อ.ต. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ นับเป็นโชคดีอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสพบ และกราบเรียนขออนุญาตทั้งหลวงพ่อและท่าน พล.อ.ต. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ ที่บ้านเมื่อวันเสาร์ที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ศกนี้ และก็ได้รับอนุญาตให้พิมพ์ได้

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อ และท่าน พล.อ.ต. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ มา ณ โอกาสนี้ด้วย

เจ้าภาพ

นางสาวศิริ อมาตยกุล

ชาตะ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๗

มรณะ ๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑

ประวัติ
น.ส. ศิริ อมาตยกุล

เกิดเมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๗ ปีมะเมีย แรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เวลา ๗.๔๐ น. ที่บ้านปากคลองตลาด ตำบลพระราชวัง กรุงเทพมหานคร เป็นบุตรคนที่ ๓ ของหลวงปาณีบริหาร (แห อมาตยกุล) และนางปาณีบริหาร (ทรัพย์ อมาตยกุล) มีพี่ ๒ คน และน้อง ๓ คน คือ

๑. หลวงวิทูรสถลกิจ (ทองอยู่ อมาตยกุล)
๒. นางกฤษณะโยธิน (นวม อมาตยกุล) ถึงแก่กรรม
๓. นางสมรภูมิพิชิต (สอาด อมาตยกุล) ถึงแก่กรรม
๔. นางนิติฑัณฑ์ประภาส (สว่าง อมาตยกุล) ถึงแก่กรรม
๕. นางพิทักษ์มนูศาสตร์ (เพ็ญแข อมาตยกุล) ถึงแก่กรรม

ตอนเยาว์วัยอายุประมาณ ๖ ขวบ หม่อมเจ้าหญิงใชศรี ปราโมช ได้ขอไปเป็นบุตรบุญธรรมและได้รับการศึกษาเล่าเรียน อบรมดูแลเยี่ยงกุลสตรี อยู่ในวังสระปทุม จนกระทั่งอายุได้ ๑๗ ปี คุณหลวงปาณีบริหารจึงได้ทูลลา น.ส. ศิริ ออกจากในวัง เพื่อไปอยู่บ้าน ทำหน้าที่ดูแลบ้านแทนพี่สาวที่แต่งงานไปแล้ว

น.ส. ศิริ มีโรคความดันโลหิตสูง เป็นโรคประจำตัว เมื่ออายุ ๒๕ ปี เคยล้มป่วยเป็นอัมพาตตายไปซีกตัวข้างซ้าย และพูดไม่ได้เป็นเวลาเดือนเศษ คุณพ่อซึ่งเป็นหมอนวดประจำพระองค์ในรัชกาลที่ ๕ และสมเด็จพระพันปีหลวง ได้ร่วมกับหมอฝรั่งชื่อโรแบร์ ทำการรักษาทั้งฉีดยาและทั้งนวดเส้นสาย จนกระทั่งหายเป็นปกติพูด และเดินเหินได้อย่างเดิม

เมื่ออายุประมาณ ๕๐ ปีเศษ น.ส. ศิริเริ่มมีอาการปวด บวมแดงที่สะโพกด้านขวา อาการได้รุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ได้ไปให้หมอที่โรงพยาบาลศิริราชตรวจวิเคราะห์แล้ว ได้ความว่าเป็นวัณโรคในกระดูก ต้องนำตัวเข้ารับการผ่าตัด และรักษาที่โรงพยาบาลศิริราช และนายแพทย์โรจน์ สุวรรณสุทธิ ให้การดูแลรักษาตลอดระยะเวลา ๒ เดือนที่นอนป่วยอยู่ที่โรงพยาบาล เมื่อ

กลับมาพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน ต้องให้นางพยาบาลมาชะล้างแผลทำความสะอาดทุกวัน กว่าแผลจะหายสนิทดีกินเวลาเกือบ ๒ ปีเศษ เนื่องจากกระดูกขาทั้งสองข้างของ น.ส. ศิริ บางมาก หมอเกรงว่าถ้าเกิดพลาดหกล้ม กระดูกจะหักได้โดยง่าย น.ส. ศิริจึงกลัว และไม่กล้าเดินแต่นั้นมา ได้แต่คลานบ้าง และนั่งถัดไปบ้างเท่านั้น เวลาจะไปไหนมาไหน ก็ต้องอุ้มใส่เก้าอี้ และหามไปนั่งรถอีกทีหนึ่ง

ในระยะหลัง ๆ น.ส. ศิริก็ยังมีโรคความดันโลหิตสูงคอยรบกวนอยู่เสมอ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ น.ส. ศิริมีอาการปวดศีรษะอย่างรุนแรง และมีอาการเซื่อง-ซึมไม่ค่อยพูดจา รุ่นขึ้นวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ จึงได้เข้ารับการรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลประสาทพญาไท เนื่องจากเส้นโลหิตในสมองตีบเป็นอัมพาต โดยอยู่ในความดูแลรักษาของ พ.ญ. อร่ามศรี วสุวัต ขณะป่วยอยู่ที่โรงพยาบาลนี้ ต้องทำการผ่าตัดเจาะหน้าท้องเพื่อให้อาหารและยา ทางสายยาง เนื่องจากกลืนอาหารเองไม่ค่อยได้ น.ส. ศิริรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลประสาทอยู่ประมาณ ๔ เดือน อาหารป่วยก็ไม่ดีขึ้น จึงได้ย้ายมาอยู่ในความดูแลของ ศ.จ. นายแพทย์ อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่โรงพยาบาลรามาธิบดี และอยู่ที่นี่อีกประมาณ ๒ เดือน หมอก็แนะนำให้กลับไปพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน โดยมีนายแพทย์ อรรถสิทธิ์ ร่วมด้วย นายแพทย์ ประเสริฐ บุญเกิด ให้การดูแลรักษาเป็นอย่างดีเรื่อยมา น.ส. ศิริกลับมาพักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน อาการป่วยดีขึ้น แต่ยังช่วยตัวเองไม่ได้เลย ต้องมีพยาบาลพิเศษมาดูแลทั้งกลางวันและกลางคืน ตลอดมาเป็นเวลา ๔ ปีกว่า

หลังจากเดือนตุลาคม ๒๕๒๐ เป็นต้นมา อาการของ น.ส. ศิริก็ไม่ค่อยดี นอนนิ่งเฉย ไม่พูดจาและมีอาการมือเท้าบวม วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ พยาบาลเวรกลางคืนได้มารายงานว่า "คุณยาย" มีอาการหอบผิดปกติ เนื่องจากเป็นเวลากะทันหัน จึงได้ขอให้พันเอกพิเศษ นายแพทย์ สมมาตร สมรภูมิพิชิต (หลานชาย ซึ่งเป็นบุตรของ นางสอาด สมรภูมิพิชิต) มาช่วยตรวจดูอาการก่อน ปรากฏว่า น.ส. ศิริมีโรคแทรก มีน้ำท่วมปอด และหัวใจเต้นไม่สม่ำเสมอ จึงได้ช่วยกันนำตัวส่งโรงพยาบาลพญาไทโดยด่วน

วันจันทร์ ที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ เวลาประมาณ ๑๔.๔๐ น. น.ส. ศิริหัวใจวายไปด้วยอาการสงบ รวมเวลาที่ป่วยอยู่โรงพยาบาลประสาท และโรงพยาบาลรามาธิบดี ตลอดทั้งที่บ้านด้วย ๕ ปี ๓ เดือน ๒๑ วัน รวมอายุได้ ๘๓ ปี ๓ เดือน ๑๕ วัน

หลาน ๆ ในวันสวดพระอภิธรรม ๗ วัน
ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม

แด่คุณแม่ ด้วยความอาลัยรัก

ข้าพเจ้าเป็นบุตรพระนิติฑัณฑ์ประภาส (สนอง สุจริต) และ นางนิติฑัณฑ์ประภาส (สว่าง อมาตยกุล) ข้าพเจ้าต้องสูญเสียคุณแม่สว่างทันทีที่ข้าพเจ้าได้ปฏิสนธิมาในโลกนี้ พูดง่าย ๆ ก็คือข้าพเจ้ากับคุณแม่สว่างหลีกชีวิตกัน พอลูกเกิดคุณแม่ก็ดับ ข้าพเจ้าจึงเป็นลูกกำพร้าแม่แต่วินาทีนั้นมา นับเป็นบุญกุศลของข้าพเจ้าอย่างเหลือล้น ที่มีคุณป้า (น.ส. ศิริ อมาตยกุล) เป็นผู้ให้ความรัก ความเมตตาอุปถัมภ์ เลี้ยงดู ข้าพเจ้าเป็นอย่างดีจากนั้นเป็นต้นมา ข้าพเจ้าเรียกคุณป้าเป็นคุณแม่ตั้งแต่จำความได้ และในระยะหลังต่อมาข้าพเจ้าก็ได้สูญเสียคุณพ่อไปอีกคน สำหรับคนที่ต้องสูญเสียทั้งพ่อและแม่อย่างนี้ คงต้องตกอยู่ในความอ้างว้างว้าเหว่อย่างสุดที่จะพรรณนา แต่ตัวข้าพเจ้าหาได้มีความรู้สึกดังเช่นที่กล่าวมานี้เลย ทั้งนี้เพราะข้าพเจ้ามีคุณแม่ผู้ให้ความอุปการะดูแลทุกข์สุข ให้ความรัก ห่วงใยอย่างหาที่เปรียบมิได้ ข้าพเจ้าจึงมีความรู้สึกเหมือนว่าไม่ขาดพ่อและแม่ดังลูกกำพร้าคนอื่น ๆ

คุณแม่ให้การศึกษาเล่าเรียนแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างดี เริ่มต้นก็ให้เข้าโรงเรียน เซ็นต์ฟรังซิสซาเวียร์ ตั้งแต่ประถมจนจบชั้นมัธยม ๖ ต่อมาก็เข้าเรียนชั้นมัธยม ๗–๘ ที่โรงเรียนราชินีปากคลองตลาด และเข้าศึกษาต่อที่จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยจนจบ ได้ปริญญาอักษรศาสตร์ ในปี ๒๔๘๗

คุณแม่เป็นผู้ที่มีกตัญญู กตเวที ต่อบิดา มารดา ผู้หลักผู้ใหญ่ และผู้มีพระคุณทั้งหลาย ประพฤติปฏิบัติตนโดยสม่ำเสมอตลอดมา มีอุปนิสัยใจคอสุขุมเยือกเย็น เป็นผู้ที่ขยันขันแข็ง ไม่ชอบ นั่ง นอน อยู่เฉย ๆ ชอบทำธุรกิจเกี่ยวกับที่ดินและอื่น ๆ จึงต้องเดินทางขึ้นล่องต่างจังหวัดบ่อย ๆ และต้องไปดูแลและทำด้วยตนเองทั้ง ๆ ที่เป็นผู้หญิงบอบบางผู้หนึ่งเท่านั้น ธุรกิจการงานที่ทำของคุณแม่ก็มีแต่เจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ เพราะคุณแม่เป็นผู้ที่มีจิตเมตตา มีความโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อ ผ่อนปรน ให้ความเป็นกันเอง ให้ความเห็นอกเห็นใจ แก่บุคคลทั่วไป รักพี่ รักน้อง และหลาน ๆ เป็นชีวิตจิตใจ ให้ความช่วยเหลือในทุกวิถีทางเท่าที่กำลังความสามารถจะทำได้ โดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย คุณแม่จึงเป็นที่เคารพรักใคร่ ชอบพอ ของญาติพี่น้อง และผู้ที่รู้จักคุ้นเคยทั่วไป

ทางด้านการบุญการกุศล คุณแม่เป็นผู้ที่เชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา ชอบทำบุญมาตั้งแต่อายุยังน้อยอยู่ เป็นต้นว่าร่วมทำบุญ ทอดกฐิน ช่วยสร้างโบสถ์ ช่วยสร้างถนน ใครบอกบุญ

ที่ไหนก็ทำด้วยทุกคราวไป ครั้นเมื่อคุณแม่มีอายุเป็นผู้ใหญ่ขึ้นและอยู่ในฐานะมั่นคงพอจะทำอะไรได้ตามความพอใจของตน คุณแม่ก็เริ่มประกอบการกุศลใหญ่ ๆ เช่นสร้างพระประธาน ถวายวัดดาวดึงษ์ จังหวัดปทุมธานี สร้างพระประธานถวายวัดบนเขา จังหวัดสระบุรี คุณแม่บวชพระหลายองค์ รวมทั้งเป็นโยมอุปถากจนกว่าพระที่บวชให้นั้นจะสึก สร้างโบถส์ร่วมกับพี่น้องที่วัดสหมิตรมงคล ความจริงวัดนี้ (สหมิตรมงคล) ท่านเจ้าอาวาสได้ขอที่ดินด้านหน้าวัดตอนติดถนน ซึ่งเป็นของคุณแม่และน้องสาว (คุณน้าเพ็ญแข พิทักษ์มนูศาสตร์) เพื่อที่วัดจะได้มีทางเข้าออกสะดวก เพราะติดถนน คุณแม่และคุณน้าสองคนพี่น้องก็ยินดีบริจาคที่ดินแปลงนี้ถวายวัดด้วยใจศรัทธา นอกจากนี้ยังได้ร่วมกันพี่น้องสร้างหอระฆังให้วัดนี้อีกด้วย และในปีต่อมาก็ร่วมกันพี่น้องลูกหลาน ทอดกฐินที่วัดสหมิตรมงคล และที่จังหวัดปทุมคุณแม่ก็ได้ประกอบการกุศลไว้มาก เป็นต้นว่า ได้สร้างธรรมมาสเทศน์ สร้างโต๊ะหมู่บูชา และสร้างพระไตรปิฎกถวายวัดโพธิ์ทอง ทอดกฐินวัดป่ากลางทุ่ง

นอกจากนี้คุณแม่ยังได้บริจาคให้สาธารณกุศลอีก เช่น บริจาคเงินสร้างห้องคนไข้พิเศษที่ตึกหริศจันทร์ ศิริราชพยาบาล บริจาคสมทบทุนมูลนิธิรามาธิบดี บริจาคเงินบำรุงโรงพยาบาลประสาทพญาไท บริจาคเงินช่วยสมาคมปราบวัณโรค และท้ายที่สุดนี้ คุณแม่ได้บริจาคเงินให้สภากาชาดสมทบทุนสร้างตึกศัลยกรรมใหม่ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

ความกรุณาปรานีของคุณแม่ที่ชุบเลี้ยงข้าพเจ้าเป็นตัวเป็นตนมาจนกระทั่งบัดนี้ไม่มีคำพูดใด ๆ จะสรรหามาให้เหมาะสมได้ พระคุณของท่านนั้นใหญ่หลวงสุดที่จะพรรณนา ข้าพเจ้าได้แต่งงานกับคุณกิจจา วงศ์ทองศรี ก็ด้วยความเห็นดีเห็นชอบของคุณแม่ ทั้งเป็นธุระจัดการปลูกเรือนหอ ตลอดจนทำทุกสิ่งทุกอย่างให้อย่างสมบูรณ์ และแล้วคุณแม่ก็ไม่ผิดหวังในตัวคุณกิจจาเลย คุณกิจจาได้ทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัวอย่างดีเลิศในการดูแลทุกข์สุขการเจ็บไข้ได้ป่วยของคุณแม่ร่วมกันกับข้าพเจ้าตั้งแต่ตอนต้นมา ยิ่งในระยะหลัง ๆ เมื่อคุณแม่ล้มป่วยเข้าโรงพยาบาลและรักษาตัวอยู่ที่บ้าน คุณกิจจาเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติภารกิจแทนทุกอย่าง เพื่อให้คุณแม่ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดีที่สุดจนกระทั่งถึงวาระสุดท้าย

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐาน ไม่ว่าเกิดชาติใดภพใดก็ขอให้ได้เกิดมาเป็นแม่-ลูกกันตลอดไป ขอให้กุศลผลบุญ และคุณงามความดีของคุณแม่ที่ได้สร้างสมไว้ตลอดเวลามา จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ผุดผ่องของคุณแม่ไปสู่สุคติในสัมปรายภพนั้นเทอญ.

ศรีสว่าง วงศ์ทองศรี

อาลัยคุณน้า

คุณน้าศิริ อมาตยกุล เป็นน้าสาวคนรองจากคุณแม่ ตั้งแต่ผมจำความได้ก็ได้ทราบว่าคุณน้ารักผมมาก เพราะผมเป็นหลานคนแรกของคุณน้า ผมได้รับความเมตตาอุปการะช่วยเหลือจากคุณน้าตลอดมาทั้งในด้านการศึกษาเล่าเรียน และการก่อร่างสร้างตัว จนผมและครอบครัวได้ดีมีความสุขอยู่จนขณะนี้ คุณน้าเป็นผู้มีพระคุณต่อผมมาก เปรียบประดุจแม่ที่สอง

คุณน้าเป็นผู้มาดี มีใจเป็นกุศลเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา บริจาคทรัพย์ทำบุญกุศลและช่วยเหลือผู้เดือดร้อนได้รับทุกข์ตลอดมา นับได้ว่าคุณน้าเป็นผู้อยู่ดี แม้ชีวิตบั้นปลายของคุณน้าได้รับทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บอยู่บ้าง ก็อดทนยอมรับสภาพโดยมิได้รบกวนหรือสร้างความหนักใจให้แก่ลูกหลาน และคุณน้าก็ได้จากไปโดยอาการสงบ คุณน้าเป็นผู้ที่มาดี อยู่ดีและไปดีนับว่าเป็นบุญกุศลอย่างยิ่ง

ทุกคนทราบดีว่าการจากไปเป็นของเที่ยงแท้ไม่มีใครที่จะหลีกพ้นได้ ผมก็อดที่จะเศร้าสลดอาลัยในการจากไปของคุณน้าไม่ได้ โอกาสสุดท้ายที่ได้พบคุณน้าที่โรงพยาบาลพญาไท เมื่อเที่ยงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ พอกลับจากเยี่ยมตอนเย็นก็ได้รับข่าวการจากไปของคุณน้ารู้สึกใจหายและเสียใจที่ไม่ได้อยู่จนวาระสุดท้าย คุณน้าจากไปแล้วคงเหลือแต่คุณงามความดีที่คุณน้าทำไว้จะปรากฏชั่วกาลนาน

ขออานิสงส์และบุญกรรมดีทั้งหลายที่คุณน้าได้ประกอบไว้ในภพนี้จงดลบันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของคุณน้า มีแต่ความสงบสุขในสัมปรายภพตลอดไป

จากหลาน

เกรียง กฤษณะโยธิน และ ครอบครัว

ระลึกถึงคุณอาศิริ อมาตยกุล

เมื่อสมัยเด็ก ๆ ข้าพเจ้าได้อาศัยอยู่กับคุณอาเพื่อไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนใกล้ ๆ บ้าน ซึ่งคุณอาได้เอาใจใส่ดูแลข้าพเจ้าเป็นอย่างดี นับว่าเป็นพระคุณอย่างสูงที่มีอยู่ต่อข้าพเจ้า คุณอาจัดว่าเป็นผู้ที่มีอายุยืนมากผู้หนึ่ง ซึ่งถึงแม้ในระยะหลังจะมีสุขภาพไม่สมบูรณ์ แต่ก็ได้บำเพ็ญการกุศลอยู่ตลอดมา การจากไปของคุณอาในครั้งนี้ ลูกหลานย่อมอาลัยถึงเป็นอันมาก ด้วยคุณงามความดีทั้งหลายและกุศลผลบุญที่คุณอาศิริ อมาตยกุล ได้บำเพ็ญมาแล้วในอดีต จงเป็นปัจจัยให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ผุดผ่องของคุณอาจงประสบสุข วิบูลย์พูนผลในสัมปรายภพเทอญ

พล.ร.ท. คำยืน อมาตยกุล

คิดถึงคุณป้า

วันนั้นเป็นวันจันทร์ ที่ ๖ ก.พ. ๒๑ ข้าพเจ้ายังไม่ได้ไปเยี่ยมคุณป้า เพราะไปมาเมื่อวานนี้แล้ว พอดีพี่เกรียงกับพี่ตุ๊มาหาคุณพ่อและบอกว่าไปเยี่ยมคุณน้าหริมา ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสถามถึงอาการ ได้ความว่านอนหลับตานิ่ง ๆ เหมือนเดิม และคิดว่าพรุ่งนี้สาย ๆ ค่อยไปหาคุณป้าอีก เพราะเมื่อ ๕ ปีก่อนคุณป้าเริ่มป่วยและอยู่ ร.พ. ข้าพเจ้ากลับจาก ร.ร. ต้องแวะไปเยี่ยมทุกวัน หลังจากพี่เกรียงกับพี่ตุ๊กลับไปแล้วไม่ทันถึงชั่วโมง เวลาประมาณ ๑๕ น. เศษ คุณพี่ก็โทรมาบอกว่า "คุณป้าเสียเสียแล้ว" ข้าพเจ้ารู้สึกตัวชาและใจหาย ไม่คิดว่าจะเร็วอย่างนี้และรีบไปกราบศพคุณป้าที่ ร.พ. เมื่อเห็นก็ยังนึกว่าไม่ตายเพราะนอนสงบเหมือนปกติ ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่แล้วว่าไม่วันใดก็วันหนึ่งที่คุณป้าจะต้องหมดกรรมและจากเราไปอย่างที่ทุกคนไม่มีทางหลีกเลี่ยงได้ แต่ก็อดที่จะเสียใจและเศร้าสลดอย่างสุดซึ้งไม่ได้ แต่อีกใจหนึ่งก็คิดว่าคุณป้าสบายไปแล้วพ้นทุกข์เสียที สงสารคุณป้ามากที่ต้องนอนทนทุกข์อยู่ถึง ๕ ปี ๓ เดือน คุณป้าเลี้ยงข้าพเจ้ามาตั้งแต่อายุ ๑๐ ปีจนถึง ๒๒ จึงแยกกันอยู่เพราะคุณพี่แต่งงาน เหตุที่ข้าพเจ้ามาอยู่กับคุณป้าเพราะคุณพ่อรับราชการต้องย้ายไปตามจังหวัดต่าง ๆ คุณแม่จึงส่งให้มาอยู่บ้านคุณตากับคุณป้าเพื่อเรียนหนังสือ คุณป้าเป็นคนใจดีไม่เคยตีเลย ถ้าหลานทำผิดก็เพียงตักเตือนสั่งสอน เวลาเจ็บป่วยก็ให้การรักษาและดูแลเอาใจใส่เหมือนเป็นแม่ของข้าพเจ้า คุณป้าเดินไม่ได้มาประมาณ ๒๐ ปีแต่ก็ยังไปมาหาสู่กับข้าพเจ้าเสมอ บางทีจะแวะไปหาข้าพเจ้าที่ ร.ร. บอกว่าคิดถึง ซื้อขนมไปฝากบ้าง ชวนไปนั่งรถเที่ยวกันบ้าง เวลาวันเกิดคุณป้า, สงกรานต์, ปีใหม่ ข้าพเจ้าหาของขวัญไปให้ ก็จะแจกเงินเป็นค่ารถกลับบ้าน ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าอายุมากแล้ว แต่คุณป้าก็ยังคิดว่าเป็นเด็กอยู่เสมอ ขณะที่คุณป้านอนป่วยอยู่ความจำไม่ดีแล้วแต่ยังพอพูดกันรู้เรื่องบ้าง พอเห็นหน้าจะร้องไห้เสียเสียงดัง ต้องปลอบกันอยู่นานกว่าจะหยุดได้ และจะพูดว่า "เลี้ยงมาแต่ ๑๐ ขวบ" เพื่อให้พยาบาลหรือใคร ๆ ทราบ ถ้าเดือนไหนไปเยี่ยมช้าไปก็จะต่อว่า "แหม นานจัง" และพูดเล่าอะไร ๆ รู้เรื่องบ้างไม่รู้บ้าง ซึ่งบางครั้งทำให้ข้าพเจ้าต้องพลอยร้องไห้ไปกับคุณป้าด้วยเพราะความสงสารคุณป้า

นอกจากนี้คุณป้ายังเป็นผู้ที่ยึดมั่นในบวรพุทธศาสนา ชอบทำบุญและบริจาคเงินเป็นการกุศลต่าง ๆ เสมอมา เป็นผู้ที่มีเมตตา กรุณา และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความดีของคุณป้านั้นมีอีกมากมายสุดที่จะพรรณนาให้หมดได้ ฉะนั้น คุณป้าจึงเป็นที่รักและเคารพของหลาน ๆ และผู้ที่ใกล้ชิด

ข้าพเจ้าขอตั้งจิตอธิษฐาน ขอให้กรรมดีและผลบุญที่คุณป้าได้บำเพ็ญไว้ตลอดชีวิตมาร่วมกับกุศลกรรมที่บรรดาญาติมิตรและหลาน ๆ ได้ปฏิบัติไว้ จงดลบันดาลให้วิญญาณของคุณป้าจงสู่สุคติและสถิตอยู่ในภพอันสงบสุขชั่วกาลนาน ถ้าชาติหน้ามีจริงก็ขอให้ไปเกิดร่วมกับคุณป้าอีก

จันทิมา พิทักษ์มนูศาสตร์

คำไว้อาลัยคุณป้า

คุณป้าเปรียบเสมือนแม่บังเกิดเกล้าของข้าพเจ้า เพราะได้เลี้ยงดูข้าพเจ้ามาตั้งแต่อายุ ๕ ขวบจนจบ ม. ๘ เวลาข้าพเจ้าเจ็บป่วยได้ดูแลรักษาและให้ความเอาใจใส่เป็นอย่างดี คุณป้าเป็นคนมีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ต่อพี่น้อง หลาน ๆ และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เท่าที่ข้าพเจ้าจำได้ดูเหมือนว่าจะไม่เคยเห็นคุณป้าโกรธหรือดุด่าใคร เป็นผู้ที่มีอารมณ์เย็นและใจดี จึงเป็นที่รักใคร่ของทุกคนไม่ว่าลูกหลาน บริวาร ตลอดจนบุคคลใกล้ชิด

การจากไปของคุณป้าถึงแม้จะเป็นธรรมดาโลก แต่ข้าพเจ้าก็อดที่จะรู้สึกเศร้าสลดใจเสียมิได้ เพราะคุณความดีของคุณป้าที่ได้ประกอบไว้ตลอดชีวิต และหวังว่าผลบุญนี้จะส่งให้วิญญาณของคุณป้าไปสู่สุคติ

ปริต พิทักษ์มนูศาสตร์

รำลึกถึงพระคุณ คุณป้า

เช้าวันอังคาร ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑ พี่ตุ๊ (คุณทองย้อย กฤษณะโยธิน) ได้โทร. มาบอกข้าพเจ้าที่ทำงานเป็นคนแรกว่าคุณป้าศิริเสียแล้ว เมื่อวานนี้ตอนบ่าย ๓ โมง ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจแต่เมื่อคิดว่า

ความเอ๋ย ความตาย
เป็นจุดหมาย เที่ยงแท้ แน่ไฉน
เกิดมาแล้ว ต้องตาย ทุกรายไป
ไม่มีใคร หนีรอด ปลอดชีวี
แม้มีรัก อาลัย ใจจะขาด
มีอำนาจ ยิ่งใหญ่ ไกลศักดิ์ศรี
มากทุกสิ่ง เลิศล้วน ประมวลมี
ไม่อาจหนี มัจจุราช พิฆาตเอย

แล้วข้าพเจ้าก็ตัดใจได้ เพราะคุณป้าได้นอนป่วยเป็นอัมพาตลุกนั่งพูดจาและรับประทานอาหารเองไม่ได้มาเป็นเวลากว่า ๕ ปีแล้ว ข้าพเจ้าไปเยี่ยมครั้งใดก็อดเศร้าใจมิได้ที่เห็นคุณป้าเป็นเช่นนั้น แต่ก็ไม่สามารถช่วยได้ ได้แต่คิดภาวนาอยู่ในใจว่าขออย่าให้คุณป้าต้องเจ็บปวดเลย อย่างไรก็ดีความห่วงใยของข้าพเจ้าก็คลี่คลายลง เพราะคุณพี่ (คุณศรีสว่าง วงศ์ทองศรี) ได้ให้การดูแลคุณป้า โดยให้ใกล้ชิดแพทย์และพยาบาลอยู่ตลอดเวลาเป็นอย่างดียิ่ง

ข้าพเจ้ามีความใกล้ชิดกับคุณป้ามาตั้งแต่เล็กเนื่องจากคุณแม่ได้ให้ข้าพเจ้าอยู่ในความดูแลของคุณป้าเมื่อมาเรียนหนังสือในกรุงเทพ ฯ เพราะคุณพ่อของข้าพเจ้าเป็นผู้พิพากษาอยู่ต่างจังหวัด จนคุณพี่แต่งงาน คุณป้าจึงได้แยกไปอยู่กับคุณพี่ แต่คุณแม่ก็ได้พาข้าพเจ้าไปหาคุณป้าอยู่เสมอมิได้ขาด ต่อมาคุณแม่ข้าพเจ้าได้เสียชีวิตลง หลังจากคุณแม่เสียชีวิตแล้วข้าพเจ้าไปหาคุณป้าและเมื่อได้คุยกันถึงความหลังเรื่องเกี่ยวกับคุณแม่ คุณป้าคงจะเข้าใจความรู้สึกของข้าพเจ้า คุณป้ามักจะพูดว่า "น้อย ถ้าคิดถึงแม่ก็มาหาป้าแทนแม่ซิ" ซึ่งเมื่อข้าพเจ้าฟังแล้วก็ตื้นตันใจ ถึง

แม้คุณป้าจะมิได้มีครอบครัวแต่คุณป้าก็ได้ทำหน้าที่ของพ่อและแม่ได้ดีกว่าผู้ให้กำเนิดบางคนเสียอีก เมื่อยามข้าพเจ้ามีความทุกข์คุณป้าก็ได้ให้คำปรึกษาและปลอบโยนให้คลายความทุกข์ลง คุณป้าเสมือนแม่คนที่สองของข้าพเจ้า ความเมตตา กรุณาของคุณป้าที่มีต่อหลาน ๆ เสมอมา ทำให้ข้าพเจ้าเฝ้ารำลึกถึงอยู่เสมอมิอาจลืมเลือนได้ในชั่วชีวิตนี้ ในบั้นปลายชีวิตของคุณป้าได้ทำบุญตามวัดต่าง ๆ หลายแห่ง สร้างหอระฆัง และสมทบทุนสร้างโรงพยาบาล ฯลฯ

ด้วยผลบุญที่คุณป้าศิริ อมาตยกุล ได้สร้างสมไว้เมื่อยังมีชีวิตอยู่และด้วยกุศลทั้งปวงที่หลาน ๆ กับญาติมิตรได้อุทิศให้เพื่อสนองพระคุณของคุณป้า จงดลบันดาลให้วิญญาณคุณป้าผู้มีพระคุณของหลาน ๆ จงไปสู่สุคติในสัมปรายภพ นั้นเทอญ

จากหลานน้อย

เปี่ยมสุข (พิทักษ์มนูศาสตร์) ขำนยารชุน

๖ มี.ค. ๒๑

สุดฝืนที่จะไม่ฟูมฟาย

"สิ่งใดมีเกิด สิ่งนั้นย่อมมีดับ เป็นธรรมดา" เป็นพุทธวจนะเตือนใจให้คนคลายความเศร้าเสียใจในการจากไปของผู้ที่ตนรัก ทั้งที่รู้ทั้งที่เตรียมทำใจไว้ก่อนแล้วก็อดที่จะฟูมฟายไม่ได้ เมื่อการจากชนิดที่ไม่มีวันกลับของผู้ที่มีคุณงามความดีอันเป็นที่รักที่บูชานั้นมาถึง

ครั้งเมื่อคุณพ่อท่านจากไป ดิฉันยังเยาว์จำได้ว่า เสียใจอย่างยิ่งสุดจะพรรณนา และคิดว่าคงจะไม่มีความเสียใจใดในชีวิตเท่าเทียมได้ แต่เมื่อคุณหริมาจากไปอีกคนจึงพบว่า ความเศร้าเสียใจอาลัยรักนั้นหาได้ยิ่งหย่อนไปกว่าครั้งก่อน ทั้งนี้คงเป็นเพราะในชีวิตตั้งแต่น้อยคุ้มใหญ่ของดิฉัน เติบโตมาด้วยน้ำมือ น้ำใจ และน้ำคำ ของคุณพ่อ และคุณหริตลอดมา ดิฉันเป็นคนดื้อจึงมักโดนน้ำมือหนัก ๆ ของคุณพ่ออยู่เสมอ แต่น้ำมือป้อนข้าวอร่อย ทำกับข้าวอร่อย น้ำใจดีมีเมตตา น้ำคำกล่อมเกลาอบรมบ่มนิสัยด้วยวาจาอ่อนหวานนุ่มนวลนั้นเป็นของคุณหริ ท่านเป็นคนมีคุณธรรมอย่างสูง เป็นที่รักของพี่น้องและหลาน ๆ ทุกคน ท่านเป็นโสดแต่ต้องทำหน้าที่เป็น "แม่" ของหลานหลาย ๆ คนรวมทั้งดิฉันด้วย ดิฉันแยกชีวิตจากท่านไปเลี้ยงชีพดูแลตนเองเมื่อไปรับราชการที่ลพบุรีจนบัดนี้ และแล้วการจากกันอย่างไม่มีวันกลับก็พลันมาถึง สุดฝืนที่จะไม่ฟูมฟาย

ขอกุศลกรรมทั้งหลายทั้งสิ้นของท่าน จงนำท่านไปสู่ทิพยวิมานในสัมปรายภพนั้นเถิด

อาจารย์อุไรวรรณ อมาตยกุล

แด่คุณยายศิริของหลานต้อยและเล็ก

นับแต่จำความได้ ต้อยและเล็กมีคุณยายเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดและเคารพรักมากที่สุด ถึงแม้คุณยายจะไม่ใช่คุณยายแท้ แต่ด้วยความรัก และพระคุณนานัปประการที่คุณยายมีต่อเราสองคนพี่น้อง ทำให้เรามีความรู้สึกอยู่ตลอดเวลาว่าคุณยายก็คือคุณยายของเราจริง ๆ ครอบครัวเราเป็นครอบครัวเล็ก อยู่ด้วยกัน พ่อ แม่ ลูก สองคน รวมทั้งคุณยาย เราอยู่ด้วยกันมาตลอด ไม่เคยแยกจากกันเลย ยกเว้นตอนที่เรา ๒ คนต้องไปเรียนต่อต่างประเทศเท่านั้น ดังนั้น ความรู้สึกผูกพันที่เราพี่น้องมีต่อคุณยายจึงลึกซึ้งแน่นแฟ้นเกินกว่าที่จะเป็นเพียงความรู้สึกธรรมดาที่มีต่อญาติผู้ใหญ่คนหนึ่งเท่านั้น

คุณยายได้เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวเรามาตลอด เริ่มตั้งแต่การที่ท่านได้ทำหน้าที่แทนแม่บังเกิดเกล้าของคุณแม่ศรีสว่างอย่างสมบูรณ์ที่สุด นับตั้งแต่ให้ความรักความอบอุ่น อบรมเลี้ยงดู ให้การศึกษา จนกระทั่งจัดการแต่งงานให้คุณแม่ คุณยายรักคุณแม่มาก อาจจะเป็นเพราะเหตุนี้ด้วยก็ได้ที่คุณยายจึงไม่ได้คิดมีเหย้าเรือนของตนเองเลย จนต่อมาเมื่อคุณแม่มีลูกคือเราสองคน คุณยายก็ยังรับภาระเลี้ยงดูหลานให้อีก คุณยายรักและเป็นห่วงเป็นใยหลานอย่างที่สุด ตั้งแต่เล็ก ๆ คุณยาย ดูแล อาบน้ำ ป้อนข้าว เห่กล่อมให้ด้วยตัวเอง เมื่อเวลาหลานป่วยไข้คุณยายก็ยิ่งเป็นห่วงเป็นใยเสียยิ่งกว่าห่วงตัวเอง อุตส่าห์อดหลับอดนอนเฝ้าดูแล คุณยายทำทุก ๆ อย่างให้หลานได้โดยไม่คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อย แม้แต่เมื่อตอนที่คุณยายเดินไม่ได้แล้วคุณยายก็ยังอดที่จะทำโน่นทำนี่ให้หลานไม่ได้ หลานเคยชอบทานอะไร คุณยายจะเตรียมทำไว้ให้เมื่อกลับจากโรงเรียน บางครั้งก็ยังติดรถไปรับที่โรงเรียนโดยให้คนช่วยอุ้มขึ้นนั่งบนรถ เพื่อว่าจะได้พาหลานไปเลี้ยงขนม เลี้ยงไอสครีม เราดีใจกันทุกครั้งที่เห็นคุณยายไปรับด้วย ทุกสิ่งทุกอย่างที่คุณยายทำให้เราสองคนพี่น้องยังติดอยู่ในความทรงจำ และคงจะไม่มีวันลบเลือนไปได้ง่าย ๆ ระลึกขึ้นมาครั้งใดภาพต่าง ๆ ที่คุณยายเคยจับโน่นทำนี่ให้เราก็ยังคงปรากฏชัดอยู่เสมอ จนทำให้อดคิดไม่ได้ว่าเราช่างโชคดีเหลือเกินที่ได้เกิดมาเป็นหลานคุณยาย ตลอดชั่วชีวิตนี้คงไม่มีทางหาผู้ใดที่จะประเสริฐไปกว่าคุณยายได้อีกแล้ว

คุณยายเป็นบุคคลที่น่ารักน่าเคารพบูชา ตลอดเวลาที่เราอยู่กับคุณยายมาตั้งแต่เล็กจนโต ไม่เคยแม้แต่ครั้งเดียวที่จะเห็นคุณยายอารมณ์เสียฉุนเฉียว คุณยายอารมณ์ดีอยู่เสมอไม่เคยโกรธดุว่าใคร ใครมาขอความช่วยเหลือ ขอพึ่งพาอาศัยใด ๆ ก็ตาม คุณยายไม่เคยปฏิเสธ ได้ให้ความช่วยเหลือไปทุกครั้งเท่าที่จะทำได้ ไม่ว่าจะเป็นวันเกิดของหลาน, วันสงกรานต์, วันขึ้นปีใหม่ คุณยายจะแจกเงินให้หลาน ๆ ทุกคน และแม้แต่วันเกิดของคุณยายเองก็ตาม คุณยายก็ยังแจกด้วย เป็นประจำทุกปี

คุณยายเป็นผู้ที่ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา ชอบทำบุญการกุศลเสมอ ตั้งแต่น้อยไปถึงมาก ในวันเกิดครั้งสุดท้ายของคุณยาย ๑๙ ตุลาคม ๒๕๒๐ คุณแม่ได้ให้คุณยายบริจาคเงิน ๕๐,๐๐๐ บาทแก่สภากาชาดไทยสมทบทุนสร้างตึกศัลยกรรมใหม่ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ตามที่คุณยายเคยตั้งใจไว้ คุณยายยังพอมีสติรู้ว่าอะไรเป็นอะไร เมื่อคุณหญิงสมศรี เจริญรัชต์ภาคย์ประธานจัดหาทุนกับคุณป้าประไพ อมาตยกุล ได้กรุณามารับเช็คจากมือคุณยายเอง คุณยายร้องไห้ด้วยความปีติ คงจะมีความสุขใจในการบริจาคครั้งนี้ แต่คุณยายก็พูดจาอะไรไม่ได้เสียแล้ว

พระคุณของคุณยายที่มีต่อครอบครัวเรานั้น มากล้นเกินกว่าที่จะพรรณนาด้วยคำพูดใด ๆ ได้ครบถ้วน โดยเฉพาะตัวหลานสองคนรู้สึกอยู่ตลอดเวลาว่ายังไม่ได้สนองพระคุณคุณยายให้ได้เต็มที่ ไม่ได้แม้แต่เสี้ยวหนึ่งของที่คุณยายเคยทำให้กับหลาน เมื่อคุณยายต้องจากเราไป แม้จะได้เตรียมตัวเตรียมใจมานานพอควร ก็ยังอดที่จะรู้สึกใจหายไม่ได้ มีความรู้สึกว่าเราได้สูญเสียปูชนียบุคคลอันเป็นที่เคารพรักของครอบครัวเราไปแล้วอย่างไม่มีวันได้กลับคืนมา

หลานขออธิษฐานว่า ชาติหน้าหรือชาติไหนต่อ ๆ ไปก็ตาม ขอให้ต้อยและเล็กได้มีโอกาสเกิดมาเป็นหลานคุณยายอีก และหลานทั้งสองเชื่อมั่นว่า บุญกุศลทั้งหลายที่คุณยายได้สร้างสมไว้ตลอดชีวิตอันบริสุทธิ์สะอาดของคุณยายในชาตินี้ คงจะช่วยส่งเสริมให้ดวงวิญญาณของคุณยายได้ประสบความสุขในสัมปรายภพตลอดกาลนาน

ต้อย และ เล็ก

(ปิยะวดี อภิชาตบุตร) **(ศรียุพิน วงศ์ทองศรี)**

ถ่ายเมื่อวันเกิดครบ ๖๕ ปี พร้อมพี่น้อง

พระเมตตา

เล่ม ๒

โดย

ฤๅษีลิงดำ

มอบลิขสิทธิ์

หนังสือที่อาตมาจัดเรียบเรียงขึ้นทุกเล่ม ขอมอบลิขสิทธิ์ให้แด่ท่าน พล.อ.ต ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ เป็นผู้จัดการพิมพ์ออกเผยแพร่แต่ผู้เดียว ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันผู้ลอกแบบ และหากำไรเกินสมควร ด้วยมีหลายวาระแล้วที่มีรายงานจากสถานที่ต่าง ๆ รายงานมาให้ทราบว่าเมื่อหนังสือประเภทใดขาดคราว จะปรากฏมีผู้แอบอ้างว่ามีหนังสืออยู่ในปกครอง แล้วขายในราคาเล่มละ ๑๐๐ บาท (หนึ่งร้อยบาท) เป็นการขูดรีดกันเกินไป เพื่อเป็นการป้องกันเหตุที่ไม่สมควรจะเป็นเช่นนี้จะมีขึ้น จึงมอบลิขสิทธิ์หนังสือนี้ให้แด่ท่าน พล.อ.ต. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ เป็นผู้มีอำนาจสั่งพิมพ์เผยแพร่แต่ผู้เดียว

(ลงชื่อ) พระมหาวีระ ถาวโร

(พระมหาวีระ ถาวโร)

๑๘ มกราคม ๒๕๑๘

ขอบคุณท่านผู้หวังดี

ทราบอยู่เสมอว่า มีท่านผู้มีตาทิพย์ และทรงคุณธรรมพิเศษมาสอบจิตอยู่เสมอทั้งในกรุงเทพ ฯ และมาที่วัด แล้วก็วิจารณ์กันไปต่าง ๆ ที่วิจารณ์ก็คือ

(๑) อาตมา "ไม่ใช่พระอรหันต์" ข้อนั้นเห็นชอบด้วย และทุกท่านที่มาหา หรือรู้จักอาตมา ก็ควรเข้าใจตามนั้น

(๒) อาตมา "เป็นพระทรงฌาน" ข้อนี้ไม่เห็นสมควรด้วย ควรจะเข้าใจว่า อาตมาเป็นเพียงผู้ปฏิบัติเพื่อแสวงบุญเท่านั้น จะสมควรกว่า

(๓) อาตมา "ชอบ ด่า ว่า" พระและชาวบ้าน ข้อนี้สงสัย ด้วยสมัยนี้ความเคลื่อนไหวในวงการพระพุทธศาสนาเป็นอย่างไรก็น่าจะทราบแล้ว ที่พูดไปก็เพื่อให้เข้าใจความประสงค์ของพระพุทธเจ้า ถ้าพระพูดอย่างนั้นบังเอิญไปชนท่านเข้าด้วย เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการ ขอท่านผู้ทรงญาณพิเศษและทรงทิพย์ญาณ โปรดประทานอภัยให้อาตมาผู้มีอวิชชาและโมหะบิดกั้นใจให้มืดมนด้วย

ขอได้รับความขอบคุณอย่างสูง

(ลงชื่อ) [signature]

(พระมหาวีระ ถาวโร)

๑๘ มกราคม ๒๕๑๘

๑. คำนำ

หนังสือ "พระเมตตา" เล่มแรก ได้คัดจากเทปที่หลวงพ่อออกวิทยุหลังจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จ ฯ พระบรมราชินีนาถทรงมีพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม เสด็จไปทรงประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในพระเกศมาลาพระประธานที่อุโบสถใหม่วัดจันทาราม (วัดท่าซุง) จังหวัดอุทัยธานี และทรงเททองรูปหล่อพระครูวิหารกิจจานุการ (หลวงพ่อปาน แห่งวัดบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) อันเป็นครั้งแรกที่ได้ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับหลวงพ่อ

ต่อจากนั้นมา ได้มีอีกหลายโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพบปะกับหลวงพ่อ ซึ่งหลวงพ่อได้นำข้อความ (บางส่วน) มาออกรายการประกอบการสอนธรรมทางวิทยุของท่าน จึงได้คัดจากเทปที่ออกวิทยุมาลงไว้ในหนังสือ "พระเมตตา ๒" นี้

อย่างไรก็ดี ลำดับเรื่องที่หลวงพ่อออกอากาศนั้นออกจะสลับสับสนไปมาอยู่บ้าง ซึ่งหลวงพ่อก็รับว่าบันทึกเทปขณะที่เหน็ดเหนื่อย จึงไขว้เขวสับสน และอาจจะซ้ำกันบ้าง ดังนั้น เพื่อความเข้าใจของท่านผู้อ่าน จึงขอนำลำดับโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพบปะกับหลวงพ่อไว้ (ต่อจากครั้งที่ ๑ ในหนังสือพระเมตตา) ดังนี้

ครั้งที่ ๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปพระราชทานปริญญาบัตรที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประจวบกับการก่อสร้างวิหารที่ตำบลน้ำน้อย อำเภอหาดใหญ่ สำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปที่ พล.อ. บุญชัย บำรุงพงศ์ และคุณหญิงเป็นผู้สร้างสำเร็จลงพอดี ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาจึงได้กราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปทรงประกอบพิธีบรรจุพระบรมสารีริกธาตุในพระเกศพระพุทธรูปนั้น ในโอกาสนั้นได้ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับหลวงพ่อด้วยข้อธรรมะอยู่เป็นเวลาประมาณ ๔๕ นาที ในครั้งนั้นมีพระอื่นอีกหลายองค์ เช่น หลวงปู่วงศ์ หลวงปู่ธรรมไชย หลวงปู่คำแสน หลวงปู่ชุ่ม พระครูปัญญาภรณ์โสภณ วัดเทพศิรินทร์ และเจ้าคุณธรรมวราลังการ วัดบุปผาราม เป็นต้น

ครั้งที่ ๓ ม.จ. ภีศเดช รัชนี และเจ้าหน้าที่สถานีทดลองทางการเกษตรโครงการหลวงพัฒนาชาวเขาที่ดอยอ่างขาง จะได้จัดการทำบุญสถานีเป็นครั้งแรก และในการนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์จะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีด้วยพระองค์เอง ทาง

เจ้าหน้าที่จึงได้นิมนต์หลวงพ่อพระมหาวีระ ถาวโร หลวงปู่คำแสน หลวงปู่วงศ์ ครูบาธรรมไชย และท่านมหาทองปอน เนื่องจากเป็นระยะเวลาพ้องกับที่หลวงพ่อรับนิมนต์พระองค์หญิงวิภาวดีรังสิต ไปเยี่ยมราษฎรในถิ่นกันดารของสุโขทัย จึงมีเฮลิคอปเตอร์รับจากสุโขทัยไปที่อ่างขาง และส่งกลับ ณ ที่ดอยอ่างขาง ทรงซักถามเรื่องธรรมะกับหลวงพ่อพระมหาวีระอยู่เป็นเวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง การบรรยายของหลวงพ่อในตอนนี้ จึงมีการคาบเกี่ยวกันระหว่างสุโขทัยกับดอยอ่างขาง (๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐)

ครั้งที่ ๔ เมื่อ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระราชเสาวนีย์ขอนิมนต์หลวงพ่อไปที่ตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ ในครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงไต่ถามข้อธรรมะอยู่เป็นเวลาประมาณ ๕ ชั่วโมง

ครั้งที่ ๕ เมื่อ ๒ เมษายน ๒๕๒๐ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา ฯ ทรงนิมนต์หลวงพ่อกับหลวงปู่ธรรมไชยไปในพิธีเปิดที่ทำการมูลนิธิสายใจไทยในตอนเช้า และในวันนั้น มีฎีกานิมนต์ทั้งสององค์ไปในพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลเกี่ยวกับพระสยามเทวาธิราช ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในโอกาสนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนทนาธรรมกับหลวงพ่อ หลวงปู่ เป็นเวลาประมาณ ๓ ชั่วโมง

ครั้งที่ ๖ เมื่อ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๐ พล.ร.อ จิตต์ สังขดุล ในนามของคณะศิษย์ ได้กราบบังคมทูลอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพิธีตัดลูกนิมิตผูกพัทธสีมาอุโบสถวัดจันทารามอันเป็นเรื่องต่อเนื่องกับครั้งที่ ๑ โอกาสนี้ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับหลวงพ่อ ๒ วาระ ประมาณวาระละ ๑๐ นาที ในโอกาสเดียวกันทรงมีพระราชดำรัสว่า เทปคำสอนธรรมะของหลวงพ่อนับว่ามีประโยชน์มาก สมควรจะเผยแพร่ ดังนั้น จะทรงถวายเครื่องถ่ายเทป ๑ ชุดเพื่อให้ใช้ในการนี้

ครั้งที่ ๗ เมื่อ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๐ เจ้าหน้าที่นัดให้หลวงพ่อและคณะดำเนินการเรื่องเทป เข้าเฝ้าที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เพื่อรับพระราชทานเครื่องถ่ายเทป ในโอกาสนี้ได้เข้าเฝ้าอยู่ประมาณ ๒ ชั่วโมงครึ่ง เพราะทรงมีหัวข้อธรรมะที่สนทนาด้วย

สำหรับครั้งที่ ๗ นี้ มิได้รวมอยู่ใน "พระเมตตา ๒" ด้วย

เมื่อได้ลำดับการเข้าเฝ้าไว้ดังนี้แล้ว เชื่อว่าท่านผู้อ่านคงจะสามารถอ่าน "พระเมตตา ๒" โดยมีความเข้าใจที่กระจ่างชัด

๒. คำชี้แจง

โดยที่หลวงพ่อได้มีโอกาสสนทนาธรรมตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นจำนวนหลายครั้ง เพราะฉะนั้นก็ย่อมเป็นที่สนใจของบุคคลหลายกลุ่มหลายประเภท และในที่สุดย่อมมีเสียงกระแนะกระแหนขึ้นเป็นธรรมดา เสียงกระแนะกระแหนเหล่านี้ ความจริงแล้วหลวงพ่อก็ดี คณะศิษย์ก็ดี ไม่มีความวิตกหรือเดือดร้อนอะไร เพราะไม่ได้ทำอะไรที่ผิดหรือที่ไม่สมควร แต่ที่เขียนคำชี้แจงนี้ ก็เพราะเกรงว่าเสียงกระแนะกระแหนในบางเรื่องอาจเป็นการเสื่อมเสียไปถึงองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ จึงเป็นการสมควรที่จะชี้แจงไว้ ณ ที่นี้ เพื่อความเข้าใจอันดี

ประการแรก มีเสียงกล่าวกันว่า ศิษย์ของหลวงพ่อพยายามผลักดัน (บางคนอาจใช้คำว่าหลอกลวง) ให้หลวงพ่อได้เข้าเฝ้าใกล้ชิด และในที่สุดก็นับว่าอยู่ในตำแหน่ง "พระอาจารย์" อย่างไม่เป็นทางการ แล้วพวกศิษย์ก็จะได้ดีมีความชอบ อย่างน้อยก็เที่ยวยกธงประกาศว่าพระเจ้าอยู่หัวก็ "ขึ้น" กับอาจารย์ของฉัน

คำกล่าวเช่นนี้ จะต้องอธิบายหลายด้านด้วยกัน

ก่อนอื่น จะต้องทราบว่าคำสอนของหลวงพ่อเข้าไปถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้อย่างไร ความจริงมีอยู่ว่าข้าราชบริพารในวังบางท่านทราบอยู่ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงฟังเทปคำสอนของอาจารย์ต่าง ๆ อยู่เสมอ และด้วยความจงรักภักดีของเขา จึงได้ซื้อเทปบันทึกคำสอนของหลวงพ่อนำไปทูนเกล้า ฯ ถวาย เรื่องนี้เป็นเวลาหลายปีมาแล้ว ก่อนที่จะเสด็จไปวัดจันทารามครั้งที่ ๑ ด้วยซ้ำ การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยในทางธรรมโดยทรงศึกษาจากเทปคำสอนของพระหลาย ๆ องค์ ก็นับว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา ในฐานะทรงเป็นศาสนูปถัมภกและพุทธมามกะ พระองค์ท่านก็ต้องเอาพระทัยใส่ในเรื่องของศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธอยู่แล้ว

ในส่วนที่คณะศิษย์ได้ปฏิบัติสิ่งใดลงไปเกี่ยวกับการ "ผลักดัน" ให้หลวงพ่อได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น จะเห็นจากในคำนำ ว่าคณะศิษย์เกี่ยวข้องอยู่เพียง ๒ โอกาส

และเป็นการทูลอัญเชิญไปทรงประกอบพิธีที่วัดเท่านั้น มิใช่เป็นการขอเฝ้าเพื่อสนทนาธรรมเฉพาะพระองค์แต่อย่างใด ฉะนั้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพอพระทัยที่จะนิมนต์หลวงพ่อไปสนทนาธรรม ก็เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยของพระองค์ท่าน บรรดาศิษย์ที่ทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนทนาธรรมกับหลวงพ่อหลายครั้ง ย่อมจะอดยินดีและภาคภูมิใจไม่ได้ที่ทรงเห็นคุณค่าของอาจารย์ของเรา ไม่ใช่ดีใจจนไปยกธงว่าอาจารย์ของเราเป็นพระอาจารย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่อาจเอื้อมถึงเพียงนั้น

อันที่จริง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงระบุว่า พระอาจารย์ของพระองค์ท่าน คือสมเด็จพระญาณสังวรแห่งวัดบวรนิเวศ ทรงมีเทปของพระอาจารย์องค์นี้ครบชุด และพระองค์ท่านตรัสว่าทรงศึกษาจากหนังสือและเทปของพระอื่น ๆ อีกหลายองค์อีกด้วย เรื่องนี้คณะของเราทราบกันดี

อนึ่ง คำว่า "คณะของเรา" หรือคณะศิษย์ของหลวงพ่อพระมหาวีระ ถาวโร" นั้นมิใช่เป็นคำที่ใช้เพื่อต้องการความเด่น หรือเพื่อยกว่าอาจารย์ของตนวิเศษกว่าอาจารย์องค์อื่นแต่อย่างใด คำนี้ใช้เพื่อเรียกตัวเองในบทความนี้หรือในการประกาศเพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ เท่านั้น และไม่ใช่เป็นการบ่งว่าคณะเราเท่านั้นที่ถือว่าเป็นศิษย์ คนอื่นไม่ใช่อีกด้วย

ในเรื่องที่ถือกันว่าอาจารย์ของตนเก่งอย่างนั้นอย่างนี้ หรือศิษย์คณะนั้นเก่งอย่างนั้นอย่างนี้ อาจารย์อื่นไม่ได้ความ ศิษย์คนอื่นไม่เป็นเรื่องนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระเมตตา มีพระราชปรารภกับคนกลุ่มหนึ่งว่า การถือหัวถืออาจารย์นั้น ไม่สมควรจะมีเลย ทรงยกตัวอย่างตอนที่ท่านอุปติสสะ (ภายหลังเป็นท่านพระสารีบุตรเถระ) ขอฟังธรรมจากท่านพระอัสสชิที่เดินบิณฑบาตผ่านมา ท่านพระอัสสชิตอบว่า ธรรมะของท่านไม่มี มีแต่ธรรมะของพระพุทธเจ้า เรื่องนี้พระพุทธศาสนานิกชนทั้งหลายควรจะระลึกไว้ว่าธรรมะทั้งหลายที่ได้ยินจากอาจารย์ต่าง ๆ นั้น ไม่ใช่ธรรมะของอาจารย์องค์นั้น ๆ แต่เป็นธรรมะของพระพุทธเจ้าด้วยกันทั้งสิ้น และเมื่อเป็นธรรมะของพระพุทธเจ้าองค์เดียวกัน การที่จะถือว่าอาจารย์ของตนเท่านั้นเก่งและถูก ย่อมไม่เป็นการสมควร เพราะว่าไม่ใช่ธรรมะของอาจารย์นั้น ๆ คิดขึ้นมาเอง ทุกคนควรถือว่าเป็นศิษย์ของพระพุทธเจ้า หมายความว่าทุกคนมีอาจารย์องค์เดียวกันคือพระพุทธเจ้า ควรนับว่าเป็นพวกเดียวกันมีความสามัคคีปรองดองกันให้ดี ไม่ถือเขาถือเรา

เรื่องนี้ ใคร่ขอชี้ให้เห็นว่า คนทั่วไปจะนึกว่าเป็นพระเจ้าแผ่นดินแล้วจะเสวยแต่ความสุขความสบาย เหมือนอย่างพระเจ้ากาหลิบในเรื่องอาบูหะซันเช่นนั้นกระมัง ความจริงแล้วเปล่าเลย ทรงมีพระราชกิจเกี่ยวกับพิธีการของบ้านเมือง หรือเกี่ยวกับการบริหารที่กฎหมายบ่งว่าต้องลงพระปรมาภิไธย การต้อนรับแขกเมือง ทูต และคณะบุคคลต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรมอื่นนับไม่ถ้วน จึงต้องทรงสนพระทัยในทุกเรื่องราวที่เกี่ยวกับความสุขของประชาชนอยู่ตลอดเวลา แม้เรื่องทางศาสนาก็ยังทรงทราบว่ามักจะมีการถือเขาถือเราฉันศิษย์อาจารย์นี้ อาจารย์ของฉันเก่งกว่าคนอื่น เป็นต้น

ท่านทั้งหลายย่อมทราบอยู่แล้วว่าธรรมะของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นลึกซึ้งละเอียดอ่อน ยากแก่การทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง ผู้ที่สนใจแต่เพียงเผิน ๆ หรือไม่เข้าใจเลยมักจะนึกว่าตนรู้คำสอนของพระพุทธเจ้าดีจนสามารถออกความเห็นได้ว่าศาสนาพุทธเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เช่นมีการกล่าวว่าศาสนาพุทธสอนให้คนเอาตัวรอดคนเดียว เป็นการเห็นแก่ตัวเป็นต้น คนจำพวกนี้ ถ้าจะพูดไปแล้วก็เท่ากับประกาศตนว่าสิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ และนำมาสอนนั้นเป็นของไม่ดี ไม่ได้คิดเอาเสียเลยว่าพระพุทธเจ้าเป็นใคร ตัวผู้พูดเป็นใคร สติปัญญาเทียบกันได้หรือไม่

จะยกความลึกซึ้งจากตัวอย่างง่าย ๆ มาพอเป็นตัวอย่าง คือ มรรค ๘ ซึ่งเป็นทางปฏิบัติให้พ้นทุกข์ คือไปนิพพานอันเป็นเอกันตบรมสุข เป็นอมตะ เราทุกคนรู้ว่ามรรค ๘ มีอะไรบ้าง เช่น สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ ฯลฯ แต่ทั้งที่รู้ ท่านผู้ใดจะอธิบายได้บ้างว่า สัมมาทิฐิ ทำให้ไปนิพพานได้อย่างไร ? ถ้าอธิบายไม่ได้ ขอท่านจงทราบว่านี่แหละที่คุยว่ารู้ ๆ แล้วความจริงไม่ได้รู้อะไรเลย บุคคลชนิดนี้แหละที่มักจะออกความเห็นกันโดยไร้ความคิด ถ้าเราศึกษาให้มากขึ้นเราก็จะพบว่าที่ส่วนมากเรียกกันว่ามรรค ๘ ๆ นั้น ความจริงผิด ต้องเรียกว่าอริยมรรคมีองค์ ๘ จึงจะครบ หมายความว่าต้องใช้ร่วมกันทั้ง ๘ ข้อจึงจะสำเร็จ เพราะมีความเกี่ยวพันกัน กล่าวคือ สัมมาทิฐิต้องสมบูรณ์ก่อน จึงทำให้สัมมาสังกัปปะสมบูรณ์ได้แล้วไล่เรื่อยไปถึงสัมมาสติต้องบริบูรณ์ก่อน สัมมาสมาธิจึงบริบูรณ์ได้ ถ้าจะศึกษาให้ลึกลงไป ก็ต้องค้นว่า สัมมาทิฐิที่ว่าสมบูรณ์บริบูรณ์นั้นเป็นอย่างไร ฯลฯ พระธรรมของพระพุทธเจ้ามี ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ปัญหาในลักษณะนี้ที่ต้องคิดต้องค้นให้เกิดความแจ่มแจ้งยังมีอีกมาก หรือจะเอาอีกตัวอย่างหนึ่ง ชอบกล่าว

กันว่า พระพุทธเจ้าสอนว่าทุกอย่างเป็นอนัตตา คือต้องถือว่าไม่มีอัตตา แต่ไปถึงเรื่องสัสตทิฐิ การถือว่ามีตัวตน เป็นสิ่งผิด กับอุจเฉททิฐิ การถือว่าไม่มีตัวตนก็เป็นสิ่งผิด ปัญหาก็ตามมาว่า การมีตัวตนกับการไม่มีตัวตนนั้นมันผิดทั้งคู่หรือถูกทั้งคู่ไม่ได้ อย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องเป็นฝ่ายถูก อีกประการหนึ่งถ้าการถือว่าไม่มีตัวตนเป็นสิ่งไม่ถูก เหตุใดจึงสอนให้พิจารณาว่าทุกสิ่งเป็นอนัตตา ? พระพุทธเจ้าสอนค้านพระองค์เองหรือ ? อย่างนี้เป็นต้น

ปัญหาเช่นนี้ สำหรับผู้ที่ศึกษาแล้ว จะเกิดขึ้น *นับไม่ถ้วน* เมื่อเรากลับมาพิจารณาว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำการศึกษาในพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นพิเศษ ปัญหาเหล่านี้ก็ย่อมเกิดขึ้นกับพระองค์ท่าน หากทรงค้นคว้าด้วยพระองค์เองได้ผลยังไม่เป็นที่พอพระราชหฤทัย และค้นจากตำราต่าง ๆ ยังไม่พบ ก็เหลือทางเดียวคือ นิมนต์พระที่ทรงเห็นว่าอาจตอบปัญหาได้เข้าไปซักถาม หรือ "สนทนาธรรม" บางท่านอาจนึกในใจว่าเสด็จไปที่วัดก็ได้นี่ เรื่องนี้อธิบายได้ง่าย ๆ ว่าการเสด็จไปไหนต่อไหนของพระองค์ท่าน ถึงแม้จะไม่มีพระราชประสงค์จะรบกวนผู้ใด ทางการก็ย่อมต้องดูแลเรื่องการรักษาความปลอดภัยเป็นการใหญ่ ฉะนั้นการนิมนต์พระไปสนทนาธรรมในพระราชวัง จึงเป็นการทำความลำบากให้แก่ผู้อื่นน้อยที่สุด ถ้าท่านผู้ใดมีความคิดว่า การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนิมนต์พระองค์ไหนเข้าไปในพระราชวังแสดงว่าทรงโปรดปรานเป็นพิเศษ พวกสานุศิษย์เลยจะพลอยได้ความดีความชอบไปด้วย ท่านก็ควรจะปรับปรุงความคิดของตัวเองเสียใหม่ว่า เรื่องนี้ไม่ได้เป็นการผิดธรรมดาหรือเป็นเรื่องพิเศษแต่ประการใดเลย เป็นเพียงการซักถามปัญหาธรรม ธรรมดาเท่านั้นเอง และที่ทรงนิมนต์หลวงพ่อพระมหาวีระเข้าไปหลายครั้งก็ไม่ใช่เรื่องแปลกประหลาดอะไรเป็นพิเศษ เพราะก่อนหน้านี้ก็เคยทรงนิมนต์หลวงพ่อองค์อื่น ๆ มาแล้ว พวกเราคณะศิษย์ของหลวงพ่อ มีความเข้าใจในเรื่องนี้ดี นอกจากจะดีใจกันบ้างก็ไม่มีอะไรมากกว่านั้น หลังจากหลวงพ่ออาจจะทรงนิมนต์พระองค์อื่น ๆ ต่อไปอีกก็ได้

บางคนอาจจะไม่รู้เรื่อง ขนาดคิดว่าหลวงพ่อเป็นอาจารย์ประเภทคาถาอาคม และที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงนิมนต์เข้าไปก็คงจะเป็นเพราะสนพระทัยเรื่องคาถาอาคมอิทธิฤทธิ์ต่าง ๆ ท่านผู้ใดเข้าใจเช่นนี้ นับว่าผิดไกลอย่างสุดกู่ทีเดียว

คำเสียดสีอีกประการหนึ่งที่คาดว่าจะต้องมี คือการหาว่าหลวงพ่อเขียนหนังสือประจบพระเจ้าอยู่หัว เพราะได้กล่าวสรรเสริญพระองค์ท่านไว้ในหนังสือหลายเล่ม และที่สรรเสริญก็ด้วยหวังว่าจะได้เข้าใกล้ชิดพระองค์ท่านสักวันหนึ่ง (ซึ่งบัดนี้ก็สำเร็จแล้ว)

จริงอยู่ในด้านลาภผลที่ได้จากการบำเพ็ญพระราชกุศลก็มีอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย แต่หลวงพ่อระวังอยู่เสมอที่จะไม่นำเงินส่วนนี้มาใช้เป็นส่วนตัวเป็นอันขาด ในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นวันตัดลูกนิมิตอุโบสถ พล. ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ได้ถวายรายงานว่าเงินที่ทรงบำเพ็ญพระราชกุศลโดยถวายแก่หลวงพ่อพระมหาวีระมาเป็นจำนวน ๑ แสนบาทเศษนั้น ได้แบ่งออกเป็นสองส่วน คือสร้างศาลาจตุรมุขอนุสรณ์ของพระองค์ท่าน (ราคาประมาณแปดแสนบาท) ส่วนหนึ่ง กับสร้างศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราชอีกส่วนหนึ่ง การกระทำเช่นนี้ของหลวงพ่อย่อมเป็นข้อพิสูจน์ชัดแจ้งอย่างไม่มีข้อสงสัยว่าการได้เข้าเฝ้าใกล้ชิดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเลย ในด้านยศฐาบรรดาศักดิ์ ก็ยังคงเป็นพระมหาวีระอยู่ตามเดิม ส่วนบรรดาศิษย์ทั้งหลายก็ไม่ปรากฏว่ามีใครได้รับพระราชทานเหรียญตราหรือรางวัลเป็นพิเศษอะไรทั้งสิ้น ไม่มีเลย

คณะเราอยู่ใกล้ชิดหลวงพ่อพอที่จะรู้จิตใจของท่านว่าท่านสรรเสริญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้มากเพราะอะไร จะอธิบายให้ฟัง

หลวงพ่อของเรา เป็นผู้มีใจรักบ้านเมืองเป็นที่สุด สิ่งใดที่จะช่วยให้บ้านเมืองอยู่รอดแล้วจะทำเสมอโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ไม่เหมือนกับพวกที่พูดปาว ๆ ว่าศาสนาเป็นสิ่งมอมเมาพระสงฆ์กินแรงราษฎร ไม่ทำประโยชน์แก่บ้านเมือง แล้วตัวเองนั่นแหละพยายามทำลายบ้านเมืองอยู่ทุกวิถีทาง หลวงพ่อพูดอยู่เสมอว่าถ้าประเทศเป็นอันตรายแล้วคนก็ไม่มีสุข ศาสนาก็ถูกทำลาย แต่ท่านมักจะพูดตามแบบของท่านว่า ถ้าบ้านเมืองพังเดี๋ยวพระจะอดข้าวตาย

หลักของบ้านเมืองมี ๓ คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ถ้าจะให้บ้านเมืองอยู่รอดเราต้องดำรงไว้ทั้ง ๓ สถาบัน

เรื่อง ชาติ รัฐบาลเป็นผู้ดูแลอยู่แล้ว ราษฎรเป็นผู้ดูแลตัวเองอยู่แล้ว หลวงพ่อทำหน้าที่เท่าที่พระจะทำได้ คือสั่งสอนให้คนแต่ละคนเป็นคนดี เมื่อคนดี สังคมก็ดี สังคมดี ชาติก็ดี

เรื่องนี้เป็นหน้าที่ปกติของพระทั่วไป ซึ่งทำงานอยู่เพื่อความรักสามัคคีของคนในชาติ แต่คนไม่เห็นคุณค่า เนื่องจากสมัยนี้มักจะตีคุณค่ากันออกมาเป็นจำนวนเงิน ค่าทางนามธรรมมองไม่เห็น จะว่าคนฉลาดขึ้นก็ใช่ที่

เรื่องศาสนา หลวงพ่อปฏิบัติอยู่หลายประการ คือ เผยแพร่พระธรรมทางหนังสือ ทางวิทยุ ทางเทป สำหรับเทป ได้บันทึกเสียงเรื่องพระวินัย ซึ่งปรากฏว่าช่วยให้พระที่ได้พึ่งปฏิบัติตนอยู่ในพระวินัยมากขึ้น นอกจากนี้ ก็มีการก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีศรัทธาได้ทำบุญ ทั้งยังช่วยชี้แนะให้รู้จักพระดีองค์อื่น ๆ อีกหลายองค์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้พิสูจน์ว่าพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าเป็นของจริงแท้ ปฏิบัติตามได้ผลจริงมีอยู่

เรื่องพระมหากษัตริย์ ความจริงแทบจะไม่ต้องทำอะไร เพราะคนไทยเรารักในหลวงอยู่ในสายเลือด ทางการศึกษาของเราจึงไม่ค่อยจะได้ทำอะไรนอกจากจะพูดกันด้วยลมปาก ว่าเราจะรักและเทิดทูนพระมหากษัตริย์ แต่ต่อ เมื่อลัทธิมหากาฬค่อย ๆ แพร่เข้ามาในวงการศึกษาค่อย ๆ ซึมเข้ามาแบบน้ำลอดใต้ทราย จนในขณะนี้มีความกำเริบถึงกับบังอาจมีความเห็นชนิดที่ว่าพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น "ศักดินา" พระเจ้าอยู่หัวมีประโยชน์อะไรหรือ ? ฯลฯ บางคนก็หลงตัวเองขนาดว่าฉันเป็นด๊อกเตอร์ มีความรู้เป็นเลิศกว่าผู้อื่น ควรจะเป็นประมุขของบ้านเมืองจึงจะถูก อะไรเหล่านี้เป็นต้น ล้วนแต่ลืมไปว่า *ความรัก ความเคารพไม่ได้เกิดขึ้นเพราะการเลือกตั้งคนขึ้นมาเป็นประมุข* (แล้วเปลี่ยนตัวมาให้รักทุก ๆ ๔ ปี) ความรักความเมตตาไม่ได้เกิดเพราะการเลือกตั้ง ผู้เป็นประมุขของประเทศ ควรเป็นคนที่คนทั้งประเทศรักและเชื่อพึ่ง ก็เมื่อเรามีคนเช่นนั้นอยู่แล้ว คือพระมหากษัตริย์ แล้วเราจะไปทำลายของมีค่าของเราเสียทำไม ?

ในขณะนี้คนผู้มีความทะเยอทะยานหวังประโยชน์ส่วนตนจำนวนหนึ่งกำลังพยายามทุกวิถีทางที่จะลดค่า ลดความรักในพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นหลักสำคัญของประเทศลงไปด้วยการโฆษณาต่าง ๆ ตลอดจนปั้นเรื่องเลวร้ายต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้คนเชื่อ เมื่อปัญหานี้เกิดขึ้น ใครเป็นคนแก้ไข ? ทางการหรือ ? ไม่เห็นมี พระเจ้าอยู่หัวแก้เองหรือ ? ไม่ได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่มีทางที่จะโฆษณาตอบโต้เลย ว่าฉันถูกใส่ร้ายจ้ะ ฉันเป็นคนดีจ้ะ ต้องรักฉันมาก ๆ นะจ๊ะ ฉันทำ

ความดีให้กับราษฎรมากมายอย่างนี้ ๆ นะจ๊ะ เช่นนี้ ทำไม่ได้ ต้องตกอยู่ในฐานะถูกโจมตีฝ่ายเดียวตลอดเวลาโดยไม่มีทางสู้

เพราะฉะนั้น หลวงพ่อก็ต้องแก้ไข วิธีแก้ไขของท่าน คือชี้ให้เห็นคุณความดีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จ ฯ พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ฯ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ว่าให้ท่านผู้อ่านดูได้จากอะไรบ้าง ความดีของท่านมีอยู่แค่ไหน ควรแก่การเทิดทูนเพียงใด ฯลฯ การเขียนเพื่อชี้ให้คนได้ระลึกถึงความดีและคุณค่าของพระองค์ท่านนี้ อาจทำให้บางคนหมั่นไส้ หาว่าเขียนหนังสือประจบพระเจ้าอยู่หัว หลวงพ่อจึงมักเขียนไว้ว่า "จะหาว่าเชียร์ในหลวงก็เชียร์" ถึงท่านจะถูกค่อนขอดก็ไม่ว่า ขอให้ผู้อ่านได้เห็นความดี ความสำคัญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็แล้วกัน พร้อมกันนั้นก็ชี้ว่า คำกล่าวโทษของฝ่ายมุ่งทำลายนั้นความจริงเป็นการใส่ร้ายทั้งสิ้น

โดยสรุปการเขียนหนังสือ "พระเมตตา ๒" ของหลวงพ่อ ความประสงค์ก็เพื่อผดุงหลักทั้งสามของประเทศไว้ให้มั่นคงนั่นเอง

เมื่อได้ชี้แจงมาถึงเพียงนี้แล้ว ขอท่านสาธุชนทั้งหลายพึงอ่านด้วยความพินิจพิเคราะห์และช่วยกันรักษาหลักสำคัญหรือสถาบันสำคัญทั้งสามของประเทศไว้ให้มั่นคง

คณะศิษย์พระมหาวีระ ถาวโร

๒๑ มิ.ย. ๒๐

พระเมตตา ๒

๑

วันนี้ จะปรารภกับบรรดาท่านพุทธบริษัท ถึงความเป็นมาของศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปาน วัดบางนมโค อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่วัดท่าซุง อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี

สำหรับวัดนี้ ตั้งขึ้นก็เพื่อรวมกับวัดท่าซุง ไม่ใช่แบ่งไม่ใช่แยก เป็นการสร้างเสริมวัดท่าซุงให้ใหญ่โตยิ่งขึ้นตามกำลังของบรรดาท่านพุทธบริษัทผู้มีความศรัทธาที่ได้ให้การสนับสนุนตลอดมา บัดนี้ การก่อสร้างได้เสร็จเรียบร้อยลงแล้ว เดิมทีเดียวให้นามว่าศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปาน เพื่อให้เป็นกำลังใจแก่ท่านพุทธบริษัท แล้วก็เป็นการรวมกำลังใจของบรรดาศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อปาน ซึ่งเป็นเหตุให้บรรดาประชาชนทั้งหลายเข้าใจผิด คิดว่าสถานที่นี้สร้างแบ่งแยกแตกออกไปจากวัดท่าซุงเดิม แต่เนื้อแท้จริง ๆ ก็เป็นส่วนที่รวมกับวัดท่าซุงนั่นเอง

นอกจากสร้างศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปานแล้ว ภายในระยะ ๓ ปี ก็ร่วมกันสร้างศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราชขึ้นอีก รวมเวลาก่อสร้างสถานที่สองแห่งนี้ร่วมกันใช้เวลา ๓๓ เดือน ถ้าจะนับโดยปี ก็ใช้เวลา ๓ ปี การก่อสร้างทั้งหมดเฉพาะในด้านตะวันตกไม่คิดด้านตะวันออกของถนนมโนรมย์–อุทัยธานี มีมูลค่าทั้งสิ้น ๑๕ ล้านบาทเศษ ทั้งศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปาน และศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราช การก่อสร้างนี้บรรดาช่างก่อสร้างได้มาคำนวณและพิจารณาแล้ว อาตมาได้แจ้งให้ทราบว่าใช้เงินค่าก่อสร้างจริง ๆ ๑๕ ล้านบาทเศษหรือ ๑๖ ล้านบาท คือไม่เกิน ๑๖ ล้าน นายช่างผู้รับเหมาต่าง ๆ พากันงุนงง ถึงกับมีนายช่าง ๒ ช่างเป็นผู้รับเหมา และนายช่างของทางราชการอีก ๒ ท่านมาถามตรงๆ ว่าทำไมมันถึงผิดจากความเป็นจริงไปมาก เพราะค่าก่อสร้างเฉพาะศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปานเมื่อคำนวณแล้ว ราคาควรจะไม่น้อยกว่า ๓๐ ล้าน ถ้าแถมศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราชเข้าด้วยก็จะมีราคาไม่น้อยกว่า ๔๐ ล้านบาท ความจริงอาตมาก็ไม่ปฏิเสธเรื่องนี้ ทั้งนี้ เพราะทราบราคารับเหมาได้ดี แต่การก่อสร้างที่ทำนี้ไม่ใช่ราคาเหมา เป็นราคาศรัทธา

ทั้งนี้ ก็เพราะว่าทุนรอนที่ได้นำมาก่อสร้างก็ได้มาจากศรัทธาของบรรดาท่านพุทธบริษัท ทั่วประเทศไทย ทางด้านสายเหนือ จากเชียงรายลงมา สายใต้ ถึงนราธิวาส ด้านตะวันออก ตราด ด้านตะวันตกก็กาญจนบุรี ซึ่งจะดูบัญชีกันแล้วก็เป็นศรัทธาของบรรดาท่านพุทธบริษัท ทั่วประเทศ ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่ทุกคน แต่ก็ทั่วเกือบทุกจังหวัดในประเทศไทย ท่านเหล่านั้นพา กันส่งจตุปัจจัยมาบ้าง มาด้วยตนเองบ้าง ทุกจังหวัด ก็ถือได้ว่าศาสนสมบัติขององค์สมเด็จ พระบรมโลกนาถส่วนนี้ ทั้งวัดก็ดี ทั้งโรงพยาบาลก็ดี เกิดขึ้นได้จากศรัทธาของบรรดาท่านพุทธ-บริษัท เงินที่ได้มา ได้ด้วยศรัทธา ช่างผู้ก่อสร้างก็ทำด้วยศรัทธา โดยคิดค่าแรงงานน้อยกว่าที่เขา รับเหมากัน หมายความว่าช่างที่ทำงานทุกคนและทุกราย ต่างก็ตั้งใจทำกุศล รับค่าแรงงานน้อย กว่าที่รับเหมากันตามธรรมดา สำหรับวัตถุก่อสร้าง อาตมาและบรรดาท่านพุทธบริษัทผู้มีศรัทธา เป็นผู้จัดหา การควบคุมงาน อาตมาเป็นผู้อำนวยการควบคุมเอง แล้วก็ให้ท่านผู้ชำนาญงาน ช่วยดูแลงาน เมื่อไม่ต้องผ่านผู้รับเหมา การคำนวณกำไร และการคิดเผื่อค่าของขึ้นราคาและ ค่าแรงงานขึ้นก็ไม่มี งานก่อสร้างก็ทำเพิ่ม คือไม่ตัดทอนวัตถุก่อสร้างลงมา มีแต่เพิ่มให้แข็งแรง ยิ่งขึ้น ฉะนั้น ราคาจึงถูก ที่ถูกนี้ ไม่ได้ลดราคาค่าของ ของในท้องตลาดราคาเท่าไรซื้อเท่านั้น แต่ดูเหมือนว่าบรรดาท่านพ่อค้าคงจะขายให้ในราคาพิเศษเพราะตามที่พิจารณาตามราคาในท้อง ตลาด ของทุกอย่างที่ซื้อมารู้สึกว่าลดหย่อนผ่อนลงไปมาก แสดงว่าบรรดาพ่อค้าทั้งหลายก็ร่วม บำเพ็ญกุศลในการก่อสร้างด้วย มิได้หวังที่จะหากำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านค้าไม้แปรรูปพนาโชค ท่านผู้จัดการได้คอยมาดูอยู่เสมอถึงวัตถุที่ใช้ในการก่อสร้างทั้งหมด พยายามควบคุมมิให้ช่างใช้ ของเปลืองเกินไป ทั้งนี้ ความจริงท่านเป็นผู้ขายวัตถุก่อสร้างให้เป็นส่วนใหญ่ แต่ทว่าท่านก็ไม่ ยอมให้ใช้ของมาก เช่นไม้แบบ ถ้าใช้น้อยลงได้ก็ให้ใช้น้อยลง ไม่ให้ใช้ของใหม่ทั้งหมด คือ ย้ายจากจุดนี้ไปจุดโน้น จนกว่าไม้จะใช้ไม่ได้ อีกท่านหนึ่งที่น่าขอบใจ ก็คือท่านกำนันเยี่ยม เกิดนิยม ท่านผู้นี้มาทำการรับเหมา แต่ทว่าช่างของท่านทำงานทุกอย่างโดยทะนุถนอมของใช้ ที่ ราคาถูกลงได้ส่วนหนึ่งก็อาศัยศรัทธาของท่านนายช่าง และศรัทธาของร้านค้า

จากนั้นก็เป็นศรัทธาของบรรดาภิกษุสามเณรเพราะว่าในขณะที่ทำงาน ก็มีบรรดาภิกษุ สามเณรในวัดทั้งหมดที่ยังคงอยู่ในวัดในปัจจุบันก็ดี ที่สึกออกไปแล้วก็ดี ที่ย้ายไปแล้วก็ดี ร่วม กันทำงานตากแดดตากฝน ต้องทนต่อความร้อน มีแต่ความเหน็ดเหนื่อย แต่ก็ไม่มีความย่อท้อ

แต่ทั้งนี้ ก็ต้องอนุญาตให้ใช้ของกันความร้อน คือสวมหมวกหรือใช้ผ้าเหลืองปกคลุมเป็นเสื้อ เรื่องนี้ก็มีพระบางท่านเข้ามาในวัด ถามว่านี่ตัวอะไร ก็น่าแปลกใจ อันนี้บางทีเขาจะคิดว่าผิดวินัย อันนี้ก็ยอมผิด แต่มันผิดตรงไหนล่ะ ? อันนี้เป็นการคลุมเพื่อปกปิดความร้อน ถ้าหากจะถือว่าผิด ก็ควรจะถืออีกจุดหนึ่งที่ผิดยิ่งไปกว่า นั้นคือที่ท่านทั้งหลายไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย คือบวชเข้ามาแล้วมัวเมาในทรัพย์สิน มัวเมาในสักการะ อย่างนี้น่าจะผิดไหม ? ท่านที่ทำงานอย่างนั้นจะสวมหมวก จะสวมเสื้อกันความร้อน ก็ไม่เห็นจะมีความผิดตรงไหน เมื่อคอยจะมองว่าผิดก็เชิญ ตามใจ ไม่ได้วิตกกังวลอะไร เป็นอันว่าศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปานซึ่งอยู่ในเครือของวัดท่าซุงหรือวัดจันทาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี แล้วก็ศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราชที่ตั้งขึ้นก็เพราะอาศัยคณะศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อปาน และบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านร่วมมือกันทั่วประเทศ บัดนี้ งานเสร็จเรียบร้อยแล้ว เหลือแต่ทางราชการจะมาสร้างตึกอีกหลังหนึ่งที่ศูนย์แม่และเด็ก เป็นตึกสูติกรรม ๓๐ เตียง ทีนี้ในงานนี้ ความดีที่พึงได้ทั้งหมด อาตมาก็ขอถวายแด่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งนี้ เพราะอะไร เพราะว่าทุกท่านที่มาร่วมกุศลทั้งหมดก็เพราะปรารภความดีที่องค์สมเด็จพระชินสีห์บรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญมา และท่านผู้กระทำเองก็เป็นศากยบุตรพุทธชิโนรส อาตมาเองก็ถือว่าเป็นลูกของพระพุทธเจ้า ความดีใดๆ ผลใด ๆ ที่บังเกิดขึ้นจากการกระทำนี้ อาตมาถือว่าเป็นความดีขององค์สมเด็จพระชินสีห์บรมศาสดา ที่ทรงแนะนำสั่งสอนมาให้ประพฤติปฏิบัติ เป็นเหตุให้บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายเกิดความเลื่อมใสร่วมใจกันสร้างถาวรวัตถุในพระพุทธศาสนา นี่เป็นเหตุอันหนึ่งที่แจ้งบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายถ้วนหน้าทราบ ว่ามีความเป็นมาอย่างนี้

ทีนี้ หนังสือเล่มนี้ ให้ชื่อว่าหนังสือ "พระเมตตา" ก็เพราะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ประกอบไปด้วยพระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกเธอทุกพระองค์เคยเสด็จมาสงเคราะห์แล้วสองวาระ คือในวาระต้น เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วก็วาระที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระยุพราช (พระบรมโอรสาธิราช) ได้เสด็จมา สำหรับเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์เสด็จมา เพราะระหว่างนั้นสมเด็จพระยุพราชยังทรงศึกษาอยู่

ต่างประเทศ อาศัยพระเมตตาบารมีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมโอรสาธิราช พระเจ้าลูกเธอทั้งหมดที่ทรงสงเคราะห์ ก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งที่สร้างความชุ่มชื่นให้แก่บรรดาท่านพุทธบริษัท แต่ก่อนที่จะพูดถึงการเสด็จของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็จะขอกล่าวตอนเริ่มต้นงานสักนิดหนึ่ง

การเริ่มงานปีนี้ วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๐ เป็นวันตัดนิมิต วันที่ ๑๖ เมษายนเป็นวันเริ่มงาน การจัดงานเป็นงานที่แปลกที่สุด ความจริงไม่ได้ตั้งใจจะให้แปลก มันแปลกเอง คืองานฝังลูกนิมิตหรืองานผูกพัทธสีมา ที่ไหนๆ เขาก็โฆษณากันมีทั้งป้ายใหญ่ป้ายเล็ก มีฎีกาแจกกัน มีหนังสือประกาศแจก ประกาศสถานีวิทยุกระจายเสียง หรือประกาศในหนังสือพิมพ์ แต่อาศัยที่ยุ่งในงานเสียจนเพลินไปทุกคนผู้จัดงานลืมไปหมด สำหรับผู้จัดงาน ประธานในงานก็คือ พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์ ปลัดกระทรวงกลาโหม รองประธานได้แก่ พลอากาศโท หม่อมราชวงศ์ เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมการสื่อสารทหาร ซึ่งเป็นประธานในการก่อสร้าง หรือประธานทายก และคณะทายกทายิกาทั้งหมดที่ร่วมงาน ลืมไปหมด เพราะยุ่งเกี่ยวกับงานขอพระราชทานวิสุงคามสีมา ทั้งนี้เพราะอะไร ? เพราะว่าเป็นการขอในระยะกระชั้นชิด มีเหตุบางอย่างในระยะต้นๆ เกือบจะบั่นทอนให้งานผูกพัทธสีมานี้ต้องเลิกล้มไป ทั้งนี้ เพราะว่างานมันเสร็จกระชั้นเกินไป ในตอนแรกจึงไม่กล้าที่จะนิมนต์พระ ไม่กล้าที่จะทำอะไรทั้งหมด เกรงว่าหนังสือที่ขอพระราชทานวิสุงคามสีมาจะตกมาไม่ทัน นี่เป็นอุปสรรคสำคัญ หนังสือขอพระราชทานวิสุงคามสีมากระชั้นงานทุกอย่างจึงไม่มีการประกาศ และในช่วงระหว่างงาน ก็มีหลายท่านบอกว่า ที่มานี่น่ะไม่ได้ทราบว่ามีงานดอกขอรับที่มาก็เพราะว่าตั้งใจจะมานมัสการหลวงพ่อ มาจากจังหวัดแพร่บ้าง มาจากจังหวัดแม่ฮ่องสอนบ้าง แล้วก็มาจากอุดรธานีบ้าง มาจากสุราษฎร์ธานีบ้าง จากจังหวัดตรังบ้าง อย่างนี้เป็นต้น หลายท่านด้วยกันบอกว่าไม่ทราบว่ามีงาน แต่ที่สำคัญที่สุดที่ไม่ได้ประกาศงาน นั่นก็คือบรรดาท่านพุทธบริษัทจังหวัดฉะเชิงเทรามา ๑ คันรถบัส ประมาณ ๘๐ คนเศษ มาถึงก็จอดอยู่หน้าวัดในระหว่างงาน เป็นวันที่ ๔ ของงาน จอดอยู่กลางถนนไม่กล้าลง ในที่สุดเจ้าหน้าที่ไปติดต่อ บอกว่าเชิญลงได้ เขาจึงส่งผู้แทนมา ๒–๓ คน ถามว่างานวัดนี้เริ่มหรือยังหรือว่าเลิกแล้ว เพราะว่าเงียบ เสียงมหรสพก็ไม่มี เสียงขยายเสียงเปี้ยวป๊าวๆ ก็ไม่มี เป็นงาน

ที่เงียบสงัด อาตมาก็นั่งรับแขกอยู่ที่ศาลานวราช ฯ และนอกจากมีเจ้าหน้าที่นั่งอยู่ตามที่แล้ว ก็มีบรรดาท่านพุทธบริษัทเดินไปเดินมาอยู่ระหว่างสถานที่ต่าง ๆ สัก ๓๐ คน เป็นเหตุให้บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนเหล่านั้นสงสัยว่างานจะไม่มี เมื่อท่านมาถาม จึงได้แจ้งอยู่ว่างานกำลังมีอยู่ยังไม่เลิก เขาจึงได้ไปแจ้งให้บรรดาพวกของเขาลงมา แล้วมาก็บำเพ็ญกุศล นี่ งานที่แปลก แปลกตรงนี้ คือเป็นงานที่ไม่มีโฆษณาแต่ก็เป็นเหตุน่าอัศจรรย์ใจ วันต้น คือ เสาร์–อาทิตย์ แรกมีบรรดาท่านพุทธบริษัทไปบำเพ็ญกุศลถึง ๑ แสน ๙ หมื่นบาทเศษ ต่อมา ในช่วงระหว่างวันจันทร์ถึงวันศุกร์ มีคนเพียงห้า–หกสิบคนบ้าง แปดสิบคนบ้าง ไม่ถึงร้อยคนสักวัน แต่ก็มีการบำเพ็ญกุศลกันวันละ ๗ หมื่นบ้าง ๖ หมื่นบ้าง มีอยู่วันเดียวได้ ๔ หมื่นเศษ นี่เป็นอันว่าคนที่มาบำเพ็ญกุศลไม่ได้มาเพื่อดูมหรสพ เพราะไม่มีมหรสพให้ชม ไม่ได้มาเนื่องด้วยการโฆษณา มาด้วยศรัทธาแท้ ความจริงงานนี้ก็เป็นที่พอใจของอาตมาเหมือนกัน เพราะถูกใจไม่อยากจะเอะอะโวยวาย

เมื่องานจวนจะเริ่มขึ้น หรือว่าเริ่มขึ้นแล้ว สำนักพระราชวังมา เพื่อจัดเตรียมสถานที่สำหรับการเสด็จมาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เดิมทีเดียวอาตมาเอง กับคณะกรรมการจัดงานก็คิดว่าจะจัดที่ถวายดังนี้ คือ

บรรดาพระราชาคณะกับสมเด็จพระราชาคณะ มี สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา เป็นประธาน นั่งรับเสด็จในพระอุโบสถ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเข้าพระอุโบสถทรงศีล แล้ว พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ถวายรายงาน เสร็จแล้วทรงตัดนิมิต แล้วเสด็จออกมาศาลาจตุรมุข ที่อาตมาสร้างเป็นอนุสรณ์ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถพร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเสด็จมาประทับที่ตรงนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วทรงรับเงินโดยเสด็จพระราชกุศลในงานนี้ อาตมาตัดรายการทั้งหมดที่จะไปทรงเปิดศูนย์แม่และเด็กที่ถวายแด่สมเด็จพระยุพราช เพราะเกรงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะไม่มีโอกาสเยี่ยมประชาชน ขอร้องให้เขาจัดรายการอย่างเดียวคือทรงตัดนิมิตที่นี้ การตัดนิมิตก็เตรียมไว้อย่างนี้ คือทรงตัดนิมิตลูกกลางลูกเดียว ให้อีก ๘ ลูกรอบนอกลงพร้อมกันหมดโดยใช้สายสิญจน์โยงไว้ แต่การที่เตรียมไว้ไม่ได้เป็นไปตามนั้น เพราะเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง

ที่มาเห็นว่าการจัดอย่างนั้นไม่เหมาะสม จึงจัดให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปประทับที่ศาลาเรียงข้างพระอุโบสถ ด้านทิศใต้ สมเด็จพระราชาคณะ และพระราชาคณะรับเสด็จที่นั่น พระคณาจารย์ รับเสด็จที่ศาลาเรียงข้างพระอุโบสถด้านทิศเหนือ หลังจากเสด็จเข้าศาลาเรียงแล้ว จึงเสด็จเข้าตัดนิมิต ส่วนการตัดนิมิตคราวเดียว ๙ ลูก สำนักพระราชวังเกรงว่าจะเกิดอันตรายแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความจริงเรื่องนี้ทางคณะกรรมการทั้งหมดก็ทดลองกันแล้วทำแล้วลองตัดดูไม่มีอันตราย เมื่อทางสำนักพระราชวังเกรงว่าสายสิญจน์จะไปปัดเอาพระพักตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเข้า ความจริงคณะกรรมการที่จัดทำลองตัดกันแล้วลองตัดกันอีกไม่มีอันตรายตามนั้น แต่ทางเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังท่านไม่ได้อยู่ด้วย เรื่องเกรงอันตรายอันนี้อาตมาก็เห็นใจจึงไม่มีการผ่าผืน ไม่มีการคัดค้าน เพราะว่าเวลาทดลองท่านไม่ได้อยู่ด้วย ถ้าบังเอิญเหตุนั้นมีเข้าก็ย่อมถือว่าเป็นความบกพร่องของสำนักพระราชวัง เมื่อท่านขอเปลี่ยนแปลงให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตัดลูกเดียวคือลูกกลางจึงได้ปฏิบัติตามใจท่าน แต่ความจริงในตอนต้นคิดว่าถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตัดลูกกลางลูกเดียว ก็จะได้อัญเชิญสมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงตัดลูกหน้าพระอุโบสถ แต่การต้องเปลี่ยนแปลงโดยกะทันหัน เพราะเป็นเวลาที่จะเข้างานคือตัดนิมิตในวันนั้น จึงกราบทูลอัญเชิญให้สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงตัดนิมิตในวันนั้นไม่ทัน ก็เป็นที่น่าเสียดาย ถ้าได้ทราบว่าสมเด็จพระยุพราชเสด็จมาด้วยก็จะได้ขอทูลเชิญให้ตัดนิมิตอีกลูกหนึ่ง หรืออาจจะเป็นทุกลูกก็ได้ แต่นี่ไม่ได้ทราบมาก่อน จึงเป็นอันว่าเรื่องนี้ก็ผ่านไป

ต่อมา เมื่อวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จ เดิมทีมีหมายกำหนดการมาว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จะเสด็จจากหัวหินโดยเครื่องบินปีกหมุน (เฮลิคอปเตอร์) โดยลงเติมน้ำมันที่สนามบินกองบิน ๔ ตาคลี เห็นเจ้าหน้าที่มาดูสถานที่ อาตมาก็ชี้สถานที่ว่าที่ศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราช มีลานกว้างที่มี ฮ. มาลงรับอาตมาที่นี่หลายวาระ ลงได้สบาย ๕ เครื่องก็ลงได้ แต่เจ้าหน้าที่พิจารณาแล้ว เห็นว่าไม่สมควร จึงจัดให้ไปลงที่จังหวัดอุทัยธานี เรื่องนี้ อาตมาไม่วิจารณ์ เพราะว่านั่นเป็นเรื่องของความเหมาะสมของท่านเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ที่อาตมาเห็นว่าเครื่องควรจะลงที่ศูนย์แม่และเด็กก็เพราะว่า

มีรั้วรอบขอบชิด มีกำแพงรอบบริเวณ แต่ท่านมีความเห็นไม่ตรงกัน ก็ไม่เป็นไร แต่ทว่ามาภายหลัง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปลี่ยนหมายกำหนดการว่าจะเสด็จโดยรถยนต์ เข้าวัดจันทารามก่อน เป็นอันว่าหมายกำหนดการเลื่อนไปอีก ๑ ชั่วโมง หมายกำหนดการแรกจะเสด็จถึงวัดจันทารามหรือวัดท่าซุง เวลา ๑๓.๓๐ น. หมายกำหนดการหลังเสด็จถึงวัดท่าซุง เวลา ๑๔.๓๐ น.

แล้วในการมาตรวจสถานที่ อาตมาก็ไม่ได้พบกับเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังและเจ้าหน้าที่ของจังหวัด เพราะว่าไปคอยอยู่บนศาลานวราช ฯ ท่านมา ท่านก็ไปดูสถานที่กันเอง แต่ความจริงนั้นเป็นเรื่องของท่านโดยเฉพาะ อาตมาก็เพียงว่าหากท่านสงสัยแล้วถามก็แจ้งให้ท่านทราบ มาทราบภายหลังว่าท่านเขียนหมายกำหนดไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถจะเสด็จประทับอยู่ที่วัดท่าซุงนับตั้งแต่มาถึงกลับเป็นเวลา ๑ ชั่วโมง นี่อาตมาก็คิดว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชประสงค์เพียงเท่านั้น ก็ไม่ได้ติดใจสงสัย เพราะเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าเกี่ยวกับหมายกำหนดการแล้วอาตมาไม่ทราบ คือไม่รู้ต้นสายปลายเหตุว่าหมายกำหนดการนี่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกำหนดเองหรือผู้อื่นกำหนดถวาย อันนี้ทราบไม่ได้เพราะไม่เคยทราบเรื่อง แต่เวลาที่เสด็จมาจริง ๆ กลับประทับอยู่นานเกินกว่านั้น จะเสด็จมาถึงเวลาเท่าใดแน่อาตมาไม่มีนาฬิกาดู แต่ว่ากว่าจะกลับออกจากวัดท่าซุงไปได้ เมื่อได้ยินเสียงมโหระทึกและเพลงสรรเสริญพระบารมี แสดงว่าพระองค์เสด็จกลับออกไปหน้าวัด เวลานั้นถามเรืออากาศเอก สงบ สุวรรณแสง ว่าเวลาเท่าไร เธอแจ้งบอกว่าเวลานี้ ๑๗ นาฬิกาเศษแล้วขอรับ เป็นอันว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จอยู่ที่วัดนี้เยี่ยมเยียนประชากรของพระองค์สิ้นเวลา ๒ ชั่วโมงเศษ

เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัท สำหรับวันนี้มองดูเวลาก็หมดเสียแล้วขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ตอนนี้ขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลสมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๒

ท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย วันนี้คงพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทเรื่องพระเมตตาตามเดิม สำหรับวันที่แล้วได้ปรารภในด้านอารัมภบทความเป็นมาและหมายกำหนดการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับวันนี้ ก็จะนำข่าวก่อนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จมาเล่าให้บรรดาท่านพุทธบริษัทได้ทราบ ในเมื่อได้ฟังเรื่องนี้แล้ว ขอบรรดาท่านพุทธบริษัทจงอย่าได้แสดงความหวั่นไหวในจิต เพราะองค์สมเด็จพระบรมสามิตทรงแนะนำไว้ บอกว่าจงอย่าถือมงคลตื่นข่าว ข่าวก็มีอยู่ว่าก่อนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถจะเสด็จ พอได้ทราบว่าจะเสด็จแน่ ก็มีข่าวมาจากหลายกระแส เป็นผู้หวังดี มาแจ้งให้ทราบว่าการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาคราวนี้ จะมีบุคคลปองร้ายลอบปลงพระชนม์พระองค์และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และว่าถ้าบังเอิญเสด็จมาทุกพระองค์เขาก็จะปลงพระชนม์ทั้งหมด วิธีการที่จะใช้ก็คือใช้ปืนไร้แรงสะท้อน ๓ กระบอก ตั้งอยู่๓จุด มีศูนย์ตรงกับบริเวณศูนย์ศิษย์หลวงพ่อปาน แล้วมีเจ้าหน้าที่ของเขาใช้วิทยุติดต่อแจ้งข่าวว่าเวลานี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จมาถึงแล้วหรือยัง ถ้ามาถึงแล้วปืนไร้แรงสะท้อนจะยิงมาพร้อมกันทั้ง ๓ ทิศ และถ้ากิจนี้ทำไม่ได้ เขาก็จะใช้คนกล้าตายเข้าปลงพระชนม์พระองค์ในหมู่คนและพร้อมที่จะตายร่วมกัน คือผู้ปลงพระชนม์ก็พร้อมที่จะตายด้วย ข่าวนี้มาจากหลายกระแสด้วยกัน มาแจ้งกับอาตมาว่าต้องช่วยกันระวังป้องกันพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถ้าบังเอิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี หรือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ดี เป็นอะไรลงไป เป็นการบาดเจ็บก็ดี การเสียพระชนม์ชีพก็ดีของพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง ถ้ามีขึ้นก็จะโยงไปถึงอาตมาว่าเป็นต้นเหตุให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จมา ย่อมจะมีโทษให้อาตมาหัวขาดหรือถูกยิงเป้า

เมื่อฟังข่าวนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัท อาตมาก็ไม่ได้วิตกอะไร เพราะเชื่อมั่นในความสามารถของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยไม่ว่าจะไปที่ไหน ก็ปรากฏว่ามีข่าวนี้เสมอ และในที่บางจุดซึ่งอาตมาจะไม่ขอบอกว่าเป็นที่ไหน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เคย

รับสั่งกับอาตมาที่ภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ว่าในขณะก่อนจะเสด็จไป บางทีมีข่าวลือว่ามีคนคิดจะปลงพระชนม์พระองค์ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถโดยเสี่ยงเอาชีวิตเข้าแลกชีวิต พระองค์มีพระราชดำรัสว่า ถ้าเราไม่ไปก็จะกลายเป็นผู้แพ้หากข่าวนี้เป็นข่าวจริง แต่ถ้าเป็นข่าวลือ เราก็จะเป็นผู้แพ้มากขึ้น เพียงแค่เขาออกข่าวนิดเดียวเราก็กลัวกันเสียแล้ว นี่น้ำพระทัยของพระองค์ใสเป็นแก้ว พระองค์ทรงมีพระราชดำริว่า การทุกอย่าง เมื่อพระองค์ทรงทำดีแล้ว คือทำเพื่อสงเคราะห์ปวงประชากร พระราชกิจที่พระองค์ทรงกระทำ ไม่ได้ทรงกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนพระองค์ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน ทุกชั้น ทุกวัย ที่มีพระราชดำริเช่นนี้ เราก็ควรจะนึกได้ว่าพระราชภารกิจทั้งหลายของพระองค์ที่ทรงกระทำไป หากจะทรงหวังความสุขส่วนพระองค์แล้วก็ไม่ต้องเสด็จไปตามที่ต่าง ๆ ให้ลำบาก อยู่เสียแต่ในพระราชฐาน ใครเขาเอางานมาให้เซ็นก็เซ็น เห็นสมควรจะเซ็นก็เซ็น ไม่เห็นสมควรเซ็นก็ไม่เซ็นก็หมดเรื่อง ที่พระองค์ทรงยอมเหน็ดเหนื่อยไปทุกสถานที่ก็เพื่อความสุขของประชากรชาวไทย ฉะนั้น พระองค์จึงทรงตัดสินพระทัยว่า ถ้าหากพระองค์จะต้องสวรรคตเพราะเหตุแห่งการกระทำความดี พระองค์ก็พร้อม นี่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเองมีพระราชดำรัสอย่างนี้ พระราชดำรัสนี้ถ้าใครกล้าเข้าไปถามพระองค์ได้ อาตมาเข้าใจว่าพระองค์คงไม่ปฏิเสธเพราะทรงตรัสกับอาตมาเอง ฉะนั้น ข่าวนี้ที่เกิดขึ้นอาตมาก็คิด ตามที่สมเด็จพระธรรมสามิตคือพระพุทธเจ้าตรัสว่า นัตถิ โลเก อนินทิโต คนไม่ถูกนินทาเลยไม่มีในโลก คำว่า "นินทา" ก็คือวิพากษ์วิจารณ์และการปล่อยข่าว การปล่อยข่าวแบบนี้บางทีก็ต้องการให้อาตมายับยั้งกราบทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ให้เสด็จมา แต่คำว่า "ข่าว" บรรดาท่านพุทธบริษัท อาตมาได้มาเสียจนชิน

ข่าวที่มีความสำคัญที่สุดอีกอันหนึ่ง นั่นก็คือมีคนมาบอกว่าแม้แต่อาตมาเองวันนั้นก็ต้องระวังตัวให้มาก เพราะมีคนเขาจ้างคนฆ่าเหมือนกัน เขาจ้างมือปืนมา ๒ คนหวังจะให้ฆ่าโดยให้สินจ้างรางวัลไม่แพงนัก เพียงมูลค่ามือปืนคนละ ๒ พันบาทเท่านั้น แต่ถึงยังไงก็ดี ถึงแม้ตอนเย็นของวันที่ ๒๓ ก็มีคนส่งข่าวว่าจะต้องถูกฆ่าแน่ ก็ต้องขอบคุณท่านทั้งหลายเหล่านั้นที่มาส่งข่าว การส่งข่าวก็เป็นการส่งข่าวด้วยความหวังดี แล้วก็มีคนอีกหลายท่านพร้อมเพรียงกัน บอกว่าจะยอมเสี่ยงชีวิตเพื่ออาตมา จะขอป้องกันจนสุดความสามารถ แล้วข่าวนี้คืบหน้าต่อไปอีกว่า ผู้ที่จ้างคนมาฆ่าอาตมานั้น เป็นบุคคลสำคัญผู้มีเกียรติ เขาบอกว่าเป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ อาตมา

ก็สงสัยว่าเอ๊ะข้าราชการชั้นผู้ใหญ่นี่อาตมาก็ไม่ได้ผิดพ้องหมองปากกับใครมีแต่เป็นที่รักกันทั้งหมด เจอะหน้าใครก็ยิ้มแย้มแจ่มใส คนที่รับช่วงมาก็เป็นบุคคลบางประเภท อาตมาจะไม่ขอบอก มันเป็นข่าว ข่าวเขาที่บอกว่าใครเป็นหัวหน้าต้นคิดจ้างฆ่าอาตมาเอง อาตมาก็คิดว่า ข่าวนี้จะต้องผิดจากความเป็นจริง เพราะมีข้าราชการคนไหนบ้าง ที่จะเป็นปฏิปักษ์กับอาตมา อาตมานั่งนึกไปก็นึกไม่ออก จะว่าเป็นข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าพูดถึงตำรวจอุทัยธานีหรือตำรวจชัยนาทแล้ว ก็เรียกได้ว่าเป็นคนใกล้เคียงกัน

นี่ทุกท่านก็มีความหวังดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านผู้บังคับบัญชาตำรวจอุทัยธานีมีความเป็นห่วงใยถึงกับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมานอนเป็นเพื่อนอยู่ทุกคืน และอยู่เป็นประจำทุกวัน สิ้นกาลเวลาถึง ๔ ปีแล้ว แล้วจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นผู้ใหญ่คนไหนสั่งฆ่าอาตมา อาตมาก็คิดไม่ออก ถึงจะคิดว่าเป็นเจ้าหน้าที่ข้าราชการพลเรือนของจังหวัดอุทัยธานีหรือจังหวัดใด ๆ มาคิดฆ่าอาตมาก็มองไม่เห็น เพราะว่าข้าราชการพลเรือนทุกท่าน เจอะหน้าก็โอภาปราศรัยกันดี เป็นที่รักกันทุกคน ถ้าจะคิดว่าข้าราชการทหารจะคิดฆ่าอาตมาก็ยิ่งมองไม่เห็นใหญ่ เพราะความสัมพันธ์ระหว่างคนทุกชั้นนั้น ข้าราชการทั่วประเทศย่อมเป็นที่รักของอาตมาทุกคน เมื่อพิจารณาข่าวนี้แล้วก็เข้าใจ คือเข้าใจว่าข่าวนี้อาจจะไม่ตรงตามความเป็นจริง ข่าวมีจริง แต่ความจริงของข่าว ต้องไม่มี ทั้งนี้เพราะอะไร ? เพราะเป็นการยุให้รำตำให้รั่วระหว่างอาตมากับข้าราชการตำรวจ ข้าราชการทหาร ข้าราชการพลเรือนฝ่ายปกครองให้เกิดความแตกแยก ระแวงระไวซึ่งกันและกัน ข่าวประเภทนี้มีปรากฏมานาน อาตมาจึงไม่หนักใจคิดว่าเกิดมาแล้วมันก็ต้องตาย คนที่เกิดมาแล้วไม่ตายไม่มี เวลานี้ อาตมานับแต่เกิดมาได้สร้างสาธารณประโยชน์ให้มีขึ้นแก่พระพุทธศาสนาด้วย แก่ประชาชนชาวไทยด้วยตามกำลังความสามารถที่จะทำได้ การสร้างสรรความเจริญในที่ใดก็ตาม สร้างแล้วก็ไม่เคยแบกเอามาเป็นส่วนตัว เวลานี้ นอกจากจะสร้างที่วัดท่าซุงแล้ว ก็ได้สร้างโรงพยาบาล และขุดบ่อน้ำให้แก่ประชาชนที่ขาดแคลนน้ำ โดยบอกบุญให้แก่บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทขุดบ่อน้ำให้เป็นสาธารณประโยชน์ในแดนกันดารนับเป็นร้อย ๆ บ่อ และในแดนกันดารใดที่มีความอดอยากแร้นแค้นไม่สะดวกด้วยความเป็นอยู่ ก็ได้ร่วมมือกับ ม.จ. หญิงวิภาวดี รังสิต ไปในสถานที่นั้น แนะนำให้เขาเข้าใจในความสามัคคี ร่วมมือกันประกอบ

สัมมาอาชีวะในรูปแบบสหกรณ์ รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าขาดแคลนอะไร ม.จ. หญิงวิภาวดี รังสิต ก็ให้เจ้าหน้าที่วิทยุกราบทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อขอพระราชทาน ในวันรุ่งขึ้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงจัดการส่งไปให้ งานประเภทนี้เป็นงานที่เต็มไปด้วยความยากลำบากต้องไปในแดนทุรกันดาร อย่างนี้อาตมาก็ทำแล้ว วัดวาอารามก็สร้างเป็นสาธารณะ ช่วยวัดไม่จำกัดวัด เงินทองของอาตมาไม่มีก็ใช้สติปัญญาเท่านั้นเป็นเครื่องช่วย แต่ก็ถือว่าเป็นคุณประโยชน์อันหนึ่งที่อาตมาได้ทำแล้วในฐานะที่บวชเข้ามาในพระพุทธศาสนาพยายามปฏิบัติตามจริยาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงปฏิบัติ ด้วยพระพุทธเจ้าทรงมีพระจริยาสามอย่าง คือ

หนึ่ง พุทธัตถะ จริยา ทรงประพฤติในฐานะที่เป็นพระพุทธเจ้า สอนคนให้ละความชั่ว ประพฤติความดี มุ่งหวังจิตบริสุทธิ์ มีพระนิพพานเป็นที่ไป

สอง องค์สมเด็จพระจอมไตรทรงประพฤติเป็นประโยชน์แก่โลก แนะนำประชากรให้ปฏิบัติตนให้มีความสุข ในฐานะที่เป็นชาวโลก ในด้านการครองชีพและความเป็นอยู่ มีธรรมะที่ท่านเรียกว่า คิหิปฏิบัติ คือเป็นข้อวัตรปฏิบัติสำหรับฆราวาสจะปฏิบัติได้ทุกคน แล้วมีความอยู่เป็นสุขในปัจจุบัน

สาม ญาตัตถะ จริยา ทรงประพฤติเป็นประโยชน์แก่พระญาติ เหตุร้ายใด ๆ จะพึงมีแก่พระญาติองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถก็ทรงสงเคราะห์ ป้องกันให้ แต่หากว่ากรรมนั้นเป็นกรรมใหญ่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ก็ต้องปล่อยไปตามกรรม

ที่พระพุทธเจ้าทรงปฏิบัติอย่างนี้ อาตมาก็ปฏิบัติตามแล้วทุกอย่าง ถ้าชีวิตจะต้องมาตายก็เป็นชีวิตที่ได้ปฏิบัติความดีแล้ว ไม่เห็นจะเป็นที่น่าเสียดายที่ตรงไหน การอยู่ ถ้าอยู่นานไปเท่าใดก็มีความลำบากเท่านั้น ตายเร็วเท่าไรมีความสุขเร็วเท่านั้น ตายเมื่อไรก็มีความสุขเมื่อนั้น เวลานี้อยู่ก็อยู่ด้วยอาศัยความสุขใจ แต่กายมันไม่สุข แต่ก็ไม่ได้เป็นห่วงกังวลอะไร ถือว่าเป็นเรื่องของคนที่เกิดมาในโลก จะต้องเป็นอย่างนั้น ความเหน็ดเหนื่อยเพื่อสาธารณประโยชน์เป็นที่พอใจของอาตมา ถ้าอยู่เฉย ๆ สั่งสมทรัพย์สินเพื่อความสุขตน อันนี้ไม่มีความสุขใจเลย ขณะใดที่มีโอกาสได้สงเคราะห์มนุษย์เพื่อนร่วมโลกหรือท่านผู้มีคุณทั้งหลายก็เป็นที่พอใจ

เรื่องนี้เป็นเรื่อง "พระเมตตา" แต่ก็ควรจะประกอบด้วยธรรมะ ที่อาตมาบอกว่าข่าวเกิดขึ้น อาตมาไม่เชื่อ แต่ก็ขอบคุณผู้บอกข่าว ข่าวนั้นอาจจะเป็นความจริงก็ได้ หรืออาจจะไม่เป็นความจริงก็ได้ แต่ผู้รับข่าวรับข่าวมาจริง ทั้งนี้เพราะว่าท่านผู้บอกเป็นผู้ใหญ่ เป็นบุคคลที่ควรเชื่อถือได้ แล้วก็มีความห่วงใยอาตมาเป็นพิเศษ นอกจากนั้น คนของท่านก็ให้การระวังระไวอาตมาเป็นอย่างดี แสดงว่าข่าวนี้เป็นความจริงมีผู้ส่งข่าวมาจริง แต่ว่าสำหรับข่าวที่ว่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จ้างฆ่า นี่อาจจะเป็นแนวอันหนึ่งยุให้รำตำให้รั่ว สร้างความแตกความสามัคคีซึ่งกันและกัน อาตมาแตกความสามัคคีกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพราะเวลานี้เจ้าหน้าที่ตำรวจห่วงใยอาตมาอยู่มาก ได้ส่งเจ้าหน้าที่มาอารักขาอยู่ ๔ ปีแล้ว เพราะความห่วงใย เจ้าหน้าที่พลเรือนก็ให้ความสนับสนุนในกิจการที่ทำเป็นอย่างดี ไม่มีใครประกาศตนเป็นศัตรู ฝ่ายเจ้าหน้าที่ทหารก็มีความเคารพนับถือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี มีการโอภาปราศรัย งานใหญ่ที่จะพึงมีขึ้น เจ้าหน้าที่ทหารก็จัดทหารมาช่วยในกิจการงานหรือมาช่วยพัฒนา ทำความเรียบร้อยให้เกิดขึ้นในสถานที่ แล้วก็จะเอาข้าราชการฝ่ายไหนมาสั่งฆ่าอาตมา อันนี้ บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนพอฟังข่าวอย่างนี้แล้วก็ต้องใคร่ครวญกันไว้ก่อน

แต่อีกข่าวหนึ่ง มีว่า ถ้าบังเอิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถหรือสมเด็จพระยุพราชมีอันตรายลงไป อาตมาก็คงต้องถูกยิงเป้าหรือหัวขาด เพราะว่ามีข้าศึกจะใช้ปืนไร้แรงสะท้อนยิงมาจาก ๓ ทิศพร้อม ๆ กันลงในบริเวณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถประทับอยู่ เรื่องนี้อาตมาไม่ตกใจเลย ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจะต้องสิ้นพระชนม์ อาตมามีความมั่นใจ ว่าโทษตัดหัวหรือว่าโทษยิงเป้าสำหรับอาตมาไม่มีแน่ เพราะในระหว่างนี้อาตมายังเป็นผู้อยู่ใต้กฎหมาย แต่ถ้าเรื่องนั้นเกิดขึ้นมาจริง ๆ แล้ว อาตมาก็เป็นผู้อยู่เหนือกฎหมาย ทั้งนี้เพราะว่าอะไร เพราะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จมาอยู่ตรงไหนอาตมาก็อยู่ในบริเวณนั้น ถ้าอันตรายจะพึงเกิดขึ้นแก่พระองค์ อาตมาก็ต้องอยู่ในอันตรายนั้นด้วย ในเมื่อถูกถล่มอย่างนั้น อย่าว่าแต่คนเลย แม้แต่วัดก็พัง กระสุนแบบนั้นเป็นกระสุนระเบิด ยิงพร้อมกันมา ๓ นัด วัดถึงแม้จะมีสภาพแข็งแรงก็พังหมด แล้วอาตมาก็ต้องตาย เมื่อตายแล้วจะเอากฎหมายที่ไหนมาลงโทษ ตอนนั้นอยู่เหนือ

กฎหมายจริง ๆ กฎหมายจะมาตัดสินลงโทษผี คือตัดคอ ตัดหัวผี อันนี้ไม่เกิดประโยชน์ เพราะตายแล้วกฎหมายไม่มีการบังคับให้ลงโทษผี จำคุกผีกี่ปี ยิงเป้าผี หรือประหารชีวิตผีนี่มันไม่มี แล้วหากบรรดาท่านพุทธบริษัทจะถามว่าเมื่อได้ข่าวอย่างนี้จริง ๆ ทำไมจึงไม่กราบทูลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยับยั้งการเสด็จ อาตมาก็ขอตอบว่าถ้าอาตมาทำอย่างนั้นอาตมาก็ควรจะสึกไปเป็นฆราวาสเสีย ทั้งนี้เพราะอะไร ? ก็เพราะว่าการทำอย่างนั้นเป็นการถือมงคลตื่นข่าวจนเกินไป เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีมาก มีทั้งทหาร มีทั้งตำรวจ มีทั้งศูนย์รักษาความปลอดภัย มีทั้งเจ้าหน้าที่สันติบาล แล้วก็มีบุคคลอื่นอีกหลายท่านซึ่งเป็นบุคคลที่ตกอยู่ในระหว่างความทุกข์ เขาจะเข้ามาเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ท่านเหล่านี้มาด้วยกันหลายร้อยคน และเมื่อได้ทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งเป็นที่เคารพรักยิ่งกว่าบิดามารดาของเขาจะต้องมีอันตราย พวกนี้ก็กระจายออกไปรวมกลุ่ม เพื่อเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพียงครึ่งเดียว นอกจากนั้นก็ปะปน แทรกแซงอยู่กับบรรดาประชาชนทั้งหลาย พร้อมที่จะสละชีพของตนเพื่อป้องกันพระชนม์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และพระบรมโอรสาธิราช ทั้ง ๆ ที่เขาไม่ติดอาวุธ แต่เขาก็พร้อมที่จะตาย เอาร่างกายเข้าป้องกันสรรพาวุธที่จะไปทำร้ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นี่แสดงว่าคนที่จงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีมาก นอกจากคนพวกนี้แล้วก็ยังมีชาวบ้านอีกมาก ที่ได้รับฟังข่าว คือมีบางคนนั่งรับฟังข่าวอยู่กับอาตมา มีบุคคลเข้ามาส่งข่าว ผู้นี้ก็พร้อมที่จะพลีชีพเพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถต่างคนต่างพร้อมกันอย่างนี้ นั่นก็หมายความว่า ถ้าข้าศึกจะทำลายพระชนม์ชีพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยอาวุธสั้น เช่นปืน หรือลูกระเบิดมือ หรือว่ามีด พวกนี้พร้อมที่จะตายแทน คือจะเอาร่างกายเข้าป้องกัน หรือมิฉะนั้นก็ต่อสู้ด้วยมือเปล่า แต่ถ้าบังเอิญข้าศึกจะยิงมาด้วยปืนไร้แรงสะท้อนอันนี้ไม่ต้องช่วยกันป้องกัน ช่วยกันตายพร้อมกัน เป็นอันว่าต่างคนต่างก็ตาย แล้วก็น้ำพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามที่ตรัสที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์ว่าข่าวการลอบปลงพระชนม์ทั้งสองพระองค์มีมานาน พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสว่า ถ้าเราไม่ไป ก็จะ

กลายเป็นผู้แพ้ นี่เป็นกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในเมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าอาตมาส่งข่าวไปขอยับยั้งการเสด็จ ท่านผู้รับฟังทั้งหลายก็ลองคิดดูว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงมีพระราชดำริอย่างไรในตัวอาตมา คงจะมีพระราชดำริว่าข่าวเพียงแค่นี้ ก็กลัวเสียแล้ว นี่หรือสาวกขององค์สมเด็จพระประทีปแก้ว ที่เขาเรียกกันว่าปูชนียบุคคล เป็นศากยบุตรพุทธชิโนรสขององค์สมเด็จพระทศพล เพียงแค่นี้ก็แสดงอาการขี้ขลาดให้ปรากฏ

ถ้าจะถามต่อไปว่า คิดอย่างนั้นมิเป็นการเย่อหยิ่งเกินไปหรือ จะเป็นการโง่แกมหยิ่งไปกระมัง อาตมาก็ต้องขอตอบว่า เป็นเรื่องธรรมดา จะวิพากษ์วิจารณ์อะไรยังไง ๆ อาตมาก็ไม่ว่าทั้งหมด ในฐานะที่องค์สมเด็จพระบรมสุคตตรัสไว้ว่า จงอย่าถือมงคลตื่นข่าว แล้วอาตมาเองก็พร้อมที่จะตาย ถ้าความตายนั้นเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ และถ้าจะถามว่า การที่กราบบังคมทูลอัญเชิญให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาทรงตัดลูกนิมิตมีประโยชน์อะไร อาตมาก็ขอตอบว่าเป็นประโยชน์ใหญ่ที่สุดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จมา คือนอกจากประโยชน์จะได้แก่วัดและภิกษุสามเณรทั้งหลายแล้ว ประโยชน์ใหญ่คือกำลังใจของประชากร มีมากจนบอกไม่ถูก พระองค์ได้ทรงแสดงความเมตตาปรานีต่อพสกนิกรของพระองค์อย่างคาดไม่ถึง ทุกคนในขณะนี้ ซึ่งเวลาล่วงเลยไปนานแล้ว ยังปรารภเรื่องราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาคราวนี้ บางท่านถึงกับน้ำตาคลอ บางท่านถวายของที่ระลึกแล้วก็ร้องไห้ไปด้วย ที่ร้องไห้ไม่ได้เสียดายของ แต่เป็นเพราะอำนาจความปลื้มใจ บางคนก็ถึงกับสะอึกสะอื้น โดยที่ไม่เคยคิดเลยว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินี-นาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจะทรงแสดงความสนิทสนมกับปวงชนชาวไทยที่มาในงานอย่างนั้น เข้าใจกันแต่ว่าจะไปที่ไหนเขาก็กีดเขาก็กัน จะถวายอะไรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จะต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้ ต้องใส่พานทอง ต้องใส่พานเงิน แต่เนื้อแท้จริงๆ ในคราวนี้ พระองค์ทรงแสดงให้เห็นว่า พระองค์กับประชากรนั้นไม่ใช่ใคร ทรงถือว่าคนทั้งหลายเป็นพระราชโอรส พระราชธิดาของพระองค์

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัท เวลาวันนี้ก็หมดลงเสียอีกแล้วนี่ ก็ขอยุติลงแต่เพียงเท่านี้ ขอความสุขสวัสดีจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน สวัสดี !

ท่านสาธุชนพุทธบริษัท สำหรับวันนี้ ก็ขอต่อเรื่อง "พระเมตตา" ต่อไป

เรื่องของข่าวที่เล่าผ่านมาก็ยังไม่หมดเสียทีเดียว ข่าวสำคัญที่บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านเคยรับฟังกันมาเป็นข่าวในอดีต แต่ติดมาถึงปัจจุบัน คือเขาลือกันว่าอาตมากับเจ้าอาวาสแย่งกันเป็นสมภารบ้าง อาตมากับท่านเจ้าอาวาสแตกความสามัคคีกันบ้าง อาตมาใช้อิทธิพลบังคับให้เจ้าคณะจังหวัดลาออกบ้าง นับเป็นข่าวเกรียวกราวกันมานาน แต่บุคคลทั้งหลายที่มาในงานนี้อาจจะทราบ ถ้าไม่ทราบก็จะบอกให้ ว่าถ้าอาตมาแตกกันจริง ๆ กับเจ้าคณะจังหวัดและเจ้าอาวาส งานผูกพัทธสีมามีขึ้นไม่ได้ ทั้งนี้เพราะอะไร? เพราะว่างานผูกพัทธสีมาจะมีขึ้นมาได้ก็ต้องอาศัยท่านเจ้าอาวาสขอพระราชทานวิสุงคามสีมา เพราะเป็นเจ้าอาวาสโดยตำแหน่ง แล้วก็ต้องผ่านเจ้าคณะตำบล ต้องผ่านเจ้าคณะอำเภอ ต้องผ่านเจ้าคณะจังหวัด แต่งานนี้ที่เป็นไปได้ก็เพราะท่านเจ้าคณะจังหวัดมีความเมตตาปรานีเป็นพิเศษ ให้คำแนะนำชี้แจงทุกอย่าง โดยที่ท่านเป็นผู้ชำนาญงานมามาก ในงานผูกพัทธสีมาเคยร่วมงานกับสมเด็จพระวันรัต (เฮ็ง เขมจารี) วัดมหาธาตุ ท่านมีอายุ ๘๐ เศษแล้ว แต่งานทุกอย่างท่านทำได้อย่างกระฉับกระเฉง มีกำลังกาย มีกำลังใจ ต่อสู้กับอุปสรรคคือความเหน็ดเหนื่อย ไม่ย่อท้อต่อความเหน็ดเหนื่อยที่จะพึงบังเกิดขึ้น นี่เห็นน้ำใจของท่านเจ้าคณะจังหวัดว่าท่านมีความเมตตาปรานีเพียงใด แต่ถ้าบังเอิญอาตมาเป็นปฏิปักษ์ เป็นศัตรูกับท่าน ท่านจะมามีเมตตาปรานีช่วยเหลืออย่างนั้นหรือ ทั้งนี้ ก็รวมไปถึงท่านเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล ท่านเจ้าอาวาส ต่างคนต่างร่วมมือกัน พากันได้รับความเหน็ดเหนื่อยในกิจนี้ไปตาม ๆ กัน นี่ข่าวลือที่เขาว่าแตกความสามัคคีกันผลจริง ๆ มันเป็นอย่างนี้ ถ้าผลอย่างนี้เรียกว่าผลของการแตกความสามัคคี มันก็ออกจะแปลกอยู่

คำว่าสามัคคี แปลว่าพร้อมเพรียงกัน ร่วมกันกระทำ แต่ในเมื่อทุกฝ่ายต่างร่วมกันทำอย่างนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านเจ้าคณะจังหวัดมีความเมตตาเป็นกรณีพิเศษ มีอะไรขัดข้องไปหาท่าน ท่านก็พร้อมให้คำแนะนำอยู่เสมอ แม้จะนำกิจนั้นไปนอกเวลารับแขกของท่านก็ตามไปหาท่าน ท่านก็เมตตาออกมารับแล้วก็ชี้แจงทุกอย่างด้วยอารมณ์ยิ้มแย้มแจ่มใส และก็สั่งไว้เสมอว่ามีอะไรก็มาหาฉันนะ ถามฉัน ถ้าสิ่งนั้นช่วยได้ไม่เกินวิสัย ฉันจะช่วยทุกอย่าง ในเมื่อเป็นเช่นนี้

ทำไมจึงมีข่าวว่าแตกความสามัคคีกัน เป็นอันว่าตามที่องค์สมเด็จพระทรงธรรม์ทรงกล่าวว่า จงอย่าสนใจกับคำสรรเสริญและนินทานั้น บรรดาท่านพุทธบริษัท คำสั่งสอนของท่านเป็นความจริง เราจะเห็นว่าคำสรรเสริญก็ดี คำนินทาก็ดี ไม่ได้ประโยชน์อะไรกับบุคคลผู้รับฟัง เขาสรรเสริญว่าเราดี แต่ถ้าเราเลว เราก็ไม่ดีไปตามคำเขาพูด เขานินทาว่าเราเลว ถ้าเราเป็นคนดี เราก็ไม่เลวไปตามคำเขาพูด นี่เรามีความสามัคคีกัน เขาลือกันว่าแตกความสามัคคี ในที่สุดคณะพระสงฆ์ก็ยังมีความสามัคคีกันอยู่ มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน แล้วข่าวลือนั้นจะมีผลอะไรออกมาบ้าง ? ความจริงท่านเจ้าอาวาสท่านก็ดี ไม่มีอะไรกับอาตมา งานทุกอย่างก็ช่วยกัน อยู่กันด้วยความเป็นสุข แต่ก็มีข่าวกระพือออกไป ข่าวนั้นจะมาจากไหนอาตมาไม่ทราบ จะไปสนใจเพื่ออะไร สนใจแล้วก็ไม่ได้เกิดประโยชน์ ดีหรือไม่ดีมันอยู่ที่ตัวเรา อยู่ที่ความประพฤติปฏิบัติ นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท รับฟังแล้วก็ขอให้นำไปคิดไว้ด้วยว่าพระพุทธเจ้าทรงกล่าวว่า นินทา ปสังสา นินทาไม่เกิดประโยชน์ ในเวลาที่พระองค์ทรงโปรดสอนบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลาย เพราะปรากฏว่าในเวลานั้นองค์สมเด็จพระจอมไตรกำลังถูกนินทาจากสุปรียปริพาชก ในขณะที่นันทมานพสรรเสริญพระพุทธเจ้า สุปรียปริพาชกผู้เป็นลุงกลับนั่งสาปนั่งแช่งพระพุทธเจ้า ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าพระพุทธเจ้าทรงพาพระสงฆ์ทั้งหลายเดินไป สุปรียปริพาชกก็พาสาวกของตนติดตามพระพุทธเจ้าไป ไม่กล้าจะคลาดจากพระพุทธเจ้า เนื่องด้วยพระพุทธเจ้าไปที่ไหนมีคนเคารพนับถือที่นั่น มีลาภสักการะ มีอาหารบริบูรณ์สมบูรณ์ ในเมื่อคนเขามาเลี้ยงพระพุทธเจ้า เลี้ยงพระสงฆ์เขาก็เลี้ยงคณะของตนด้วย จึงได้ติดตามไปใกล้ ๆ แต่ครั้นมองไปเห็นองค์สมเด็จพระจอมไตรเดินไปด้วยสีหลีลาศงามสง่า บรรดาสาวกขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มีความสำรวม แลดูน่ารักน่าชมน่าเลื่อมใสน่าไหว้น่าบูชา ครั้นสุปรียปริพาชกหันมาดูลูกศิษย์ของตน เห็นลุกลี้ลุกลนซุกซน ต่างหยอกต่างเย้าซึ่งกันและกันไม่น่าดู ไม่น่าชม น่าเกลียด เมื่อลูกศิษย์ของตนไม่ดี แทนที่จะติเตียนตนเองว่าปกครองลูกศิษย์ไม่ดี สอนลูกศิษย์ไม่ดี หรือสอนดีอบรมดี แต่ลูกศิษย์ไม่ทำตามก็ควรจะว่ากล่าวตักเตือนลูกศิษย์ของตน แต่เพราะอาศัยน้ำใจที่เป็นอกุศล สุปรียปริพาชกไม่ทำอย่างนั้น กลับนั่งนินทาด่าว่าพระพุทธเจ้า แกล้งประณามด้วยประการทั้งปวง

ส่วนนันทมานพผู้เป็นหลาน เห็นความดีขององค์สมเด็จพระพิชิตมารกับบรรดาพระสาวกทั้งหลายก็นั่งสรรเสริญพระรัตนตรัย เป็นอันว่าลุงกับหลานมีคติไม่เสมอกัน ในตอนเช้า สาวกขององค์สมเด็จพระทรงธรรม์ไปบิณฑบาตได้ทราบข่าวนั้นแล้ว จึงได้นำข่าวมาทูลสมเด็จพระ-ประทีปแก้ว พระองค์ทรงสดับแล้วจึงได้ทรงมีพระพุทธฎีกาตรัสว่า ภิกขเว ดูก่อนภิกษุทั้งหลายขึ้นชื่อว่านินทาปสังสาเป็นของธรรมดาของโลก คนเราเกิดมา ไม่ถูกนินทาก็ถูกสรรเสริญ หรือถูกนินทาและสรรเสริญทั้งสองอย่าง เธอทั้งหลายจงอย่าสนใจกับคำนินทาและคำสรรเสริญ เขาสรรเสริญว่าเราดี ถ้าเราไม่ดีตามเขาพูด คือเราเลวอยู่ เราก็ดีไม่ได้ เราดีอยู่ถ้าเขานินทาว่าเราเลว เราก็เลวตามคำพูดเขาไม่ได้ ขอพวกเธอทั้งหลายจงตั้งอยู่ในความสำรวม จงประพฤติแต่ความดี อย่าสนใจกับคำนินทาและสรรเสริญ นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท อาตมาถูกมาทุกอย่าง ข่าวจากชาวบ้าน ข่าวหนังสือพิมพ์ การปิดประกาศโฆษณา การขยายเสียงด่าว่าทุกอย่างมีหมด แต่ก็ยึดพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จบรมสุคต ไม่สะดุ้งสะเทือนบางทีเขาจะเห็นว่าหน้าด้าน ใจด้านเกินไป ด่าเท่าไหร่ไม่สะเทือน ก็พระพุทธเจ้าท่านสั่งไม่ให้สะเทือน ถ้าสะเทือนแล้วก็ไม่มีประโยชน์ เมื่อพระองค์ทรงโปรดเมตตาอย่างนี้ อาตมาก็เลยขี้เกียจสะเทือน ไม่สะเทือนเสียสบายใจกว่า เป็นอันว่าคติอันนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้าก็น่าจะรับพึ่งไว้ใคร่ครวญพิจารณาดู ว่าเขาสรรเสริญว่าเราดี แต่ว่าเราเป็นคนเลวแล้วมันจะดีไหม จะดีตามคำเขาพูดไหม ถ้าเราทำทุกสิ่งทุกอย่างดีแล้ว แต่เขาว่าเราเลว แล้วเราจะเลวตามเขาไหม เอาที่เห็นง่าย ๆ ว่าเรามันแก่ลงไปทุกวัน มันใกล้จะตายไปทุกวัน อายุ ๕๐–๖๐ ปีแล้ว ๗๐ ปีแล้ว แต่คนเขามาบอกว่า แหมท่านยังหนุ่มยังสาว ยังสาวยังหนุ่มกระชุ่มกระชวยเหมือนกับคนอายุ ๒๐ ปี ร่างกายของเรานี้มันจะกลับหนุ่มกับสาวเหมือนคำเขาพูดไหม มันก็คงไม่เป็นอย่างนั้น ร่างกายมันมีสภาพทรุดโทรมเพียงใด มันก็เป็นไปตามนั้น นี่เป็นอันว่าขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านจงอย่าถือมงคลตื่นข่าว แล้วก็จงอย่าเดือดร้อนเมื่อบุคคลใดเขาด่าเขาว่าเรา เพราะเราเกิดมาให้เขาด่า เราเกิดมาให้เขาว่า เราเกิดมาให้เขานินทา เราเกิดมาให้เขาสรรเสริญ ถามว่าทราบได้ยังไง ก็ต้องตอบว่าธรรมดาของโลกมันเป็นยังงั้น หลีกเลี่ยงไม่ได้เมื่อหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ต้องสู้กันไปแบบนี้ เขานินทาก็รับ เขาว่าก็รับ รับแล้วก็วางไว้ กำลังรับ

หมายความว่ารับพั่ง ไม่ใช่รับพั่งเข้าไว้ เมื่อใจเราไม่รับ เขาจะเป็นยังไงมันเรื่องของเขา เราไม่ต้องห่วง เรามีหน้าที่อย่างเดียว คือปฏิบัติความดีให้เข้าถึงที่สุด จบจุดของพระพุทธศาสนา เราก็จะสิ้นทุกข์

ทีนี้ มาคุยกันต่อไป การมีงานพระราชทานวิสุงคามสีมาคราวนี้ ได้รับความเมตตาปรานีจากบรรดาพระเถรานุเถระผู้ใหญ่เป็นอันมาก มีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดสามพระยาเป็นประธาน แล้วมีพระราชาคณะชั้นผู้ใหญ่อีกมากท่านได้มีความเมตตามาตั้งแต่ต้น คือตั้งแต่เริ่มสร้างวัดนี้ ปี พ.ศ. ๒๕๑๑ สร้างฝั่งตะวันออก จากกุฏิ ๓ หลัง เป็นกระท่อมน้อย ๆ เป็นกระท่อมเก่า ๆ รื้อไปแล้ว ๒ หลังเพราะใช้ไม่ได้ เหลือไว้เป็นอนุสรณ์ ๑ หลัง แล้วนอกจากนั้นสร้างกันมาจนกระทั่งที่ไม่มีจะสร้าง เมื่อมีผู้ศรัทธามากขึ้นจึงได้ไปซื้อที่ฝั่งตะวันตกคนละฝั่งถนนสร้างเป็นอาคารสวยสดงดงามมีมูลค่าตามที่เขาประเมินกัน ๓๐ ล้านเศษ แล้วซื้อที่ก่อสร้างศูนย์แม่และเด็กสมเด็จพระยุพราชอีก ๑๓ ไร่เศษ สร้างอาคารขึ้นอีก อยากจะรู้ก็มาชมกันเองก็แล้วกัน ฝั่งด้านตะวันตกทั้ง ๒ จุด คือวัดและโรงพยาบาล ใช้เวลา ๓๓ เดือน เวลาก่อสร้างจริงๆ ๓๓ เดือน ถ้านับโดยปี ๓ ปี แต่มันขาดไป ๓ เดือน เมื่องานเสร็จต่อจากนี้ก็จะแถมนิด ๆ หน่อย ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ ตามสมควร ก็เป็นอันว่าสิ้นเงินก่อสร้างไปแล้วประมาณ ๑๕ ล้าน เงินยังให้เขาไม่หมด ยังเป็นหนี้เขาอีก ๔ ล้านเศษ พูดง่าย ๆ ว่าจะต้องใช้หนี้เขาอีก ๕ ล้านบาท ตอนนั้น พลเรือเอกจิตต์ สังขดุลย์ ก็ได้กราบบังคมทูลแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ว่าส่วนที่เหลือนี้ทั้งหมด พวกข้าพระพุทธเจ้าคณะศิษยานุศิษย์ของพระอาจารย์วีระ ถาวโร ทั่วประเทศ จะพร้อมกันช่วยจัดหามาชำระหนี้ให้โดยไม่ต้องให้คณะสงฆ์ต้องมีความหนักใจแต่ประการใด นี่แสดงน้ำใจของทุกท่านที่เต็มเปี่ยมไปด้วยมหากุศล ฉะนั้น บรรดาพระสงฆ์ต่างก็มีจิตเมตตาโมทนา แม้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความจริงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงพระเมตตากับอาตมา ถวายเงินไว้ในขณะที่เสด็จมาปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เงินส่วนพระองค์สามหมื่นบาท และมีข้าราชบริพารโดยเสด็จพระราชกุศลอีก ๕ พันบาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๙ ได้ทูลเชิญเสด็จทั้งสองพระองค์กับสมเด็จพระเจ้าลูกเธอไปบรรจุพระบรมสารีริกธาตุที่อาตมาสร้างวิหารกับพระไว้ที่จังหวัดสงขลา ตอนนั้นได้มีพระมหากรุณาธิคุณถวายเงินไว้ ๒ หมื่นบาท เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ทรงถวายที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์

อีก ๓ หมื่น ๕ พันบาท และก็เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๐ ทรงนิมนต์เข้าไปที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณในพระบรมมหาราชวัง ทรงถวายอีกหมื่นห้าพันบาท แล้วก็มีคนติดตามอีกพันบาทเศษ ๆ เงินทั้งหมดนี้ อาตมาจัดแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งสร้างวัด อีกส่วนหนึ่งสร้างโรงพยาบาล ในการเสด็จมาคราวนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ได้ทรงนำเงินของท่านมาถวายอีกห้าหมื่นบาทแล้วมีคนโดยเสด็จพระราชกุศลอีก ๑ พันบาทเศษ ๆ และวันนั้นที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ออกเยี่ยมประชากรบรรดาประชาชนส่งเงินมอบถวายต่อพระหัตถ์ของพระองค์ทั้งสามพระองค์ได้อีก ๗ หมื่น ๔ พันบาทเศษ รวมเงินทั้งหมดพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทรงร่วมในการก่อสร้างทั้ง ๒ แห่งแล้ว ๒ แสนบาทเศษ นี่เป็นพระมหากรุณาธิคุณพิเศษ การที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เสด็จร่วมกันมาตัดนิมิต ยกช่อฟ้า บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และเททองรูปหล่อหลวงพ่อปานในกาลก่อน ทำให้พสกนิกรของพระองค์มีความปลาบปลื้มใจเป็นกรณีพิเศษอย่างยิ่ง

ทีนี้ ก่อนที่จะเสด็จมาถึง เมื่ออาตมาว่างจากการรับแขกก็เข้าไปเผ้าสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ท่านก็มีจิตเมตตา บอกว่าคุณ เอาเถอะ มีกิจอะไรก็ไปทำไม่ต้องห่วงฉัน พระมหาเถรานุเถระพระราชาคณะต่าง ๆ ท่านก็เมตตาบอกว่ามีงานก็ไปทำเถอะ ไม่ต้องห่วงฉัน ฉันมีที่พักสบายแล้ว จึงได้ออกไปยืนข้างนอกเพื่อจะพบกับเจ้าหน้าที่บางท่าน พอดีมีคณะองคมนตรีมีท่านเจ้าคุณศรีเสนาเป็นหัวหน้า แล้วท่านก็แนะนำองคมนตรีอีก ๔ ท่าน เป็น ๕ ท่านด้วยกัน บอกชื่อทุกท่านแต่อาตมาจำไม่ได้ ทุกท่านก็อุตส่าห์เดินจากที่ ที่เขาจัดให้รับเสด็จมาหาอาตมาที่วิหารหลังอุโบสถ ท่านหัวหน้าท่านก็แจ้งว่าท่านคือศรีเสนา หมายถึงพระยาศรีเสนา แล้วบอกว่าท่านมีของขวัญมาถวายแล้วท่านก็เอาซองใส่ไปในย่าม อาตมาก็ไม่ทราบว่าอะไร มาจำได้ทีหลังว่าเป็นปัจจัยของท่าน หลายบาท เท่าไรอาตมาจำยอดไม่ได้ ท่านโอภาปราศรัยดี ก็ปรารภกับท่านว่าเดิมทีเดียวอยากจะให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตัดนิมิตลูกแรกข้างใน แล้วให้อีกแปดลูกข้างนอกลงพร้อมกัน ท่านก็เลยตอบว่าถ้ายังงั้นก็ต้องใช้วิทยาศาสตร์ช่วยละขอรับ อาตมา

ก็เรียนท่านบอกว่าไม่ใช่วิทยาศาสตร์ เป็นชาวบ้านศาสตร์ ท่านถามว่าทำได้หรือ ทำแล้ว และลองแล้ว แต่บังเอิญเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังเขาเกรงว่าจะมีอันตรายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัว สายสิญจน์อาจจะไปตวัดถูกพระพักตร์หรือพระเศียรท่านเข้า ก็เลยสั่งแก้ ความจริงอันนี้ก็ต้องเห็นใจสำนักพระราชวัง เพราะต้องเตรียมป้องกันอันตรายไว้หมดทุกด้าน บรรดาท่านผู้รับฟังได้ฟังแล้วก็อย่าไปตำหนิท่าน นี่เป็นเรื่องธรรมดา ถ้าสำนักพระราชวังปล่อยไว้อย่างที่จัดและบังเอิญเกิดอุบัติเหตุขึ้นมาจริง ๆ เขาก็อาจมีโทษหรือถูกตำหนิ ทั้งนี้ ก็ต้องเห็นใจคนผู้ให้การอารักขาและรับผิดชอบ อย่าไปคิดว่า เขาลองแล้วนี่ไม่มีอันตราย สำนักพระราชวังทำไมทำอย่างนั้น ไม่น่าจะทำแบบนั้น ไม่น่าจะริดรอนความดี อันนี้ไม่ควรคิด ควรจะคิดว่าทุกคนต้องช่วยกันระมัดระวังไม่ให้อันตรายเกิดขึ้นแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเห็นว่าสิ่งใดท่าทางจะไม่ปลอดภัยต้องยับยั้งทันที อันนี้ ต้องถือว่าสำนักพระราชวังทำถูกแล้ว

เมื่อคุยกับท่านอยู่ครู่หนึ่งก็พบท่านแม่ทัพภาค ๓ พลโท สมศักดิ์ ปัญจมานนท์ ซึ่งเป็นเพื่อนนักเรียนรุ่นเดียวกับ พล.อ.ท. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ ท่านพามาหาก็ปรากฏว่าคุยกันเป็นอันดี ในช่วงนี้ก็ปรากฏว่าบรรดาประชากรที่อาตมาเคยไปเยี่ยมเยียนในป่า ต้องการจะมาเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเองก็ทรงมีพระราชประสงค์จะมาพบกับคนพวกนี้ เพราะทรงตรัสกับอาตมาที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ วันนั้นอาตมาคุยเพลินไป ความจริงถ้าจะถือเอาโทษก็มีโทษ คราวที่เข้าไปในพระที่นั่งไพศาลทักษิณพอฟังถึงตรงนี้แล้วก็โปรดทราบ ไม่ใช่เป็นการนิมนต์ไปส่วนพระองค์หรือส่วนตัวอาตมาแต่ผู้เดียว เป็นวันสายใจไทย ตอนเช้าอาตมาไปที่งานสายใจไทยที่สำราญราษฎร์ มีพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ มีสมเด็จเจ้าฟ้าสิรินธร ฯ เป็นประธาน ก็ไปฉันเช้าที่นั่น เสร็จแล้วกลับมาที่บ้าน พล.อ.ท. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ แขกก็มาก พอตอนบ่ายถึงเวลาจะไปปลงผมไม่ทันสององค์กับครูบาธรรมไชย เพราะผู้คนคับคั่ง วันนั้นเป็นวันโกน เข้าไปทั้งผมยาว ๆ ไปเจอะพระราชาคณะสมเด็จพระราชาคณะท่านเข้าไปก่อนท่านปลงผมกันหมด เจ้าพระเดชพระคุณ ท่านเจ้าคุณสุทธาธิบดี เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ท่านเห็นเข้าท่านจำได้ ท่านถามว่ามายังไง หากินไกลนักนี่ เลยกราบเรียนท่านบอกว่าวันนี้ผมปลงผมไม่ทันขอรับ งานหนักแต่เช้า ความจริงมันเสียมรรยาทมากเหมือนกัน แต่ไม่รู้

จะทำยังไงได้ แล้วช่างที่จะปลงผมก็หาแสนจะยากจริง ๆ ถ้าอยู่ที่วัดไม่ยาก ใช้เวลา ๒–๓ นาทีก็เสร็จ เข้าไปในกรุงเทพนี่ช่างเขามี แต่ว่าคนที่มาก็ไม่ใช่ช่าง แล้วแขกก็คับคั่งนับจำนวนพัน ไม่สามารถจะปลีกตัวไปปลงผมได้ ก็ต้องเข้าไปทั้ง ๆ ที่เสียมรรยาทแบบนั้น แต่ว่าสมเด็จพระราชา-คณะหลายท่าน และพระราชาคณะชั้นผู้ใหญ่ท่านก็มิได้ปริปากว่าอะไร ท่านคงจะคิดในใจว่าไอ้ ๒ คนนี่มันคงจะเผลอไปกระมัง หรือว่าจัดการกับตัวเองไม่ทัน ก็ต้องขอกราบเรียนทุกท่านไว้ในที่นี้ด้วยว่าต้องขอประทานอภัย ที่ระเบียบใหญ่ ๆ อย่างนี้ไม่น่าจะทำอย่างนั้น แต่ก็ทำไปแล้ว มันจำเป็น วันนั้นไม่ใช่อาตมาเข้าไปแต่ผู้เดียว

เมื่อสมเด็จพระราชาคณะและพระราชาคณะออกมาแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงนิมนต์อาตมาไว้ อาตมากับครูบาธรรมไชยก็หยุดอยู่ที่นั่น วันนั้นพระองค์ทรงตรัสว่าในการที่จะเสด็จในวันที่ ๒๔ นั้นมีพระราชประสงค์จะพบคนพวกนี้ด้วย คำว่า "พวกนั้น" เป็นอันรู้กันว่าหมายถึงคนที่มีความยากจนเข็ญใจ มีความเป็นอยู่แร้นแค้นลำบากอยู่ในแดนไกล คือในป่า เรื่องนี้อาตมากับพระองค์หญิงวิภาวดีทำมาเป็นปกติ เห็นอะไรพอจะช่วยเหลือได้ หรือเกินวิสัยที่จะช่วยได้ด้วยตนเอง ก็ช่วยกันกราบทูลให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทราบ ถ้าสิ่งนั้นไม่เกินวิสัย พระองค์จะทรงช่วยเหลือทันที การเสด็จมาคราวนี้พระองค์มีพระราชประสงค์จะพบคนพวกนี้ด้วยเพราะทรงปรารถนาจะสงเคราะห์

เป็นอันว่าเมื่ออาตมายืนคุยกับท่านพลโทสมศักดิ์ มองไม่เห็นพวกนี้อยู่ข้างในจึงได้ถามเจ้าหน้าที่ว่าเขาอยู่ที่ไหน ก็แจ้งว่าอยู่หลังพระอุโบสถ คือหลังพระวิหารออกไปรวมกันอยู่ จึงได้นำเจ้าหน้าที่ท่านหนึ่งเป็นร้อยตำรวจเอก ไม่ทราบว่าเป็นใครไปหาพวกนั้น โดยแจ้งความประสงค์ว่าต้องเข้าไปข้างในอย่างน้อยที่สุด ๑๐ คน ทีแรกเจ้าหน้าที่เขาว่าจะให้เข้าไปก็เกรงอันตราย จะมีแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็เลยบอกเขาว่าตรวจค้นได้ เขาบอกว่าเกรงจะเสียมรรยาท บอกเขาว่าคำว่า "มรรยาท" ต้องไม่มีในที่นี้ ทุกสิ่งทุกอย่างตลอดจนคนที่ผ่านเข้ามาต้องตรวจค้นให้หมด จะกลัวเสียมรรยาทไม่ได้ เพื่อรักษาความปลอดภัย แล้วคนที่มีน้ำใจบริสุทธิ์เขาจะต้องเต็มใจให้ตรวจค้น เป็นอันว่าจะนำคนพวกนั้นเข้ามาหมดก็ไม่ได้เพราะมีจำนวนตั้งหลายร้อยคน เขาบอกว่าวันนั้นมากันจริง ๆ ประมาณ ๖๐๐ คนเศษ แต่เมื่อได้ข่าวว่าจะมี

คนทำร้ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เขาจึงได้แบ่งครึ่งหนึ่งซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงให้เขามารอรับเสด็จ อีกครึ่งหนึ่งถอดเครื่องหมายออก ปะปนไปกับประชาชน ยอมพลีชีพเพื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นี่ การพลีชีพอย่างนั้น ก็เป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเขาเองไม่เคยเห็นเลย เขาบอกว่าแม้แต่นั่งดูไกล ๆ เขายังไม่เคยมีโอกาสดู มาคราวนี้ได้เห็นใกล้ ๆ พระองค์ทั้งสองได้ทรงโอภาปราศรัยด้วย เขาดีใจกันมาก บอกว่าเขาพร้อมที่จะพลีชีพเพื่อชาติพลีชีพเพื่อพระเจ้าแผ่นดินได้เสมอ

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย กาลเวลาที่จะพูดก็หมดไปแล้ว ต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้ก็คงพบกันในเรื่องราวของพระเมตตาตามปกติ สำหรับเรื่องพระเมตตาตอนนี้ ก็จะขอเริ่มในระยะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จถึงวัด ความจริงวันนั้นอากาศแสนจะร้อน ประชาชนคับคั่งเป็นกรณีพิเศษ เฉพาะในวันเสด็จ ประชาชนมาก วันนั้นประชาชนมีมาบำเพ็ญกุศลกับวัดรวมแล้วถึง ๗ แสนเศษ นี่เป็นพระบารมีปกเกล้าจริงๆ ตามปกติแล้วมีรายได้จากคนที่มาทำบุญวันละ ๖ หมื่น ๗ หมื่น วันเสาร์อาทิตย์ต้น ประชาชนมาบำเพ็ญกุศลประมาณแสนเก้าหมื่นบาท แล้วก็ต่อมาจากวันจันทร์ถึงวันศุกร์ วันละ ๗ หมื่นบ้าง วันละ ๖ หมื่นบ้าง มีอยู่ ๑ วันได้ ๔ หมื่นบาทเศษ แล้วคนหรอมแหรม ๆ มหรสพไม่มี มีเด็ก ๆ กรมศิลปากรมาแสดงโขนบ้างละครบ้างตามจังหวะ แต่อากาศก็ร้อนจัด เรื่องโขนเรื่องละครที่เธอแสดงนี้ไม่ได้จ่ายสตางค์เลย เธอเต็มใจมาช่วยกันจริง ๆ เอาน้ำพักน้ำแรงมาบำเพ็ญกุศลกันจริง ๆ ถ้าบรรดาท่านทั้งหลายถามว่าได้บุญไหม ก็ต้องตอบว่าได้บุญมหาศาล เพราะสร้างความชื่นบานให้แก่นักบุญที่มาชม ไม่ได้เอาเงินเอาทอง ถ้ามารับจ้างแสดงก็ไม่ได้บุญแน่ นี่ให้รางวัลเธอเธอก็ไม่ยอมรับ ให้เป็นเงินเป็นทองไม่ยอมแน่ นอกจากมาช่วยการแสดงแล้วก็ช่วยงานก่อน คือก่อนถึงวันงานช่วยทำงานทุกอย่าง เมื่องานเสร็จช่วยเก็บของทุกอย่างเรียบร้อยแล้วจึงกลับ เป็นอันว่าเป็นทั้งคณะโขนและคณะขน (ของ) แสดงโขนด้วย แสดงละครด้วย ช่วยงานก่อสร้างด้วย ช่วยจัดงานด้วยทั้งก่อนงานและหลังงาน โดยเฉพาะหลังงานนี่เป็นการสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนใหญ่หน้างานพอจะหาคนได้บ้าง แต่หลังงานคนหายหมด ถ้ามีงานนานวัน แต่ว่าพอดีชาวบ้านมีลุงชิต แก้วแดง เป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ฝ่ายการหุงข้าว ฝ่ายการจัดหาช่วยกันเลี้ยงดูประชาชน เป็นอันว่าคนทุกคนที่บำเพ็ญกุศลอยู่ที่วัดนี้ ต่างคนต่างเหน็ดเหนื่อย ทั้งเจ้าของถิ่นและคนที่มาจากต่างถิ่นเช่นจากราชบุรีบ้าง จังหวัดอื่นบ้าง แต่จากกรุงเทพ ฯ เป็นส่วนมาก ช่วยงานกันตั้งแต่ต้นเป็นเวลาแรมเดือนจนกระทั่งสิ้นงาน งานเลิกแล้วช่วยกันขนของเก็บ นี่จัดว่าเป็นความสามัคคีความดีของพวกท่าน อาตมาจะเว้นการสรรเสริญมิได้ ที่เคยบอกกับท่านทั้งหลายว่าอย่าหลงในการสรรเสริญ แต่นี่เขาทำดี สรรเสริญไม่ผิด องค์สมเด็จพระธรรมสามิตก็ทรงสรรเสริญคนเหมือนกัน คนไหนทำดีพระพุทธเจ้าก็สรรเสริญ ถ้าทำไม่ดีพระพุทธเจ้าก็ไม่

สรรเสริญ ไม่ใช่เขาทำดีเราไปติว่าเขาเลว เขาเลวไปยกย่องว่าเขาดี อันนี้ผิด ไม่เป็นไปโดยธรรม

ก็เป็นอันว่าวันนั้น วันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จมาถึง ก่อนหน้าเสด็จถึงแดดร้อนจัดจนทนไม่ไหว อาตมาเหงื่อไหลซิก ๆ จนกระทั่งเขาทนกันไม่ได้ เอาแอร์มาตั้งให้เขาสงสาร เกรงว่าจะตายเสียก่อนที่งานจะจบ เอาแอร์รับช่วยเป่าให้ก็ดี ต้องขอขอบคุณท่านผู้จัด คือคุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ภรรยาท่าน พล.อ.ท. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ กับคุณหญิง เยาวมาลย์ บุนนาค สองท่านร่วมกัน คุณหญิงเยาวมาลย์ บุนนาค ออกครึ่งหนึ่งแล้วก็คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ร่วมพรรคพวกออกอีกครึ่งหนึ่งอาตมาไม่รู้ ซื้อมาน่ะ อาตมาไม่รู้เพราะท่านพวกนี้ทราบดีว่าถ้าปรึกษาอาตมา อาตมาคงไม่เอา เพราะเกรงว่าจะเปลืองเงินเปลืองทอง ท่านเลยไม่ปรึกษา ท่านสร้างด้วยศรัทธาของท่าน ก็ขอให้ความสุขใด ๆ ที่อาตมาจะพึงได้จากความเย็นนั้น ขอผลความดีจงส่งถึงท่าน และขอทุกท่านจงเห็นธรรมตามที่พระพุทธเจ้าทรงรู้แล้วในชาตินี้เถิด

พอถึงเวลาใกล้ที่พระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จ เหตุอัศจรรย์ก็เกิดขึ้น คือฟ้าครึ้ม แดดหุบ ไม่มีแสงแดด อากาศเย็นสบาย เมื่อเสด็จมาถึงแล้วปรากฏว่าเสียงฟ้าคำรามใหญ่คล้ายฝนจะตก นี่แสดงถึงบุญญาธิการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และด้วยอำนาจบารมีของพระของพรหมและเทวดา "พระ" นี่ไม่ใช่หมายถึงตัวอาตมา แต่หมายถึงพระพุทธเจ้านและพระอริยสงฆ์ท่านคงจะสงเคราะห์เพราะเป็นเขตของพระพุทธศาสนา บรรดาประชากรถ้วนหน้าพากันชื่นบานเพราะความร่มเย็นเป็นสุข ร่มแดด ร่างกายก็เย็น ใจก็เป็นสุข จึงเรียกว่า ร่มเย็นเป็นสุข อาตมาก็ไปยังพลับพลาที่ประทับ เขาจัดให้นั่งคู่กับเจ้าอาวาส เข้าไปถึงก็นมัสการพระเถรานุเถระผู้ใหญ่ มีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์วัดสามพระยาเป็นประธาน ทุกท่านก็มีความเมตตาเป็นอย่างดีความจริงทุกท่านมีเมตตาอยู่แล้ว เมตตามาตั้งแต่ต้น พระทุกองค์ก็มีเมตตาทั้งหมด เพราะว่าเป็นสาวกขององค์สมเด็จบรมสุคต ท่านเมตตาจริง ๆ แม้แต่ท่านเจ้าคณะจังหวัด ที่ข่าวเขาบอกว่าท่านเป็นไม้เบื่อไม้เมากับอาตมา เปล่าเลย ไม่มีไม้เบื่อไม้เมา วันนั้นมีแต่ความชื่นบานหรรษาตั้งแต่ต้นมาแล้ว ความจริงตั้งแต่ต้นมาน่ะ ท่านเมตตาปรานีมาเสมอ จะว่าคนเข้าใจผิดก็ไม่ได้ คนที่เขาเข้าใจถูกมีเยอะ แต่ว่าข่าวที่ยุให้รำตำให้รั่วนี่ซี บรรดาท่านพุทธบริษัท ไม่รู้ว่ามาจากไหนเป็นเรื่อง

ธรรมดา อย่าถือสาหาความเลยนะ ในเมื่อทุกอย่างมันเป็นธรรมดา เราก็แก้ไขอะไรไม่ได้ ต้องปล่อยให้เป็นไปตามเรื่อง เรื่องมันก็ต้องเป็นไปตามนี้ ที่จะตัดเรื่องน่ะมันไม่ได้

หลังจากที่อาตมาไปนมัสการพระเถรานุเถระผู้ใหญ่แล้ว ก็กลับมานั่งที่ คู่กับท่านเจ้าอาวาส เขาจัดที่นั่งไว้ข้างหน้าคณะองคมนตรี แหม แต่พอมานั่งชักคัน ๆ ก้น ที่คัน ๆ ก้นน่ะไม่ได้เกลียดคณะองคมนตรี หรือไม่ใช่จะล้อท่าน เพราะคนที่จะเป็นองคมนตรีได้นี่ต้องมีความดีพอสมควร คำว่าพอสมควรก็หมายความว่า จะต้องสมควรกับที่จะเป็นองคมนตรีได้ นี่ว่ากันในชาติปัจจุบัน ถ้าว่ากันไปถึงกฎของกรรมตามหลักพระพุทธศาสนาก็ต้องแสดงว่าท่านที่จะเป็นองคมนตรีได้นั้น ต้องสั่งสมบุญบารมีมามากพอสมควรที่จะเป็นองคมนตรีได้ อาตมาย่องไปนั่งบังหน้าท่าน ที่คัน ๆ ก้นน่ะไม่ใช่อะไรหรอก เกรงขี้กลากจะกินก้นเข้า เพราะคนขนาดองคมนตรีนี่ก็ชื่อว่าเป็นที่ปรึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์ แปลว่าพระองค์ มนตรีแปลว่าที่ปรึกษา, ที่ปรึกษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี่ไม่ใช่ต่ำ ๆ เป็นคนที่มีศักดิ์ศรีสูง เป็นคนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงไว้วางพระราชหฤทัย เป็นผู้กลั่นกรองเรื่องทั้งหลายที่จะถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธย หนังสือนั้น ๆ ต้องผ่านท่านเหล่านี้ไปก่อน นั่งไปนั่งมาก้นมันคันดุบดิบ ๆ ๆ จะเอามือคลำก็เกรงใจ นึกว่าเฮ๊ะนี่ขี้กลากขึ้นแล้วหรือยังไง ต่อมาเห็นพัดลมตัวที่เขาไปตั้งมันส่ายไม่ได้ ตัวส่ายได้เขาก็ไม่เอาไปตั้งให้ มันมีตั้งหลายตัว เขาก็เอาพัดลมตั้งเป่ามาทางอาตมากับท่านเจ้าอาวาส ก็นั่งนึกว่าเอ๊ นี่มันก็ไม่ถูกไม่ควร ท่านก็ได้ลุกไปตั้งพัดลมเสียใหม่ให้เป็นส่วนกลาง ๆ ถูกทั้งอาตมาและเจ้าอาวาสและถูกพวกท่านด้วย เป็นอันว่าทุกท่านดีแสนดี บอกไม่ถูก โอภาปราศรัย ยิ้มแย้มแจ่มใส ที่โบราณท่านบอกว่า ถ้าน้ำเต็มกระบอกแล้วมันเขย่าไม่ดัง ก็เป็นเช่นเดียวกับคณะองคมนตรี เมื่อท่านมีตำแหน่งเต็มเสียแล้ว ไอ้การที่จะถือเนื้อถือตัวถือศักดิ์ถือศรี ถือยศถืออย่างก็หมดไป เพราะจะเลื่อนไปไหนมันก็เลื่อนไม่ได้อยู่แล้ว มันยันกำแพงถ้าจะพูดไปอีกที ก็ต้องอาศัยน้ำใจของท่านดีด้วย ถ้าน้ำใจไม่ดีเสียจริง ๆ ชาวโลกอดเบ่งไม่ได้ นี่เป็นเรื่องธรรมดา

นั่งอยู่สักครู่หนึ่ง เวลาใกล้เข้ามาแล้ว ประเดี๋ยวเดียวก็ได้ยินเสียงแตรสังข์มโหรทึกขับประโคม ได้ยินเสียงแตรเดี่ยวเป่า แสดงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จถึงหน้าวัดแล้ว คนแน่นขนัด คนแน่นเป็นกรณีพิเศษ

เมื่อเสด็จลงผู้ว่าราชการจังหวัดก็ถวายรายงานเบิกตัวข้าราชการเข้าเฝ้า ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๔ นครสวรรค์ถวายรายงาน หลังจากนั้นพวกมหาดเล็กก็เดินนำหน้าพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินมาข้างหน้าพอใกล้จะถึงพลับพลา ทอดพระเนตรเห็นอาตมาท่านก็ทรงแย้มพระโอษฐ์ อาตมาก็ไม่รู้จะทำยังไงนี่เลยยิ้มรับ ผงกศีรษะก้มน้อย ๆ ประเดี๋ยวหนึ่งสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จตามมา องค์นี้ทอดพระเนตรเห็นก็ทรงแย้มพระโอษฐ์ ซึ่งเป็นพระจริยาปกติของท่านอยู่แล้ว แสดงน้ำพระทัยอันเปี่ยมไปด้วยพระเมตตา ประเดี๋ยวสมเด็จพระบรม-โอรสาธิราชก็เสด็จถึง เวลาสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จมา ทั้งสองพระหัตถ์เต็มไปด้วยพวงมาลัย ทรงอุ้มมาเลย ตอนนี้ซี่บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน ตอนที่ไปยิ้มกับพระเจ้าแผ่นดินยิ้มกับพระราชินี ยิ้มกับพระบรมโอรสาธิราช ตอนที่นั่งข้างหน้าองคมนตรี ชักคันก้นตะหงิดๆ จนเกรงขี้กลากจะขึ้นก้น ตรงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแย้มพระโอษฐ์ พอไปยิ้มกับท่านตอนนี้ไม่คันก้นแล้ว ชักคันศีรษะ นึกสงสัยว่าขี้กลากขึ้นหัวหรือเปล่านี่ แต่โดยปกติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทรงมีพระมหากรุณาธิคุณต่อคนทุกชั้น ที่ท่านทรงแย้มพระโอษฐ์ก็โดยที่ทรงมีพระเมตตาอันเป็นปกตินั่นเอง แต่อาตมาไปยิ้มรับท่านก็ชักสงสัยตัวเอง ว่ามันควรหรือไม่ควร ควรหรือไม่ควรก็ว่าเข้าไปแล้ว หัวมันคันยิบ ๆ ๆ ๆ นี่มันยังไงนะ สงสัยว่าขี้กลากขึ้นหัวหรือเปล่า จะยกมือขึ้นเกาก็เกรงใจคนข้างหลัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งท่านองคมนตรี

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสา-ธิราชเข้าประทับที่ที่เขาจัดไว้แล้ว ต่อมาเจ้าหน้าที่ก็อาราธนาศีล สมเด็จพระราชาคณะ คือสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ถวายศีล เมื่อพระองค์ทรงศีลแล้ว พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ปลัดกระทรวงกลาโหม หัวหน้าคณะศิษย์หลวงพ่อปานก็อ่านรายงานกิจการทั้งหมดถวาย เมื่ออ่านจบ มองดูเห็นทั้งสามพระองค์เตรียม อาตมาก็ลุก เจ้าอาวาสลุกเดินนำหน้าทั้งสามพระองค์เข้าพระอุโบสถ เขาจัดที่นั่งไว้ อาตมาก็ไปนั่งตามที่คู่กับเจ้าอาวาส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรม-ราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จเข้าพระอุโบสถ แล้วสองพระองค์คือสมเด็จพระบรม-ราชินีนาถและพระบรมโอรสาธิราชก็ไปประทับยังที่อันควร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าไปทรงพระสุหร่าย และทรงเจิมลูกนิมิตลูกกลาง ระหว่างนั้น พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์

ยืนอยู่ระหว่างประตูทั้งสองด้านหน้าของโบสถ์ เห็นเขาถ่ายภาพไว้ เมื่อทรงตัดนิมิต พระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา มโหระทึกประโคม ปี่พาทย์บรรเลงเพลง สาธุการ (ใช่หรือไม่ใช่ก็ไม่ทราบ) หลังจากนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ๒ พระองค์ก็เข้ามาหาอาตมา อาตมาคิดว่าจะประทับยืนแต่กลับทรงประทับนั่ง อาตมาก็นั่งเก้าอี้เสียแล้ว จะยืนก็ไม่ไหว รู้สึกว่ากำลังใจดี แต่กำลังกายมันง่องแง่งเต็มที (ง่องแง่งเพราะมันหลายวันหลายคืนมาแล้ว) พระองค์ตรัสด้วยหลายประการ จะไม่นำมากล่าวในที่นี้ นอกจากจะสรุปว่าเป็นเรื่องธรรมะทั้งหมด เวลานี้พระองค์ทรงสนพระทัยในธรรมะปฏิบัติเป็นอย่างยิ่ง จนแม้กระทั่งอาตมาเองก็ชักกลัว ๆ นี่ถ้าพระองค์ท่านทรงได้ยินคำพูดแบบนี้ก็คงจะมีพระราชดำริว่าอาตมาเชียร์อีกแล้ว อาตมาชมพระองค์ทีไร ก็รับสั่งกับคนอื่นมาว่า เชียร์ อาตมาชอบเชียร์นัก เชียร์ว่ายังงั้น เชียร์ว่ายังงี้ แต่ความจริง ถ้าอาตมาจะพูดว่าเชียร์ ก็ต้องยอมรับว่าเชียร์ เพราะเชียร์ตามความเป็นจริงนี่ไม่ผิดพระธรรมวินัย คือพูดตามความเป็นจริงทุกอย่าง ไม่มีอะไรจะผิด พระองค์จะตรัสว่าเชียร์ก็เชียร์ จะตรัสว่าชมก็ยอมรับว่าชม จะว่าสรรเสริญก็ยอมรับว่าสรรเสริญ แต่อาตมาถือว่าพูดตามความเป็นจริง ไม่ใช่เชียร์ ไม่ใช่ชม ไม่ใช่สรรเสริญ เมื่อว่ากันตามจริง ๆ แล้วจะว่าเชียร์หรือว่าสรรเสริญ หรือว่าชมก็แล้วแต่ เป็นอันว่าพระองค์สนพระทัยในธรรมะเป็นกรณีพิเศษ (แล้วจะคุยให้ฟังตอนหลัง เรื่องของที่อื่นไม่ใช่เรื่องของที่วัดนี้)

ตอนหนึ่งอาตมาถวายพระพรว่าจตุปัจจัยที่พระองค์ถวายมาเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน คือท่าน พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ พล.อ.ท. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ คุณหญิงสุวรรณภา สังขดุลย์ คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ เข้าไปเฝ้าในพระราชวังสวนจิตรฯ พระองค์ท่านก็ทรงมอบเงินมา ๑๐,๐๐๐ บาท รับสั่งว่าช่วยค่าเทปหลวงพ่อที่บันทึกเสียงส่งไปให้ แต่ความจริงเทปที่ส่งไปถวายไม่ถึง ๑๐,๐๐๐ บาท จึงได้ถวายพระพรให้พระองค์ทรงทราบว่าจตุปัจจัยที่ถวายมา ๑๐,๐๐๐ บาทนั้น อาตมาจะไม่นำมาร่วมในการก่อสร้าง เพราะตั้งใจจะซื้อเครื่องมาถ่ายทอดบันทึกเสียง เนื่องด้วยมีคนต้องการเทปที่บันทึกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีวัดหลายวัดมาขอรับเรื่องวินัยกับจรณะ ๑๓ แต่บังเอิญเครื่องถ่ายทอดไม่มี มีธรรมดา ๆ ก็ทำไม่ไหว เครื่องนี้ความจริงบรรดาศิษย์เขาตั้งใจจะซื้อถวาย มีราคาประมาณ ๑ แสนบาท จึงถวายพระพรให้ทรงทราบว่าถ้าเขาจะซื้อ ก็จะ

เอาเงินจำนวนนี้ร่วมไปด้วย พระองค์จะได้ทรงทราบไม่ใช่จะไปอวดพระองค์ เงินทุกบาทที่พระองค์ถวายมาได้ใช้ไปในการก่อสร้าง สำหรับคราวนี้ประเดี๋ยวพระองค์จะเข้าพระทัยว่าจะเอาไปก่อสร้าง จะทรงโมทนาไปในด้านนั้น พระองค์จึงตรัสว่า สำหรับเทปที่หลวงพ่อบันทึกนั้นมีค่ามหาศาล แล้วสมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ทรงมีพระประสงค์จะได้ฟังพระสูตร พระองค์รับสั่งอีกว่าทีแรกกระผมเองก็ต้องการฟังปรมัตถ์ แต่ทีหลังเมื่อได้ฟังพระสูตรก็รู้สึกว่าเป็นที่พอพระทัยและทรงเห็นว่ามีประโยชน์มาก เพราะพระสูตรบางตอนก็เป็นธรรมะ พระสูตรทุกสูตรที่พระพุทธเจ้าตรัสก็ตรัสให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง คนที่เขาฟังพระสูตรสำเร็จเป็นพระอรหันต์นับไม่ถ้วนแล้ว ที่องค์สมเด็จพระประทีปแก้วทรงตรัส ไม่ว่าจุดไหนเป็นประโยชน์ทั้งนั้น นี่สำหรับท่านที่เห็นว่าพระสูตรไม่สำคัญ ก็คงจะเข้าใจพระสูตรน้อยไป แล้วตอนท้ายพระองค์ก็ทรงสรุปว่าเครื่องที่หลวงพ่อต้องการ จะซื้อถวายครับ หลังจากนั้นก็ตรัสว่าอันนี้ผมถวายเองนะครับ ไม่ใช่หลวงพ่อขอผม นี่เป็นอันว่าที่ทรงตรัสอย่างนั้นก็เพราะท่านห้ามไว้ว่า ถ้าไม่ใช่คนที่เป็นญาติ และไม่ได้ปวารณา ถ้าไปขอ ของนั้นจะเป็นนิสสัคคิยปาจิตตี ตัวเองมีโทษทางวินัย นี่เป็นอันว่าทรงมีความเข้าใจ ทั้งธรรมะ ทั้งวินัย ทั้งกฎหมายบ้านเมือง อะไรต่ออะไรของท่านจิปาถะบอกไม่ถูก ท่านเข้าใจของท่านจริง ๆ ด้านธรรมะปฏิบัตินะขอประทานอภัย อย่าไปเบ่งกับท่านเข้านะ อาตมาเคยไปพบท่านมาแล้ว ๕ วาระ ท่านถามไปถามมา ถ้าเผลอเมื่อไรอยู่เมื่อนั้นเพราะลีลาที่ทรงถามเป็นลีลาที่ปฏิบัติได้ (นี่เดี๋ยวหาว่า เชียร์อีกหรอก เอ้าเชียร์ก็เชียร์ ความจริงไม่ได้เชียร์ พูดตามความเป็นจริง) เป็นอันว่าลีลาในการวินิจฉัยธรรมเกิดจากพระปัญญาของพระองค์หลักแหลมมาก ละเอียดลออมาก สำหรับท่านที่คิดว่าเป็นปราชญ์ระวัง ๆ ไว้หน่อย ระวังไว้ให้ดีจะบอกไว้ให้ทราบ

นอกจากทูลรายงานเรื่องการสร้างวัดแล้ว พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ยังได้กราบบังคมทูลว่า เพื่อประโยชน์สาธารณะจึงได้สร้างโรงพยาบาลกันขึ้นอีก มีทั้งแพทย์และพยาบาลมาทำงานอยู่แล้วรวมทั้งเครื่องอุปกรณ์ พระองค์ตรัสถามว่าถวายเป็นของสมเด็จพระยุพราชใช่ไหม ก็กราบบังคมทูลว่าเป็นของสมเด็จพระยุพราช จึงได้ตรัสถามว่าเป็นหลังแรกใช่ไหม จึงถวายพระพรไปว่าจะเป็นหลังแรกหรือไม่ก็ไม่ทราบ แต่คิดว่าที่อื่นเขาคงยังไม่ได้สร้างกัน หลังนี้

สร้างเสร็จแล้วมีหมอแล้ว พระองค์ก็ทรงพระสรวลน้อย ๆ อาตมาก็เลยถวายพระพรต่อไปว่า ถ้าถึงกาลเวลาที่จะเปิดโรงพยาบาลก็อยากจะขอทูลเชิญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชมาทรงเปิด พระองค์ก็ตรัสว่าก็บอกเขาซีเขานั่งอยู่ที่นี่ อาตมาหันไปทางสมเด็จพระบรม ฯ ก็ตรัสว่า ถ้าหลวงพ่อจะเปิดเมื่อไรก็ส่งข่าวนะครับ หลังจากนั้น ก็ได้ถวายพระพรไปอีกว่า ในที่นั้นได้สร้างรูปอนุสรณ์ไว้รูปหนึ่ง ท่านทรงถามว่ารูปใคร ถวายพระพรว่ารูปท่านทองดี พระพินิจอักษร มีคนเขาถามว่าปั้นเอาไว้ทำไมรูปท่านทองดีหรือพระพินิจอักษร ได้ตอบกับประชาชนที่เขาถามไปว่าที่ปั้นแบบนี้น่ะ เราปั้นพ่อจักรีเข้าไว้ คือท่านเป็นพระราชบิดาของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก รัชกาลที่ ๑ ถ้าเราจะปั้นพระรูปพระเจ้าแผ่นดินไว้ทุกพระองค์ก็คงต้องปั้นต่อไปไม่มีที่สิ้นสุด เพราะฉะนั้นก็ปั้นเสียรูปเดียว คือพ่อจักรี ได้แก่พระพินิจอักษร เราไหว้องค์เดียวก็ถึงหมด พระองค์ก็ทรงแย้มพระโอษฐ์ เมื่อเห็นว่าเป็นเวลาสมควรแล้วจึงได้ถวายพระพรว่าอีกสักครู่หนึ่งอาตมาจะไปคอยรับเสด็จที่ศาลาเรียงด้านทิศเหนือที่พระที่นั่งอยู่นั่น พระองค์ก็ตรัสว่า ความจริงเวลานี้ก็ไม่ใช่เวลาจะสนทนากันนะครับ อาตมาจึงได้นำเสด็จออกจากพระอุโบสถ พระองค์ทรงเลี้ยวขวาไปทางศาลาที่ประทับเพราะมีผู้ถวายเงินสมทบการบำเพ็ญพระราชกุศล อาตมาเลี้ยวซ้ายไปศาลาเรียง นั่งอยู่กับพระ

ความจริง ข่าวการเสด็จมานี่ เขาลือกันหลังงานบอกว่าอาตมานี่น่ะหน่วงเหนี่ยวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไว้ จึงทำให้เสด็จกลับออกไปช้า เป็นเรื่องแปลก คนที่เอาไปลือเขาคงคิดว่าอาตมานี่ใหญ่โตกว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านจะต้องอยู่ใต้อำนาจของอาตมา อาตมาจะสั่งอะไรจะต้องทรงทำตามทุกอย่าง เขาคงคิดอย่างนั้น แต่ความจริงตามสามัญสำนึกก็ควรจะนึกได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนั้น เป็นบุคคลที่เราไม่ควรเข้าไปยุ่งกับท่านพระราชภารกิจใด ๆ ที่พระองค์ทรงมีพระเมตตา ท่านจะทรงทำยังไงก็ควรจะให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย จะไปตั้งกฎตั้งเกณฑ์ตั้งกำหนดเวลาให้ท่านนี่ แม้อาตมาเองก็ไม่ยอม จะไปไหน จะทำอะไร ถ้าใครบังคับกำหนดเวลาตามใจเขา อันนี้ขอบอกไว้ก่อน ว่าไม่ยอมปฏิบัติตามจริง ๆ ถ้าไม่เห็นสมควรด้วยไปเขียนหมายกำหนดการเข้าก่อนมีหวังไม่ทำตาม

เพราะอะไร เพราะไม่ใช่ทาสนี่ จะมานั่งบังคับกันยังงั้นไม่ได้ สำหรับเรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี่ก็เช่นเดียวกัน เขาหาว่าอาตมาหน่วงเหนี่ยว คิดหรือว่าตาเถรอย่างอาตมานี่หน่วงเหนี่ยวแล้วพระองค์จะทรงเชื่อ ? ดึงพระองค์ไว้ว่าอย่าเพิ่งเสด็จไปเลย อย่างนี้ท่านทั้งหลายลองคิดว่า ทำได้ไหม ? ถ้าทำได้ก็เก่งเกินไปละ เอาละบรรดาญาติโยมทั้งหลาย มองดูเวลาก็จะเกินไปก็ขอลาก่อนสำหรับวันนี้

ขอความสุขสวัสดิ์ พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็คงพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องราวของพระเมตตาต่อไป

สำหรับวันนี้ก็จะขอพักเรื่องราวที่เกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จไปรับเงินโดยเสด็จพระราชกุศลเสียก่อน มาปรารภเรื่องข่าวกันเสียหน่อย เพราะว่าในตอนที่แล้ว ๆ มาก็ปรารภเรื่องข่าว บางทีท่านพุทธบริษัทหรือท่านผู้ฟังอาจจะคิดว่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็ดี สำนักพระราชวังก็ดี หรือคนทั้งหลายอื่นก็ดี กลายจะเป็นผู้ผิดไป คือกลายจะเป็นบุคคลผู้คิดประทุษร้ายอาตมาไป หรืออาจจะเห็นว่าท่านทั้งหลายเหล่านั้นกลั่นแกล้งอาตมา

เพื่อเป็นการเปลื้องความสงสัยในเรื่องนี้ ก็จะขอย้อนกลับมาสักนิดหนึ่งเพื่อความเข้าใจตามพระบาลีกล่าวว่า นัตถิ โลเก อนินทิโต คนไม่ถูกนินทาเลยไม่มีในโลก อันนี้บรรดาท่านพุทธบริษัท ต้องถือเป็นคติประจำใจ ไม่ว่าใครทั้งนั้นในโลกต้องถูกนินทา ทีนี้การนินทาว่ากล่าว การกลั่นแกล้ง การส่งข่าวที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เรามาดูความมุ่งหมายกันว่าเขาต้องการอะไร เช่นข่าวที่บอกว่า ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จ มีคนมาบอกอาตมาว่ามีข้าศึกจะใช้ปืนไร้แรงสะท้อนตั้งสามจุด ไม่ใช่จุดเดียวกัน พอพระองค์เสด็จมาถึงวัดกำลังทรงประกอบพิธีหรือกำลังทรงเยี่ยมประชาชน ก็จะยิงจากทั้งสามจุดมาลงที่หมายเดียวกัน คือที่วัด จะเป็นการสังหารหมู่ครั้งใหญ่ เพราะท่านผู้ยิงจะได้รับเงินรางวัลเป็นร้อยล้านหรือพันล้าน

ข่าวที่สอง เขาแจ้งมาบอกว่าถ้าหากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถหรืออาจจะมีสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชติดตามมา ในระหว่างงาน จะมีบุคคลเสียสละชีวิตเพื่อประโยชน์ของใครก็ไม่ทราบ เข้าประชิดพระวรกายของทั้งสามพระองค์แล้วจัดการปลงพระชนม์โดยตัวเองก็พร้อมที่จะตาย เป็นอันว่าข่าวนี้ก็กระพือไป มีบรรดาประชาชนทั้งหลายทราบเป็นส่วนมาก แล้วก็พากันหวาดหวั่นพรั่นพรึง แต่ว่าข่าวนี้และข่าวที่แล้วมาก็เป็นข่าวที่น่าคิด มีบรรดาประชาชนมากท่าน เมื่อได้ทราบข่าวนี้แล้วก็มาบอกอาตมาว่าคณะของผมจะยอมเสี่ยงชีวิต ยอมตายแทนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเช่นเดียวกับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต เขาเหล่านั้น

บอกว่าพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ที่ดรัสมาก่อนจะสิ้นชีพิตักษัย ว่าหญิงจะยอมตายเพื่อสะเดาะพระเคราะห์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข่าวนี้แพร่สะพัดไปในปวงชนชาวไทย ส่วนมากที่ได้รับทราบ ทุกคนเห็นน้ำพระทัยของพระองค์ เมื่อคนทั้งหลายเหล่านี้ฟังข่าวว่ามีคนจะเข้าประชิดติดพระวรกายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรม-โอรสาธิราช เขาเหล่านั้นพร้อมที่จะพลีชีพเพื่อจะให้พระองค์ทรงสร้างชาติ ศาสนา และประชาชนชาวไทยให้เป็นสุขต่อไป เพราะถือว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถมีฐานะคล้ายบิดามารดาของเขา บอกว่าถ้าสภาวะนั้นปรากฏจริง ๆ เขาจะยอมตาย หมายความว่าถ้าข้าศึกจะทำอย่างนั้น เขาเป็นผู้มีมือเปล่า พร้อมที่จะพลีชีพเข้าสู้กับข้าศึก นี่เขามาเล่าสู่กันฟังแล้วเขาก็ทำจริง ๆ

แล้วต่อมา ก็มีข่าวอีกว่ามีคนเขาจ้างให้ลอบสังหารอาตมา ดังที่กล่าวมาแล้ว

นี่เป็นข่าวที่สะพัดมาก่อนหน้างานและระหว่างงาน จนกระทั่งในวันที่พระบาทสมเด็จ-พระเจ้าอยู่หัวเสด็จ คือในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๐ ก็มีข่าวว่าวันนี้เขาจะลงมือสังหารแน่ข่าวนี้มันสะพัดมายังไง ก็มาทราบเอาจุดตอนท้ายว่าความมุ่งหมายเป็นยังไง นั่นก็คือในระหว่างงาน นับตั้งแต่วันเริ่มต้นของงานจนกระทั่งวันสุดท้าย มีคนมาส่งข่าวตลอดกาล เพราะว่าเขาต้องขึ้นรถมาจากกรุงเทพ ฯ บ้าง มาจากต่างจังหวัดบ้าง รถบางคันก็ผ่านหน้าวัด บางคันก็ไม่ผ่านหน้าวัด จะเป็นรถที่ผ่านหน้าวัดก็ดี ไม่ผ่านหน้าวัดก็ดี ขึ้นรถใหญ่บ้าง ต่อรถสองแถวบ้างบางท่านก็มาถึงตลาดในจังหวัดอุทัยธานีเข้าไปรับทานอาหารในตลาดก่อนบ้าง ในระหว่างที่นั่งมาในรถก็ดี นั่งรับทานอาหารก็ดี หลายสิบท่านมีมาแจ้งข่าวทุกวันว่าพอนั่งลงแล้ว ไม่ว่าจะนั่งในรถหรือนั่งรับทานอาหาร ก็มีคนมาบอกว่าอย่าไปเลย ที่วัดท่าซุง งานเขาไม่มีหรอกเพราะว่าพระมหาวีระหนีสึกไปแล้ว สึก แล้วก็หนีไปแล้ว เพราะว่าได้เงินมาก เวลานี้ไม่มีตัวอยู่ที่วัดในเมื่อเขาทั้งหลายเหล่านั้นมาถึงวัดเห็นอาตมานั่งรับแขกอยู่ เขาก็เล่าให้ฟัง มีท่านหนึ่งลงจากรถเป็นรถเล็กไม่ทราบว่าเป็นรถประจำจังหวัดนี้หรือจังหวัดไหน ประเภทรถ ๒ แถว เพราะลงจากรถก็พบอาตมาพอดี เขาก็บอกว่า เมื่อกี้นี้ผมนั่งมาในรถกับพวกประมาณ ๑๐ คน แล้วก็มีคนในรถแต่ไม่ได้แจ้งว่าเป็นเจ้าของรถหรือว่าคนโดยสาร ถามว่าจะไปไหนกัน เขาก็ตอบว่าจะมางานฝังลูกนิมิตวัดท่าซุง คนนั้นเขาบอกว่าอย่าไปเลย ที่วัดท่าซุงเขาไม่มีงาน เพราะว่ามหาวีระได้

รับเงินมาจึงสึกและพาเงินหนีไปแล้ว เวลานี้ไม่มีตัวตนอยู่ในวัด แต่เขาก็นั่งรถมาถึงหน้าวัด พอดีอาตมาออกไปเพื่อจะรับแขก เขาก็ชี้ให้คนที่บอกทราบว่า นั่นไง หลวงพ่อกำลังเดินออกมา คุณว่าหลวงพ่อสึกหนีไปแล้ว เอาข่าวมาจากไหน คนที่บอกเขาก็เฉย

นี่เป็นอันจับใจความได้ว่าข่าวที่ส่งมานั้นมีความมุ่งหมายอะไร นับตั้งแต่ข่าวต้นถึงข่าวสุดท้าย เป็นอันว่าความมุ่งหมายมีอย่างเดียว คือทำให้คนมีใจหวาดหวั่น จะได้ไม่มาที่วัด อันนี้เพื่อประโยชน์อะไรไม่ทราบ เป็นการทำลายกุศลศรัทธาของบรรดาท่านพุทธบริษัท ความจริงข่าวประเภทนี้มันมีมาก่อนแล้วนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ วันที่ ๑๐ สิงหาคมของปีนั้น ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จมาในขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ กำลังประทับอยู่ในพระอุโบสถหลังใหม่ ก็พอดีมีพระทั้งหลายรับเสด็จ มีข้าราชการมากมายด้วยกัน ก็มีข่าวลือว่าโคมไฟดวงใหญ่ราคาเป็นแสนหล่นมาจากเพดานต้องพระวรกายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถึงกับประชวรหนัก หมอต้องแก้ไขอยู่ประมาณ ๒ ชั่วโมง นี่ความจริงถ้าเหตุการณ์อย่างนั้นเกิดขึ้นมันก็เป็นของไม่ยากที่จะพึงรู้กันได้ไม่ต้องมีการส่งข่าวออกไป เพราะเรื่องราวเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวนี่ไม่ใช่เรื่องเล็ก เป็นเรื่องใหญ่ การที่ประชวรจนหมอต้องแก้ไขตั้งสองชั่วโมงนี่ไม่ใช่เรื่องเล็กเลย ทั้ง ๆ ที่คนจำนวนหมื่นก็ทราบดีว่าเหตุการณ์ทั้งหลายเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้น แต่ก็มีข่าวขึ้นมาจนได้ อาศัยที่มีข่าวอย่างนี้มาก่อนอาตมาก็เชื่อในคำสอนขององค์สมเด็จพระชินวรคือพระพุทธเจ้าว่า "จงอย่าถือมงคลตื่นข่าว" เรื่องของข่าวนี้เป็นเหตุยุให้รำตำให้รั่ว ยุให้รำหมายความว่า ถ้าเขายุให้เราตีกัน โกรธกัน เราก็รำหวนเข้าหากันประหัตประหารกันเอง โดยฝ่ายข้าศึก คือบุคคลผู้กลั่นแกล้ง ไม่ต้องเสียกำลังแรงงาน ไม่ต้องเสียเลือดเนื้อและชีวิต คอยยุให้เราพิฆาตชีวิตซึ่งกันและกัน เป็นศัตรูซึ่งกันและกัน มันก็ของไม่ดีอะไร นี่ถ้าเราเชื่อเขายุ เราก็ต้องรำ ทีนี้ข่าวที่ตำให้รั่ว ก็หมายความว่ายุแยงตะแคงแซะให้อาตมากับข้าราชการแตกกัน ในเมื่อเขาบอกว่า "ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่" ก็ไม่รู้จะเอาใครแน่ เขาไม่จำกัดตัวลงมา จ้างคนให้ฆ่าอาตมา ความจริงข่าวเรื่องนี้ ถ้าจะปล่อยกันไปหรือไม่นำมาคิดเลยก็รู้สึกว่าไม่หนัก คิดว่าข่าวนี้มันเป็นข่าวโคมลอย หรือว่าข่าวโดเมอ็ คือหาความจริงความจังไม่ได้แล้วก็ปล่อยกันไป มันก็เป็นเรื่องเล็กถ้าไม่คิด ถ้าคิดต่อไปอีกสักนิดว่า

คนที่มีความหวังดีกับอาตมาน่ะมีกี่คน ความจริง ถ้าจะนับกันตามจังหวัด มีทุกจังหวัด ที่ว่ามีทุกจังหวัดนี้ จะเห็นได้จากว่าเงินที่ส่งมาช่วยสร้างวัดนี้มีมาจากทุกจังหวัด บางท่านไม่สามารถจะมาได้ด้วยตนเอง อย่างจังหวัดกระบี่เป็นต้น หรือจังหวัดระนอง ตัวมาเองได้ก็มี ที่มาไม่ได้ก็ส่งเงินมาทางธนาณัติ อาตมาก็ไม่ได้ปิดไม่ได้บัง ให้เจ้าหน้าที่ลงบัญชีไว้ เป็นอันว่าทุกจังหวัดตั้งแต่เหนือถึงใต้มาเองบ้าง ส่งเงินมาบ้าง จากเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน จังหวัดตราด จังหวัดสกลนครอะไรพวกนี้ เยอะแยะ ตลอดสาย ส่งมาเป็นจดหมายทุกเดือน อาตมาก็ไม่ได้ปิดบัง ส่งเช็คไปรษณีย์และธนาณัติให้เจ้าหน้าที่บันทึกไว้ว่า คนนี้เขาส่งเงินมาจากจังหวัดไหน แล้วก็ทำบุญเท่าไร ให้ลงบัญชีของวัด นี่เป็นอันว่าบรรดาคณะท่านพุทธบริษัทที่มีความหวังดีต่ออาตมา หรือมีศรัทธาในพระพุทธศาสนามีมากท่าน แล้วข่าวนี้เขายุว่าข้าราชการชั้นผู้ใหญ่จ้างคนฆ่าอาตมา ข่าวนี้ก็ฉลาดพอ ไม่บอกว่าข้าราชการชั้นไหน ไม่บอกว่าเป็นใคร ไม่บอกว่าเป็นข้าราชการตำรวจ ทหาร พลเรือน ไม่บอกด้วย

ทีนี้ ถ้าข่าวนี้แพร่สะพัดออกไป คนที่มีความหวังดีกับอาตมาเขาจะมีความรู้สึกยังไง บางท่านที่ขาดการยั้งคิดหรือคิดน้อยไป เพราะความจงรักภักดีก็จะพากันโกรธ พากันเกลียดข้าราชการ เป็นอันว่าข้าราชการทั้งหมดต้องเป็นศัตรูกับคณะศิษยานุศิษย์ หรือคนที่เขายอมรับนับถืออาตมา ท่านทั้งหลายฟังแล้วก็จงคิดต่อไปว่าไม้ขีดก้านเดียวสามารถจะเผาเมืองได้ทั้งเมือง เพราะต้นเพลิงมันมีจุดเดียวเท่านั้น คือแค่ไม้ขีดอันเดียว นี่ข่าวนี้ก็เหมือนกัน เขาปล่อยเก่งบอกว่า "ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่" จ้างคนฆ่าอาตมา เป็นอันว่าก็เลยไม่ทราบว่าข้าราชการคนนั้นเป็นใคร แล้วคราวนี้มีอะไรล่ะ การประกาศเป็นศัตรูซึ่งกันและกันมันก็เกิดขึ้น เป็นเหตุให้บรรดาประชากรทั้งหลายที่มีความหวังดีกับอาตมาเกลียดข้าราชการ

ทีนี้ การเกลียดชังข้าราชการมันก็ไม่ใช่ของเล็ก คนทุกคนก็มีพวก ดีไม่ดีก็ไปก่อเหตุบาดหมางซึ่งกันและกัน หวังประทุษร้ายซึ่งกันและกัน คนหนึ่งคนก็มีพ่อมีแม่มีพี่มีน้อง มีพวกมีพ้องมีเพื่อน การแตกสามัคคีมันก็จะกว้างขวางออกไป เป็นอันว่าประเทศไทยทั้งประเทศอาจจะเป็นเหตุแตกความสามัคคีกันทั่วประเทศก็ได้ น้ำผึ้งหยดเดียว เป็นเหตุให้เกิดสงครามได้ฉันใด ไม้ขีดก้านเดียวเป็นเหตุให้เผาผลาญเมืองทั้งเมืองได้ ฉันนั้น ข่าว ๆ เดียวที่เขาบอกว่าเป็น

"ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่" นี่เขาเก่งมากยุให้รำตำให้รั่ว ทีนี้ยุแล้วก็รำ เชื่อคำยุจะเห็นว่าข้าราชการทุกคนไม่ดีจริง ๆ เอาละ ประชาชนคิดอย่างนั้นก็ก่อตัวเป็นปฏิปักษ์กับข้าราชการ ทีนี้พวกข้าราชการก็จะคิดว่าเจ้าพวกนี้ประกาศเป็นศัตรูกับเรา ไม่ได้ มาเป็นปฏิปักษ์กัน ต้องต่อสู้กัน เป็นอันว่าการก่อการวิวาทแตกความสามัคคีจะขยายวงกว้างไปทีละน้อยๆ ในที่สุด คนทั้งประเทศก็แตกความสามัคคีกัน ผลดีจะเกิดกับใคร ? นั่นก็คือ ข้าศึก ทีนี้ข้าศึกพวกนี้เป็นใคร ก็ไม่ทราบเหมือนกัน ฉะนั้น ที่องค์สมเด็จพระภควันต์กล่าวว่า จงอย่าถือมงคลตื่นข่าว อาตมาเชื่อจึงเฉยเสีย เขาจะส่งข่าวยังไงก็รู้สึกเฉย ในระหว่างที่มีงานก็ดี ในวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จมาก็ดี เห็นหน้าข้าราชการทุกคนก็ยิ้มแย้มแจ่มใสมีหน้าตาสดชื่น ไม่มีใครแสดงออก หรือประกาศการเป็นศัตรูกับอาตมาไม่มีเลย ตลอดจนกระทั่งท่านแม่ทัพภาค ๓ เห็นท่านก็ยิ้มแย้มแจ่มใส แล้วก็คณะองคมนตรีมีเจ้าคุณศรีเสนาเป็นหัวหน้า เห็นอาตมายืนอยู่ ณ ที่ไกล ท่านก็ลุกจากที่นั่งของท่านที่เขาจัดไว้ให้ เดินมาหาอาตมา ท่านก็โอภาปราศรัยดีแสดงความเมตตาปรานีข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการพลเรือนทุกท่าน ต่างคนท่านก็ยิ้มแย้มแจ่มใส นี่เป็นอันว่าบรรดาท่านพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย การฟังข่าวนั้น ฟังแล้วก็วางไว้ อย่าถือว่าอะไรเป็นสาระสำคัญ เพราะเรื่องราวที่เราจะสอบสวนได้เองมีอยู่ ฟังแล้วก็ใช้เหตุผลเป็นสำคัญ ไม่ใช่พอรับข่าวแล้วก็โกรธคนนั้น ด่าคนนี้ ว่าคนโน้น คิดประทุษร้ายคนนั้น อันนี้ไม่ถูก มันเป็นการทำลายความสุขของเรา เป็นการทำลายความสามัคคี ถ้าจิตใจของบรรดาพวกเราทั้งหมดปรากฏว่าเป็นอย่างนี้ไม่ช้าประเทศชาติเราก็สลาย เป็นอันว่าข่าวทั้งหลายทั้งหมดขอได้โปรดทราบว่าผลที่มันจะพึงเกิดขึ้นก็คือหวังร้ายต่อพวกเรา

ทีนี้ มาอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องหมายกำหนดการที่พูดมาแล้ว บางทีท่านทั้งหลายจะคิดว่าอาตมาพูดเลอะเทอะไป ที่บอกว่าใครเขาเขียนหมายกำหนดการให้อาตมา โดยที่อาตมาไม่เห็นชอบนั้น อาตมาไม่ยอมปฏิบัติอันนี้เป็นความจริง เคยมีงานหลายจุด ที่เขาสั่งให้ทำ เขาไม่ได้แจ้งมาก่อน อาตมาไม่ยอมปฏิบัติตาม แต่ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่าอาตมามีอำนาจไปยุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ว่าไม่ต้องปฏิบัติตามหมายกำหนดการ อาตมาไม่มีอำนาจทำอย่างนั้น เป็นแต่เพียงคนเขามาบอกว่าอาตมาน่ะหน่วงเหนี่ยวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ท่านจะต้องไป

พระราชทานธงลูกเสือชาวบ้าน อาตมาแกล้งหน่วงเหนี่ยวพระองค์ไว้ คือคนพูดนี่เขาอาจจะคิดว่าอาตมานี่มีความเป็นใหญ่เป็นโตกว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ความจริงพระองค์จะเสด็จไปช้าหรือเร็ว นั่นเป็นเรื่องของพระองค์ การสั่งสนทนาย่อมเป็นเรื่องธรรมดา แต่ก็ใช้เวลาไม่มาก อย่างในพระอุโบสถก็เวลาเพียง ๑๐ นาทีเศษ ๆ แล้วต่อไปก็เสด็จไปทรงรับเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ต่อมา ที่ศาลาเรียงด้านเหนือพระอุโบสถ พระองค์ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับพระทุกท่าน แล้วก็เสด็จมาที่อาตมา ด้วยชาวบ้านเขาทำมีดหมอมา เพื่อขอพระราชทานพระกรุณาให้ทรงพระสุหร่าย แล้วอธิบดีกรมอนามัยก็จะขอพระราชทานให้ถวายพัดกับอาตมาเป็นที่ระลึกที่ได้สร้างโรงพยาบาล ซึ่งได้สร้างเสร็จไปแล้ว มีหมออยู่แล้ว เมื่อถวายเสร็จก็ทรงปราศรัยอยู่ตามสมควรใช้เวลาไม่มาก หลังจากนั้นก็เสด็จไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎร การเยี่ยมเยียนราษฎรในวันนี้ทำให้บรรดาประชากรมีความสดชื่นมาก สดชื่นเป็นกรณีพิเศษ ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะทั้งสามพระองค์ทรงแสดงให้เห็นชัดว่าบรรดาพุทธบริษัทที่เป็นประชากรทั้งหลาย เขามีความประสงค์ดีต่อพระองค์ ปรารถนาจะร่วมบุญร่วมกุศลด้วย

เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัท สำหรับวันนี้เวลาก็หมดเสียแล้ว ก็ต้องขอลาท่านก่อน รอรับฟังวันหน้าต่อไป ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็มาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องพระเมตตาต่อไป แต่ก่อนจะพาท่านพุทธบริษัททั้งหลายไปที่ศาลาที่ประทับ ขอย้อนกลับถอยหลังมาอีกนิดภายในพระอุโบสถ เล่าถอยหลังคราวนี้ก็ไม่ทราบว่าจะเป็นการซ้ำกับของเดิมหรือไม่ เพราะว่าหนังสือที่ออกมาก็ดี เสียงที่ปรากฏก็ดี เป็นการบันทึกโดยไม่ได้เรียบเรียงไว้ก่อน เอากันขั้นความทรงจำเท่านั้น การพูดจะเป็นการถอยหลังไปเอาเรื่องเก่ามาเล่าใหม่หรือไม่ก็ไม่ทราบ

ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรม-โอรสาธิราช ประทับอยู่ในพระอุโบสถ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตัดนิมิตแล้วท่านก็มานมัสการอาตมากับท่านเจ้าอาวาส เสด็จประทับนั่ง แต่ความจริงวันนั้นอาตมาชักงง ๆ เหมือนกัน จำไม่ได้ว่าพระองค์ประทับนั่งหรือประทับยืน แต่ปรากฏในภาพถ่ายเป็นภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชประทับนั่งคุกเข่า ในขณะนั้นพระองค์ทรงไต่ถามอะไรบางอย่าง ที่ทรงไต่ถามก็ไม่มีอะไร ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของธรรมะ เพราะพระองค์สนพระทัยในธรรมปฏิบัติมาก แล้วต่อมาก็ได้ทรงปรารภถึงเรื่องโรงพยาบาล ที่ พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ปลัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นหัวหน้าคณะศิษยานุศิษย์ของหลวงพ่อปานฝ่ายฆราวาส ได้กราบบังคมทูลไว้ ว่านอกจากจะสร้างวัด สร้างโรงเรียน ก็ยังเห็นประโยชน์ในการสร้างโรงพยาบาล เพื่อเป็นสถานที่รักษาโรคภัยไข้เจ็บของปวงชนทั้งหลาย เพราะว่าตามธรรมดาคนเราทุกคน สัตว์ทุกประเภท เกิดมาต้องเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่สบายเหมือนกันหมด พระองค์ตรัสถามว่า ยกให้เป็นโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชใช่ไหม อาตมาก็ถวายพระพรไปว่าให้เป็นโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช แต่ความจริง เดิมทีเดียวไม่ได้คิดว่าจะเป็นเรื่องใหญ่เรื่องโต คิดแต่เพียงว่าถ้าหากเป็นได้แค่สุขศาลาชั้น ๒ ก็พอใจ เพราะอย่างน้อย สุขศาลาชั้น ๒ ก็เป็นที่อาศัย เป็นที่พักพิงเบื้องต้นของบรรดาประชาชนผู้ป่วยไข้ไม่สบาย จิตใจมิได้ทะเยอทะยานจะให้เป็นโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช แต่ทว่าที่ทำไป อาคารโตกว่าสุขศาลาชั้น ๒ เพราะว่าเอาแบบของสุขศาลาชั้น ๑ มาทำ และเนื่องจากมีที่มากถึง ๑๓ ไร่ จึงได้ปลูกอาคารเล็ก ๆ ไว้

เป็นที่พักของคนไข้ที่ต้องการอยู่เป็นอิสระ เจตนาเดิมก็มีเท่านั้น แต่ต่อมาท่าน พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ และคณะบอกว่าเวลานี้เขาประกาศกันเรื่องโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จะถวายเสียเลยดีไหม อาตมาก็ไม่ขัดข้อง ถ้าถวายได้ก็ดี เป็นการถวายพระราชกุศลแด่พระองค์ เป็นเรื่องดี ไม่ใช่เรื่องไม่ดี จึงได้ทำการถวายไปตามระเบียบ ส่งไปทางแพทย์ใหญ่ประจำจังหวัด แพทย์ใหญ่ประจำจังหวัดส่งเรื่องเข้ากรม กรมส่งเรื่องราวเข้ากระทรวง กระทรวงตีหมายกลับลงมาให้กรมอนามัยพิจารณาตามสมควร เพราะว่าโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชนี่ตามเกณฑ์เขาต้องตั้งอยู่ในถิ่นกันดาร แต่นี่อาคารทางราษฎรช่วยให้ทั้งหมด แล้วยังช่วยอุปกรณ์การแพทย์อีกมากมายเป็นจำนวนเงินนับแสน แล้วยังจะช่วยกันต่อไป เพราะถือว่าการช่วยเหลือซึ่งกันและกันมันเป็นความดี สร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น ถ้าคนไทยเราทุกคนกลายเป็นคนป่วยไข้ไม่สบาย เมื่อคนไทยอ่อนแอ ประเทศชาติก็อ่อนแอ เพราะคนเป็นกำลังของประเทศ จะต้องช่วยกันรักษากำลังของประเทศให้ทรงอยู่ไทยจึงจะเป็นไทย มิฉะนั้นไทยจะกลายเป็นทาส เมื่อทุกคนพร้อมใจกันให้ไปและกระทรวงส่งให้กรมพิจารณา กรม คือท่านอธิบดีกับรองอธิบดี ตลอดจนกระทั่งคณะหลายท่านด้วยกันมาหาอาตมา บอกว่าจะให้เป็นศูนย์แม่และเด็กชนบท จะเอาไหม อาตมาก็ตอบว่าเอาทุกอย่าง เพราะเจตนาเดิมแค่สุขศาลาชั้น ๒ เท่านั้น แต่ขนาดจะให้แพทย์มาประจำก็เอาทั้งนั้น ชื่อจะเป็นอะไรไม่สำคัญ เป็นศูนย์แม่และเด็กก็ดี ถามท่านว่ามีคลีนิคสำหรับรักษาคนทั่วไปไหม ท่านก็บอกว่ามี ถ้าอย่างนั้นตกลง มีความประสงค์อยู่อย่างเดียวว่าอะไรเป็นปัจจัยความสุขของประชาชนในประเทศไทย ก็เป็นที่พอใจของอาตมา ก็เป็นอันตกลงกันว่าให้เป็นศูนย์แม่และเด็ก และให้มีคลีนิคในการรักษาประชาชนด้วย

วันที่ ๑ เมษายน จึงได้เปิดทำการรักษา รับฝากครรภ์ เริ่มงานมาแล้วจนกระทั่งบัดนี้ที่บันทึกเสียงนี้ก็ปรากฏว่าเป็นวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๒๐ มีคนไข้เข้ามารักษาที่โรงพยาบาลนี้เกินกว่า ๕๐๐ คน นับแต่วันตั้ง แต่วันเปิดรับคนไข้ใหม่ ๆ กลับมีข่าวเข้ามาบอกว่าโรงพยาบาลนั้นเขารับรักษาแต่คนในวัดเท่านั้น ไม่รับรักษาคนภายนอก มาอีกแล้ว เรื่องข่าวนี้มีเยอะจริง ๆ บรรดาท่านพุทธบริษัท เรื่องของโลกเป็นอย่างนี้ ที่พระพุทธเจ้ากล่าวว่าโลกเป็นอนิจจัง หาความเที่ยงอะไรไม่ได้ ถ้าเราไปยึดถือข่าวคราวของชาวโลก ก็เป็นปัจจัยให้เกิดความทุกข์ แต่ทว่า ก็มีคนบางคนพยายามย่อง ๆ มาดู อยากจะรู้ว่าโรงพยาบาลนี้เขารับรักษาเฉพาะพระ

กับคนในวัดเท่านั้น หรือว่ารับรักษาประชากรภายนอกด้วย เมื่อขึ้นไปบนโรงพยาบาลก็ปรากฏว่าพบนายแพทย์ ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ในระยะต้นท่านแพทย์ใหญ่คือหมอปรีชา แพทย์ใหญ่ประจำจังหวัด ให้ภรรยาซึ่งเป็นแพทย์ชั้นเอกมาอยู่ประจำก่อน แล้วต่อมาก็หาแพทย์หนุ่ม ยังไม่ได้ถามชื่อเลย คนนี้หน้าตาดีเป็นแพทย์ใหม่ แต่มีน้ำใจดี โอภาปราศรัยหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส แล้วก็มีจันทร์ดีพยาบาลและมีเจ้าหน้าที่มาอยู่ประจำ พอขึ้นไปตรวจรักษาก็ปรากฏว่าหมอให้ยาไปเป็นครั้งแรกไข้เขาก็หายทันที คราวนี้ข่าวก็แพร่สะพัดไปทันที ว่าโรงพยาบาลโรงนี้ไม่ใช่รับแต่คนภายใน คนภายนอกเขาก็รับเหมือนกัน เมื่อข่าวนี้กระจายออกไปคนก็เต็มใจมารับการรักษาพยาบาล บางท่านก็อยากจะนอนค้างที่โรงพยาบาล แต่บังเอิญอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ไม่มีพอ เพราะเวลานี้มีนายแพทย์อยู่ ๑ คน มีพยาบาลอยู่ ๑ คน ส่วนคนที่สมัครจากโรงพยาบาลตำรวจก็ยังไม่ได้รับโอนมา เป็นอันว่ารับคนไข้ค้างไม่ได้ ในระหว่างที่พูดเข้าใจว่าหลังจากพูดไปนี้ไม่กี่วันก็คงจะรับคนไข้ค้างนอนได้ เพราะมีคณะศิษยานุศิษย์ของอาตมาได้จัดหาอุปกรณ์สำหรับคนไข้ มีเตียงสำหรับคลอด มีเตียงนอน มีเครื่องดูดเสมหะ อะไรต่ออะไรอีกเยอะแยะมอบให้แก่โรงพยาบาล นับเป็นมูลค่าแล้วเงินเกินกว่าแสนบาท แล้วก็ยังจะสงเคราะห์อุดหนุนโรงพยาบาลนี้ตลอดไป เท่าที่จะพึงสามารถช่วยหาให้ได้ตามกำลังทรัพย์ ศรัทธาน่ะมีมากแต่ทรัพย์เท่านั้นแหละจะมีไม่มาก แต่ว่าของใหญ่ย่อมมาจากของเล็ก ของมากมาจากของน้อย พากันช่วยคนละอย่างสองอย่าง ถ้าชิ้นไหนโตเกินไปก็หลาย ๆ คนช่วยกัน ร่วมมือกับทางราชการ อย่างนี้ไม่ช้าทางโรงพยาบาลก็จะมีเครื่องมือครบครัน แล้วยังจะไม่ถอนกำลังใจเพียงเท่านั้น จะช่วยกันต่อไป

แล้วต่อมา ทางท่านอธิบดีมาแจ้งว่า จะสร้างตึกอีกหลังหนึ่ง เป็นตึกสำหรับบรรจุคนไข้คลอดบุตรได้ ๓๐ เตียง มีห้องผ่าตัด มีห้องคลอด มีอะไรต่ออะไรครบ ถ้าตึกหลังนั้นปรากฏขึ้นพวกเราก็จะช่วยกันอีก มีอะไรบ้างที่โรงพยาบาลต้องการ ถ้าไม่เกินวิสัย คือช่วยราชการไม่ใช่เหมาแต่ผู้เดียวในสิ่งที่พวกเราจะพึงให้ได้ ในระหว่างนี้ ก็จะออกเงินตั้งหม้อแปลงกระแสไฟฟ้าให้ เพราะว่าโรงพยาบาลต้องใช้ไฟ ๓ เฟส ไฟที่ใช้ประจำอยู่เป็นไฟ ๒ สาย เมื่อสร้างตึกเข้ามาอีกหลังหนึ่ง อันนี้ก็เห็นจะต้องใช้กระแสไฟมากจึงตั้งหม้อแปลงให้ ๓๐ เค.วี.เอ. ไฟไม่พอในการใช้สำหรับการรักษาพยาบาล

ทีนี้ตอนนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งถามว่า เป็นโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชหลังแรกใช่ไหม อาตมาก็ถวายพระพรว่ายังไงก็ไม่ทราบ แต่ทว่าที่อื่นเขายังไม่ได้สร้าง ตอนนี้อาตมาก็ถวายพระพรขอพระกรุณาจากพระองค์ ว่าถ้าหากว่าทางราชการสร้างตึกบรรจุคนไข้ ๓๐ เตียง เป็นตึกสูติกรรมเสร็จก็จะขอทูลเชิญสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชมาทรงเปิด พระองค์ก็ทรงมีพระราชดำรัสว่า ก็บอกเขาซี ความจริงสมเด็จพระบรมท่านก็ประทับอยู่ใกล้ ๆ อาตมาก็หันหน้าไปทางสมเด็จพระบรม ฯ ไม่ทันจะออกปากทูลเชิญ ท่านก็ทรงตอบว่า ถ้าหลวงพ่อจะเปิดเมื่อไรก็โปรดส่งข่าวเถอะขอรับ ต่อมาถามท่านอธิบดีว่าตึกสูติกรรม ๓๐ เตียงจะเสร็จเมื่อไร ท่านก็บอกว่าปี พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นอันว่าถ้าเสร็จ อาตมาก็จะขอให้ พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ปลัดกระทรวงกลาโหม กราบบังคมทูลเชิญองค์สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มาทรงเปิดตามที่ท่านทรงมีพระมหากรุณาธิคุณประทานโอกาสไว้ นี่เป็นจุดหนึ่งในการสั่งสนทนากับท่านในพระอุโบสถ ซึ่งเป็นสารสำคัญ แล้วสำหรับรูปที่มีอยู่นั้นอาตมาถวายพระพรว่า เป็นรูปของพระพินิจอักษรที่มีนามว่าทองดี เป็นสมเด็จพระราชบิดาของรัชกาลที่ ๑ อาคารทุกหลังก็ถวายชื่อเป็นพระพินิจอักษรหมด เพราะก่อนจะทำการก่อสร้างท่านแสดงพระองค์ให้ปรากฏ ๓ ครั้ง แต่การกระทำอย่างนี้ ไม่เป็นการกระทำแข่งขันกับทางราชการ เพราะทราบมาว่าพระพินิจอักษรทรงประสูติในเรือ เป็นฝั่งตรงกันข้ามกับสถานที่ทำการก่อสร้างไว้ จึงนึกถึงความดีของพระองค์ ในฐานะที่เป็นทั้งชาวสุโขทัยแล้วก็ชาวกรุงศรีอยุธยารวมความว่าเป็นคนของผืนแผ่นดิน นอกจากเป็นชาวสุโขทัย ชาวอยุธยาแล้วก็ยังเป็นชาวเชียงแสนด้วย เพราะว่าท่านสืบเชื้อสายมาจากเชียงแสน ชาวเชียงแสนมาตั้งที่สุโขทัย แล้วต่อมาพระราชโอรสของพระองค์ก็ได้เป็นใหญ่ในกรุงเทพ ฯ เป็นอันว่าวงศ์นี้เป็นวงศ์ที่มีคุณต่อประเทศชาติอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงเป็นแม่ทัพสำคัญในการกู้ชาติ ที่พระเจ้าตากสินมหาราชเป็นหัวหน้า

แล้วต่อมาเมื่อพระเจ้าตากสินมหาราชเถลิงราชสมบัติเป็นกษัตริย์ พระองค์ก็เป็นกำลังใหญ่ในการปราบปรามข้าศึก ต่อมาสมัยที่ทรงเป็นกษัตริย์ พระองค์ก็ทรงปราบปรามข้าศึกรักษาเอกราชให้ชาติไทยอยู่รอดเป็นอิสระจนกระทั่งทุกวันนี้ แต่ท่านผู้รับฟังอาจจะคิดว่าการรบทัพจับศึกไม่ใช่เรื่องของบุคคลคนเดียว ถ้าสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกรบคนเดียว อาจจะ

ยกย่องสรรเสริญว่าเป็นคนสำคัญ แต่นี่ ท่านต้องใช้กำลังทหารเข้าช่วย เราจะมายกย่องสรรเสริญกันได้ยังไง ถ้าคิดแบบนี้ ก็ลองคิดว่า ถ้าท่านนั่งรถ นั่งเรือไป นั่งเรือคนควบคุมเรือไม่ดี นั่งรถคนควบคุมรถไม่ดี ชีวิตของท่านก็อาจจะไม่รอด ทั้งนี้ เพราะอะไร เพราะถ้ารถตกถนน ชนกัน ชนต้นไม้ ท่านก็ตาย ถ้านั่งเรือไป คนคุมเรือไม่ดี ไปชนกับใครเรือล่ม ท่านก็ตาย ทีนี้ท่านจะถือว่าคนที่ควบคุมรถ ควบคุมเรือเป็นคนสำคัญหรือว่าไม่สำคัญ ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าประเทศชาติจะทรงอยู่ได้ ก็ต้องหัวหน้าเป็นคนสำคัญ เป็นอันว่าอาตมาเห็นว่าท่านทองดีเป็นพระราชบิดาสำคัญของพระมหากษัตริย์ไป คือ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก แล้วเวลานี้วงศ์ของท่านทองดีก็ยังครองประเทศชาติอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ พระราชจริยาวัตรของพระองค์เป็นยังไงท่านทั้งหลายก็เห็นแล้ว ถ้าพูดมากไป เดี๋ยวจะหาว่าเชียร์พระเจ้าแผ่นดิน จะเอาดีกันบ้าง ประจบสอพลอพระเจ้าแผ่นดินบ้าง เลยไม่คุยดีกว่า คุยไปก็แค่นั้น เห็นเอง ประเดี๋ยวก็จะได้รู้กันว่าพระองค์แสดงอะไรบ้าง แล้วมีการสัมผัสกันยังไง รู้กันข้างหน้า

เมื่ออาตมาถวายพระพรว่ารูปที่ทำขึ้น คือรูปของท่านทองดี หรือพระพินิจอักษร พระองค์ก็ทรงนิ่ง อาตมาก็พูดต่อไปบอกว่าชาวบ้านเขาถามว่ารูปใคร ปั้นไว้ทำไม ก็ได้ตอบเขาไปว่าท่านเป็นครู ท่านต้องการให้สร้างโรงเรียนให้ท่านเป็นอนุสรณ์ อาตมาก็สร้างแล้ว ท่านต้องการให้สร้างโรงพยาบาลให้ท่าน ท่านบอกว่าท่านเป็นหมอด้วย สมัยโน้นคนเป็นหมอง่าย เรียกว่าหมอยาป่าหรือหมอโบราณ มีความรู้ทางหมออยู่บ้างตามสมควร ท่านว่ายังงั้น เพราะเรื่องความเป็นหมอนี่ คนโบราณถือว่ามีความสำคัญ จะต้องช่วยตัวเองได้ในอันดับต้น คนทุกคนในสมัยโบราณจึงเป็นหมอกัน หมอไม่มีปริญญาบัตร แต่ว่าสามารถกำจัดโรคที่เกิดขึ้นซึ่งไม่เกินวิสัยได้ ฉะนั้น การสร้างโรงพยาบาลจึงให้ชื่อเป็นของท่านหมด อาคารทุกหลังเป็นอาคารพระพินิจอักษร ถ้าจะถามว่าท่านดีใจไหม ก็ต้องตอบว่าท่านดีใจ เพราะเวลาที่เขาจะปั้นรูป รูปตัวอย่างอาตมาก็ไม่มี เป็นแต่เพียงบอกลักษณะที่เห็น ท่านมายืนให้เห็น ให้ช่างเห็น แล้วท่านก็บอกว่า ถ้าปั้นรูปใหญ่ผมจะช่วย มีส่วนคล้ายคลึงประมาณสัก ๓๐ เปอร์เซ็นต์ ก็เป็นอันว่าใช้ได้ เพราะไม่มีรูปก็ปั้นไปตาม . . . อะไร จะว่าเป็นมโนภาพก็ไม่ได้ เพราะท่านแสดงตัวให้ปรากฏ ไล่ไปไล่มา ถามว่า เอาใครเป็นแบบฉบับที่ดี ที่คล้ายคลึง ท่านก็บอกว่าเอารูปรัชกาลที่ ๖ คล้ายคลึงมาก

แต่ผมมากกว่านั้น เหลนผมคนนี้ผมน้อยไปหน่อย พุงโตกว่าผมนิดหนึ่ง พอท่านบอกอย่างนี้ ก็พอเดาได้ แต่ว่าจะให้เหมือนนั้นไม่เหมือนแน่ รับรองว่าไม่เหมือน ถึงแม้เอาตัวจริงมายืนให้ ปั้นก็ไม่เหมือน เพราะคนกับปูนเหมือนกันไม่ได้ อีกอย่างหนึ่ง จะปั้นให้เหมือนทุกส่วนก็ทำไม่ได้ เอาแต่เพียงว่าเป็นสัญญลักษณ์เป็นเครื่องหมายว่าเป็นท่านพระพินิจอักษรก็ใช้ได้แล้ว เมื่อชาวบ้านเขาถามก็เลยบอกว่า ปั้นรูปต้นวงศ์จักรีเข้าไว้ เพราะว่าถ้าเรามีความเลื่อมใส มีความจงรักต่อพระราชวงศ์จักรี คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกพระองค์ ตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๙ ถ้าจะพากันสร้างรูปของพระองค์ทั้งหมด เราก็ทำกันไม่ไหว แล้วเวลาจะไหว้ ก็ต้องเดินไปไหว้ทั้ง ๙ พระองค์ เหนื่อยแย่ เอายังงี้ดีกว่า ปั้นต้นวงศ์จักรีไว้องค์เดียวพอ แล้วเราไหว้ต้นวงศ์จักรีองค์เดียวก็ถึงลูก หลาน เหลน ทั้งหมด บรรดาประชาชนที่รับฟังเขาก็พอใจ เมื่อพระองค์ได้ทรงสดับ จะทรงพอพระทัยหรือไม่นั้นอาตมาไม่ทราบ แต่พระองค์ก็ไม่ได้ทรงคัดค้าน แล้วก็ไม่ได้สนับสนุน

นี่ เรื่องนี้ก็เป็นการประวิงเวลา ทำเวลาของบรรดาท่านพุทธบริษัทให้เสียไปมาก ต่อนี้ไปก็มาพูดถึงตอนที่ออกจากพระอุโบสถ หลังจากใช้เวลาสนทนา ๑๐ นาทีเศษ ๆ จึงได้ถวายพระพรว่าประเดี๋ยวอาตมาจะไปคอยรับเสด็จอยู่ที่ศาลาเรียง ด้านทิศเหนือของพระอุโบสถ พระองค์ก็ตรัสว่า เวลานี้ไม่ใช่เวลาสนทนากันนะขอรับ เพราะเวลามีน้อย อาตมาก็ทูลรับว่าเป็นเช่นนั้น แล้วจึงนำออกจากพระอุโบสถ กราบเรียนให้ท่านเจ้าอาวาสไปพักได้ตามอัธยาศัย อาตมาก็เลี้ยวไปด้านซ้าย ตอนนี้ตำรวจหลวงก็นำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปประทับยังที่เดิม คือที่ศาลาเรียงพระอุโบสถด้านทิศใต้

หลังจากทรงประทับนั่งแล้ว พล.ร.อ. จิตต์ สังขดุลย์ ก็กราบบังคมทูลให้ทรงทราบว่า มีคนโดยเสด็จพระราชกุศล ซึ่งดูเหมือนว่าจะเป็นจำนวน ๓๐ คนเศษ อาตมาก็ไม่ได้ดูบัญชีว่าเท่าไรแน่ เพราะงานยุ่งแสนจะยุ่ง

เมื่อการโดยเสด็จพระราชกุศลเสร็จสิ้นลง พระองค์ก็เสด็จเยี่ยมราษฎรตามหมายกำหนดการ คือทรงเยี่ยมราษฎรในพระอุโบสถด้านในพระกำแพงแก้ว ในตอนนี้ในกำแพงแก้วไม่มีใครเลย มีอยู่ ๒-๓ คน ส่วนใหญ่ของประชาชนอยู่นอกกำแพงแก้ว มาถึงตอนกำแพงแก้วนี่

ก็ต้องพูดอีกนิดหนึ่ง เพราะว่ามีประชากรกลุ่มหนึ่งอยู่ที่ลานสัก ประชากรกลุ่มนี้มีความยากจน มีความยากแค้นมาก เพราะอยู่ในแดนกันดาร จะหาว่าทางราชการไม่ช่วยเหลือก็ไม่ได้ เพราะราชการนี่ต้องอาศัยงบประมาณเป็นสำคัญ ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกคนย่อมมีจุดประสงค์อันเดียวกัน นั่นคือต้องการให้ประชาชนในจังหวัดของตนมีความสุข มีความเจริญ มีความปลอดภัย มีความก้าวหน้าในความเป็นอยู่ เพราะผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น สมัยก่อนเขาเรียกกันว่าพ่อเมือง ก็ย่อมคิดว่าคนในเมืองทั้งหมดเป็นลูก แต่ทว่างานที่ต้องทำกว้างขวางมาก ถ้างบประมาณไม่พอก็ทำไม่ได้ คนพวกนี้อาตมาพบ ที่เขาลือกันว่าเป็นผู้ก่อการร้ายนั้นไม่จริง ไม่ใช่เป็นผู้ก่อการร้าย เป็นผู้ก่อการดี คือทำมาหากินโดยสัมมาอาชีวะ แล้วมีความยากไร้ คนประเภทนี้ อาตมากับเสด็จพระองค์หญิงวิภาวดี เคยพบ เสด็จพระองค์หญิงก็กราบทูลขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสงเคราะห์ เมื่อทูลขอการสงเคราะห์อะไรไป กลางคืนส่งข่าวทางวิทยุ ๒ ทุ่ม รุ่งขึ้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงจัดส่งสิ่งของนั้นไปถึงได้อยู่เสมอ นี่ เป็นอันว่าน้ำพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมโอรสาธิราช และพระเจ้าลูกเธอทั้งหมด ปรากฏว่าเปี่ยมไปด้วยพระมหากรุณาธิคุณ ฉะนั้น เมื่อได้พบคนจำพวกนี้ จึงได้ถวายพระพรให้พระองค์ทรงทราบ ถ้าจำไม่ผิด ก็ตั้งแต่ดอยอ่างขางครั้งหนึ่ง แล้วก็ที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์ครั้งหนึ่ง และเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณอีกครั้งหนึ่ง ในตอนนั้นพระองค์ตรัสว่า ผมจะไปวัดหลวงพ่อวันที่ ๒๔ เมษายน ตามที่รับไว้แล้ว และต้องการจะไปพบคนพวกนั้นด้วย เพื่อจะช่วยสงเคราะห์ให้เขามีความสุข เพราะการสงเคราะห์คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแล้วกลุ่มอื่นที่ใกล้เคียงแต่ยังไม่ได้พบกันก็จะพลอยมีความสุขไปด้วย ไม่ใช่พระองค์ตั้งพระทัยจะช่วยเฉพาะคนบางพวก บางคณะเท่านั้น หมายความว่า โครงการชลประทานของพระองค์ต้องการสงเคราะห์คนทั้งประเทศให้มีความสุข เพราะเป็นโครงการใหญ่

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้มองดูเวลาก็หมดเสียแล้ว ต้องขอยุติก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็พบกับท่านสาธุชนพุทธบริษัทเรื่องพระเมตตาต่อไป

หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับเงินโดยเสด็จพระราชกุศล จากบรรดาประชาชนทั้งหลายแล้ว ต่อไปพระองค์ก็เสด็จออกเยี่ยมเยียนราษฎร แต่ทว่าราษฎร ตามหมายกำหนดการที่เขียนไว้ว่าจะเยี่ยมราษฎรภายในกำแพงแก้วของพระอุโบสถ เวลานั้นก็ไม่มีใครกี่คน มีแต่เจ้าหน้าที่ของวัด และพวกที่มาแสดงโขนจากกรมศิลปากร สำหรับคณะโขนจากกรมศิลปากรนี้เป็นลูกเป็นหลานของลูกศิษย์อาตมาเอง เขาแสดงฟรีจริง ๆ ไม่มีการเรียกเงินเรียกทอง ไม่ต้องการค่าจ้างรางวัลอะไร การบริโภคก็บริโภคอาหารในครัวธรรมดา ๆ ต้องจัดว่าเป็นคณะนาฏศิลป์พิเศษ ทั้งนี้ เพราะก่อนจะถึงกำหนดงานการแสดง ก็มาช่วยทำงานวัดอยู่ตั้งหลายวัน ทำอย่างที่งานจะพึงมีให้เธอทำ ทำกันด้วยความเหนื่อยยากอย่างยิ่ง และเมื่อแสดงโขนเสร็จเลิกจากงานแล้วก็ยังอยู่อีกตั้ง ๒–๓ วัน ช่วยเขาเก็บของ เป็นอันว่าโขนของกรมศิลปากรคณะนี้เป็นทั้งคณะโขนและคณะขน เวลาแสดงเป็นโขนแต่เวลาเลิกแล้วช่วยกันขนของส่ง นี่คณะนาฏศิลป์แบบนี้เราหากินได้ยาก ทุกคนก็พากันชื่นชมยินดี แต่ความจริงในงานครั้งนี้ อาตมาก็ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่มาช่วยงาน คือ ชาวบ้านประจำแถวนี้บ้าง ชาวจังหวัดชัยนาทบ้าง ชาวจังหวัดอุทัย ชาวจังหวัดสุพรรณบุรี ชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชาวจังหวัดชลบุรี นครราชสีมา อุดรธานี เชียงราย เชียงใหม่ กรุงเทพ ฯ ภูเก็ต ตรัง กระบี่ ยะลา ตราด จันทบุรี แล้วก็จังหวัดขอนแก่น ชัยภูมิ แม่ฮ่องสอน อ่างทอง เยอะต้องขออภัยถ้าบอกจังหวัดไม่ครบ มาช่วยงานกันด้วยความเรียบร้อย ทุกคนเหน็ดเหนื่อย ไม่มีใครคิดว่าใครเป็นใคร ไม่ได้ถือเราไม่ได้ถือเขา ต้องการอย่างเดียวให้งานสำเร็จไปได้ด้วยดี จนกระทั่งสมเด็จพระราชาคณะผู้ใหญ่ มีสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เป็นต้น หรือท่านเจ้าคุณสุทธาธิบดีเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ และท่านเจ้าอาวาสวัดไตรมิตร เจ้าคณะตรวจการภาค รองเจ้าคณะตรวจการภาค เจ้าคุณวัดอนงคาราม เจ้าคุณวัดแก้วแจ่มฟ้า หลายท่านด้วยกัน เรียกว่าทุกองค์ก็แล้วกัน ชื่นชมยินดีในผลงานของทุกท่านที่ทำ งานทุกอย่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างยิ่ง อาตมาก็ขอขอบคุณ

และขออนุโมทนาในความดีทั้งนี้ไว้ด้วย สำหรับท่านทั้งหลายที่บอกเว้นจังหวัดไป เช่นกาญจนบุรี เป็นต้น ก็ต้องขออภัยที่จำได้ไม่หมด มีหลายจังหวัดท่านตั้งใจมาช่วยงานจริง ๆ อย่างพี่น้องชาวชลบุรี หรือว่าพี่น้องชาวกองบินสื่อุตส่าห์มา ลงทุนค่าอาหารเอง ทำอาหารเป็นโรงครัวของวัด ขายจานละ ๒ บาท บางคนที่ไม่มีสตางค์ก็บริโภคได้ คือมีสตางค์น้อยให้น้อยก็ได้ ไม่มีสตางค์เลยบริโภคเปล่าก็ได้ แต่ตั้งราคาไว้จานละ ๒ บาท อย่างคุณบรรจง บุญญาน้อย มาตั้งโรงน้ำแข็ง กาแฟ ลงทุนเอง เลี้ยงคนบ้าง ขายบ้าง ขายไปขายมา ขาดทุนไปหลายร้อย ใครมีสตางค์ให้ก็เอา ไม่มีให้ก็บริโภคได้ แล้วท่านกำนันองุ่น มากมี ก็ตั้งโรงครัวขึ้นโรงครัวหนึ่ง เป็นโรงครัวประจำตำบล เหน็ดเหนื่อยกันมาก ขายจานละ ๒ บาทเหมือนกัน แต่ว่าขายไปขายมาคนไม่มีสตางค์ซื้อก็บริโภคได้ มีสตางค์น้อยให้น้อย มีมากก็เอา ๒ บาท ไม่มีสตางค์เลยก็ให้เปล่า เป็นอันว่าทุกคนเหน็ดเหนื่อยกัน กล่าวชื่อกันไม่ไหวขออภัยด้วย เป็นอันว่าอาตมาขอขอบคุณทุกท่านก็แล้วกัน ที่ให้การสนับสนุนอาตมา แต่ขอให้ถือว่าเป็นการสนับสนุนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็แล้วกัน เพราะวัดนี่สร้างขึ้นถวายเป็นพุทธบูชา ไม่ใช่ของอาตมาเอง เป็นอันว่าทุกท่านมีบุญเสมอกัน เหน็ดเหนื่อยเหมือนกัน วันที่พูดนี่เป็นวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ บันทึกเสียงต่างคนต่างฟุบด้วยกัน ลุกไม่ค่อยจะขึ้นเพราะเหน็ดเหนื่อยมากจากการทำงาน ๙ วัน ๙ คืน ซึ่งความจริงเหนื่อยกันมาก่อนตั้งหลายวัน เลิกงานแล้วก็ยังเหนื่อย บรรดาประชาชนทุกท่านที่ช่วยแรงงานทั้งหมด ก็ขอได้โปรดทราบว่าอาตมาขอบคุณท่าน ขอทุกท่านจงเจริญไปด้วยจตุรพิธพรชัยทั้ง ๔ ประการ มีอายุ วรรณะ สุขะ พละ และปฏิภาณ หากทุกท่านมีความประสงค์สิ่งใดก็ขอให้ได้สิ่งนั้นสมความปรารถนาจงทุกประการ

เป็นอันว่าวันนั้น ภายในกำแพงแก้ว คนข้างนอกไม่มี มีแต่คนภายในคือกรรมการจัดงานวัด ก็ไม่กี่คน นอกจากนั้นก็มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายติดตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย คนภายนอกที่เข้ามาก็มีแต่คณะนาฏศิลป์ของกรมศิลปากร แต่ก่อนหน้านั้น มีคนไปบอกกับอาตมาว่า คณะลานสักที่ปรารถนาจะเข้าเฝ้าต้องการจะมาเข้าเฝ้าภายใน อาตมาก็บอกว่าได้ถวายพระพรไว้กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือพวกนี้จะเข้าเฝ้าโดยเรียงรายเป็นราษฎรธรรมดา ไม่ได้มีเป็นกรณีพิเศษ เจ้าหน้าที่ก็บอกว่า การเยี่ยมเยียน

ราษฎรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ตามหมายกำหนดการ ให้เยี่ยมแต่เฉพาะภายในกำแพงแก้วเท่านั้น อาตมาก็ตกใจเพราะไม่ทราบหมายกำหนดการมาก่อน ถ้าอย่างนั้นละก็เป็นการผิดสัญญากับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ อาตมาได้ถวายพระพรไว้ว่าจะให้ราษฎรพวกนั้นได้เข้าเฝ้าพระองค์ เพื่อจะได้ทรงทราบว่าเขาต้องการอะไรบ้าง คำว่า "ต้องการ" นี้ ไม่ใช่อภิสิทธิ์ หมายความว่าคนที่อยู่สายนั้นจะพึงมีประโยชน์จากการช่วยเหลือของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านอะไรบ้าง พระองค์จะได้ประทานเป็นสาธารณประโยชน์ ถ้าหากจัดให้เสด็จเยี่ยมเฉพาะภายในเขตพระอุโบสถ ภายในกำแพงแก้ว ก็กลายเป็นเยี่ยมคนที่——แหม จะว่าคนที่ไม่มีทุกข์เลยก็ไม่ได้ ราษฎรส่วนใหญ่แกอยู่ข้างนอกก็เลยหนักใจ ถามว่าจะทำยังไงดี จึงได้ไปหารือกับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นร้อยตำรวจเอกท่านหนึ่ง ไม่ทราบว่าใคร คนนี้ไม่เคยเห็นหน้า ท่านก็บอกว่าต้องให้อยู่ข้างนอก เลยถามท่านว่า เอ๊ะ ถ้ายังงั้นก็เยี่ยมกันไม่ได้ เขาต้องการจะเฝ้า แล้วที่จะเสด็จมานี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ตรัสที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในวันที่ ๒ เมษายนว่ามีพระราชประสงค์จะพบบุคคลพวกนี้ด้วย หารือกันอยู่ ท่านก็นั่งคิด ว่ายังงี้ก็แล้วกัน ถ้าพระองค์เสด็จเยี่ยมข้างนอกไม่ได้ เพราะไม่มีหมายกำหนดการ ก็ต้องให้หัวหน้าเขาสัก ๒–๓ คน ซึ่งไม่เกิน ๑๐ คนเข้ามาพบพระองค์ในนี้ได้ ไป ๆ มา ๆ เขาก็เชิญท่านแม่ทัพภาค ๓ มาหารือกัน ในที่สุดก็ตกลงกันได้ว่าให้พวกนี้จัดคนเข้ามา ๑๐ คน เอาแค่นี้ เขามีของมาถวายเป็นเขากวาง เขากระทิงอะไรไม่ทราบละ มีหลายอย่าง ต่อมามีข่าวว่ามีคนบางท่านไปพูดกับคนบางคน ว่าถ้าหลวงพ่อทำอย่างนี้ก็เท่ากับทำให้คนมีอภิสิทธิ์เฉพาะบางเหล่า คนก็เป็นคอมมูนิสต์หมด เพราะว่าไม่สม่ำเสมอกัน ความจริงท่านผู้นั้น ถ้าพูดจริงก็เป็นการเข้าใจผิด ความประสงค์ของอาตมาจริง ๆ ไม่ต้องการให้พวกนี้เข้ามาข้างใน ต้องการให้อยู่ข้างนอก ไม่ทราบว่าหมายกำหนดการเขาจะให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเยี่ยมเฉพาะคนภายใน คิดว่าจะทรงเยี่ยมทั่วไปในเขตภายนอก ซึ่งหากเป็นเช่นนั้นก็ไม่ต้องการจะให้เข้ามา เพราะอาตมาเองก็มีความประสงค์อย่างนั้น คือไม่ต้องการให้ใครมีอภิสิทธิ์เหนือกว่าใคร แต่ว่าหมายกำหนดการไปจำกัดลงไว้ ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะต้องเสด็จเยี่ยมประชากรเฉพาะภายในกำแพงแก้วเท่านั้น นอกกำแพงแก้วไม่เยี่ยม ความจริงราษฎรจริง ๆ อยู่นอกกำแพงแก้วทั้งหมด ถ้าหากว่าอาตมาไม่ขออนุญาตให้เขา

เข้ามา ก็เป็นอันว่าที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตั้งพระทัยจะมาพบกับคนพวกนี้ อยากจะถามทุกข์สุขในฐานะที่เขาไปอยู่แดนไกลในป่าลึก ก็คงจะไม่ได้พบ อาตมาซึ่งถวายสัญญากับพระองค์ว่า จะนำเขาเข้าเฝ้าโดยเรียงรายอยู่กับราษฎรธรรมดาก็จะกลายเป็นพระโกหกไป หากว่าเราทำอย่างนี้ คือสัญญาไม่เป็นสัญญา ความเป็นคอมมูนิสต์จะปรากฏขึ้น เขาจะหาว่าพวกประชาธิปไตยนี้ไร้สัจจะ อาตมาเองก็อยู่ในพวกประชาธิปไตยกับเขาเหมือนกัน เรื่องประชาธิปไตยนี่พระเราเป็นกันมานาน จะเห็นว่ากิจการอะไรเกิดขึ้น พระพุทธเจ้าก็จะทรงสั่งให้สงฆ์ประชุมกัน ตกลงกันตามพระธรรมวินัย ไม่ใช่ว่าใครจะมีอำนาจสั่งแต่ผู้เดียว นี่เป็นอันว่า**พระก็มีประชาธิปไตยมานาน ดูเหมือนว่าจะนานกว่าชาวโลกเสียอีก** ในฐานะที่อาตมาเป็นนักประชาธิปไตย ถ้าทำอย่างนั้นมันก็พลาดไป จะหาว่าพูดปดมดเท็จ หาความสัจจริงมิได้ แม้แต่พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาก็เชื่อถือไม่ได้ ก็จะกลายเป็นบั่นทอนความดีของพระพุทธศาสนา ช่วยกันทำลายศักดิ์ศรีของพระพุทธศาสนาให้พินาศไป น่าเสียใจ น่าสลดใจที่เกิดข่าวนี้ขึ้น ไม่ทราบว่าใครเป็นต้นเหตุ ต้องขออภัยท่านผู้พูดด้วย ต่างคนต่างไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน อาตมาเองก็ไม่ได้ทราบว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชจะไม่เสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรภายนอกทั้งหมด ถ้ารู้อย่างนั้นเรื่องนี้ก็ไม่เกิด ไม่ต้องการให้คนพวกนี้เข้ามา เพราะเขาต้องเรียงรายอยู่กับประชาชนธรรมดา ถ้าเกรงว่าอันตรายจะเกิดกับพระองค์ก็ค้นเขาได้ พวกนี้บริสุทธิ์ บอกว่าจงอย่าติดอาวุธมา ก็ไม่มีใครติดอาวุธมาเลย นี่เป็นอันว่าตอนนี้เข้าใจผิดกันไป ท่านผู้นั้นกลับไปแล้วอาจจะคิดว่าอาตมานี่จะสร้างความเหลื่อมล้ำต่ำสูงระหว่างบุคคล คือราษฎรให้เกิดขึ้น คนบางพวกมีสิทธิเข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ คนบางพวกเข้าเฝ้าไม่ได้ แต่ความจริง ใจจริงแล้วต้องการให้เขาเรียงรายอยู่ข้างนอก ถ้าไม่มีใครมาแจ้งว่าหมายกำหนดการมีเฉพาะ เรื่องนี้ก็ขอผ่านไป หวังว่าท่านผู้นั้นคงจะเข้าใจ

เมื่อพระองค์ทรงเยี่ยมราษฎรภายในเขตกำแพงแก้ว ซึ่งมีแต่คณะนาฏศิลป์ที่เป็นคนบอกตามที่กล่าวแล้ว ต่อไปก็เสด็จขึ้นไปในศาลาเรียงทางด้านเหนือของพระอุโบสถ ซึ่งมีพระคณาจารย์ต่าง ๆ และอาตมามารอรับเสด็จอยู่ที่นั่น พระองค์ก็ทรงทักทายปราศรัยกับประชาชน

ที่มีไม่กี่คน คือทรงทักทายกับพระทั้งหมด จนถึงสุดท้าย อธิบดีกรมอนามัยก็ถวายพัดให้แด่พระองค์ พระองค์ก็เอาพัดมาประเคนให้กับอาตมา ตอนนี้ก็ทรงตรัสอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเรื่องของธรรมะ ซึ่งใช้เวลาไม่มาก ประมาณไม่เกิน ๑๐ นาที หลังจากนั้น อาตมาก็ถวายพระพรให้ทรงทราบ ว่ามีดที่เขามาวางไว้ที่นี่ เขาขอพระราชทานพระกรุณาให้ทรงพระสุหร่าย พระองค์ก็ทรงหยิบไม้พรมน้ำมนต์ ทำท่าจะยื่นให้อาตมา ทรงถามว่า หลวงพ่อล่ะ ? อาตมาก็ถวายพระพรว่า อาตมาน่ะร่วมกันปลุกเสกแล้ว พรมน้ำมนต์แล้ว เวลานี้ราษฎรที่เขาเป็นเจ้าของมีดต้องการมิ่งมงคล ขอให้พระองค์ทรงพระสุหร่าย พระองค์จึงได้ทรงพระสุหร่าย ต่อจากนั้นอาตมาก็ถวายลูกกุญแจหีบเหล็กซึ่งบรรจุพระบรมรูปของพระองค์ที่ทำถวายเป็นจำนวน ๓๐,๐๐๐ (ความจริงที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์ก็ถวายไปแล้ว ๒๐,๐๐๐ ตอนนั้นทำยังไม่เสร็จ ตอนนี้ทำเสร็จแล้วก็ถวายไปอีก ๓๐,๐๐๐) เพื่อพระองค์จะทรงแจกตามพระราชอัธยาศัย เมื่อถวายกุญแจ พระองค์รับสั่งถามว่าไขหรือยัง เลยถวายพระพรว่า ยังไม่ไข เพราะในนั้น เขาตรวจแล้ว ไม่มีลูกระเบิด พระองค์ก็ทรงแย้มพระสรวล ในตอนนี้ก็ไม่ได้มีอะไรมาก ใช้เวลาประมาณสัก ๑๐ นาที ก่อนที่จะเสด็จออกไปภายนอก ก็ได้ถวายพระพรว่า บุคคลคณะที่พระองค์มีพระราชประสงค์จะพบเขากำลังนั่งอยู่ที่มุมพระอุโบสถ พระองค์รับสั่งว่าพบแล้ว อาตมาถวายพระพรว่า เมื่อกี้พระองค์ยังไม่ได้แวะ ผ่านมาเฉย ๆ แล้วชี้ให้ทรงทราบว่าเขาอยู่กันที่ไหน

เมื่อพระองค์ออกไปจากอาตมาแล้ว ก็เสด็จไปที่จุดนั้น คณะนั้นก็ถวายรายนาม ทรงรับมาใส่กระเป๋า แล้วทรงปราศรัยอยู่สัก ๕ นาที แล้วทรงปราศรัยเรื่อยมาจนออกจากประตูพระอุโบสถ ตอนนี้ไม่มีใคร มีแต่เจ้าหน้าที่ภายใน คนแออัดกันอยู่ภายนอกทั้งหมด มาถึงประตูกำแพงแก้วพระอุโบสถก็เสด็จออก ตามหมายกำหนดการมีไว้เท่านั้น บรรดาประชาชนส่วนใหญ่ก็พากันร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ด้วยคิดว่าพระองค์จะเสด็จไปขึ้นรถพระที่นั่ง แต่จริง ๆ แล้วไม่เป็นเช่นนั้น ทรงเลี้ยวซ้ายเพื่อเยี่ยมเยียนประชากรทั้งหมด ตอนนี้ประชากรทั้งหมดปลาบปลื้มยินดีเป็นที่สุด คิดว่าหมดโอกาสจะได้เฝ้าชมพระบารมีอยู่แล้ว ต่างก็พากันถวายพวงมาลัย ดอกไม้ แด่ทั้ง ๓ พระองค์ คนข้างนอกทราบอยู่ก่อนแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะไม่เสด็จเยี่ยมคนข้างนอก คิดว่าจะเยี่ยมคนไม่กี่คนในกำแพงแก้ว ซึ่งมีคณะคนจน ๆ

ที่อยู่ลานสักปนอยู่ด้วย ๑๐ คน เป็นอันว่า พอเสด็จเลี้ยวไปทางซ้าย ราษฎรดีใจกันใหญ่ เขาไม่มีพวงมาลัย เขาจึงควักกระเป๋าเอาสตางค์เท่าที่มีอยู่มาถวายแต่ทั้ง ๓ พระองค์ มีเจ้าหน้าที่บางท่านห้ามว่าถวายไม่ได้ ถ้าถวายแบบนี้ท่านก็ยังไปไม่ได้ ก็พอดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทอดพระเนตรเห็นเขาถวายเงินท่านก็ทรงรับ สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ทรงรับ โดยไม่ต้องใช้พาน ใช้มือต่อมือ เขาควักจากกระเป๋าส่งให้พระองค์ก็ทรงยื่นพระหัตถ์ไปรับ ทางโน้นก็เรียก ทางนี้ก็เรียก จนผลที่สุดเงินเต็มพระหัตถ์แล้วไม่ทราบว่าใครเอาถุงพลาสติกใหญ่ ๆ มาถวาย วันนั้นดูเหมือนว่าราษฎรมีความสุขเป็นพิเศษ บางคนบอกว่าถวายถึงสามรอบ บางคนถวายไปน้ำตาไหลไป บางคนถวายไปร้องไห้ไป บางคนยิ้มแย้มแจ่มใสมีความสดชื่น บางคนก็มาอวดว่า ผมก็ถวาย ๓ รอบครับ ถวายกันไป ท่านก็ทรงเยี่ยมราษฎรเรื่อยไป ทักทายปราศรัย รู้สึกว่าราษฎรมีความชื่นใจเป็นที่สุด จนกระทั่งถึงวันที่บันทึกเสียงนี้ ยังพูดกันไม่จบ ทุกคนพูดถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ต่างคนต่างน้ำตาคลอด้วยความปลื้มปีติยินดี ชื่นอกชื่นใจไม่หาย

นี่ พระราชจริยาวัตรอย่างนี้ บรรดาท่านผู้ฟังและท่านผู้อ่าน จะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำถูก หรือไม่ถูก ? ฐานะเช่นใดก็ตาม มีรูปร่างหน้าตาเช่นใดก็ตาม แต่งกายยังไงก็ตาม มีความรู้ขนาดไหนก็ตาม พระองค์ไม่ได้แบ่งชั้นวรรณะ เยี่ยมสม่ำเสมอทักทายสม่ำเสมอกันไปหมด มีบางคนมาเล่าให้ฟัง เขาบอกว่า ที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จไปถึง มีสตรีคนหนึ่งรูปร่างหน้าตาสวย ถวายพระพรขอให้พระองค์ทรงได้พระราชโอรสสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ทรงแย้มพระโอษฐ์ เขาทูลว่าขอให้ได้พระราชบุตรแฝด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรับสั่งถามว่า แฝดผู้หญิงหรือแฝดผู้ชาย ทำให้เขาชื่นใจไปตาม ๆ กัน แล้วก็เสด็จเรื่อยไปถึงหลังพระอุโบสถ จนหมดบริเวณที่มีคนเฝ้ารับเสด็จ ทรงทักทายปราศรัยถามความสุขความทุกข์ บางจุด ปรากฏว่าราษฎรที่แต่งตัวปอน ๆ มาจากเขตแดนไกลก็มี เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จผ่านไปแล้ว สมเด็จพระบรมราชินีนาถยังไม่ได้เสด็จไปเยี่ยม

ทรงทราบเข้า ขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพาไปอีก ไปถึงท่านก็รับสั่งว่า นี่ฉันพบแล้ว คุยกันแล้วนะ ที่มาอีกนี่ไม่ได้มาเรี่ยไร พระราชินีต้องการจะพบฉันก็พามาพบ

นี่ ท่านพูดกับราษฎรของท่าน เหมือนบิดาพูดกับบุตร แสดงพระอาการ เหมือนบิดาแสดงกับบุตร เป็นการสร้างความชื่นชมยินดี หรรษา เพิ่มพูนความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ นี่ถ้าพระองค์ทรงปฏิบัติตามหมายกำหนดการเดิม ความชื่นใจของราษฎรจะไม่ปรากฏมากกว่านี้ นอกจากจะสลดใจว่ามาคอยเฝ้าแหน แดดออกเปรี้ยง ถึงจะร้อนแสนร้อนก็ทนนั่งกันอยู่ตั้งแต่เช้า ด้วยอำนาจเดชะพระบารมีของพระองค์ เมื่อเสด็จมาถึงก็ปรากฏว่าแดดร่ม และไม่ใช่แดดร่มเปล่า มีฟ้าคำรามด้วย และขณะที่เสด็จเยี่ยมราษฎร มีฝนปรอยน้อย ๆ พอชื่นใจ เป็นเม็ดบาง ๆ นาน ๆ เม็ด ไม่ใช่ตกให้เปียกกาย นี่เห็นจะเป็นอำนาจบุญญาธิการของพระองค์ และความดีของประชาชนทั้งหลาย ที่มีความจงรักภักดี มีความสามัคคีกัน เป็นสัญญลักษณ์ให้เห็นว่าประเทศไทยจะไปได้ เพราะพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และความสามัคคีของปวงชนชาวไทย ตั้งแต่ข้าราชการ พ่อค้าประชาชน ร่วมกัน จึงได้สร้างความชื่นบานหรรษาให้ปรากฏในวันนั้น นี่เป็นสัญญลักษณ์ของความดี

เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงเยี่ยมเยียนราษฎรเสร็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ก็เสด็จเข้าทางประตูหลังของกำแพงแก้วพระอุโบสถ เลี้ยวเข้ามาที่ศาลาเรียงด้านเหนือที่พระคณาจารย์และอาตมานั่งอยู่อีกวาระหนึ่ง แล้วพระองค์ก็ตรัสอะไรเล็กน้อย ใช้เวลาเพียง ๒–๓ นาที แล้วทรงเลี้ยวไปหาประชาชนที่นั่งอยู่ในนั้น มี คุณหมอลัดดา จารุวัสตร์ ถวายเทปบารมี ๑๐ ม้วนที่ ๔ แล้วพระองค์ก็เสด็จมาหาอาตมา ว่าเทปทุกอย่างของหลวงพ่อมีหมด แต่ขาดบารมี ๑๐ ม้วนที่ ๔ เวลานี้ได้แล้ว แล้วต่อมาสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็มาทรงปราศรัยด้วยเล็กน้อยต่อมาสมเด็จพระบรมราชินีนาถก็เสด็จเข้ามาทรงยิ้มแย้มแจ่มใส ตรัสว่าแหมชื่นใจเหลือเกินราษฎรเขาส่งสตางค์ให้ เขาบอกว่าอยากจะทำบุญด้วย บางคน ทำบุญถึงสามรอบ ฉันจำได้ทูลถามว่าท่านเหนื่อยไหม ท่านทรงตอบว่า ปลื้มใจมาก ไม่เหนื่อยเลย ทูลถามว่าร้อนไหม

ทรงตอบว่าไม่ร้อน จึงทูลว่า พระเสโทที่พระพักตร์ไหล ท่านตรัสว่าไม่มีความรู้สึกว่าร้อน เพราะมีความชื่นใจ ที่บรรดาประชาชนของท่านมีศรัทธาเปี่ยม มาร่วมการกุศลด้วย วันนั้นประชาชนถวายเงินแด่ทั้งสามพระองค์ แล้วพระองค์ก็มอบบำเพ็ญพระราชกุศลมาอีกต่อหนึ่ง เงินนี้เป็นจำนวนถึงเจ็ดหมื่นบาทเศษ ให้จัดแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ ๑. วิหารทาน ๒. สงเคราะห์โรงเรียน ๓. ธรรมทาน อาตมาก็จัดการไปตามพระราชประสงค์

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้มองดูเวลาเห็นหมดแล้ว เกินเวลาไปบ้างหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ก็ต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้คงมาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องพระเมตตาตามเดิม

สำหรับตอนนี้ ก็จะขอปรารภเรื่องราวของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ แก่บรรดาท่านพุทธบริษัท เพราะว่าวันนั้นทั้งสามพระองค์ทรงแสดงพระราชจริยาวัตรเป็นที่น่าเลื่อมใสชื่นใจแก่บรรดาประชากรทั้งหลาย แต่การที่พระองค์ทรงกระทำอย่างนั้น ขอท่านที่ไปออกข่าวว่าอาตมาหน่วงเหนี่ยวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรม-โอรสาธิราชได้โปรดทราบ ว่าเป็นเรื่องที่เป็นไปตามพระราชอัธยาศัยของพระองค์เอง อาตมาคงไม่ใหญ่โตหรือมีอำนาจที่จะไปหน่วงเหนี่ยวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ ขอได้โปรดเข้าใจตามนี้ ความจริงคนที่พูดอาจจะหาตัวไม่ได้ เป็นแต่เพียงข่าว เรื่องข่าวนี่เป็นเรื่องสำคัญบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า จงอย่าถือมงคลตื่นข่าว ข่าวที่เป็นมงคลใด ๆ ว่าที่นั่นดี ที่นี่วิเศษ จงอย่าเชื่อ เราไปให้พบเองจึงรู้แน่จริง เรื่องข่าวก็เหมือนกันข่าวที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นทั้งหมด เป็นข่าวซึ่งสรุปแล้วมีความประสงค์เพื่อทำลายงาน ขู่ว่าคนจะยิงปืน ค. หรือปืนไร้แรงสะท้อนมาที่งานคนจะได้กลัวไม่มาในงาน ข่าวต่อมาว่าอาตมาสึกเสียแล้ว ได้เงินมากเลยสึกเอาเงินหนีไปแล้ว ในระหว่างงานไม่มีตัวอาตมาอยู่ เป็นอันสรุปได้ว่าข่าวนี้มีความมุ่งหมายอย่างเดียวให้งานนี้สลายตัวไป แต่ว่าคนที่ออกข่าวนี้เป็นใคร อาตมาไม่ทราบ แล้วก็ไม่อยากจะทราบ ทราบไปก็ไม่มีประโยชน์อะไร ถามไปก็ไม่มีใครรับ ถ้าถามคนที่ส่งข่าวก็จะตอบว่ารับทราบต่อ ๆ กันมา เป็นอันว่าคนให้ข่าวมีความกล้าเป็นกรณีพิเศษ คือกล้าให้ข่าวผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ทั้ง ๆ ที่เหตุผลมันจับกันได้ชัด ๆ มันเป็นเรื่องปัจจุบันเช่นบอกว่าอาตมาสึกหนีไปแล้ว เอาเงินไปด้วยมาก คนที่รับข่าวปัจจุบันในวันนั้นเขามาพบอาตมาเอง เล่าให้ฟัง บอกให้ทราบ เป็นอันว่าท่านผู้ส่งข่าวท่านก็เฉาไปเอง พระพุทธเจ้าตรัสว่าเขาพาลมาเราจงอย่าพาลตอบ "มหิเวเรนะ อเวเรหิ" เวรย่อมไม่ระงับด้วยการจองเวร โบราณท่านกล่าวว่าตบมือข้างเดียวไม่ดัง พวกเราสบายใจกันดีกว่า ผู้ให้ข่าวท่านเดือดร้อนไปเองเราต้องไม่ทำให้ท่านเดือดร้อน ถ้าเราไปทำให้ท่านเดือดร้อน เราก็จะพลอยเดือดร้อนไปด้วย

ข่าวจะมาจากไหนจงอย่าสืบ เมื่อทราบแล้วจงนิ่งเสีย อย่าถือเป็นสาระ เพราะมันเป็นเรื่องที่ไร้สาระ ถ้าเราไปสนใจกับเรื่องที่ไร้สาระ เราก็เป็นคนที่ไร้สาระไปด้วย ช่วยให้เราเป็นคนเลว ภาษิตโบราณมีว่า เจ็บจำ จนเจียม ทำจริง นิ่งดี ที่เราต้องเจ็บใจ เพราะถูกว่า ถูกด่า ถูกกล่าวหา ถูกประทุษร้าย จงจำไว้ว่าเราทำอย่างไรเขาถึงว่าเขาถึงด่า เขาถึงกล่าวหา เขาประทุษร้าย เมื่อกระทบกับความเจ็บใจแล้วก็จำไว้ว่าอย่างนั้นเราจะไม่กระทำอีก ไม่ใช่ว่าเขาทำให้เราเจ็บ เราก็จำไว้เพื่อหวังจะล้างผลาญเขา อันนี้ไม่ถูก จำไว้ว่าอย่างนั้นเราจะไม่ทำ ถ้าเราเป็นคนจนเราก็เจียมตัว อย่าใช้ให้มันมาก ใช้ตามความจำเป็นที่จะพึงใช้ ความเดือดร้อนมันก็ไม่มี ทำจริง คืองานทุกอย่าง ทำตรงตามความจริง มีความเด็ดเดี่ยว มีความขยันหมั่นเพียรซื่อสัตย์สุจริตต่องาน ทุกสิ่งทุกอย่าง รับเท่าไร จ่ายเท่าไร แจ้งตามความเป็นจริง เมื่ออะไรมันเกิดขึ้นมีการนินทาว่าร้าย นิ่งเสียดีกว่า ที่โบราณท่านกล่าวว่า รู้แล้วพูดไปสองไพเบี้ย รู้แล้วนิ่งเสียตำลึงทอง สองไพ ๆ ละสามสตางค์มันก็หกสตางค์เท่านั้นค่ามันน้อย รู้แล้วพูดไปก็ไม่ได้ผลประโยชน์อะไรมากมาย ตำลึงทองค่ามันมาก ตัวนิ่งตัวนี้ได้แก่**ขันติบารมี**ความอดทน ขันติความอดทนมันเป็นปัจจัยให้เกิดความงาม ท่านบอกว่าโลกธรรม ธรรมที่ทำให้โลกงามมีอยู่ ๒ อย่างคือ ๑. ขันติ ความอดทน ๒. โสรัจจะ ความสงบเสงี่ยม ความนิ่งไว้ ทำใจสบาย ทำกายปกติ ไม่แสดงอาการพลุกพล่าน พลุ่งพล่าน ไม่แสดงอาการตึงตังโครมครามให้ปรากฏ สิ่งใดที่เราชอบใจ เราก็สงบ ไม่ชอบใจ เราก็สงบ เรานิ่งไว้ ใจมันก็เป็นสุข ถ้าพูดไป ใจมันไม่สบาย ถ้าท่านจะติงว่า มาบอกให้คนอื่นนิ่งน่ะ คนพูดนิ่งหรือเปล่า ความจริงที่พูดนี่ไม่ใช่เอะอะโวยวาย ความจริงนิ่งมานานแล้ว การถูกด่า ถูกว่า ถูกนินทา ถูกกลั่นถูกแกล้ง นิ่งมานาน ถ้าไม่นิ่งก็คงไม่มีชีวิตอยู่ได้ถึงบ่านนี้

มาตอนนี้ ที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จเข้ามาเยี่ยม ตรัสอะไรสองสามอย่างถึงความปีติยินดีของประชาชน รู้สึกว่าพระพักตร์ท่านชื่นบาน มีความสุข ทั้งสามพระองค์ทรงมีพระอาการอย่างนั้น ก็พอดีกัน ราษฎรก็มีความดีใจจนน้ำตาไหลบ้าง ร้องไห้บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ.ท. ศรีพันธุ์ วิชชุพันธ์ ถวายเงินด้วย น้ำตาไหลร้องไห้สะอึกสะอื้นไปด้วย เพราะคนนี้ ถ้าเอ่ยถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระยุพราช พระเจ้าลูกเธอ

เป็นไม่ได้ เธอต้องน้ำตาไหลทุกครั้ง เพราะมีความจงรักภักดีมาก แต่ทั้งนี้ก็มิได้หมายความว่าจะยิ่งไปกว่าบรรดาประชาชนทั้งหลาย บรรดาประชาชนทุกคนก็มีความจงรักภักดีในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเหมือนกัน แต่ความเคลื่อนไหวของจิตจะต่างกันสักนิดหนึ่ง คือการแสดงออกในวันนั้นไม่เหมือนกัน มีหลายท่านมองไปแล้วเห็นน้ำตาไหล ยกมือขึ้นเช็ดหน้า บางคนสะอึกสะอื้น บางคนยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงอาการชื่นบานเป็นอันว่าทุกคนมีน้ำใจคล้ายคลึงกันหมด เรียกว่าเหมือนกันหมด แต่อาการทางกายต่างกันเพราะความหวั่นไหวต่างกัน

มีตอนหนึ่ง สมเด็จพระบรมราชินีนาถตรัสถึงพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต แหมพูดถึงท่านผู้นี้ขึ้นมา อาตมาก็อดนึกไม่ได้ ทุกวันนี้ยังคำนึงถึงท่านอยู่เพราะเคยลำบากด้วยกันมาในฐานะที่ออกไปเยี่ยมประชากรโดยถ้วนหน้าในป่าลึก คนที่มีความยากแค้นแสนเข็ญ จะอยู่ที่ไหนก็ตามที พระองค์จะต้องเสด็จไปถึง และเมื่อไปแล้ว ก็เข้าหาราษฎรอย่างกันเอง นั่งเสมอกัน ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ ขณะใดที่ไปเยี่ยมราษฎร ถึงเวลาอาหาร ถ้าเห็นว่าของคนอื่นไม่มีของท่านมีท่านต้องนำเอาไปแจก ถ้าหากว่าของดีมีรสเลิศมีอยู่เพียงจำนวนเล็กน้อย พระองค์จะไม่เสวย จะเอาไปแบ่งให้คนอื่นเสียทั้งหมด นี่น้ำพระทัยของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ถึงขนาดนี้ก็สมควรแล้วที่เป็นคู่บารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถเพราะว่าทั้งหมดท่านมีน้ำพระทัยเสมอกัน เมื่อพระองค์หญิงวิภาวดี พบคนที่ยากแค้นแสนเข็ญมีความต้องการสำคัญในสิ่งใด ก็ติดต่อทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัวก็ทรงจัดส่งไปทันที ที่เสด็จพระองค์หญิงสิ้นชีพิตักษัยก็เป็นการขาดกำลังสำคัญของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถไป สำหรับอาตมาเองก็มีความรู้สึกเช่นนั้นเพราะว่าน้ำพระทัยของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ถ้าวัดกันแล้ว เรามีการคล้ายคลึงกันมากมีความประสงค์เช่นเดียวกัน คืออยากจะเยี่ยมประชากรทุกจุด ถ้ามีกำลังจะพึงทำได้ ถึงแม้ว่าเวลานี้พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต จะสิ้นชีพิตักษัยไปแล้ว พระองค์ก็สิ้นไปในระหว่างสร้างความดี เวลานี้อาตมาเองก็รู้สึกว่าตัวเองก็ขาดกำลังสำคัญไป เหมือนขาดร่างกายไปเสีย เพราะยังคิดอยู่ว่าถ้ากำลังกายยังมีอยู่ กิจการอันนี้ก็จะขอทำต่อไปเท่าที่กำลังจะพึงทำได้ เพราะอาตมาไม่มีทุน จะไปไหนก็ต้องอาศัยบรรดาคณะศิษยานุศิษย์ และท่านที่เคารพนับถือออกทุนให้

เมื่อมีทุนไปก็ไป จะยากแค้นแสนเข็ญ หรือจะต้องตายด้วยอาวุธเช่นเดียวกับพระองค์หญิงวิภาวดี ก็พร้อมแล้วที่จะเสียสละเพื่อประชากร เพราะอาตมาเองมีความรู้สึกในบุญคุณของบรรดาประชาชนทั้งหลาย ที่มีการสงเคราะห์พระพุทธศาสนา หากว่าท่านทั้งหลายโดยถ้วนหน้าขาดการสงเคราะห์เสียแล้ว พระสงฆ์ในพระพุทธศาสนาก็จะทรงชีวิตอยู่ไม่ได้ พระพุทธศาสนาก็ต้องสลายตัวไป เพราะไม่มีใครต้องการ นี่พระพุทธศาสนายังทรงตัวอยู่ได้ ก็เพราะท่านทั้งหลายมีความต้องการและสงเคราะห์ จึงได้มีชีวิตมาพูดให้ท่านฟังได้ เป็นอันว่างานนี้อาตมาจะทำต่อไปจนกว่าตัวจะตาย แม้จะถูกฆ่าตายอย่างพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต อาตมาก็พร้อม ยอมแล้ว

วันนั้น สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ตรัสถามถึงเรื่องราวของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ว่าพระองค์หญิงต้องสิ้นชีพิตักษัย เพราะกฎของกรรมที่ทำไว้ในชาติปางก่อนใช่ไหม ถ้าไม่ผิดอาตมาก็ไม่แน่ใจนักว่าท่านถามคำนี้ เพราะว่าต่างคนก็ต่างเหนื่อย เรื่องมันมาก แต่ว่าเป็นการถามถึงการสิ้นชีพิตักษัยของท่านแน่ จึงได้ถวายพระพรไปว่าถ้าจะกล่าวถึงกฎของกรรมเดิม ก็ถือว่ามีความสำคัญเหมือนกัน แต่กรรมที่ใหญ่ไปกว่านั้นก็คือ ความดีในปัจจุบัน ในเมื่อท่านเข้าถึงแล้วก็มีความจำเป็นต้องสิ้นชีพิตักษัยในวันรุ่งขึ้น เพราะตามธรรมดาความดีที่มาก เขาถือว่าความดีล้นร่างกายของคนทนไม่ไหวจะต้องตาย อันนี้ ถ้าไปถามหมอดูหลาย ๆ ท่านจะรู้ แต่บางท่านอาจจะรู้หรือไม่รู้อาตมาไม่ทราบ เคยทราบมาตั้งแต่เป็นเด็ก ๆ มีท่านขุนนางท่านหนึ่งเป็นพระยาอยู่ ๆ ก็ปรากฏว่ามีต้นบัวหลวงมาขึ้นอยู่บนหลังคาของท่าน ซึ่งไม่มีน้ำ มันก็ขึ้น แล้วก็มีดอกงามไสว ท่านไปนิมนต์พระมาสวดต่อนาม บังเอิญอย่างยิ่งอาตมาก็มีส่วนไปด้วย ก็ถามท่านว่าการที่มีต้นบัวหลวงดอกบัวหลวงเกิดอยู่บนหลังคาซึ่งไม่มีน้ำ จัดว่าเป็นมหามงคล ทำไมท่านเจ้าคุณจึงต้องทำบุญอย่างนี้ คือคล้าย ๆ กับทำบุญต่ออายุ ท่านบอกว่ามันเป็นมหามงคลจริงขอรับเป็นโชคใหญ่ แต่ร่างกายของคนเราโบราณท่านถือว่าโชค ถ้ามันใหญ่จริง ๆ ละก็ ร่างกายมันทนไม่ไหว มันต้องพัง ท่านก็เลยทำบุญกันไว้ก่อน ไม่ใช่กันตาย แต่รับความดีคือรับกิจที่จะพึงตายเข้าไว้ เมื่อทำบุญแล้วต่อมาท่านจะตายหรือไม่ตายอาตมาไม่ได้ติดตามเรื่อง สำหรับพระองค์หญิงวิภาวดีก็เหมือนกัน ความดีของท่านล้นจนกระทั่งร่างกายทนไม่ไหว ท่านจึงต้องสิ้นชีพิตักษัย ในฐานะที่เป็นฆราวาส ไม่สามารถจะทรงความดีนั้นไว้ได้ เพราะร่างกายต้านทานไม่พอ เหมือนกับคน ๆ หนึ่งมีกำลังเท่านี้ เขายกทองคำให้ ๑ ก้อน มีน้ำหนัก ๑ ตัน ให้เรา

แบกไว้ เราแบกไม่ไหวทองคำมันก็ทับตาย ข้อนี้มีอุปมาฉันใด ความดีก็เหมือนกัน มันก็มีสภาพความดี ๑ ตัน ทับคนที่รับไว้ตายนั่นเอง

เรื่องที่พูดไปนี้ ท่านจะเชื่อหรือไม่เชื่อ ไม่สำคัญ คนพูดนี้ชอบพูดเสียอย่าง พูดแล้วใครจะเชื่อไม่เชื่อก็เป็นเรื่องของท่าน เป็นอันว่า พูดไม่ต้องการให้เชื่อ พูดให้ฟังอย่างเดียว ถ้าจะเชื่อ ก็ไม่ควรจะเชื่อด้วยการน้อมใจเชื่อ ต้องใช้ปัญญาพิจารณาค้นคว้าหาความรู้ในทางนี้ให้ชัดเจนแล้วเชื่อ จึงเป็นการสมควร

ทีนี้ สมเด็จพระบรมราชินีนาถได้ตรัสถามต่อไปว่า ถ้าเป็นพระ แล้วมีความดีขนาดนี้ จะทรงความดีไว้ได้ไหม คำถามนี้อาจจะพลาดจากพระราชเสาวนีย์ที่ทรงถามมาก็ได้ แต่ใจความเหมือนกัน อาตมาก็ถวายพระพรว่า ทรงอยู่ได้ การทรงอยู่ของบุคคลที่ทรงความดีประเภทนี้ เขาจะอยู่เพื่อความสุขของส่วนสาธารณะ หมายความว่าต้องการทำสาธารณประโยชน์ให้มีความสุข แบ่งความสุขให้กับปวงชนทั่วไป ท่านตรัสถามว่าเฉพาะฝ่ายธรรมะ ใช่ไหม ก็ได้ถวายพระพรไปว่า ไม่ใช่เฉพาะธรรมะ คือเป็นทั้งทางโลกและทางธรรม หลังจากนั้น จะมีพระราชเสาวนีย์ว่ายังไงบ้าง อาตมาคงจะจำไม่ได้ ก็ขอบอกให้ทราบว่า การสั่งสนทนากัน ระหว่างอาตมาก็ดี อาตมากับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือกับสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ดี ได้โปรดทราบ สิ่งที่นำมาเล่านี้ ยังเป็นส่วนน้อย ไม่ใช่ส่วนใหญ่ ถึงแม้จะเป็นเวลาน้อย แต่ทรงตรัสปราศรัยด้วยมากกว่านี้ แต่ว่าอาตมาจะจำมาทั้งหมด มันคงจะไม่ไหว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถามธรรมะที่ลึกซึ้งคัมภีรภาพมาก ยากที่จะนำมาเล่าสู่กันฟัง ถ้าเล่าสู่กันฟัง เพียงสองข้อก็เป็นหนังสือเล่มใหญ่ เพราะว่าพระองค์ทรงมีพระปรีชาในเรื่องนี้มาก ตรัสถามสั้น ๆ แต่กินเนื้อความไกล ต้องอธิบายกันนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระมหาบพิตรพระราชสมภารเจ้าพระองค์นี้ก็ไม่ต้องตอบยาวเหมือนกัน เพียงถวายพระพรท่านไปสั้น ๆ ก็ทรงเข้าพระทัย หากว่าจะมากล่าวในที่นี้ ก็ต้องขยายความกันมาก

เป็นอันว่าหลังจากนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ก็ทรงลาแล้วเสด็จออก ตอนนี้ผ่านประชาชนภายนอก เสียงประชาชนเกรียวกราวถวายพระพร แล้วก็ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี เสียงมโหระทึกแตรสังข์ขับประโคม เสียงแตรเดี่ยวเป่าเพลง

ถวายความเคารพ ทหารบอกแถวแสดงความเคารพ ก็เป็นอันว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จขึ้นรถพระที่นั่ง เพื่อไปยังตัวเมืองอุทัยธานี แล้วบรรดาประชากรทั้งหลาย ก็พากันจับกลุ่มแสดงความชื่นชมยินดี กล่าวปรารภถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พูดกันไปน้ำตาไหลกันไป เอาผ้าเช็ดน้ำตากันไปเพราะความปลื้มปีติ

นี่ถ้าหากว่าทุกตอน ทุกแห่งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกเธอ ทั้งหมดเสด็จไปที่ไหน ราษฎรได้มีโอกาสได้เฝ้าแล้วก็ถวายจตุปัจจัย โดยเสด็จพระราชกุศล แทนที่จะเป็นพวงดอกไม้ อาตมาว่าจะดีมาก เพราะปรากฏว่าวันนั้น พวงมาลัยที่ขายกันพวงละ ๔ บาท ๕ บาท ขึ้นราคาเป็นพวงละ ๒๐ บาท คนอื่นจะมีความรู้สึกเป็นยังไงอาตมาไม่ทราบ แต่สำหรับอาตมาเองรู้สึกว่าเสียดายเงินค่าดอกไม้ การเอามาถวายท่านเป็นการแสดงความจงรักภักดีก็จริงแหล่ แต่ว่า ดอกไม้นั้นเมื่อเวลาล่วงไปนิดเดียวก็เหลกเหลวแล้ว ถ้าหากว่าจะบูชาความดีของพระองค์ เวลานี้ พระองค์ทรงช่วยประชากรทั่วประเทศ ต้องใช้เงินมาก ถ้าเราจะเอาเงินค่าดอกไม้นั้นมาถวายแด่พระองค์ อย่างที่บรรดาประชากรถวายรอบ ๆ พระอุโบสถในวันนั้น ชั่วเวลาประเดี๋ยวเดียวได้เงินตั้ง ๗ หมื่นบาทเศษนี่ไม่ใช่น้อยเลย ในวันนั้นพระองค์ก็ถวายเงินส่วนพระองค์อีก ห้าหมื่นบาทเศษ เป็นเงินทั้งหมดที่วัดได้จากพระองค์ในวันนั้นรวมแล้ว ๑ แสนสองหมื่นบาทเศษ แล้วพระองค์ก็ถวายเงินแสนบาทเศษมา เป็นอันว่าทั้งวัดก็ดี โรงพยาบาลก็ดี โรงเรียนก็ดี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ร่วมกันถวายมาแล้วสองแสนบาทเศษ นี่ถ้าที่อื่น หากบรรดาเจ้าหน้าที่เห็นด้วย ช่วยให้บรรดาประชาชนถวายเงินแทนการถวายดอกไม้ แต่ก็ต้องไม่มีการเกณฑ์บังคับ เพราะจะไปกำหนดว่าคนที่จะโดยเสด็จพระราชกุศล ต้องสามพัน ห้าพัน แบบนี้ คนที่เขามีความจงรักภักดี มีศรัทธาในพระองค์แต่มีเงินน้อยก็เลยไม่มีโอกาส ให้ถวายดอกไม้ ค่าดอกไม้มันก็แสนจะแพง ทำอะไรก็ไม่ได้ ถ้าพระองค์ทรงได้จตุปัจจัย ได้เงินไป ก็จะได้ทรงนำเงินนี้ไปเฉลี่ยความสุขกับประชากรที่มีความยากไร้

นี่เป็นอันว่าวันนี้ คงไม่ได้อะไร ได้แต่การแสดงความเห็นเท่านั้น มีคนเขาถามว่า ที่ถวายพระพรกับสมเด็จพระบรมราชินีนาถอย่างนั้นว่าพระที่จบกิจในพระศาสนา (ไม่ใช่หมายถึงอาตมา) แล้วท่านยังมีชีวิตอยู่ ทำความดี ๒ อย่าง ทั้งทางโลกและทางธรรม จะไม่เป็นการผิดพระพุทธประสงค์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปหรือ ? ข้อนี้ ถ้าจะถามอาตมาก็ขอตอบว่า พระทำอย่างนั้นแหละ เป็นการปฏิบัติตามพระพุทธจริยาของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าสำเร็จกิจแล้ว หรือยังไม่สำเร็จก็ตาม บวชเป็นพระมานั่งเป็นตุ๊กตาประจำวัด คอยอย่างเดียวให้ประชากรเขาเอาเงินมาถวาย แล้วก็ไม่ทำอะไรเป็นส่วนสาธารณประโยชน์ เก็บไว้เป็นสมบัติเฉย ๆ ทำตนเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์อย่างผิดพระพุทธประสงค์ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น พระสงฆ์ที่เป็นสาวกขององค์พระพิชิตมาร ถ้าบวชเข้ามาแล้วมานั่งอยู่เฉยๆไม่ช่วยทั้งวัด ไม่ช่วยทั้งบ้านเมือง ไม่ช่วยทั้งประชาชน อาตมาว่า รู้สึกจะผิดหลักผิดเกณฑ์ไปมาก ไม่ตรงกับความประสงค์ขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาค

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัท สำหรับวันนี้ก็หมดเวลาเสียแล้ว ก็จะต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๕

ท่านสาธุชน พุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็คงจะมาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องของพระเมตตาตามเดิม ความจริงคิดว่าจะเล่าให้บรรดาท่านพุทธบริษัทฟังว่า ตอนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกจากวัดท่าซุงเพื่อเข้าจังหวัดอุทัยธานี แต่ก็บังเอิญอย่างยิ่ง มีคนมาเล่าสู่กันฟังแล้วมาแจ้งข่าวให้ทราบ ว่าการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเสด็จมาทรงตัดนิมิตวัดท่าซุงคราวนี้ นอกจากจะสร้างความชื่นชมยินดี ให้แก่ปวงชนชาวไทยและชาวเทศ และบรรดาพสกนิกรของพระองค์ ด้วยพระองค์มีพระมหากรุณาธิคุณออกเยี่ยมเยียนบรรดาประชากรทั้งหลายภายนอกบริเวณพระอุโบสถ ซึ่งนอกเหนือจากที่เจ้าหน้าที่กำหนด ทำหมายกำหนดการให้พระองค์ทรงเยี่ยมแต่เพียงในกำแพงแก้ว ถ้าหากว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถจะเยี่ยมคนเพียงเท่านั้น แล้วคนที่กำลังรอพระองค์ท่านอยู่ภายนอกก็จะเสียกำลังใจ เพราะต่างคนต่างก็มารอพระองค์อยู่ แดดก็แสนจะร้อน ก่อนที่พระองค์จะเสด็จมา นับตั้งแต่เวลาเช้า ๖ นาฬิกาเศษ ก็ปรากฏว่าคนมากันแล้ว ฉะนั้น พระองค์จึงได้ทรงย้อน คือเมื่อออกจากประตูกำแพงแก้วพระอุโบสถ จึงได้ทรงย้อนไปเยี่ยมประชากรของพระองค์ และเป็นมหากุศลอย่างยิ่งที่บรรดาท่านสาธุชนชายหญิงได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายจตุปัจจัยเพื่อร่วมในการสร้างวัด ตามประเพณีที่เขาจัดกันว่าการที่จะถวายของแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ จะต้องใส่พานทองรองรับ จัดเป็นระเบียบ แต่วันนั้น แสดงให้เห็นชัดว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ไม่ได้ทรงต้องการอย่างนั้น ทรงมีพระราชประสงค์จะเข้าถึงพสกนิกรของพระองค์อย่างจริงจัง

ฉะนั้น บรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงที่น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายจตุปัจจัยด้วยมือของตนเองโดยไม่มีพานทองรองรับ แล้วส่งถวายท่าน พระองค์ก็ทรงรับ รับไปรับมา รับมารับไป ยื่นพระหัตถ์ลงไปรับ บางท่านก็สั่งสนทนาถวายพระพรบ้าง บางท่านก็กราบทูลอะไร

ต่ออะไรกันบ้างตามอัธยาศัย เพราะความปลื้มใจ ความดีใจ ด้วยการที่ไม่เคยเข้าใกล้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สร้างความปลื้มปีติยินดีให้แก่ประชากรมาก

การกระทำอย่างนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัท ผลความดีที่จะพึงได้ก็คือพวกเรา ไม่ใช่ว่าความดีจะตกอยู่กับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชแต่ประการใดทั้งสิ้น คำว่าทั้งสิ้นหมายความว่าความดีจะไปตกแก่พระองค์ทั้งหมดไม่ใช่อย่างนั้น ความดีจริงๆ อยู่กับพวกเรา ว่าการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ทรงกระทำอย่างนั้น เป็นเหตุให้บรรดาประชากรทั้งหลายเห็นว่าคนที่เขาลือกันว่า ศักดินา พวกศักดินานี่ถือตัวถือตน เข้ากับคนอื่นไม่ได้ และว่าคนชนชั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เขาก็ต้องถือว่า เป็นยอดของศักดินา ที่ต้องเข้ากับใครไม่ได้ แต่ที่ไหนได้ ถ้าปล่อยไปตามพระราชอัธยาศัยของพระองค์เสด็จที่ไหนก็ที่นั่น การเข้าคลุกคลีกับประชาชน ประทับนั่งคุยกับคนที่มีอายุสูงกว่า แสดงอาการนอบน้อม คือแสดงอาการอ่อนโยนต่อบุคคลผู้มีอายุต่ำกว่า เราจะเห็นได้จากภาพถ่ายหนังสือพิมพ์ในทุกสถานที่

ถ้าหากว่าพูดกันว่า ศักดินาเป็นของไม่ดีก็ลองดู และพิจารณาตามความเป็นจริง ว่ากันก็จะมากไป อย่าคิดว่านั่งเชียร์พระเจ้าแผ่นดิน นั่งเชียร์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ นั่งเชียร์เจ้าฟ้าชาย เจ้าฟ้าหญิง เวลานี้ก็มีเจ้ากรมข่าวลือ ลือไปต่าง ๆ ว่าวัดท่าซุงนี่ มันมีเรื่องอะไรมากนัก พยายามหน่วงเหนี่ยวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ไม่ปล่อยให้ออกมาจากวัด นี่บรรดาเจ้ากรมข่าวลือท่านชอบลือแบบนี้ แต่ว่าเรื่องของเจ้ากรมข่าวลือเป็นเรื่องของท่าน ประเดี๋ยวจะเล่าให้ฟัง ท่านยังมีเรื่องลือของท่านอีก ความจริงข่าวลือบรรดาท่านพุทธบริษัทอย่าถือเป็นสารสำคัญ เอาข่าวจริง ๆ กันดีกว่า

พระเมตตาของพระองค์ หนังสือเล่มนี้ให้ชื่อว่าพระเมตตาเล่มสอง ก็เพราะว่าพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ทรงมีพระเมตตาปรานีจริง ๆ วันนี้มีคนมาส่งข่าวว่าการเสด็จมาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชก็ดีเสด็จมาคราวนี้ มีเรื่องที่ต้องคิดอยู่อีกเรื่องหนึ่ง นั่นก็คือ คุณเสง่า สาโรช คุณเสง่า สาโรช นี่

เขาเรียกว่าหมอสง่า สาโรช เป็นหมอทำขวัญชั้นดี และก็นางเภา ไม่ทราบนามสกุล สองคนนี้ ตาไม่เห็นมานาน สำหรับนางเภา ปรากฏว่าสมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงรับเป็นคนไข้ของพระองค์จะให้หมอหลวงรักษาตาให้ จะหายหรือไม่หายนั่นเป็นความสามารถของหมอหลวง แต่ท่าว่า ดูพระเมตตาของพระองค์ ว่าคน ๆ นี้น่ะมีจิตใจดี รักษาอุโบสถศีลอยู่ตลอดเวลา แล้วก็ต้องใช้หลานจูงมาเสมอ ๆ แล้วก็ไม่มีทางใดจะรักษาได้เพราะทุนรอนก็ไม่มี เป็นคนยากจน ก็คิดว่าเป็นมหากุศลของท่าน โยมสำเภาหรือคุณยายสำเภา ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นคนไข้ของพระองค์ และอีกคนหนึ่งก็คือ อาจารย์สง่า สาโรช คนนี้ตาไม่เห็นมาหลายปีเหมือนกัน ปรากฏว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ รับเป็นภาระจะให้หมอหลวงรักษา สำหรับอาจารย์สง่า สาโรช นี่ ที่ตาเสียจริง ๆ ก็มาจากเจ้ากรมข่าวลือเหมือนกัน เขาลือกันว่า หมอพิเศษมาที่จังหวัดชัยนาททำการรักษาให้หายได้ภายใน ๗ วัน อันดับแรก ไม่เอาเงิน ไม่เอาทอง เขาบอกว่าอย่างนั้น พอไปเข้าจริง ๆ แล้ว แกล่อเสียหลายพัน วิธีการที่เขาจะได้ เขาไม่ใช่หมอจักษุแพทย์แผนปัจจุบัน เป็นจักษุแพทย์แผนล้างผลาญ หมายความว่าไม่ได้เรียนมาจากวิธีวิชาการต่าง ๆ เป็นวิชาการที่คิดขึ้นเอง อันดับแรกไปไม่เก็บสตางค์ ก็ใช้เครื่องมือเจาะลงไปที่ลูกตา เจ็บก็แสนจะเจ็บ พอเจาะเข้าไปแล้วทำการรักษา ตอนนี้ซิเขาบอกว่าเจาะแล้วต้องหาน้ำเลี้ยงลูกตา แต่ว่าน้ำเลี้ยงลูกตานี่ต้องใช้สตางค์ ตอนเจาะไม่ต้องใช้ เป็นวิธีการที่เขาหาเงินได้ดี ใช้น้ำเลี้ยงลูกตาก็ว่าเงินไปเสียหลายพัน ตาไม่ทันจะหาย แต่ว่าหมอก็หายไปเสียแล้ว เป็นอันว่าหมอก็หายไป นี่เจ้ากรมข่าวลือแบบนี้เป็นการลือล้างผลาญความดีของคน เป็นการลือทำลายอวัยวะสำคัญของคน คือลูกตา แล้วก็ลือทำลายสมรรถภาพของบุคคลให้เสื่อมเสียไป คนที่มีสตางค์น้อย หรือไม่มีสตางค์ อยากจะให้ตาหายไปนอนกันเกลื่อนกลาด ปรากฏว่าเสียเงินไปคนละ ๔ พัน ๕ พัน ๗ พันตามฐานะ นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท เรื่องข่าวลือ พระพุทธเจ้าจึงได้ทรงตรัสว่า จงอย่าถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ อย่าเอาข่าวลือนั้นมาเป็นสาระ เพราะการถือมงคลตื่นข่าว ถือข่าวลือเป็นสำคัญโดยไม่ใช้เหตุ ไม่ใช้ผล ไม่พิจารณาเสียก่อน ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี่ ที่เขาลือ ๆ กัน เราพอจะใช้ปัญญาพิจารณาสืบหาข้อเท็จจริงได้ ไม่ใช่จะมานั่งฟังแต่ข่าวอย่างเดียวแล้วก็เชื่อข่าว ผลที่จะพึงได้ก็คือ หนึ่ง เราเสีย

อวัยวะ ประการที่สอง เราเสียเงิน ประการที่สาม เราเสียสมรรถภาพ ถ้าเป็นข่าวลือที่ไม่ดี เราก็เสียความสามัคคี

ทีนี้ถ้าความสามัคคีของเราต้องแตกสลายไป สิ่งทั้งหลายตามที่กล่าวมาต้องเสียหายไป คนไทยทั้งชาติ ถ้าปราศจากความสามัคคี ประเทศไทยนี้จะตั้งอยู่ได้ไหม ? ถ้าจะว่ากันไปตามศัพท์ ก็ต้องบอกว่า ประเทศตั้งอยู่ได้แต่คนไทยหมดอิสรภาพ เพราะข่าวลือว่าคนนั้นเก่ง คนนี้เก่ง ประเทศนั้นเก่ง ทหารที่นั่นเก่ง ที่นี่เก่ง ยังไม่ทันจะตีกันเลย รู้ว่าเขาเก่งแล้ว มันต้องลองตีกันเสียก่อนมันถึงจะรู้ว่าเก่ง ความหวาดหวั่นแก่กองทัพของข้าศึกทำกำลังใจให้เสีย คนเราถ้ามีกำลังใจดีจริง ๆ เพียง ๓ คน ข้าศึกยกมาสัก ๑๐๐ คนเราก็สู้ได้ แต่หากว่าถ้าเราเสียกำลังใจเรา ๑๐๐ คน ข้าศึกคนเดียวเราก็ตายหมด เพราะใจมันไม่สู้ นี่, ข่าวลือประเภทนี้มันเป็นภัยสำหรับพวกเราเอง แล้วก็ยังมีข่าวลือต่อไป ขอเลี้ยวเข้าหาตัวเองสักนิดหนึ่ง

ข่าวลือพิเศษที่เขาลือว่าในระหว่างงาน อาตมาน่ะ ลาสึกไปเสียแล้ว ไม่ใช่ลาสึก หนีสึก ได้เงินไปมาก ก่อนหน้างาน สึกหนีเอาเงินไป โน่นไปพบที่บางลำภู นี่เมื่อวันวานนี้ได้แก่วันที่ ๒ พฤษภาคม ก่อนหน้าวันบันทึกนี่ การบันทึกขณะนี้เป็นวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๒๐ มีนายช่างที่ทำงานอยู่ที่วัดยังเป็นหนี้อยู่ อาตมาเป็นหนี้อยู่หลายหมื่นบาท ฟังข่าวจากอำเภอมโนรมย์ ไม่ใช่ที่ตัวอำเภอ ในตลาดอำเภอมโนรมย์ เขาบอกว่า เขาลือกันบอกว่าอาตมาหนีสึกพาเงินไปแล้ว ท่านเถียงเขาบอกว่า เมื่อวานยังพบกันอยู่ แต่คนที่เขาบอก เขาบอกว่าวันนี้เองไปพบมาเมื่อตอนเช้าที่บางลำภู เป็นอันว่านายช่างผู้นั้นก็ต้องเดินทางเข้ามาวัด จะมาสืบดูว่าเรื่องมันจริงแค่ไหน พอท่านมาพบอาตมาเข้าก็นั่งคุยกัน ท่านก็บอกว่าข่าวมันร้ายจริง ๆ ถามว่าคุณเห็นว่าร้ายหรือ ? เรื่องนี้ความจริงไม่ใช่เรื่องร้าย มันเป็นเรื่องธรรมดาของโลก แกบอกว่าสร้างความเสียหาย บอกคนที่ลือเขาไม่เสีย อาตมาผู้ถูกลือก็ไม่เสีย แต่คนที่เสียน่ะคุณ เพราะคุณรับข่าวลือ เอ๊ะ ถามว่าเสียยังไง ? ทำไมจะไม่เสีย คุณมานี่เสียเวลาการงานของทางบ้าน แล้วก็เสียเงินค่ารถมาหาอาตมา แล้วคุณก็ต้องกลับไปก็เสียเงินค่ารถ ถ้าเอาเวลานี้ทำงานที่บ้านจะได้เงินหลายสิบบาท แล้วที่คุณเสียผลประโยชน์ไป เสียเวลาการงาน เสียทรัพย์สินที่มีอยู่ นี่ คนที่ลือก็ไม่เสียประโยชน์ คนที่เป็นข่าวแห่งการลือก็ไม่เสียประโยชน์คืออาตมา แต่ตัวท่านเอง

เป็นผู้รับข่าวลือเป็นผู้เสีย นายช่างผู้นั้นท่านก็หัวเราะ นี่ละบรรดาท่านพุทธบริษัท ข่าวลือนี่เราสืบกันได้นะ แต่ว่าอีกประการหนึ่ง วัดนี้ที่สร้างขึ้นมาโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกใช้เวลา ๓ ปี ๓ ปีนี่มัน ๓๖ เดือน แต่ความจริงสร้างจริง ๆ ๓๓ เดือน สิ้นค่าก่อสร้างไปประมาณทั้งหมดจริง ๆ ๑๖ ล้านบาท ทั้งโรงพยาบาลด้วย ก็มีช่างมาคัดค้านว่า ค่ามันถูกเกินไป ความจริงตามราคาเหมา อาตมาทราบ ลูกศิษย์เขามาตั้งราคาไว้ให้ ว่าถ้าอย่างนี้ต้องราคาเท่านั้น อย่างนี้ต้องราคาเท่านั้น คิดเป็นตารางเมตร เมื่อสร้างเสร็จออกมาแล้วปรากฏว่ามีราคาไม่เต็ม ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของราคาจริง ทั้งนี้ เพราะซื้อของเอง ควบคุมงานเอง จ้างแรงงานเฉพาะนายช่าง แล้วก็พระ และชาวบ้านใกล้เคียงก็ช่วยกันตามกำลังศรัทธา ฉะนั้น วัดจึงได้สร้างถูกกว่าบ้าน

ในสมัยที่กำลังสร้างโรงเรียนประชาบาล รัฐบาลให้ครึ่งหนึ่งของราคา สมมติว่าราคา ๕ แสนบาท รัฐบาลให้ ๒ แสน ๕ หมื่นบาท เราสร้างได้สำเร็จในราคาอย่างเลวที่สุดก็เกินกว่านั้นนิดหน่อย หมายความว่าเกินกว่าราคาที่รัฐบาลให้นิดหน่อยถ้าอย่างเลว อย่างดีก็ราคาพอดีกัน หรือมิฉะนั้นก็ต่ำกว่าเพราะซื้อของเอง ไม่มีการผ่านบุคคลอื่น คุมงานเอง งานอะไรชาวบ้านทำได้ พระทำได้ เราก็ทำกันเอง เมื่อว่ากันถึงวัตถุก่อสร้างแล้วดีกว่าที่เขารับเหมามากมาย ทั้งนี้เพราะไม่ต้องการกำไร ต้องการอย่างเดียวคือผลงาน

ทีนี้มาว่ากันถึงข่าวลือต่อไป เขาลือกันบอกว่าวัดนี้สร้างขึ้นมา ก็เพราะว่าอาศัยเงินคอม-มูนิสต์ มหาวีระนี่เป็นคอมมูนิสต์ เขาว่ายังงั้น ที่ทำได้เร็ว ๆ อย่างนี้ก็เพราะว่าอาศัยคอมมูนิสต์ช่วย ความจริงพวกคอมมูนิสต์นี่อาตมาไม่รู้จัก ถ้าบังเอิญจะได้เงินจากท่านผู้นี้ช่วยจริง ๆ อาตมาจะขอบคุณมาก ฉะนั้น ถ้าใครเป็นคอมมูนิสต์ที่ไหนได้โปรดแสดงตัวให้ปรากฏด้วย อาตมาไม่เคยรู้จัก หากว่าท่านจะช่วยเท่าไรละก็บอกมาเลยอาตมาพร้อมรับ เพราะว่าคอมมูนิด คอมมูหน่อย หรือประชาธิปไตย ราชาธิปไตย หรือเผด็จการอะไรอาตมาไม่รู้ พระเป็นคนกลาง ขึ้นชื่อว่าลัทธิการเมือง เขาจะปกครองประเทศชาติด้วยลัทธิไหนก็ตาม พระไม่รู้เรื่อง เพราะพระเป็นศูนย์กลางอย่างเดียว ใครก็ตามที่มาที่วัดละก็ต้อนรับหมด ถ้าว่าง ๆ ถ้าใครเป็นคอมมูนิสต์ได้โปรดเอาสตางค์มาช่วยด้วยนะ นี่ตามข่าวลือนี่ยังไม่ได้สตางค์ของคอมมูนิสต์ แต่ว่ามีเจ้ากรมข่าวลือเขาบอกแล้วว่าคณะคอมมูนิสต์จะเอาเงินมาช่วยสร้างวัด

การสร้างวัดคราวนี้ยังเป็นหนี้เขาอยู่สามล้านเศษ และยังจะต้องทำต่อไปอีกประมาณหนึ่งล้านเศษ เอางี้ก็แล้วกัน ท่านคอมมูนิสต์ถ้าท่านมีศรัทธากรุณาส่งเงินมาช่วยเหลือสัก ๕ ล้าน วัดนี้ก็จะเสร็จเรียบร้อย หนี้สินก็จะหมดไปจะขอบคุณท่านมาก ฉะนั้น ท่านเจ้ากรมข่าวลือ ถ้าหากว่าท่านรู้จักกับคอมมูนิสต์ละก็ โปรดแจ้งให้เขาทราบด้วยว่าเงินที่ให้มาน่ะยังไม่ถึงมืออาตมา มันไปตกอยู่ที่มือของท่านก่อน อย่างไรก็ดี ให้ทางคอมมูนิสต์พยายามตักเตือน พวกท่านเจ้ากรมข่าวลือให้ช่วยเอาเงินที่ส่งมาเอามาให้ด้วยนะ นี่เป็นข่าวลือที่พอจะสืบกันได้

อีกข่าวหนึ่ง เมื่อคณะปฏิรูปทำการปฏิรูปเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ หลังจากนั้นแล้วก็มีเครื่องบินมารับอาตมา เครื่องบินปีกหมุน (เฮลิคอปเตอร์) ลงที่บริเวณโรงพยาบาล พระไปส่งกัน ความจริงเครื่องบินมารับคราวนั้นไม่ใช่เนื่องด้วยการปฏิวัติ ไม่ใช่เนื่องด้วยการปฏิรูป แต่เนื่องด้วยการจะไปเยี่ยมประชาชนคนในป่าที่เขามีความทุกข์ มีความยาก ก็เพราะว่าพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ซึ่งเป็นนางสนองพระโอษฐ์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ร่วมงานกันเยี่ยมบรรดาประชาชนในป่า จะรีบไป ส่งเครื่องบินมารับ เจ้ากรมข่าวลือท่านก็ลืออีกแล้ว ว่าเอาแล้วรัฐบาลมาจับพระมหาวีระขึ้นเครื่องบินไป ขนเอาลูกระเบิดมือบ้าง ปืนเอ็มสิบหกบ้าง ที่วางเกลื่อนกลาดอยู่ใต้ถุนกุฏิ เอาไปเต็มลำเรือเลย โอ้ โฮ เก่งมาก มีเงินซื้อปืนเอ็มสิบหก มีกระสุน มีลูกระเบิดมือ วางเต็มใต้ถุนกุฏิไปหมด แน่ะ ! เจ้ากรมข่าวลือ

ข่าวลืออีกสายหนึ่งท่านบอกว่ามหาวีระนี่เป็นผู้ร่วมในการปฏิรูป เอาละ ! เอาเข้านั่น ! การปฏิวัติปฏิรูปนี่มหาวีระเป็นคนต้นคิด ! คิดให้คณะทหารปฏิวัติ นี่บรรดาท่านคณะปฏิรูป ได้ฟังละก็คงจะหัวเราะขาดใจตาย ทั้งนี้เพราะอะไร ถ้าจะใช้ปัญญาสักนิดเดียว ไม่ต้องใช้ปัญญาก็ได้ เดินมาดูก็ได้ไอ้ปืนเอ็มสิบหกเป็นร้อย ๆ กระบอก กระสุนเป็นแสน ๆ นัด ลูกระเบิดมือเป็นร้อย ๆ ลูก มันจะวางลอดตาคนไปได้ยังไง จะเอาไปไว้ที่ไหนกัน และจะไปยิงกับใครกัน ถ้ามีไว้ขายละก็ว่าไม่ได้ แต่ขายใครเขาจะซื้อ มันเป็นของผิดกฎหมาย แล้วก็จะไปตั้งกองทัพรบกะใคร บรรดาเจ้ากรมข่าวลือทั้งหลาย ทีหลังนั่งลือให้มันเป็นสักหน่อย ก่อนจะลือก็วางแผนการลือเสียให้ดี อย่าลือส่งเดชไป เขาจะจับเค้าได้ แล้วการที่อาตมาเป็นหัวหน้าคณะปฏิรูปก็ปั๊ดโธ่เอ๊ย ! เรื่องนี้ต้องคิดเสียแล้ว ว่าทำไมจึงต้องคิด ที่คิดก็เพราะว่า ใครเขาจะเอาควายไปนั่งบัลลังก์

พระก็มีสภาพเหมือนกบในกะลาครอบมองอยู่ในวงแคบ ๆ ในเขตของพระพุทธศาสนา จะมีสติปัญญาอะไรไปทำอย่างนั้น ไปถามคณะปฏิรูปดูทุกท่านก็ได้ว่า เวลาที่เขาปฏิรูปกันน่ะ รู้จักหน้าพระองค์นี้ไหม แต่ภายหลังที่เข้าไปกองบัญชาการทหารสูงสุด ก็เพราะว่ามีนายทหารบางท่านที่ท่านเคารพนับถือและรู้จักกันมาก่อน ที่เข้าไปก็ไม่ใช่เป็นผู้วางแผน ไม่ใช่ผู้ช่วยคิดอะไรทั้งหมด เข้าไปเขาถือว่าเป็นพระที่รู้จักกันก็ขอพรมน้ำมนต์บ้าง ถวายภัตตาหารบ้าง นี่เป็นเรื่องธรรมดา ๆ บ้านนายทหารหลายท่าน บ้านข้าราชการหลายท่าน เขาก็ทำกันแบบนั้น นี่มาตีความว่า ถ้าเข้าไปในนั้นละก็ ต้องเป็นคณะปฏิรูปกับเขานี่ก็แปลก ถ้าอย่างนี้พระพุทธเจ้าท่านไม่เอาไว้ในเขตพระพุทธศาสนา

นี่เป็นอันว่า บรรดาท่านพุทธบริษัท การถือมงคลตื่นข่าวรับข่าวจากการลือ ถ้าเราไม่ใช้ปัญญาพิจารณาเสียก่อน ว่าสิ่งเหล่านี้ มันไม่ใช่เหตุสุดวิสัยที่เราจะพึงสอบสวนสืบสวนกันได้ วัดท่าซุงไม่ไกล บางท่านห่างจากวัดเพียงสามกิโลเมตรเศษ แล้วก็มีหลายท่านห่างจากวัดเพียงหกกิโลเมตรเท่านั้นเอง สิ้นระยะเวลาตั้งเจ็ดแปดปี รับข่าวลือจากปากชาวบ้านภายนอกว่าอาตมาเป็นอย่างนั้น อาตมาเป็นอย่างนี้ แล้วก็คล้อยตามไปตามข่าวลือ อันนี้อาตมาไม่โทษท่านว่าชั่ว ความจริงอาตมามันไม่ดีเอง เขาลือว่าไม่ดี แล้วก็ไม่แก้ตัว เขาลือว่าไม่ดีแล้วก็นิ่งเสียก็เลยกลายเป็นว่าข่าวที่ลือนั้นเป็นความจริง เวลานี้บรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงส่วนมาก ที่ฟังคำข่าวลือของบรรดาประชากรทั้งหลายที่มีตำแหน่งเป็นเจ้ากรมข่าวลือ แล้วก็เฉพาะอย่างยิ่ง ในงานตัดนิมิต ท่านจะแทรกแซงข่าวลือมาได้ยังไงไม่ทราบ อาจจะเป็นด้วยกำลังศรัทธา หรือวาระของอาตมามันจะเบาลงตามกฎของกรรม ท่านทั้งหลายเหล่านั้นก็มาในงานฝังลูกนิมิตเวลากลางคืนบ้าง กลางวันบ้าง เมื่อเห็นเข้าก็ตกใจ บอกเอ๊ะ ไอ้ที่เขาลือกันนี่มันไม่ได้เป็นอย่างนั้น มีงานที่เป็นไปและเป็นไปในรูปต่าง ๆ ต่างกันมากทีเดียวกับที่เขาลือกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง คนที่มาวัดนั้นนั้น ส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัดเสียมาก คนในเขตนี้มีท่านมาทำบุญเหมือนกันแต่มันน้อยไปหน่อย ทั้งนี้เพราะว่าเจ้ากรมข่าวลือท่านต่อต้าน แต่เดชะบารมีที่องค์สมเด็จพระพิชิตมาร คือพระพุทธเจ้าก็ดี พรหมก็ดี เทวดาก็ดี ครูบาอาจารย์ก็ดี ตลอดจนพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปกป้อง เป็นเหตุให้บรรดาประชาชนที่รักไม่เชื่อฟังเจ้ากรมข่าวลือคือเข้ามาถึงวัดท่าซุง เมื่อมาถึงแล้วก็แปลกใจ เห็นเจ้าอาวาสกับอาตมานั่งคุยกันอย่างสนิทสนม

ท่านเจ้าคณะจังหวัด ท่านก็โอภาปราศรัย ยิ้มแย้มแจ่มใส แสดงเมตตาปรานี วัดนั้นก็มีความเจริญรุ่งเรืองผิดปกติ เป็นอันว่าข่าวของเจ้ากรมข่าวลือเลยด้านไป

นี่แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัท เป็นอันว่าความจริงมีอยู่ แต่ถ้าเราไม่สู้ความจริง รับฟังแล้ว**ไม่ใช้ปัญญาพิจารณา ผลที่จะพึงได้ก็คือ เข้าใจผิด** จิตเป็นอกุศล เอาละ บรรดาท่านพุทธศาสนิกชน วันนี้ปรารภกันถึงพระเมตตา พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีแต่นางสำเภา และนายสง่า สาโรช และปรารภข่าวของเจ้ากรมข่าวลือ ก็หมดเวลาเสียแล้ว ต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลสมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ ก็มาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องพระเมตตาต่อไป สำหรับวันนี้ เห็นจะไม่เลยเรื่องเจ้ากรมข่าวลือเป็นแน่ แต่ทว่าก่อนที่จะบอกข่าวเล่าลือกันของเจ้ากรมข่าวลือ และพระมหากรุณาธิคุณ ก็ขอแจ้งแก่บรรดาท่านพุทธบริษัททราบว่าผลของงานตัดนิมิตคราวนี้ ได้รับเงินเข้ามาจริง ๆ ประมาณ ๒ ล้านเศษ แต่ว่าได้ถวายพระคณาจารย์ต่าง ๆ ไปบ้าง มีพระคณาจารย์ต่าง ๆ รับไปสิบเอ็ดองค์ รวมเงินไว้ทั้งหมดประมาณสักสามแสน ถ้าหากถามว่าทำไมถวายมากนัก ความจริงเรื่องเป็นอย่างนี้ พระคณาจารย์ต่าง ๆ ที่มาปลุกเสกก็ดี ประพรมน้ำพระพุทธมนต์ก็ดี เป็นพระสร้างวัด ฉะนั้น เงินที่บรรดาท่านพุทธบริษัทถวายท่านทุกงาน ตั้งแต่งานหล่อรูปหลวงพ่อปานที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสด็จมาบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ เททองก็ดี งานยกช่อฟ้าก็ดี งานผูกพัทธสีมาก็ดี เงินที่บรรดาท่านทั้งหลายถวายท่านทั้งหมดนี่อาตมามอบท่านไปทั้งหมด ไม่ได้กันเอาไว้ ครั้งหนึ่งก็ประมาณสองแสนหรือสามแสน ค่ารถ ค่าพาหนะ ทางวัดก็ออกให้ เงินทั้งหมดนี้ ที่มอบท่านไปเพราะท่านนำไปสร้างวัด

เป็นอันว่าบรรดาท่านพุทธบริษัทมาในงานของวัดท่าซุงครั้งหนึ่งก็ชื่อว่าร่วมกันสร้างวัดสิบสองวัด คือหนึ่งวัดท่าซุง อาจารย์ต่าง ๆ อีกสิบเอ็ดองค์ องค์ที่สิบสองคือหลวงน้ามหาอำพัน (พระครูปัญญาภรณ์โสภณ วัดเทพศิรินทร์) องค์นี้รับแล้วท่านไม่เอากลับไปทำบุญหมด จัดการถวายสังฆทานแก่วัดต่าง ๆ ทุก ๆ คืน เงินที่ท่านรับ และบอกบุญบรรดาท่านพุทธบริษัทในงานท่านถวายสังฆทานช่วยในการสร้างวัดต่าง ๆ นี่เงินที่กล่าวว่าจ่ายไปมากก็เพราะว่าอาตมาไม่ได้หักไว้ (ตามประเพณีนิยมแล้ว เงินพระต่าง ๆ ได้เท่าไร วัดก็รับแล้วก็ถวายไปตามควร) คราวนี้อาตมาก็ถวายด้วยเป็นค่าพาหนะ ส่วนที่ท่านรับไว้ก็ถวายไปหมด ที่ทราบก็จากเจ้าหน้าที่ของการบัญชี ว่าคราวนี้ได้ถวายพระไปทั้งหมดประมาณสามแสน เฉพาะพระคณาจารย์ พระที่มาสวดตัดและถอนนิมิตบ้าง สวดนิมิตบ้าง มาในงานราชพิธีบ้าง แล้วก็มาถวายชัยมงคลคาถาบ้าง มาเทศน์บ้าง ทั้งหมดนี้ใช้พระมากเกินกว่าร้อยห้าสิบรูป ถวายไปจริง ๆ ก็สองแสนสองหมื่นเศษ เป็นอันว่าในงานนี้ ถวายพระจริง ๆ ก็ประมาณห้าแสนบาท มาค่าใช้จ่ายจริง ๆ ทางวัดได้รับไว้

จริง ๆ ก็ล้านเจ็ดแสนบาท แต่หลังจากงานแล้ว จ่ายจริง ๆ ตกสองล้านบาท เอาเงินที่ไหนมาจ่าย มันไม่พอจ่ายก็ดึงคณะศิษยานุศิษย์ ท่านที่เคารพนับถือ เอามาก่อน ผ่อนทีหลัง

เป็นอันว่าเวลานี้ทางวัดก็ยังมีหนี้อยู่อีกประมาณสามล้านบาท คือหนี้จริง ๆ ประมาณสองล้าน ทุนสำรองที่ท่านช่วย ที่ท่านผู้มีคุณช่วยมา ทำบุญด้วย ท่านทำบุญเป็นแสนก็มี เป็นหมื่นก็มี เก้าบาทสิบบาทก็มี แต่ทว่า บางท่านที่มีเมตตาปรานี ให้ทุนสำรองในการก่อสร้างมาก่อนไม่มีดอกเบี้ย ไม่มีเวลาจำกัด จะมีเมื่อไร ใครเขามาให้เมื่อไรก็ชำระไป ความจริงก็ได้ผ่อนไปบ้างหลายราย แต่ผ่อนมาผ่อนไปเพราะรายจ่ายมันสูง ก็เลยต้องเป็นอย่างนี้แหละ ยังเป็นหนี้ต่อไปประมาณสองล้าน แต่จะต้องทำเสริมสร้างสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์อีกประมาณหนึ่งล้าน ก็โปรดทราบว่ายังต้องเป็นหนี้อีกประมาณสามล้านบาท นี่การเป็นหนี้สินนี่อาจจะน่าตำหนินะ มีท่านหลายท่านบอกว่าท่านเป็นหนี้มาก ๆ มันจะดีรึ ? พระเขาไม่ต้องการให้เป็นหนี้

อาตมาขอเรียนให้ทราบว่าพระเป็นหนี้น่ะดี ใจมันจะได้ไม่ละโมบ โลภมากในการเงินการทอง เห็นเงินเห็นทองที่เขามาถวายก็จะได้ทราบว่านี่เป็นเงินที่จะต้องใช้หนี้เขา จิตใจของเรามันก็ไม่ติดในเงิน แล้วเขาถามว่า ถ้าตายลงไปเจ้าหนี้จะได้จากใคร ความจริงเจ้าหนี้ของอาตมาไม่หนักใจเพราะท่านบอกว่าตายแล้วก็แล้วกันไป ท่านมีน้ำใจเป็นกุศลจริง ๆ แต่ไม่ใช่บุคคลคนเดียว เป็นคนหลายคน คนหนึ่งก็ไม่มากนัก ก็เห็นจะเป็นแสนน่ะแหละ รายหนึ่งก็เป็นแสน แต่ท่านบอกว่าไม่หนักใจ ตายแล้วก็แล้วกันไป ไม่ถือว่าเป็นหนี้เป็นสินเพราะเอาเงินมาสร้างวัด อย่างนี้เป็นหนี้เท่าไรก็ได้ ก็เป็นอันว่าเรื่องหนี้ไม่น่าหนักใจ จะพูดอะไรอีกอย่าง ลืมไป นี่ที่พูดนี่ไม่ได้เขียนหนังสือไว้ สรุปแล้วการชำระหนี้ การสะสาง พ้นกันไป หนี้ยังมีอยู่ แต่ก็ไม่หนักใจ เพราะเจ้าของท่านใจดี

อีกเรื่องหนึ่งก็คือ บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทชาวอุทัยธานี ในเมืองก็ดี อำเภอต่าง ๆ ก็ดี งานหลายงานมาแล้ว วางศิลาฤกษ์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมา แล้วก็งานยกช่อฟ้า ในช่วงระหว่างกลาง ความจริงท่านทั้งหลายคงจะกระทบกระทั่งกับข่าวลือมาก จึงไม่ค่อยได้ปรากฏมาบำเพ็ญกุศล ดูตามบัญชีแล้วน้อยจริง ๆ แต่ทว่ามางานผังลูกนิมิตนี่ มีบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิงชาวอุทัยธานีไม่เฉพาะในอำเภอเมือง เกือบจะทุกอำเภอหรืออาจจะทุกอำเภอก็ได้ ไม่ได้ถาม ทุกคนมากันมาก มากันมากจริง ๆ ผิดปกติ บางที

ท่านอาจเข้าใจแล้ว ว่าเจ้ากรมข่าวลือ ท่านลือส่งเดช มันไม่เป็นความจริง บางท่านมาเจอะเข้าก็ตกใจ บอกแปลกใจ ถามทำไมล่ะโยม คุณโยมก็ตอบว่า เขาลือกันว่าหลวงพ่อเอาเงินเอาทองที่ได้มาไปให้เขากู้บ้าง ไปซื้อนาบ้าง ไปสร้างบ้านในกรุงเทพ ฯ บ้าง ไปซื้อรถซื้อราบ้าง ฉันก็เลยไม่ได้มา แต่มาจริง ๆ จึงคิดว่าเอาเงินไปทำยังงั้นจริง ๆ มันสร้างขึ้นมาไม่ได้ แล้วถามว่าสร้างขึ้นมายังไงได้ สามปีสร้างได้เท่านี้ เลยบอกว่าโยม ไม่ใช่สามปี ขาดสามปี อยู่สามเดือน ทำการก่อสร้างจริง ๆ เพียงสามสิบสามเดือน เพราะน้ำมันท่วมเสียสามเดือน ถ้าคิดโดยปีครบ ๓ ปี นี่เริ่มวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๑๗ แล้วก็ในระยะเดือนมีนาคม ๒๕๑๙ ทุกสิ่งทุกอย่างก็แล้วเสร็จทั้งวัดและทั้งโรงพยาบาล โยมถามว่าทำยังไง ก็บอกว่าทำตามปกติ ถามว่าเงินหามาได้ยังไง ก็แจ้งบอกว่าอาตมาไม่ได้หา บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทนำมาถวายเอง และวิธีที่จะสร้างง่าย มันก็ไม่ยาก เงินที่พุทธบริษัทให้มาเท่าไร ทำให้หมด แล้วเงินที่เขาถวายมาเป็นส่วนตัวเท่าไร เหลือกินเหลือใช้ พระใช้อะไรไม่มาก กินอะไรไม่มาก ก็ลงร่วมกับการก่อสร้างให้หมด อีกประการหนึ่ง ใจกล้าเสียอย่าง กล้าทำ กล้าสั่งวัตถุก่อสร้างมาทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีเงิน ทำเพียงเท่านี้ละญาติโยมก็ทำได้ ที่ทำอย่างนี้ ก็จะเห็นว่า ถ้าพระของเรา ถ้าใจกล้าใจกว้างเสียจริง ๆ ก็ทำได้ และการทำการนี้ ก็ไม่ได้ทำแต่วัดนี้วัดเดียว ยังช่วยบูรณะปฏิสังขรณ์ก่อสร้างวัดภายนอกอีกสิบสองวัด ทำไปพร้อม ๆ กัน โยมตกใจ บอกเอ๊ะ เจ้ากรมข่าวลือเขาไม่ได้ว่ายังงั้น เขาบอกว่าหลวงพ่อขนเงินไปสร้างบ้านที่กรุงเทพ ฯ ไปซื้อที่ ซื้อรถยนต์ให้เช่า ตกข้าวขาย เอาเงินให้กู้ ก็เลยบอกว่า ถ้ายังงั้น มันเป็นของไม่ยาก โยมสืบเอาก็แล้วกัน

ความจริงรถยนต์อาตมา มีทุกยี่ห้อในประเทศไทย เพราะอะไร จะขึ้นคันไหนก็ตาม เอาสตางค์รางวัลเด็กรับใช้นิดหนึ่ง เก้าบาทสิบบาท ก็นั่งไปได้สบาย อาตมามีกระทั่งรถไฟ มีกระทั่งเรือบิน เพราะอะไร เพราะมีสตางค์ให้ค่าโดยสาร ไม่ว่าคันไหน ขึ้นได้ทั้งหมด เป็นของอาตมาทั้งหมด โยมก็เลยชอบใจ นั่งคุยกันก็สนุกสบาย เป็นอันว่าทุกคืนและทุกเย็น บรรดาญาติโยมชาวอุทัยธานีมากันคับคั่งเป็นกรณีพิเศษ เจ้ากรมข่าวลือก็จะต้านทานไม่ไหว อุตส่าห์ลือเสียเกือบตาย วันเริ่มงานยังบอกว่าพระมหาวีระ สึกแล้ว พาเงินหนีไปแล้ว อย่าไปเลย งานวัดท่าซุงไม่มี เรื่องนี้ขอผ่านไป รำคาญไหม พูดหลายหน ?

นี่มาด้วยเรื่องพระเมตตา ตอนนี้ขอตั้งต้นที่สงขลา วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๙ ก่อนหน้านั้นอาตมาไปจังหวัดสงขลา แล้วก็ไปพบเหตุสำคัญ ว่าสถานที่ตรงนั้นควรจะสร้างพระพุทธรูปสักองค์หนึ่ง ก็จัดแจงสถานที่ คิดว่าจะซื้อก็ไม่ไหว ก็พอดีร้อยตำรวจตรี ชัยณรงค์ เป็นเจ้าของที่ จะไปขอซื้อท่าน ไม่ทันจะไปซื้อ ท่านทราบข่าว ท่านก็เลยมาถวาย บอกว่า หลวงพ่อขอรับ หลวงพ่อจะสร้าง ที่ วัดเอาตามชอบใจเลยขอรับ แน่ะ! ท่านให้ แหม! ศรัทธาของท่านดี ที่ติดทางรถไฟ และติดถนนรถยนต์ ถ้าจะเอากันจริง ๆ ราคามันก็แพงลิ่ว ก็คิดว่าที่ประมาณสัก ๑ งาน แสนบาท นี่เขาจะเอาหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ทีนี้เมื่อตกลงแล้ว ที่บ้านน้ำน้อย จังหวัดสงขลา หาดใหญ่สงขลาต่อกัน พอตกลงท่านถวายก็ไปทำการขอพื้นที่ ตามธรรมเนียมของพระ เพราะเกรงว่าจะมีอมนุษย์เป็นผู้เฝ้าที่ เมื่อขอพื้นที่เสร็จ คนสำคัญคนหนึ่ง คือ พันเอกเฉลียว เป็นรองผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลาในแผนกฝ่ายปราบปราม คือ ฝ่ายทหาร อาจจะไม่แน่ใจ มานั่งบูชาเจ้าของที่ จุดธูปเทียนว่าที่นี่ ถ้ามีพระพุทธรูปทองคำจริงก็ขอให้ข้าพเจ้าได้ถูกหวยลอตเตอรี่ แล้วท่านก็ไปถูกลอตเตอรี่ ต่อมาท่านก็เกิดสงสัย เอ้า บูชาใหม่ ว่าขอให้ถูกลอตเตอรี่ ท่านก็ถูกใหม่ เรื่องถูกลอตเตอรี่นี่ จะเป็นอำนาจของพระพุทธานุภาพ คือพระทองคำหรือไม่ นี่อาตมาไม่ทราบ แต่ท่านพันเอกเฉลียวท่านว่าอย่างนั้น และท่านก็ถูกจริง ๆ ก็เป็นเรื่องของท่าน อาตมาไม่โฆษณาถึงขนาดนั้น

ต่อมาทำการก่อสร้าง ระหว่างการก่อสร้างก็ปรากฏว่า นายช่างกับลูกจ้างกับลูกมือช่าง เห็นเหตุอัศจรรย์ คือเห็นภาพพระเป็นพระสงฆ์ มายืนใหญ่ตระหง่านให้เห็นอยู่เสมอ เรื่องนี้จะมีอะไร จริงหรือไม่จริง ท่านพิสูจน์เอาเอง อาตมาก็ฟังข่าวมา เดี๋ยวจะหาว่าเป็นเจ้ากรมข่าวลือไปเสียอีก เขาลือกันมาอย่างนั้น ก็ฝากฝั่งบรรดาท่านพุทธบริษัทให้พิสูจน์ในความจริง เมื่อวันเวลาใกล้จะมาถึงงานเสร็จ สำหรับการก่อสร้างก็ได้อาศัยบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทในกรุงเทพ ฯ บ้าง นอกกรุงเทพ ฯ บ้าง สงขลาบ้าง ที่อื่นบ้าง ช่วยกันสร้างวิหาร ร้อยตำรวจตรีชัยณรงค์เป็นเจ้าของที่มอบถวายเป็นกรณีพิเศษ สำหรับพระประธาน ท่านพลเอก บุญชัย บำรุงพงศ์ กับคุณหญิงเป็นคนถวาย เรือนแก้วคณะศิษยานุศิษย์ทำครอบให้ เป็นอันว่างานสร้างเสร็จ จึงได้ให้ท่าน พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์ ปลัดกระทรวงกลาโหม กับ พลอากาศโท ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมสื่อสารทหาร คุณหญิงสุวรรณภา สังขดุลย์ ภรรยา

พลเรือเอก จิตต์ สังขดุลย์ และคุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ภรรยาเจ้ากรมสื่อสารทหาร กราบถวายบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ให้เสด็จบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๙ ต่อมาท่านอาจารย์ภาวาส รองราชเลขาฯ ได้นำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาแจ้งอาตมาทราบว่า เรื่องนี้พระองค์ทรงทราบแล้ว แต่วันที่ ๒๖ พระองค์จะเสด็จไปพระราชทานปริญญาบัตรที่มหาวิทยาลัยสงขลา ถ้าจะเสด็จวันที่ ๑๒ ก็จะกลายเป็นเสด็จ ๒ ครั้ง แล้วท่านอาจารย์ภาวาสได้บอกว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสว่า ท่านเองท่านก็มีความเคารพนับถือหลวงพ่อมาก ถ้าหลวงพ่อจะให้เสด็จไปวันนั้น ท่านก็จะไป แต่ว่ามันเป็นการไป ๒ ครั้ง การทูลเชิญเสด็จคราวนี้ เป็นการทูลเชิญเสด็จบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ อาตมาฟังแล้วก็ตกใจ เมื่อทราบน้ำพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ว่าพระองค์ทรงเปี่ยมไปด้วยพระเมตตา

การทูลเชิญเสด็จครั้งนี้ มิได้หมายความว่า ต้องจำกัดเวลา แต่เห็นว่า วันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จึงตั้งใจจะถวายพระราชกุศล แต่ในเมื่อทราบว่าพระองค์ มีพระราชภารกิจที่จะต้องเสด็จไปพระราชทานปริญญาบัตร วันที่ ๒๖ สิงหาคม ก็ตกใจว่า เอ๊ะ ถ้าเราทำอย่างนั้นก็เป็นการไม่สมควร จึงได้บอกท่านอาจารย์ภาวาส รองราชเลขาฯ ให้กราบทูลพระองค์ว่า อาตมาขอขอบพระทัยพระองค์มากที่ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ถ้าทราบว่าจะเสด็จวันนั้น ก็คงไม่ทูลเชิญเสด็จวันที่ ๑๒ ในเมื่อจะมีกำหนดพระราชทานปริญญาบัตร ก็เป็นการดี ขอพระราชทานวันนั้นแหละเป็นรายการต่อท้ายเลย ก็เป็นอันว่า เป็นที่ตกลง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงรับ

เมื่อวันเวลาใกล้จะมาถึง ก่อนหน้าวันที่จะเสด็จ อาตมาก็เดินทางโดยรถไฟจากหัวลำโพงพร้อมคณะ ไปตอนเย็น เช้าสว่าง ถึงสถานีทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช รถจอด ๑๕ นาที คณะที่ไปด้วยก็ลงไปซื้ออาหาร ก็นำหนังสือพิมพ์ติดขึ้นมา ปรากฏว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐพาดข่าวตัวโตในทำนองว่า ฤาษีลิงดำใช้อิทธิพล บีบบังคับ เจ้าคณะจังหวัด ให้ถอดถอนเจ้าอาวาส และเจ้าคณะจังหวัดทนต่อการบีบคั้นไม่ไหวก็เลยลาออกจากตำแหน่งเจ้าคณะจังหวัด ข่าวเรื่องนี้อ่านแล้วก็ยิ้มในใจ ว่า บู๊โธ่ เอ๊ย! ทำไมเป็นอย่างนี้ไปได้ ไอ้เรื่องหนังสือพิมพ์นี่ ขอบรรดา

ท่านผู้อ่านท่านผู้ฟัง อย่าไปโกรธไปเคืองเขา เพราะว่าเขาลงตามข่าว คนให้ข่าวเขายังไง บรรณาธิการไม่ได้ไปเห็น เมื่อคนให้ข่าวรับรองข่าว ว่าจริง บรรณาธิการก็ลง นี่เป็นเรื่องธรรมดา อาตมาไม่เคยด่าไม่เคยว่า ไม่เคยตำหนิติเตียน แล้วก็ต่อมา มีหนังสืออะไรจำไม่ได้ ลงข่าวกระหยุมกระหยิม ๆ อีกหลายเรื่อง จนกระทั่งมีสถานีวิทยุบางสถานี คือ สถานีวิทยุกองพลหนึ่ง ผู้อ่านข่าวคนหนึ่ง มีผู้เขียนข่าวมา ก็อ่านไปตามนั้น ล่ออาตมาเข้าอีก แต่อาตมาไม่ได้เจ็บไม่ได้ช้ำ เพราะไม่ได้เป็นไปตามนั้น จนกระทั่งไปบอกกับท่าน พลโท เทพ กรานเลิศ สมัยนั้นเป็นรองแม่ทัพภาคที่ ๑ บอกว่าวิทยุของคุณนี่มันแย่จริง ๆ อ่านข่าวส่งเดชไปได้ ถ้าไม่ใช่พวกท่านละไม่มาเตือนหรอกนะ หลังจากนั้น ท่าน พลโท เทพ กรานเลิศ ก็เตือน ข่าวนั้นก็หายไป ว่าถ้าเป็นแบบนี้ละก็ ไม่ช้า เขาก็เกลียดสถานีวิทยุกองพล ๑ แล้วก็ทำทางไม่ค่อยดีนักหรอก พวกเรากันเอง แล้วก็หายไป นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ข่าวลือ ถ้ามันไม่เป็นความจริง ละ เราอย่าไปยุ่ง อย่าไปกระเทือน

ไป ๆ มา ๆ ก็มีข่าวลืออีก ว่า ที่ อาตมามีอิทธิพลได้ เพราะติดสินบนเจ้าคณะตรวจการภาค ซื้อเครื่องปรับอากาศไปให้ ราคาเยอะ หนัก ๆ เข้าก็มีบุคคลหนึ่ง ที่รับฟังข่าวอยู่เสมอร่วมไปกับบุคคลคณะหนึ่ง ไปที่วัดเจ้าคณะตรวจการภาค ไปแล้วเขาก็ไม่คุยกับท่านภาค เขาก็เดินตรวจดูว่า อาตมาซื้อเครื่องปรับอากาศไปตั้งไว้ให้ที่ไหน แกบอกเดินตรวจดูประมาณชั่วโมง ไม่เห็นเครื่องปรับอากาศเลย แกก็กลับออกมาบอก นี่มันเป็นการทำลายกันเสียแล้วนี่ไม่เป็นความจริง ความจริงท่านผู้นี้ขณะนั้นก็ไปกับเขาพักหนึ่งเหมือนกัน ท่านบอกว่า ผมไปครับ เพราะผมไม่ได้มาพบหลวงพ่อ แต่ผมไปดูไม่เห็นเครื่องปรับอากาศ แล้วผมนึกว่า เอ๊ นี่มันโจมตีกันนี่ครับ แกก็เลยมาหา ทีแรกแกไม่กล้า พอเข้ามาหาก็คุยกันดี อาตมาก็เลยนั่งรถแกไปเที่ยวเสียอีก แกบอกหลวงพ่ออย่าโกรธผมเลยครับ บอกอะไรโกรธ นั่งโกรธคุณก็เสียเวลางานฉันหมด ฉันขี้เกียจโกรธใครแล้ว จะโกรธทำไม โกรธก็ไม่เกิดประโยชน์ คุณมานี่คุณเห็นท่าฉันโกรธไหม บอกไม่เห็นเลยครับ ก็คุยกันสนุกสนาน เป็นอันว่าเข้าใจกัน

กลับไปพูดถึงเรื่องสงขลา ตามหมายกำหนดการ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จถึงประมาณ ๑๗ นาฬิกา ทรงเจิมเทียนชัยของสถานีตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๙ ที่กองกำกับการเขต ๙ คือหลังจากทรงศีลแล้วก็ทรงเจิม หลังจากนั้น อาตมาก็นำเสด็จสู่พระวิหาร ทรงบรรจุ

พระบรมสารีริกธาตุ พระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา กลับลงมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถวายเครื่องไทยทาน พระสงฆ์ถวายพระพร ถวายอดิเรก แล้วก็เสร็จพิธี

ต่อไปตามหมายกำหนดการเป็นการเยี่ยมเยียนประชาชน แต่ที่ไหนได้ เมื่อทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุแล้ว พระองค์ก็ทรงพระเมตตา มาตรัสถามเรื่องธรรมะ ความจริงที่ท่านถามไม่ได้ถามเรื่องบ้านเมืองกิจการงาน เป็นเรื่องธรรมะ การปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา พระราชดำรัสที่ตรัสถาม อาตมาเกือบจะจนแต้มหลายหน นี่พูดกันอย่างจริง ๆ ของจริง เป็นของจริง เพราะว่าพระปรีชาสามารถที่ตรัสออกมา ทำให้อาตมาคิดว่า นี่พระองค์ทรงปฏิบัติได้ดีจริง ๆ ไม่ใช่ลอกตำรากัน ในช่วงเวลานั้นสมเด็จพระบรมราชินีนาถ กับสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงทั้งสองพระองค์ก็เสด็จเข้าเยี่ยมราษฎร แบ่งงานกันทำ เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเสร็จภารกิจ จากการสั่งสนทนากับอาตมาแล้ว ก็เสด็จไปร่วมเยี่ยมเยียนราษฎร คลุกคลีกับราษฎรอย่างกันเอง ประทับนั่งคุย ราษฎรหลายคนน้ำตาไหลพราก โดยส่วนใหญ่ปลื้มปีติมาก ในเวลานั้น เลยแจ้งกับเจ้าหน้าที่ไปว่า ราษฎรที่เขามีเงินน้อยน่าจะให้เขาเอาสตางค์ใส่พาน ถ้าเขาอยากถวายพระองค์เท่าไรก็ได้ ดีกว่าซื้อพวงมาลัย แต่เขาไม่ทำกัน ความจริงในที่ทุกสถาน ถ้าเจ้าหน้าที่ประกาศว่าราษฎรคนใดจะถวายพวงมาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระเจ้าลูกเธอละก็ คิดเป็นเงินไปเถอะ แต่ไม่บังคับ มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ ไม่ต้องใช้พานก็ได้ ใช้มือส่งถวายท่านก็รับ อย่างนี้ จะมีประโยชน์มาก เพราะท่านรับไปแล้วท่านไม่ได้เอาไปไหน อาตมาทราบดีว่าท่านใช้ในทางไหน ทุกเดือนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวงบที่ได้รับจากบรรดาประชาชนช่วยเหลือก็ดี ที่รัฐบาลให้คิดเป็นรายเดือนก็ดี พระองค์ติดลบทุกเดือน ต้องเอาพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ ซึ่งมีไม่มากนักออกจับจ่ายใช้สอย ช่วยเหลือราษฎร นี่แหละ บรรดาท่านพุทธบริษัท บรรดาพสกนิกรของพระองค์จะมีความสุขชื่นบานหรรษาก็เพราะอาศัยที่พระองค์ทรงเป็นยอดศักดินา นี่เขาเรียกว่าศักดินา พระเจ้าแผ่นดินก็เป็นยอด แต่ยอดศักดินาที่คลุกคลีกับประชาชน มองดูความสุขความทุกข์ของประชาชนอยู่เสมอ เอาจิตใจเข้าไปจดจ่ออยู่ที่ประชาชน คิดอย่างเดียวว่า ทำอย่างไรให้ประชาชนมีความสุข นี่ศักดินาอย่างนี้ มีโทษหรือมีประโยชน์ อาตมาจะไม่พูด ให้ท่านวินิจฉัยเอาเอง ว่าเขาลือกันว่าศักดินา

ไม่ดีน่ะ ลองคิดดูว่า ศักดินาที่สำคัญที่สุด ยอดศักดินาหรือจอมศักดินา ก็คือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเวลานี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงกระทำอะไร ฐานะที่เป็นศักดินาใหญ่ เป็นผู้ทำลายจิตใจ ทำลายความสุขของพวกเรา หรือว่า พระองค์ทรงช่วยเหลือเราให้มีความสุข? ศักดินาอย่างนี้ ควรมีต่อไปหรือควรทำลายเสีย ความคิดเห็นยกให้เป็นเรื่องของท่าน เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน

สำหรับวันนี้ หมดเวลาแล้ว ก็ขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแด่บรรดาพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังและผู้อ่านทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้มาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทเรื่องพระเมตตาตามเดิม สำหรับวันนี้คงยังไม่ออกจากสงขลา เที่ยวสงขลาหาดใหญ่เสียอีกสักนิดหนึ่ง ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะว่าอาตมาได้รับความเมตตาปรานีจากชาวจังหวัดสงขลาและชาวจังหวัดใกล้เคียงมาก เวลาที่ไปสงขลาคราวใดก็ได้รับความเมตตาปรานีจากธนาคารชาติประจำจังหวัดสงขลา ท่านได้ให้ที่พักที่อาศัยและอาหารการบริโภคทั้งหมด ไปด้วยกันกี่คนท่านเลี้ยงเท่านั้น ความจริงธนาคารชาติที่ไปพัก เป็นทรัพย์สินของธนาคารชาติ (ที่พักมีความสุขความสบายมาก) แต่ว่าอาหารการบริโภคเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ธนาคารชาติ ท่านไม่ได้นำเอาทรัพย์สินของธนาคารชาติมาเลี้ยงดู เป็นอันว่าอาตมาก็ต้องเป็นหนี้ทั้งธนาคารชาติ หนี้ความดีของบรรดาประชาชนคือเจ้าหน้าที่ของธนาคารชาติตั้งแต่ท่านผู้อำนวยการลงมา ที่ท่านมีความดีเป็นที่ควรแก่การสรรเสริญอย่างยิ่ง ท่านจัดเจ้าหน้าที่ให้ดูแลเป็นกรณีพิเศษ ถ้าหากว่าจะต้องเสียค่าเช่าที่กันก็เห็นว่า จะเป็นวันละหลายร้อยบาทเต็มที เพราะที่ที่ท่านจัดให้เป็นสถานที่ดี ตามโรงแรมอาตมาไม่เคยไป เพราะพระขึ้นโรงแรมไม่ได้ นอนค้างโรงแรมไม่ได้ ผิดวินัย ผิดระเบียบ เดาเอาว่าสถานที่นี้ถ้าจะเทียบกันกับโรงแรมก็น่ากลัวจะเป็นโรงแรมชั้นหนึ่งจริง ๆ เพราะมีทั้งเครื่องปรับอากาศ พื้นเต็มไปด้วยพรม มีบริการทุกอย่าง น้ำอุ่นมีอาบ น้ำเย็นมีอาบได้ตามอัธยาศัย ดีกว่าโรงแรมอีกที่เราไม่ต้องเสียสตางค์ ค่าอาหารก็ไม่ต้องเสีย ท่านผู้เลี้ยงดูก็เลี้ยงด้วยความเต็มใจอย่างยิ่ง นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัทชายหญิง ความดีของคณะเจ้าหน้าที่ธนาคารชาติตั้งแต่ผู้อำนวยการลงมาถึงภารโรง เป็นความดีที่อาตมาต้องจดและจำไว้ในใจ จะลืมไม่ได้ ชาตินี้ไม่ลืม ตายไปแล้วชาติหน้าก็ยังไม่ลืม เพราะถ้าลืมก็กลายเป็นคนอกตัญญูไม่รู้คุณคน ความดีของท่านทั้งหมดนี้ยากที่จะพึงหาได้ นอกจากนั้น ทางอัยการจังหวัด (ชื่อนี่อาตมานึกไม่ออกจริง ๆ มันเหนื่อยเวลาที่บันทึกเสียงนี่มันเหนื่อยมาก นึกชื่อไม่ออกว่าท่านมีชื่ออะไรบ้าง) แหมจะลืมไปอีกแล้วภูเก็ตอีกแห่ง ทางจังหวัดภูเก็ตนี่ส่งเงินมาด้วย ช่วยในการสร้างวัดมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะของคุณศิริ (นามสกุลอะไรก็นึกไม่ออกเสียแล้ว) เป็นคณะที่มีความสำคัญ ส่งเงินมาบำรุงในการสร้างวัดอยู่ตลอดเวลา และมีบรรดาประชาชนอีกมากหน้าในจังหวัดภูเก็ต นี่เกรงว่าจะลืม

เพราะทางไม่ผ่าน เพราะเรื่องนี้ไม่ผ่านภูเก็ต (หรืออาจจะผ่านก็ไม่ทราบดูเวลาก่อน) นอกจากนั้นก็เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหาร เจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธร คณะกรรมการอำเภอ จังหวัด ฝ่ายศุลกากร บรรดาประชาชน ก็จัดว่าเป็นบุคคลที่อาตมาต้องขอบคุณท่าน แล้วก็พ่อค้าหลายแห่งที่อาตมาเข้าไปซื้อของ พอเขาทราบว่าพระองค์นี้คือฤาษีลิงดำ บางทีของที่ซื้อท่านก็ให้เสียฟรี ๆ ก็มี ที่เขาให้ฟรีมีมาก ชอบใจ (ไม่ใช่ว่าชอบได้ฟรี ชอบกำลังใจของท่าน) ความจริงการซื้อไม่ได้ตั้งใจว่าจะขอ และก็ไม่ได้รู้จักหน้ากันมาก่อน พอท่านทราบ ท่านก็แหมดีอกดีใจซื้อของอย่างนี้แถมอย่างโน้น บางทีของที่แถมมามากกว่าราคาของที่ซื้อ นี่ก็ต้องขอขอบคุณกัน อีกท่านหนึ่งไม่ทราบว่าชื่ออะไร ร้านอะไรก็ไม่ทราบ ในการก่อสร้างวิหารของพระพุทธรูปคราวนี้อาตมามอบให้หม่อมหลวง วรวัฒน์ ลืมนามสกุลอีกแล้ว ลูกศิษย์คนสนิทแท้ๆ นะ ม.ล.วรวัฒน์ นวรัตน์ ม.ล.วรวัฒน์ รองผู้อำนวยการไฟฟ้าฝ่ายผลิต จ.ว. กระบี่ อาตมามอบภาระในการก่อสร้างวิหารให้ท่าน ท่านผู้นี้ก็มีคุณอย่างเลิศ เจ้าหน้าที่การช่างก็แสนจะดี ทำงานทุกอย่างโดยไม่เรียกค่าจ้างรางวัล สำหรับ ม.ล. วรวัฒน์นี่อาตมาให้ฉายาพิเศษว่าขุนกระบี่ เพราะว่าทำงานดี อ่อนน้อม แล้วก็การทำงานคล่องตัวมาก เป็นอันว่ากิจการงานทุกอย่างสำเร็จขึ้นมาได้ เพราะอาศัยความสามัคคีของท่านพุทธบริษัททุกฝ่าย งานจึงเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย ทั้งงานก่อสร้างทั้งการเงิน มีบรรดาพุทธบริษัทหลายท่านถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล ในการสร้างวิหารทานคราวนี้คนละ ๕ พันบาท ฝ่ายผู้ว่าราชการจังหวัดบอกว่า มากเกินไป จนกระทั่งแบ่งเอาไว้ถวายในวันหลัง ที่เห็นกำลังใจ ศรัทธาของบรรดาพี่น้องชาวสงขลา และหาดใหญ่ (ที่จริงจังหวัดเดียวกัน หาดใหญ่เป็นอำเภอ สงขลาเป็นตัวจังหวัด) มีน้ำใจประกอบไปด้วยความดี คือมีกุศลศรัทธาเป็นกรณีพิเศษ ยากที่เราจะพึงหาได้

ทีนี้ คุยกันต่อไปถึงเรื่องสงขลา เงินทุกบาททุกสตางค์ที่พระองค์ท่านได้ทรงได้รับ ไม่เคยเอาติดกระเป๋ากลับไป มอบไว้เป็นการบำรุงวิหาร และในการนั้นอาตมาได้เคยแนะนำ ม.ล.วรวัฒน์ นวรัตน์ ไว้ว่า ถ้าบรรดาประชากรเขาจะถวายจตุปัจจัย แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คนละร้อย คนละห้าสิบบาท คนละบาทสองบาทให้เขาใส่พานแทนดอกไม้ไว้ หรือว่าใส่จานแทนดอกไม้ไว้ หรือว่าถือไว้แทนดอกไม้ก็ได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ ไม่ทรงถือพระองค์เพราะว่าเป็นผู้เข้าถึงประชาชน มีความรู้สึกอยู่เสมอว่า

ประชากรทุกคนคือโอรสและธิดาของพระองค์ ที่พูดอย่างนี้ไม่ได้ยกย่องพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เราดูตามจริยากันก็แล้วกัน ที่เสด็จไปที่ไหน ก็เข้าคลุกคลีตีโมงกับประชาชนที่นั่น แล้วคนที่เขามีสตางค์น้อย จะได้มีโอกาสร่วมบำเพ็ญกุศลกับพระองค์ ถ้าโดยเสด็จพระราชกุศล ก็ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย เพราะเงินพวกเราที่ให้ไปก็จะมีประโยชน์กะคนที่อยู่ในแดนกันดาร แต่ท่าน ม.ล. วรวัฒน์ มาแจ้งทีหลังว่า ทางท่านผู้ใหญ่ไม่เห็นด้วย อันนี้ก็เป็นเรื่องหนึ่ง อาตมาก็ไม่ขัดข้อง เพราะว่าเป็นเรื่องธรรมดา

ทีนี้ ถอยหลังกันมาถึงวันที่เสด็จ ในวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๑๙ เมื่อพระบาทสมเด็จ-พระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัส เรื่องธรรมะการปฏิบัติในพระกรรมฐานกะอาตมาในตอนนั้น พระองค์ก็ตรัสมาจุดหนึ่ง อันนี้ถ้าหากว่าไม่เป็นการสมควร อาตมาก็ต้องขอพระราชทานอภัยโทษ แต่ความจริงก็น่าจะบอกแก่ประชาชนให้ทราบ ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากจะมีพระราชภารกิจในฐานะที่เป็นพระเจ้าแผ่นดิน งานนี้ก็หนักอยู่แล้ว พระองค์ยังมีพระมหากรุณา-ธิคุณแผ่ไพศาลให้แก่บรรดาประชาชนทั่วประเทศ เยี่ยมที่โน่น ช่วยที่นี่ งานนี้เป็นงานนอกเหนือตำแหน่งของพระมหากษัตริย์ คือทรงมีพระเมตตาปรานี เป็นกรณีพิเศษที่ได้ทรงกระทำ พระองค์ท่านจะไม่ทำก็ได้ เพราะว่าตำแหน่งพระมหากษัตริย์ ไม่ได้เขียนบังคับไว้ว่าจะต้องทำอย่างนั้น แต่ที่ทำก็ทำเพราะอำนาจน้ำพระทัยของพระองค์ที่ประกอบไปด้วยความเมตตาปรานี มีพรหมวิหารสี่ เป็นอัปปมัญญา (ตอนนี้ไม่รู้เรื่องอีกแล้ว พรหมวิหารสี่ก็คือ คุณธรรมของผู้ใหญ่ ได้แก่ ๑. เมตตา ความรักคนทั่วไป สม่ำเสมอกันหมด ๒. กรุณา ความสงสาร ปรารถนาจะเกื้อกูลให้มีความสุข ๓. มุทิตา มีจิตอ่อนโยน ไม่อิจฉาริษยาใคร ใครได้ดีพลอยยินดีด้วย ๔. อุเบกขา ได้สิ่งใดเกินวิสัยก็ไม่เสียใจ วางเฉย) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพรหมวิหารสี่ สำหรับปวงชนชาวไทย มีพระมหากรุณาธิคุณเป็นกรณีพิเศษ นี่ไม่ใช่หน้าที่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะต้องทรงกระทำ ทำก็ได้ ไม่ทำก็ได้ กฎหมายไม่ได้บังคับ แต่ว่าทำด้วยน้ำพระทัยที่มีความเกื้อกูล ทีนี้การที่พระองค์ทรงช่วยเหลือราษฎร เงินที่ประชากรถวาย ก็ทรงเผื่อแผ่ให้มีความสุขแก่ปวงชนที่มีความยากไร้อยู่ในแดนกันดาร ถ้าพวกเราทุกคนช่วยกันแบบนี้ก็เป็นอันว่า ความดีนี้จะตกแก่พวกเราด้วย คนที่เขาอยู่ในป่า อยู่ในแดนกันดารเขาทราบว่าพวกเราบริจาคทรัพย์โดยผ่านพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ เมื่อ

เขาทราบอย่างนั้นเขาก็จะคิดว่า อ้อ นี่พวกเขาสบายแล้วเขายังห่วงใยเรา ความรักมันก็เกิด ความสามัคคีมันก็เกิด การที่จะแบ่งแยกออกไปเป็นส่วนอื่นเป็นศัตรูซึ่งกันและกันย่อมไม่มีแก่คนในประเทศไทย เพราะต่างฝ่ายต่างช่วยเหลือกัน อันนี้เห็นชอบด้วยไหม ? เห็นชอบก็ตามใจ ไม่เห็นชอบก็ตามใจ ไม่ได้ว่าอะไร มีหน้าที่จะพูดเสียอย่างก็พูดไป

ทีนี้กลับมาถึงเรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ตรัสอยู่ตอนหนึ่งหรือสองตอน เอาเฉพาะ ไม่เอามาก ตอนหนึ่งพระองค์ตรัสถามว่า ที่หลวงพ่อก็ดี อาจารย์องค์อื่นก็ดี มักจะขู่อยู่เสมอว่า คนที่เจริญสมาธิจะต้องมีศีลบริสุทธิ์ แต่กระผมเห็นว่า ถึงแม้ว่าศีลไม่บริสุทธิ์ก็เจริญสมาธิได้ นี่สิบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เห็นน้ำพระทัยของพระองค์ไหม เอาเวลาที่ไหนมาเจริญสมาธิ เหน็ดเหนื่อยทั้งวันทั้งคืน แล้วจะรู้ทีหลังว่าพระองค์เหน็ดเหนื่อยขนาดไหน มีน้ำพระทัยเข้มแข็งขนาดไหน (ในตอนของภูพิงค์ราชนิเวศน์จะได้ทราบ) ตอนนี้อาตมาจึงได้ถวายพระพรว่า คนที่มีศีลบริสุทธิ์หรือไม่มีศีลบริสุทธิ์ก็มีสมาธิได้ ฝึกสมาธิได้ แต่ว่าผลย่อมต่างกัน ตอนที่คนที่มีศีลบริสุทธิ์เขามีผลอย่างคนมีศีลบริสุทธิ์ คนที่มีศีลไม่บริสุทธิ์ ก็มีผลอย่างคนที่มีศีลไม่บริสุทธิ์

แล้วก็ตอนหนึ่งที่พระองค์ตรัสว่า พระองค์หญิงวิภาวดีมีความปรารถนานิพพาน อันนี้ถ้าจำพลาดไปก็ต้องขอพระราชทานอภัย แต่คงไม่ผิดตามใจความ พระองค์หญิงวิภาวดีมีความหวังตั้งใจเพื่อนิพพาน เห็นว่าจะเป็นการไกลเกินไป (หรือยังไงไม่ทราบ หรือว่ายากเกินไปจะมีผลน้อย หรือจะไม่มีผลเลยก็ได้ เป็นความหมาย แต่ว่าพระองค์ไม่ได้ตรัสยาว) อาตมาก็ได้ถวายพระพรว่าสำหรับคนที่ตั้งใจจริง ย่อมมีผล เป็นของไม่หนักในเรื่องพระนิพพาน นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัท พระองค์ตรัสมากกว่านี้ พระองค์ตรัสไปก็ทรงดูอากาศไป ตรัสไป ม.ล.วรวัฒน์บอกว่าใช้เวลาทั้งหมด ๓๕ นาที มืด เมื่ออากาศสลัวตาก็เปิดไฟฟ้า พระองค์ก็เสด็จลงไปเยี่ยมประชาชน มีคนบางคนเขาบอกว่า อาตมาไปหน่วงเหนี่ยวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เขามาแนะนำว่า อาตมานั่งที่เก้าอี้ พระองค์นั่งคุกเข่า ก็ต้องลุกขึ้นยืน ความจริงไม่พากย์กันไว้เสียก่อนนี่คนพากย์ เอ๊ยคนบอกบท ไม่ได้บอกไว้เสียก่อน อยู่ ๆ ก็คิดว่าเก้าอี้มีตั้งหลายตัว คิดว่าพระองค์จะประทับบนเก้าอี้ มาถึงปั๊บพระองค์ทรงนั่งคุกเข่าลงข้างหน้า พระวรกายตรง ตั้งตรงอาตมาก็ตกใจ เออ นี่คนชั้นเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน มาถึงมานั่งคุกเข่าลงข้างหน้า ไอ้เก้าอี้เขาตั้งให้

ก็เฉพาะก้นพอดี ยกเท้าขึ้นมาพับเพียบก็ไม่ได้ เลยต้องนั่งห้อยขาคุยกับเจ้าฟ้ามหากษัตริย์ แหมนึกในใจว่าไอ้เรานี่มันซวยจริง ๆ ถ้ายกขาขึ้นมาทำท่าพับเพียบก็ต้องหล่นแน่ ดีไม่ดีก็ไปทับพระองค์เข้าอีก เป็นอันว่าเรื่องในวันนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสว่า คนที่มีศีลหรือไม่มีศีลบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ ก็เจริญสมาธิได้ เรื่องสำคัญยังมีมากกว่านี้ ไม่สมควรที่จะมาเล่าสู่กันฟัง เพราะว่าเป็นเรื่องส่วนพระองค์ แต่ก็เป็นเรื่องของธรรมะไม่เกี่ยวกับบ้านเมือง ไม่เกี่ยวกับบุคคลใดทั้งหมด ถ้าเอามาเล่าสู่กันฟัง เดี๋ยวจะหาว่าเชียร์พระเจ้าแผ่นดิน

บางคนเขามาถามว่า เขามีศีลไม่บริสุทธิ์ แต่ใช้อารมณ์สมาธิ ดูอะไรต่ออะไรได้น่าอัศจรรย์ อย่างนี้อาตมาก็ขอเตือนบรรดาท่านพุทธบริษัทว่าจงระวังให้ดี แม้คนที่มีศีลบริสุทธิ์ ใช้อารมณ์สมาธิก็รู้เหตุการณ์ ยังมีอุปาทานมาก ถ้ายิ่งมีศีลไม่บริสุทธิ์แล้ว มันต้องเป็นการบังเอิญรู้บางครั้งก็ถูก บางครั้งก็ผิด พอเขาทายถูกมาอย่างเดียวเราก็หลงเชื่อแล้ว อย่างนี้ไม่เป็นการสมควร อย่าว่าแต่คนที่มีศีลบริสุทธิ์อุปาทานกันเลย คนที่ทรงพรหมจรรย์แล้ว ใช้แต่เพียงฌานโลกียฌาน พิจารณาเรื่องราวต่าง ๆ มันยังผิดอยู่ถึง ๘๐% ยังมีอุปาทานกินเอาละเอียดลอองไม่ได้ แม้แต่พระอริยเจ้าขั้นพระอรหันต์ ท่านยังไม่กล้าพยากรณ์ด้วยตนเอง ท่านอาศัยกำลังส่วนอื่นพยากรณ์ กำลังส่วนนั้นเป็นอะไร ก็เป็นอรหันต์ไปเสียก่อนไม่ดีกว่าหรือ จึงค่อยรู้

เออ พูดถึงเรื่องอรหันต์ มีคนชอบเขียนหนังสือกันนัก โฆษณาว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์นี่ อาตมาก็เขียนหนังสือไว้หลายตอนหลายเล่ม ทุกเล่มปะหน้าไว้เสมอว่า ไม่ใช่พระอรหันต์ ใครพูดว่าพระอรหันต์ไม่สมควรไม่เห็นชอบด้วย พูดว่าเป็นพระทรงฌานก็ไม่เห็นชอบด้วย ให้พูดเพียงว่าต้องการบุญเท่านั้นพอ แต่ก็ยังมีบุคคลเขียนโฆษณาว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์อยู่เรื่อย ถ้าจะเป็นก็ขอเป็นพระกังหันเถอะพ่อคุณเอ๋ย เวลานี้มันหมุนเสียจนจมไม่ลงแล้ว หมุนซ้ายหมุนขวา หมุนขวาหมุนซ้าย หมุนจนเวียนหัวเต็มที ถ้ายกย่องให้เป็นตำแหน่งพระกังหันนี่ยินดีด้วยเพราะเป็นจริง ๆ ปฏิเสธไม่ได้ เรื่องราวการเป็นพระอรหันต์นี่ขอปฏิเสธ ปฏิเสธถ้อยคำของท่านที่กล่าวว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์ จำให้ดีนะ อาตมาไม่ยอมรับถ้อยคำของท่านที่ช่วยกันโฆษณาว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์หรือว่าเป็นพระทรงฌาน ขอปฏิเสธถ้อยคำที่ท่านกล่าว อย่าพูดกันอีกต่อไปเลยว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์ บางคนก็ตกนรกไปหลายรายแล้ว พออ่านหนังสือเขาโฆษณาว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์ ก็โจมตีส่งเดช ไอ้ด่ามาน่ะอาตมาไม่รับ ขอถวายคืน

ขอส่งคืน ทำไมล่ะ ก็ไม่ได้บอกนี่ว่าเป็นพระอรหันต์ คนอื่นเขาพูดกัน ดันมาด่าอาตมานี่มันจะถูกที่ไหน มันไม่ถูกหรอก อาตมาไม่โกรธ เชิญด่าไปตามสบายให้ขาดใจตายเมื่อไรก็เชิญเถอะ นี่เป็นอันว่าวันนั้น ตามหมายกำหนดการก็ควรจะเสร็จเวลา ๖ โมงเย็น เมื่อเวลาค่ำแล้วพระ-อาทิตย์ตกแล้ว เขาเปิดกระแสไฟฟ้า พระองค์ก็เสด็จเข้าพลับพลาที่ประทับ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็เชิญ บุคคลที่จะโดยเสด็จพระราชกุศลมาถวายเงิน กี่สิบรายอาตมาจำไม่ได้ รายละ ๕,๐๐๐ บาท (ห้าพันบาท) อันนี้ก็น่าจะขอบใจท่านผู้ว่าราชการจังหวัดคนนั้น และขอบคุณในความดีของบรรดาท่านพุทธศาสนิกชน ที่เขาถวายเงินโดยเสด็จพระราชกุศล แล้วก็มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดการเรื่องทะนุบำรุงบริเวณเขตนั้นที่เขาถวายไว้ ทั้งพระ ทั้งวิหาร ทั้งที่ดิน ถ้ามีอะไรบกพร่องสลายตัวลงไป ต้องซ่อมแซม โดยจะใช้เงินจำนวนนั้นเข้ามาบูรณะปฏิสังขรณ์ หน้าที่ของอาตมาในการที่จะต้องเข้าไปยุ่งกับพระพุทธรูปองค์นี้ก็หมดไปตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป เพราะมอบหมายการบำรุงรักษาไว้กับเจ้าคณะจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดแล้ว

องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเวลานั้น ก็ทรงแสดงความเมตตา ถามว่าใครเป็นเจ้าของที่ ท่านก็เรียกผู้ว่าราชการจังหวัด เรียกร้อยตำรวจตรีชัยณรงค์ เจ้าของที่เข้าไปเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ไม่ได้ทรงยืนหรือนั่งอยู่เฉย ๆ ให้คนเข้าไปหา ทรงเดินออกมาหาเขาด้วย แหม แสดงพระองค์วันนั้นเห็นชัด เห็นชัดว่าไม่ได้ทรงถือตัวว่าเป็นพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นกันเองกับบรรดาประชากรทั้งหมด ยังความปลาบปลื้มปีติยินดีให้กับประชาชน คนที่น้อมเกล้า ฯ ถวายของทุกอย่างแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ วันนั้นว่ากันหมดกระเป๋า มีอะไรก็ถอดถวายกันไป ปลื้มใจ ดีใจ บางคนกราบถวายบังคมทูลด้วย ร้องไห้ไปด้วย น้ำตาไหลไปตาม ๆ กัน ไม่ใช่บางคน หลายคน

วันนั้นอาตมาจะต้องเข้าพิธีพุทธาภิเษกที่กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนเขต ๙ จ.ว. สงขลา ซึ่งมี พ.ต.อ. เจิดจำรัส เป็นผู้นิมนต์ไว้ คิดว่าจะเข้าไปในพิธีประมาณหนึ่งหรือสองทุ่มกว่าจะออกจากที่นั่นได้ หลังพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับเห็นจะเป็นเวลาประมาณสองทุ่ม พอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับ ก็มีคนเข้ามาหา ขอน้ำมนต์บ้าง ขอให้จับศีรษะบ้าง ว่ากันไป ความจริงมันเหนื่อยมาตั้งแต่เช้า ร่างกายก็ไม่ค่อยดี ป่วยด้วย ลูบกันไปคลำกันไป กว่าจะเสร็จพิธีก็เกือบ ๔ ทุ่ม เข้าไปถึงกองกำกับการเขต ฯ รถกำลังแน่น เจ้าหน้าที่

ตำรวจก็ต้องขอทางให้ ไปถึงก็ไปนั่งอ่อนใจหาที่อาบน้ำ กว่าจะเข้าพิธีกับเขาได้ก็นาน พิธีการวันนั้น ไปนั่งปลุกเสกอยู่พักหนึ่งแล้วก็นอน มันไม่ไหว นอนตื่นขึ้นมาประมาณตีสองก็ว่ากันใหม่อีกที เรียกว่าวันนั้นก็เหมา คือปลุกทั้งคืน แต่ความจริงไม่ได้เต็มคืนหรอก เข้าก็ดึก ดึกมากก็พัก พัก เช้ามืดตื่นขึ้นมาก็ว่ากันไป สะดวกดีเหมือนกัน

เป็นอันว่าชาวสงขลาที่รัก และชาวกระบี่ ชาวภูเก็ต ชาวตรัง ชาวพังงา ชาวสตูล ชาวปัตตานี ยะลา นราธิวาส โอ๊ เยอะแยะที่ใกล้ ๆ พากันไปที่นั่น อาตมาขอขอบคุณท่าน การขอบคุณก็น่าจะขอบคุณบรรดาประชาชนทั่วประเทศไทย ที่เมตตาสงเคราะห์อาตมา จะไปทางไหนก็สงเคราะห์ที่นั่น ด้วยจตุปัจจัยบ้าง อาตมาก็นิสัยเสียอยู่อย่าง ถ้าไปนั่งวัดไหน ใครเขาให้สตางค์ที่นั่นละก็ เอาไว้ที่วัดนั้นแหละ นี่เขาเรียกว่าคนนิสัยเสีย แต่บางท่านบอกว่า ไอ้นี่หลวงพ่อเอาไว้ที่นี่ไม่ได้นะ เขียนเอาไว้ว่าถวายหลวงพ่อ ต้องเอาไปวัด ทีนี้ต้องตามใจท่าน ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะการขัดใจกันนี่ไม่ถูก ก็นึก ๆ กระดากอายเจ้าของวัดเหมือนกัน เกรงว่าท่านจะหาว่าไปหาผลประโยชน์จากวัดของท่าน แต่ว่าที่อื่นเขาจะทำกันยังไงนั้นอาตมาไม่รู้ ไม่ทราบ ไม่เกี่ยว มีความประสงค์อย่างเดียว ถ้าผลประโยชน์เกิดขึ้นที่วัดไหน ต้องการให้ผลประโยชน์นั้นอยู่ที่วัดนั้น แต่ทั้งนี้ก็ดูพระในวัดเหมือนกัน ถ้าพระในวัดนั้นไม่สมควรที่จะรับจตุปัจจัยส่วนนี้ไว้ ก็ไม่ให้เหมือนกันนะ ไม่ใช่สักแต่ว่าเป็นพระคอหยัก ๆ สักแต่ว่าเป็นคน เงินที่เขาบำเพ็ญกุศลมาไปอีลุ่ยฉุยแฉกนี้ไม่ให้ต่อไป บางแห่งเคยให้เงินหลายแสน ไม่ใช่เงินอาตมา เงินญาติโยมพุทธบริษัท เอาไปช่วย เงินตั้งสองแสนสามแสนช่วยกับองค์หนึ่งที่ยังมีชีวิตอยู่ รับปากท่านไว้ว่าจะช่วยหาเงินไปสร้างสิ่งนั้นจนเสร็จ บังเอิญท่านตายแต่องค์ที่อยู่มีปฏิปทาไม่เหมือนกัน เวลาเข้าไปแล้วเหมือนกับเราเป็นคนจะไปขออะไร เอาเงินไปให้ก็ตั้งท่าตั้งทางแปลก ๆ ชอบกล แล้วเงินที่บำเพ็ญกุศลเหลือแล้วไม่รู้หายไปไหนหมด ถ้ามีการก่อสร้างบางอย่างขึ้นมาใหม่ เงินเก่าถามว่าเอาไปไหน บอกว่าเอาไปเข้ามูลนิธิ เป็นงั้นไป แล้วจะมาขอใหม่ เลยบอกว่าถ้าเงินเก่าไม่จ่าย ก็จงอย่าเอาใหม่เลย และเงินใหม่อีกสตางค์แดงเดียวก็จะไม่จ่ายให้ เพราะว่าที่มาทำนี่ก็เพราะรับปากกับคนตายท่าน แต่ว่าคนที่อยู่เวลานี้ ในเมื่อมีจริยาไม่ดีอย่างนี้ อย่าว่าแต่หนึ่งบาทเลย หนึ่งสตางค์ก็ไม่ให้ นี่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายทราบไว้ด้วยว่า ถ้าอาตมา

จะให้พระองค์ไหนมานำไปเพื่อบำเพ็ญกุศลอาตมาก็เลือกคนเลือกพระ ไม่ใช่สักแต่ว่าคอหยัก ๆ สักแต่ว่าเป็นคน แล้วเราจะมานั่งบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศล บุญกุศลมันจะไม่มี สิ่งที่มันจะได้นั่นก็คือความช้ำใจ อันตรายใหญ่ที่จะพึงมีก็คือ ความช้ำใจมันเกิดขึ้น ความเศร้าหมองเกิดขึ้น ความไม่พอใจเกิดขึ้น กรรมที่เป็นอกุศลมันจะเกิดแก่ท่าน ฉะนั้น อาตมาก็จะขอรับรองว่า จะไม่ให้แก่บุคคลทุกวัดเสมอไป เว้นไว้แต่วัดนั้นเราไว้วางใจ แต่ว่า ที่เป็นที่น่าเสียดายที่คนตายดีคนอยู่ไม่ดีนี้ เราก็ต้องเสียเงินไปแล้วหลายแสน แต่ขอให้ถือว่าเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และสังฆบูชาก็แล้วกัน ต่อไปเบื้องหน้า เราก็จงพากันคิดใหม่ว่า ถึงแม้ว่าจะโกนหัวห่มผ้าเหลือง เราก็ต้องดูกันก่อนว่ามีความเคารพในองค์สมเด็จพระชินวร ปฏิบัติพระธรรมวินัยดีหรือไม่ ถ้ารับปากกะคนตายไปแล้วต้องถือว่าเลิกกัน เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน มองดูเวลาก็หมดแล้ว สำหรับเรื่องพระเมตตาในวันนี้ ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลสมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๑๒

ท่านศาสนิกชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้ขอพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องราวของพระเมตตาต่อไป แต่สำหรับวันนี้ขอแวะข้างทางสักหน่อย ออกจากสงขลากลับมาแวะเข้าสุโขทัย ความจริงการแวะเข้าสุโขทัยคราวนี้ ปลายปีได้แก่เดือนธันวาคม ๒๕๑๙ ไปครั้งหนึ่งร่วมกับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต และต้นปี ๒๕๒๐ คือเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ไปอีกครั้งหนึ่ง สำหรับเรื่องเกี่ยวกับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ส่วนใหญ่จะเอาไว้ท้ายเรื่องพระเมตตา แต่ว่าก็จะขอเล่าเหตุการณ์สรุป ๆ เพราะจริยาของพระองค์เหมือนกันในที่ทุกสถาน

ในตอนนี้ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๑๙ อาตมาได้มีโอกาสร่วมไปกับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ไปแวะที่จังหวัดสุโขทัย เอาเป็นศูนย์ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วก็ปลัดจังหวัด (ปลัดจังหวัดคนนี้ดูเหมือนว่าเคยอยู่จังหวัดอุทัยธานีมาก่อน) และท่านผู้กำกับข้าราชการส่วนมากมาต้อนรับ ให้มาพักที่บ้านรับรองของพิพิธภัณฑ์ ในตอนนั้นได้ออกเยี่ยมราษฎรที่ยากจนและแดนกันดาร ได้มีโอกาสเดินทางเข้าไปในป่าลึกปลายเขตของจังหวัดสุโขทัยด้านตะวันตก เป็นดินแดนในป่าที่มีชาวเขาอยู่หลายเผ่า พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ก็ได้แจกจ่ายข้าวของที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทาน (ตอนนี้ขอเว้นไว้ เอาไว้คุยกันตอนเล่าถึงพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ดีกว่า ในตอนท้ายของเล่มนี้) แต่ว่าจะขอแวะเข้าจังหวัดสุโขทัย เมื่อเข้ามาจังหวัดสุโขทัยในตอนนั้น งานที่จำจะต้องไปทำคือเยี่ยมประชาชน แต่บังเอิญตอนกลางคืน บรรดาท่านพุทธบริษัทตอนไปถึงเย็นวันนั้น เช้าขึ้นจะต้องไปเยี่ยมคนที่อำเภออะไรล่ะ มันหลายอำเภอจำไม่ค่อยจะได้ เป็นอำเภอสวรรคโลก (น่ากลัวจะเป็นงั้น) ต้องแบ่งงานให้คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ภรรยาเจ้ากรมสื่อสารทหารไปเยี่ยมแทน ตอนกลางคืน ตอนเย็นอาตมาพักผ่อน เห็นทหารประมาณ ๒๐ คน หัวหน้าคนผอม ๆ เดินขึ้นมาหา เป็นทหารผีรายงานว่าถูกยิงตาย ก็แผ่ส่วนกุศลไปให้ตามหน้าที่ของพระ เวลาค่ำ หายเหนื่อยออกมาคุยข้างนอก ก็ได้ทราบข่าวว่าทหารที่จังหวัดน่าน ถูกโจมตีฐานเล็ก แล้วฐานใหญ่เคลื่อนกำลังไปช่วยข้าศึกซุ่มโจมตีตามทางถึงแก่ความตาย แล้วเหลือทหารอยู่ ๒–๓ คนบาดเจ็บ อีกคนหนึ่งไม่บาดเจ็บ ไม่มีแผลเลย

ก็ต้องแยกย้ายกันไปเยี่ยม พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต อาตมาหลวงปู่ธรรมไชยและคณะแยกไปเยี่ยมทหาร แล้วให้คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ไปเยี่ยมประชาชน ในขณะนั้นปรากฏว่ามีประชาชนเขารายงานว่า อยู่ในดินแดนที่ไร้น้ำ หาน้ำได้ยาก คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ จึงได้บอกว่า หลวงพ่อชอบช่วยคนเรื่องบ่อน้ำ ความจริงเรื่องบ่อน้ำนี่อาตมาชอบ ถ้าบอกอย่างอื่นสตางค์มันก็ไม่มี เรื่องบ่อน้ำนี่ตัวเองก็ไม่มีสตางค์ แต่ว่าคณะศิษยานุศิษย์ของอาตมา และท่านที่เคารพนับถือชอบสงเคราะห์ ชอบเพราะอะไร เพราะอาตมานี่ชี้บอกให้เห็นชัดว่า ถ้าเราให้น้ำนี่เขาจะมีความสุขมาก ให้เงินให้ทองอย่างอื่นนี่มันไม่แน่นักว่าจะพอ สิ่งที่มีความสำคัญจริง ๆ คือน้ำ ถ้ามีน้ำเสียอย่างเดียว พืชพันธุ์ธัญญาหารมันเกิดขึ้นได้ แต่ท่าพวกเราจะไปช่วยเขาในด้านชลประทาน สตางค์ของเราก็ไม่มี คณะของอาตมานี่ไม่ใช่คณะมหาเศรษฐี เป็นคนที่แค่พอมีพอกิน บางคนก็เดือนต่อเดือน สตางค์ก็มีรายได้กันในเขตจำกัด แต่อาศัยที่บรรดาท่านพุทธบริษัทมีจิตประกอบไปด้วยพรหมวิหารสี่ เพราะว่าเคยแนะนำไว้เสมอว่าให้เลียนแบบพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระเจ้าลูกเธอ อย่างสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินทร ท่านก็ตั้งมูลนิธิสายใจไทยสงเคราะห์บรรดาประชาชนทั้งหลาย ตำรวจทหารที่ได้รับบาดเจ็บหรือล้มตาย เอาเงินไปช่วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ช่วยไม่จำกัด ว่าทุกอย่าง จนกระทั่งรายได้ของท่านติดลบทุกเดือน นี่ท่านไม่ได้บอกอาตมา อาตมาทราบจากพระองค์หญิงวิภาวดีว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่รับเงินโดยเสด็จพระราชกุศลก็ดี เงินส่วนพระองค์ที่ทรงรายได้จากรัฐบาลก็ดี นอกจากจ่ายข้าราชบริพารตามหน้าที่เป็นเงินเดือนเบี้ยหวัดแล้ว ที่ส่วนได้เป็นส่วนพระองค์ก็ทรงมาใช้จ่ายในส่วนนี้ ก็ยังติดลบ ต้องเอาทรัพย์สินส่วนพระองค์เท่าที่พอมีอยู่บ้าง ความจริงเราก็ทราบพระราชทรัพย์ที่รับมรดกมาไม่มากมาย แต่ทว่าต้องเจียดใช้ไปทุกเดือน ถ้าไม่มีรายได้เพิ่มเติมไม่ช้าก็หมดเหมือนกัน แต่ว่าทั้งสองพระองค์ท่านไม่ได้คำนึง เสวยอะไรก็แบบง่าย ๆ ไม่ใช่ว่าเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินจะต้องกินจานเงินจานทอง ต้องของอย่างนั้นดี อย่างนี้ดี ถ้าคิดอย่างนี้ก็เข้าใจผิด สถานที่ประทับของพระองค์ก็แบบธรรมดา ๆ ที่บรรทม เคยเห็นในพระราชฐานในที่ต่าง ๆ เท่าที่พอจะเห็น บางทีอาจจะโก้เก๋สู้บ้านบางบ้านไม่ได้ ชาวบ้านราษฎรบางบ้านบางทีโก้เก๋กว่าพระองค์มาก นี่เห็นมาจริง ๆ บางบ้านได้เคยเข้าไปถึงที่นอนเขาจัดให้นอน แหมห้องนอนยังกะวิมาน แต่ว่าห้องบรรทมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรม-

ราชินีนาถ เป็นธรรมดา ๆ แบบห้องที่อาตมานอนนั่นเอง เตียงตั่งเก้าอี้ก็แบบธรรมดา ไม่วิจิตรพิสดารอะไร ข้าวของที่ใช้ก็แบบธรรมดา ๆ รู้สึกว่าท่านเป็นนักสันโดษ นี่บรรดาประชาชนทั้งหลายที่ร่วมกะอาตมามีมากท่าน เราก็ควรจะกล่าวว่าทั่วประเทศไทย แต่ว่าไม่ทุกคน มีทุกจังหวัดจริง ๆ แต่ว่าไม่ใช่ทุกคน ถ้าทุกคนละก็ คน ๔๐ ล้านคน ปีหนึ่งอาตมาได้เงินจากคนทุกคนมาคนละบาท โอ๊ อย่างนี้สนุกใหญ่ จะขุดบ่อน้ำ จะทำเหมืองฝายให้มันสนุก ถ้าแบบนี้ชอบ แต่สะสมไม่ชอบ ชอบขยายตัวออกอย่างนี้ชอบ นี่คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ จึงได้บอกกับเขาว่าหลวงพ่อชอบ ชอบน้ำ แต่ความจริงน่ะหลวงพ่อชอบจะต้องคณะชอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์แสงอรุณ รัตกสิกร นี่ โอ้โฮ ถ้าพูดถึงบ่อน้ำให้ควายนี่ชอบจริง ๆ เริ่มแรกของการให้บ่อน้ำของพวกเราก็คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อันนี้นึกถึงคนอยู่คนหนึ่งคือ คุณประชา เวลานั้นเป็นปลัดอำเภอโทอยู่ที่อำเภอบางสะพานใหญ่ แล้วก็ย้ายมาเป็นปลัดอำเภอโทที่อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี บางสะพานใหญ่นั่นอยู่จังหวัดประจวบ ฯ เวลานี้ย้ายไปอำเภอไหนแล้วก็ไม่รู้ หมดคนนี้เสียหมดท่าเลย อาตมาหมดท่า ไม่ยังงั้น ขุดบ่อน้ำกันอีกหลายร้อยบ่อสนุก นี่ว่าสนุกเพราะอะไรเพราะห่วง ที่ห่วงจัดก็สัตว์พาหนะ สัตว์พาหนะนี่มันต้องใช้น้ำมาก กินก็มาก อาบก็มาก แล้วมันก็บอกใครเขาไม่ได้ด้วยว่ามันอยากน้ำ พอไปเห็นเข้ามันยืนหอบตัวโยน

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ หรือ ๑๘ จำไม่ได้ วันนั้นบ้านพลอากาศโท ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมสื่อสารทหาร บรรดาศิษยานุศิษย์และท่านที่เคารพนับถือ จัดงานวันเกิดของอาตมาขึ้น อาตมานี่เกิดได้ทุกวัน แล้วก็เกิดได้ทุกเดือน คล่องตัววันไหนใช้ได้ เพราะถือว่าถ้าทำความดีแล้ว พระพุทธเจ้ากล่าวว่าเป็นอกาลิโก ท่านก็รวบรวมสตางค์กันขึ้น คนก็ไม่มากนัก ได้กี่หมื่นบาท อาตมาจำไม่ได้ อาตมาก็เลยบอกว่า เงินจำนวนทั้งหมดจะไม่ขอรับไว้เป็นส่วนตัว จะเอาไปขุดบ่อน้ำที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คือ ที่อำเภอบางสะพาน ทำไมเฉพาะเจาะจงที่นั่น ก็เพราะว่าคุณประชาแกเป็นเจ้าภาพอยู่ ถ้าเราไม่มีทางบ้านเมืองด้วยละก็ทำไม่ได้ เพราะจะไปนั่งคุมอยู่ได้อย่างไร การขุดบ่อน้ำตั้งงบไว้ว่าประมาณบ่อละ ๓ พันบาท แต่ให้เพียง ๒ พันบาท ให้ค่าวัตถุอีก ๑ พันบาท เป็นค่าแรงงานให้จัดการกันเอง เพราะอาตมาถือว่า จะทำอะไรทุกอย่างถ้าเราเป็นฝ่ายให้เสียเองทั้งหมด เขาไม่เสียดายและเขาไม่รัก ต้องให้ท่านผู้ใช้มีส่วนเป็นเจ้าของด้วย เมื่อทราบว่าจะช่วยการบ่อน้ำก็มาช่วยเพิ่มเติมเข้าอีก คราวนั้นเราได้บ่อหลายสิบบ่อ จำไม่ได้ว่ากี่บ่อมีชื่อเขียนติดไว้ ไปถามเขาก็แล้วกันที่อำเภอบางสะพานใหญ่

ต่อมาคุณประชาย้ายมาเป็นปลัดอำเภอโทที่อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ก็นำเงินที่เหลือเพราะไม่มีใครควบคุมที่โน่น จะให้ใครก็ไม่ได้ มาตั้งบ่อน้ำที่นี่ คณะของอาตมาก็จัดการไปช่วยในการขุดบ่อน้ำอีก บางโรงเรียน บางวัด ปรากฏว่าฤดูแล้งพระก็ไม่เหลือ นักเรียนก็ไม่เหลือเพราะไม่มีน้ำบริโภค ก็ช่วยกันขุดบ่อน้ำอีก และหลังจากนั้นมา คุณประชาย้ายไปเป็นนายอำเภอก็ขาดตอน เพราะไม่รู้ว่าจะไปร่วมมือกับใคร ถ้าหากว่ามีคนร่วมมืออีก แหมเวลานี้นะ ตั้งแต่ตอนนั้น เวลานี้คงสนุกกันทั่วประเทศแล้ว ขุดกันสะเด็ด เรื่องการขุดบ่อน้ำนี่บรรดาท่านพุทธบริษัท อาตมาคิดเห็นว่า ต่อไปถ้าจะช่วยใคร ขอให้ทางเจ้าของถิ่นร่วมมือด้วย ไม่ใช่เอาแต่พวกกรุงเทพฯ ไปฝ่ายเดียว ถ้าเอาแต่ฝ่ายเดียวก็ไม่ให้ละ เพราะว่าคนที่มีความสุขแล้วก็ควรจะช่วยคนที่มีความทุกข์ ถ้าพวกเรามีความสุขไม่ช่วยคนที่เขามีความทุกข์ที่เขาอยู่ในป่าในดง ถ้าคนอื่นเขาไปช่วยเขาก็เป็นฝ่ายอื่น แล้วจะไปโทษเขาไม่ได้ ว่าเขาไม่รักเรา ถ้าเขาไม่รักเรา เขาเข้าไปอยู่กับคนอื่น แล้วเราจะหาว่าเขาเป็นศัตรูก็ไม่ได้ไม่ควร มันควรจะเฉลี่ยความสุขซึ่งกันและกันเป็นของไม่มากบ่อน้ำบ่อหนึ่งราคาเพียงสามพันบาท เรามีเงินคนละบาทสองบาท จังหวัดหนึ่งถ้ามีคนแสนคน ช่วยกันออกคนละบาท ก็ได้แสนบาท ถ้ามี ๒ แสนคน ออกคนละบาท ก็ได้สองแสนบาท และข้าราชการที่ได้เงินเดือน ก็ควรสละเงินคนละวันต่อ ๑ ปี ๑ ปีนี่เงินภาษีอากรของประชากรที่ได้ไป วันเวลาที่ท่านประวิงเวลาในการทำงานมันมีอยู่ เขาเข้าสองโมงถึงสามโมง เช้า ๆ บางทีมาสาย มาสายบางทียังนั่งคุยกันอีก และบางทีก็กลับก่อน วันลาของท่านก็มีบางทีก็ลากิจเสียบ้าง ลาอะไรบ้าง เอาไอ้เงินของวันลากิจหรือเงินที่พักผ่อนนี่ มาช่วยแบ่งไปสักหนึ่งวัน เอามาช่วยรวมตัวเข้าเป็นตัวอย่าง ทีหลังถ้าจังหวัดไหนไม่ทำอย่างนี้ ที่ใดไม่ทำอย่างนี้ ก็ไม่ช่วยเหมือนกัน เอาเปรียบกันมากไม่เอา

เป็นอันว่าเข้าไปทางสุโขทัย เวลานั้น จะเป็นอำเภอสวรรคโลกหรือศรีสัชนาลัยก็ไม่ใช่คุณเฉิดศรีมาบอกว่าต้องการบ่อน้ำสักสามบ่อ อาตมาก็บอกเอาตกลง ให้บอกกะผู้ว่าราชการจังหวัดว่า ขอให้ร่วมมือกัน ให้บอกคนที่พอจะมีสตางค์ช่วยได้คนละบาทสองบาท มาร่วมมือกันแล้วก็นัดกันเดือนกุมภาพันธ์ อาตมาก็แจ้งแก่บรรดาประชาชน พรรคพวก เพื่อนฝูง (ต้องนับว่าเป็นเพื่อน เพราะท่านทั้งหลายเหล่านั้น เป็นเพื่อนร่วมบุญร่วมกุศลกัน) บอกว่าเราไปช่วยขุดบ่อน้ำเถอะ เขาขอไว้สามบ่อ บ่อละประมาณสามพัน การจะนำเงินไปเท่าไรนั้น ก็เป็นเรื่อง

ของพวกท่าน อาตมาไม่จำกัด คนละบาทสองบาทก็ได้ ไม่จำกัดว่าคนละบ่อสองบ่อ ถึงวันเวลาไปที่สุโขทัย ก็ไปบูชาความดีของบรรพบุรุษ วันนั้นออกประกาศ อาตมาก็ไม่มีเครื่องขยายเสียง นั่งอยู่ครู่หนึ่ง ปรากฏว่าได้เงินจริง ๆ ๘ หมื่นบาทเศษ ไม่ถึงชั่วโมง มึงบ้างกูบ้าง พระองค์หญิงวิภาวดี เสด็จเข้ามาบอกว่าหลวงพ่อ ไปนมัสการพระรูปพ่อขุนรามคำแหงเถอะ อาตมาก็บอกท่านว่าไม่เอาละ ถ้าเงินยังไม่ถึงแสนไม่ลุกจากที่ ลุกไม่ได้ ก้นมันหนัก ท่านยิ้มแล้วก็เสด็จไปก่อน เวลาผ่านไปประมาณ ๑๐ นาทีเศษ ๆ เงินเลยแสนไปหน่อยหนึ่งก็เลยลุกจากที่ ไปถึงพระองค์หญิงวิภาวดี ตรัสถามว่า หลวงพ่อได้เท่าไร ก็บอกว่าได้แสนกว่า ๆ แล้วคิดบ่อละ ๓ พัน เราได้ประมาณ ๓๓ บ่อ เขาขอเรา ๓ บ่อ เราได้ ๓๓ บ่อ เงินจำนวนนี้ก็มอบผู้ว่าราชการจังหวัด ให้พิจารณาว่าควรจะให้แก่ที่ใด เท่าใด แล้วท่านผู้ว่าราชการจังหวัดท่านก็มาขอบใจ ความจริงท่านก็ดีมาก ท่านนั่งอยู่ด้วยตลอดเวลา จริยาของผู้ว่าราชการจังหวัดเอาเฉพาะที่ท่านอยู่เมื่อ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ (จำชื่อไม่ได้เสียอีกแล้ว) ท่านผู้นี้ มีจริยาดีขอชมเชย ท่านไม่ยอมนั่งเก้าอี้ไม่ใช่เฉพาะต่อหน้าพระองค์หญิงวิภาวดี อาตมาก็ดี คนแก่คนเฒ่าที่ไหนมาก็ตาม ท่านก็นั่งกับพื้นคุยโอ้แบบกันเอง ไม่ถือตัวว่าเป็นข้าวเป็นนาย รู้สึกว่าชนะใจคนได้ดี ครั้งหนึ่งท่านบอกว่า ในตอนไปวันนั้น วันที่อาตมาไป ท่านมาสายไปหน่อย ไปที่แห่งหนึ่ง ท่านบอกว่า ไปพบกับบรรดาประชาชนประมาณ ๑๐ คนเศษ ๆ บอกบุญเรื่องสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ท่านได้ประกาศให้ทราบถึงอานิสงส์แห่งการสร้างโรงพยาบาลและลงท้ายว่าผมมีเงินเดือน ๘ พันบาท ผมขอสละ ๑ เดือน ท่านก็ควักจากกระเป๋าว่า ผมไม่มีรายได้อะไรอื่น ขอสละ ๑ เดือน วางลงไปเลยวันนั้น คนนั้นบ้าง คนนี้บ้าง ได้เงินสามล้าน-บาท นี่เป็นงานใหญ่

ถ้าหากว่าบรรดาประชาชนทั้งหลายที่เขาอยู่ในแดนกันดาร เราเป็นสหกรณ์กันแบบนี้ข้าราชการในจังหวัดนั้น ๆ ออกกัน ๑ ปี ออกกันคนละ ๑ วัน รายได้ของท่าน แล้วก็บรรดาประชาชนทั้งหมดที่มีอยู่ ช่วยกันตามกำลังศรัทธา เฉพาะลูกเสือชาวบ้านเอาคนละสัก ๕ บาทเป็นยังไง ถ้ามีศรัทธามากกว่านั้น ก็ออกมากกว่านั้นได้ ถ้ามีศรัทธาน้อยก็ขอสัก ๕ บาทต่อ ๑ ปี หรือว่ามีศรัทธายิ่งกว่านั้น ก็ตามใจ ท่านที่ไม่เป็นลูกเสือชาวบ้านก็จะออกกันตามกำลังศรัทธา ปีหนึ่งเอามารวมกัน มาช่วยเหตุการณ์ในแดนกันดาร แต่ว่าอย่าวางท่าให้มัน

มากนัก เอาสิ่งที่เป็นเรื่องสำคัญ ตามความจำเป็น สำหรับอาตมาจะช่วยอย่างเดียวคือน้ำ ถ้าต่อไป ค่อยขยายเป็นอย่างอื่น เรื่องน้ำนี่ พิจารณาเห็นว่ามีส่วนดี ถ้าเราขุดบ่อธรรมดาอันนี้ได้ผลน้อยไป เพราะว่าได้แต่โพงน้ำมากิน ลองใช้ดูในที่บางแห่งให้เขาตอกบ่อนำผิวน้ำ เอาน้ำผิวดิน ไม่ต้องถึงบาดาล แล้วเอาเครื่องฉุดมาชัก บ่อหนึ่งก็ประมาณสองสามพันบาท ราคาไม่แพง เอาเครื่องสูบมาชัก ทำนาได้เป็นร้อยไร่ ที่ใช้ตอกบ่อเป็นนิ้ว นาร้อยสองร้อยไร่นี่ทำได้สบาย แล้วเวลาจะกินจะใช้ก็ดึงน้ำขึ้น ทำถังทำอ่างเก็บ สบายมาก ดีกว่าใช้บ่อขุดอีก ฉะนั้นถ้าการช่วยเหลือใด ๆ จะพึงมีขึ้นในกาลภายหน้า ก็จะขอให้เจ้าของท้องถิ่น รวบรวมกำลังจตุปัจจัย ในท้องถิ่นมาเสียก่อน อาตมาก็จะบอกบุญกับประชาชน เท่าที่ท่านมีศรัทธา แต่ที่แล้ว ๆ มานี่ รู้สึกว่า จะขอเงินจากชาวกรุงเทพ ฯ มันก็เต็มที ไม่ใช่มหาเศรษฐี พวกมหาเศรษฐีเขาก็ไม่ค่อยจะเอาด้วย ก็มีแต่คนหาเช้ากินค่ำ มีเดือนต่อเดือนชนกันเท่านั้น ลูกศิษย์อาตมาไม่ใช่คนร่ำรวย แต่ก็ช่วยกันที่สุโขทัยนั้น แสนบาทเศษ เรื่องนี้บรรดาท่านพุทธบริษัท อาตมาคิดว่าในวันข้างหน้า งานนี้เราคิดว่า ควรจะขยายให้มาก ทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ทุกตำบล ทุกหมู่บ้าน ถ้าร่วมกันเป็นสหกรณ์ คำว่าสหกรณ์ อย่าถือว่าเป็นของรัฐบาล ต้องเป็นของของเราร่วมกันทำ สห แปลว่าร่วมกัน กรณ์ แปลว่าการกระทำ ช่วยสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน ใครลำบากยากไร้ เราก็รวมกันสงเคราะห์ อย่างนี้ประเทศไทยเราก็จะมีแต่มิตร ไม่มีศัตรู คนที่เขามีความยากจนเขาก็จะรู้ว่า คนที่มีเงินมากกว่าน่ะ ไม่ได้นั่งเป็นสุข นอนเป็นสุขอยู่เฉย ๆ เขาก็หวังในการสงเคราะห์ อนุเคราะห์ ให้พวกที่มีความสุขน้อยกว่า มีความสุขยิ่งขึ้น มีความสามัคคี ความรักก็จะปรากฏขึ้น ประเทศชาติเราก็จะมีแต่ความกลมเกลียว ดีกว่านั่งเหยียดนั่งหยามซึ่งกันและกัน นี่นโยบายของอาตมาเวลานี้มีอย่างหนึ่ง เมื่อสร้างวัดเสร็จ เวลานี้ก็เริ่มตั้งมูลนิธิ มูลนิธินี้ไม่ตั้งไว้เฉพาะ บำรุงวัด บำรุงสงฆ์อย่างเดียว ก็มีกิจบำรุงวัด บำรุงสงฆ์ บำรุงโรงพยาบาล โรงพยาบาลก็ไม่จำกัดว่า โรงพยาบาลไหน แล้วนอกจากนั้น ก็ใช้เป็นส่วนสาธารณภัย คือ ภัยใด ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ปวงชนชาวไทยไม่ว่าแดนใดทั้งหมด ทั่วประเทศไทย ดอกผลของมูลนิธินี้จะช่วยที่นั้น มูลนิธินี้จะได้มากได้น้อยเพียงใดก็ตาม เราก็จะใช้กันตามกำลังที่ดอกผลจะพึงมี แล้วก็บอกบุญบรรดาประชาชนที่มีศรัทธาร่วมกันอีกชั้นหนึ่ง นี่ถ้าเราร่วมกันอย่างนี้จริง ๆ นะบรรดาพุทธบริษัทชายหญิง ไม่ช้าคนไทยทั้งประเทศจะยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน จะลืมตาอ้าปากได้

ดีกว่ามานั่งเอาเปรียบกัน ในที่นี้ยังไม่ได้บอกบุญ แต่ว่าขอแจ้งให้ทราบว่ามูลนิธิเวลานี้ เริ่มตั้งขึ้นแล้ว แล้วก็ยังมีทุนอยู่ไม่กี่สตางค์ ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านที่ฟังก็ดี ที่อ่านหนังสือนี้ก็ดี มีความประสงค์จะร่วมมูลนิธิเพื่อสาธารณประโยชน์นี้ด้วยแล้ว ก็ขอได้โปรดติดต่อตรงที่อาตมา เอาตรงที่อาตมาก็แล้วกัน อย่าไปที่อื่นประเดี๋ยวจะสงสัย เวลานี้ คุณระพี เลขะกุล แห่งจังหวัดยะลา ก็ส่งเข้ามูลนิธิเป็นประจำเดือน แล้วมีอีกหลายท่านด้วยกันมีคุณสมบูรณ์ เวสารัชชานนท์ คุณวันดี เวสารัชชานนท์ สองพี่น้องนี้ ส่งเข้ามูลนิธิเป็นประจำเดือน และยังมีอีกเยอะที่เข้ามูลนิธิกัน เวลานี้ก็มีเงินอยู่ประมาณสักแสนบาทเศษ ยังไม่ได้ตรวจดูต้นบัญชีได้มาก็ฝากธนาคารเข้าไว้ เป็นในนามของมูลนิธิ ถ้าหากว่าบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทจะร่วมมูลนิธิด้วยละก็ จัดส่งเข้ามา มูลนิธินี้เริ่มจดทะเบียนแล้ว แล้วก็มีคณะกรรมการครบถ้วน ตามกฎหมาย และเงินที่จะนำไปใช้ก็ต้องผ่านคณะกรรมการพิจารณารับรองมีความเห็นชอบ และอาตมาก็เห็นชอบด้วย อาตมายังไม่เห็นชอบเพียงใดก็ยังใช้ไม่ได้ เวลานี้ไม่ได้บอกบุญ แต่แจ้งข่าวให้ทราบให้เป็นไปตามกำลังศรัทธา ถ้ามูลนิธินี้ มีกำลังมาก มีดอกเบี้ยมาก ถึงปีก็จะเอาดอกเบี้ยมาใช้เป็นส่วนสาธารณประโยชน์ ให้ความสุขแก่ปวงชนชาวไทยที่อยู่ในแดนกันดาร หรือมีภัยถูกไฟไหม้ ถูกน้ำท่วม ถูกพายุ หรือว่าป่วยไข้ไม่สบาย ไม่สามารถจะรักษาโรคตนเองได้ และเด็กที่เรียนดี มีความประพฤติดี ที่มีความยากจนเข็ญใจ ทุนไม่พอ พระสงฆ์องค์เจ้าที่ป่วยไข้ไม่สบาย อาหารการบริโภคไม่มี ทั้งโรงพยาบาลขัดข้อง ด้วยประการใดก็ตาม นี่เราต้องการกัน ช่วยกันแบบนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชลประทานเล็ก นั่นก็คือบ่อน้ำ อาตมาต้องการมาก บ่อน้ำนี่เป็นชลประทานเล็ก ๆ ของเราได้อย่างดีที่สุด เราลงทุนเพียงแค่สามสี่พันบาทต่อ ๑ บ่อ แล้วคนที่จะใช้บ่อน้ำจุดนั้น รวมสตางค์กันเข้า ซื้อเครื่องสูบเป็นสหกรณ์กันดึงน้ำเข้านาของตนได้แบบสบาย ๆ สี่ห้าร้อยไร่ ใช้น้ำได้อย่างมีความสุขแล้วยังใช้น้ำบริโภคน้ำอาบ ได้ตามสบาย ถ้าเราวางท่ามันใหญ่ละก็ มันไม่มีทางได้ใช้หรอกวางท่าเล็ก ๆ

คราวหลังถ้าจะทำบ่อน้ำตรงไหน ต้องพิจารณาเรื่องนี้เป็นสำคัญ ถ้าเจาะบ่อน้ำผิวดินไม่ใช่น้ำบาดาล เจาะลงไปสัก ๒๐, ๓๐, ๔๐ ฟุต เท่านี้พอแล้ว ใช้น้ำผิวดินก็พอ เอามาเลี้ยงต้นพืชให้ได้พอก็เป็นที่พอใจ เพราะการขุดบ่อกรุ มันก็ลงไปไม่กี่ฟุต อย่างมากก็ ๓–๔ วา ๘ วา ได้ ๘ วาก็คูณด้วย ๖ วาหนึ่งก็ ๖ ฟุต แค่เท่านี้มันก็น้ำผิวดิน แล้วก็หากินได้ยาก

หมายความต้องโพงขึ้นมา แล้วก็ใช้ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ ถ้าเราเจาะเบิ่นท่อลงไปแล้วก็ดึงน้ำขึ้นมาใช้ใส่นาได้สองสามร้อยไร่ต่อหนึ่งบ่อ แต่ความจริงมันใช้ได้มากกว่านั้น มันใช้ได้ทุกปี ดึงมันไม่หมดเท่านี้ก็จะปรากฏว่าประชาชนที่อยู่ในแดนกันดารจะมีความสุข ถ้ามีน้ำเสียอย่างเดียว พืชไร่ทุกอย่างมันก็ได้ผล ความสุขจากน้ำก็มีอันนี้แหละ จะสร้างความสามัคคี สร้างความรักซึ่งกันและกัน

สำหรับวันนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน มองดูเวลาก็หมดเสียแล้ว ขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคลสมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี.

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ ก็คงจะพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัท ในเรื่องราวของพระเมตตาต่อไป

สำหรับพระเมตตาตอนนี้ ก็จะผ่านสุโขทัยไปเสียก่อน เพราะว่าเรื่องราวของสุโขทัย ที่เนื่องด้วยพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต และเนื่องด้วยบรรดาพุทธศาสนิกชนผู้มีศรัทธา และมีความสามัคคี มีเรื่องราวอยู่มาก แต่จะขอผ่านไปก่อน เป็นอันว่า เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๑๙ อ้อ ๒๕๒๐ หรอก ไม่ใช่ ๒๕๑๙ จะไปจำเอาอย่างเก่าเสียแล้ว ตอนก่อน ๆ ท่านถือว่าเดือนเมษายน เป็นต้นปี อาตมาก็เป็นคนเก่า พูดไปพูดมาก็เผลอ จะนำของเก่า ๆ มาใช้นี่มันไม่ทันสมัย เป็นการไม่สมควร เป็นอันว่าเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ พระองค์หญิงวิภาวดีได้ทรงส่งข่าวให้ทราบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ อาราธนาอาตมาพร้อมด้วยคณะ คณะในคราวนั้นก็มีหลวงปู่คำแสน วัดดอนมูล แล้วก็ตั้งใจจะไปนิมนต์หลวงปู่สิม วัดถ้ำผาปล่อง แต่ท่านไม่อยู่ จึงได้อาราธนาพระมหาทองปอนด์เจ้าคณะอำเภอศรีสัชนาลัย แล้วก็ครูบาธรรมไชย ครูบาชัยวงศ์ ร่วมทางไปด้วย เพราะว่าการไปดอยอ่างขางคราวนี้ คณะศิษยานุศิษย์ มีอาจารย์-ปวิณ ปุณศรี เป็นต้น ได้เป็นหัวหน้าคณะจัดทำพืช (คำว่าพืช หมายถึงทั้งดอกทั้งผล) สำหรับเมืองหนาวเอาไปทดลองที่ดอยอ่างขาง จัดว่าเป็นเขตหนาวเหมือนกัน สำหรับสถานีทดลองหรือสถานที่ทดลองนี้อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือเป็นกิจการของพระองค์เอง

ทีนี้ ต้นเดือนกุมภาพันธ์ ต้นเดือนเลยทีเดียว ได้ทราบข่าวจากพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถจะเสด็จที่นั่นให้อาตมากับคณะไปที่นั่นด้วย พอถึงเวลาที่จะไป คือ วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ จะมีเครื่องบินมารับอาตมาที่สุโขทัย อาตมาพร้อมด้วยคณะ ก็ขึ้นเครื่อง ฮ. เดินทางไปถึงจังหวัดเชียงใหม่ ไปถึงสนามบินเชียงใหม่ เครื่อง ฮ. ลงเติมน้ำมัน ก็พบว่าหลวงปู่คำแสนมารอขึ้นที่นั่น แล้วก็เดินทางไปถึงดอยอ่างขาง เป็นเขตที่ติดต่อกับพม่า วันนั้นบังเอิญหมอกจัดมาก ทั้งภูเขาก็สูง

มองลงมาข้างล่างไม่เห็นยอดเขา เครื่องบินก็บินวนไปวนมา ดูความสูงของเครื่องบิน ปรากฏว่าบินขึ้นไปถึง ๔,๕๐๐ ฟีต อากาศหนาวจัด รู้สึกว่าความหนาวสูงมาก เครื่อง ฮ. บินวนหาที่ลงก็หาไม่ได้ ถ้าขืนเดาสุ่มลงไป ไปกระทบยอดเขาก็จะพากันตายหมด ในขณะที่บินไป อาตมามีความรู้สึกว่า ถ้าเครื่องบินหย่อนตัวลงตรงนี้ก็จะเป็นจุดช่องว่าง แล้วก็จะปลอดภัย และถึงดอยอ่างขางที่เราจะลงพอดี แต่ว่าจะบอกใครได้ บรรดาท่านพุทธบริษัท มันเป็นเพียงความรู้สึกเฉย ๆ ไม่ใช่ว่าเป็นคนมีหูทิพย์ตาทิพย์ ไม่ใช่เป็นคนมีอภิญญาสมาบัติ หรือมีฤทธิ์มีเดชตามที่ท่านเข้าใจกัน คนส่วนใหญ่มักจะเข้าใจว่า พระนี้มีฤทธิ์มีเดชเกินคนธรรมดา เรื่องการมีฤทธิ์มีเดชนะ เป็นเรื่องของพระมีอภิญญาสมาบัติ ไม่ใช่พระเยี่ยงอาตมา

เมื่อความรู้สึกบอกอย่างนั้น ถ้าจะบอกใคร ใครเขาจะเชื่อ ถ้าไม่มีคนเชื่อก็ดีไป คิดว่าถ้าบอกไปแล้วเขาเชื่อ และอันตรายจะพึงมีขึ้น ชีวิตหลายชีวิตบนเครื่องบินจะตายหมด และประเทศเราก็สร้างเครื่องบินประเภทนี้ไม่ได้ จะพาเอาทรัพย์สินของบรรดาประชาชนทั้งหลายต้องสลายตัวไปด้วย เมื่อนักบินพาวนไปวนมา วนมาวนไปหาที่ลงไม่ได้ ก็เลยย่องเข้าไปในเขตพม่าหน่อยหนึ่ง ก็เป็นการดีจริง ๆ ที่กะเหรี่ยงแดงแกไม่ยิงขึ้นมา ความจริงแกคงจะได้ยินเสียงเครื่อง ฮ. เหมือนกัน แต่มองไม่เห็น เพราะว่าขณะที่บินอยู่บนอากาศภูเขาลูกใหญ่ ๆ ยังมองไม่เห็น ทั้ง ๆ ที่อยู่ใกล้กับเครื่องบิน ทีนี้บรรดากะเหรี่ยงที่อยู่กับพื้นดินจะมองเห็นเครื่อง ฮ. ลำเล็ก ๆ ย่อมเป็นไปไม่ได้ ตามข่าวมีอยู่เสมอว่า ถ้าเครื่องบินของเราบินล้ำเขตพม่าเข้าไปแถวนั้น บรรดากะเหรี่ยงแดงทั้งหลายแกมักจะยิงปืนขึ้นมาเสมอ แต่วันนั้นไม่ใช่พระมีคาถาจังงังต้องถือว่าอากาศมีนะจังงัง กะเหรี่ยงแดงจึงยิงขึ้นมาไม่ได้ ฮ. ก็วนไปวนมา วนมาวนไป ใช้เวลาอยู่นานกว่าครึ่งชั่วโมง นักบินจึงได้นำเครื่องลงที่ฐานปฏิบัติการของตำรวจจุดหนึ่ง อาตมาก็จำจุดไม่ได้ ไม่รู้ว่าชื่ออะไร จดไว้เหมือนกัน แต่ไม่รู้มันหายไปไหน เมื่อพักอยู่ที่นั้นชั่วคราว เจ้าหน้าที่ตำรวจได้วิทยุถามมาที่ดอยอ่างขางว่าที่นั่นสว่างหรือมืด เจ้าหน้าที่ที่อ่างขางตอบว่าสว่างมาก มองขึ้นไปได้สูง ในที่สุดนักบินก็นำเครื่องบินมาอีก หมอกก็ยังมืดอยู่ตอนนั้น นักบินจึงได้ตัดสินใจ หรือใครตัดสินใจก็ช่างเถอะ บินเข้าร่องเขา ถือแนวร่องเขาเป็นสำคัญ ก็เข้าถึงเขตดอยอ่างขางได้พอดี ตอนนั้นบินต่ำ เพราะว่าเข้าร่องเขาบินต่ำได้ เมื่อเข้าถึงจุดจึงได้นำลง ความจริงอากาศใต้หมอกสว่างมาก นี่เป็นเรื่องอัศจรรย์

เมื่อนำลงมาแล้วปรากฏว่าเวลาเหลืออีก ๒๐ นาที จะเที่ยง บรรดาเจ้าหน้าที่จึงได้นำเอาอาหารมาถวายพระ พระก็ฉันกันไปตามอัธยาศัย คิดว่าวันนี้ไม่ตายแล้ว เพราะมีโอกาสกินข้าวเพล ดีไม่ดี ถ้าเครื่องบินไปชนเขาเข้าตุ้มเดียวก็ต้องไปกินข้าวกับพญายม แล้วบรรดาพระที่ไปทั้งหมด จะเป็นที่รักของพญายมหรือเปล่าก็ไม่ทราบ ถ้าเป็นที่รักของพญายมก็ดี เพราะท่านจะจัดสถานที่รับรองไว้ให้ เช่น อเวจีมหานรกเป็นต้น ที่นั่นนอนสบาย อเวจีมหานรกนี่เป็นดินแดนที่มีความสุขมาก ปลอดภัยจากอันตรายภายนอกทั้งหมด ทั้งนี้ก็เพราะว่าเป็นดินแดนที่มีความสงบ ไม่เหมือนกับขุมนรกต่าง ๆ ขุมนรกต่าง ๆ ยังมีเสียงครวญคราง มีการดิ้นทุรนทุรายแต่อเวจีมหานรกต่างคนต่างอยู่แบบสบาย ๆ สงบสงัด คือ มีหอกตรึงทุกด้าน ไม่สามารถจะเคลื่อนไหวได้ ร้องก็ไม่ได้ พ่อเสียบปากไว้ด้วย ไฟก็พุ่งมาทั้งหกทิศ คือ ด้านรอบ ๆ ตัว ๔ ทิศเบื้องล่าง และเบื้องบน กระแสไฟไม่มีเปลว บางมาก แต่ร้อนจัด วันนั้นถ้ามีวาสนาบารมีเครื่องบินชนเขาต่างคนต่างตาย ทั้งฆราวาสทั้งพระที่ไป ใครจะไปไหนก็ไม่ทราบ ตัวอาตมาเอง บางทีอาจจะเป็นที่รักของพญายม ท่านอาจจะบอกว่า เออ พระองค์นี้ชอบกันมานาน รู้จักกันมานาน ตั้งแต่สมัยเป็นมนุษย์หลายชาติ คือ รู้จักมักคุ้นกัน ท่านอาจจะว่าอย่างนั้น นี่อาตมาพูดเองนะ ไม่ใช่พูดอย่างคนที่มีฌานมีญาณ หรือมีทิพจักขุญาณ เดา ๆ เอา ท่านจะบอกว่าไหน ๆ เราก็รักกันมากมาอยู่ด้วยกันดีกว่า จะจัดโรงแรมไว้ให้ คือ อเวจีมหานรก ถ้าอย่างนี้คงเป็นสุขแน่ ไม่มีใครกวน หมดความเหน็ดเหนื่อย แต่เกรงอย่างเดียวว่าพญายมแกจะไม่พิสมัยจะส่งไปที่อื่นละก็แย่ ยังมีการอ้าปากร้องได้ ยังดิ้นได้ จะสร้างความเหน็ดเหนื่อยให้เกิดขึ้นเรื่องนี้ขอผ่านไป

ขณะที่กำลังฉันอยู่ มีท่านสุภาพสตรีท่านหนึ่ง ท่านบอกว่าเวลานี้เครื่องบินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังไม่ลงมา ท่านถามว่า ทำไมหลวงพ่อจึงไม่เปิดอากาศให้เครื่องบินของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงมาได้ ฟังแล้วก็ต้องคิด บรรดาท่านพุทธบริษัทคิดอะไร ? มานั่งนึกในใจว่า เออ น่าคิดจริงๆ นี่คนเราส่วนมากคงจะคิดว่าอาตมานี่น่ะเป็นพระที่มีฤทธิ์มีเดชเลยกว่าพระปกติธรรมดา แต่ความจริง ความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้นไม่ตรงกับความจริงที่มีอยู่ อาตมานี่เจ้าเก่า คือ เป็นพระก็พระปกติธรรมดา จะกล่าวว่าเป็นคน ก็เป็นคนธรรมดา ไม่มีอะไรพิเศษกว่าพระอื่น ๆ ไม่มีอะไรดีกว่าคนอื่น แล้วก็จะไปทำงานที่คนอื่นทำไม่ได้ให้เกิดเป็นงาน

ทำได้ขึ้นมาได้ยังไง ที่ท่านถามอย่างนั้น เห็นจะเป็นเพราะว่ามีข่าวเล่าลือกันอยู่เสมอ หรือบางที หนังสือบางฉบับก็เขียนว่าอาตมานี่มีฤทธิ์มีเดชมาก ไอ้ข่าวลือนี่มันเป็นของธรรมดา บรรดาท่านพุทธบริษัท บางทีคน ๆ หนึ่งไปเห็นหินก้อนเล็ก ๆ ก็ไปลือกันว่าหินก้อนเล็กนั้น เพราะระยะยาวออกไปหน่อยหินก็เริ่มโตขึ้น เวลากาลนานวัน หินก้อนนั้นมันอาจจะกลายเป็นภูเขาขึ้นมาก็ว่าได้ นี่ข่าวลือ พูดกันไปมันก็ขยายตัว สำหรับอาตมาก็เหมือนกัน ไม่เคยมีฤทธิ์ ไม่เคยมีเดช คนคิดว่ามีฤทธิ์แล้วก็มีหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เป็นหนังสือพิมพ์รายปักษ์ โฆษณากันมหาศาลทีเดียวว่าอาตมานี่เป็นพระอรหันต์ ความจริงหนังสืออาตมาทุกฉบับปฏิเสธไว้เรื่อย ว่าอาตมาไม่ใช่พระอรหันต์ อาตมาไม่ใช่พระทรงฌาน การกระทำทุกอย่างนี้ อาตมาทำเพื่อหวังบุญเท่านั้น บรรดาท่านผู้อ่านก็ดี ท่านผู้รับฟังก็ดี ได้โปรดเลิกคิดกันเสียทีว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์หรือเป็นพระผู้ทรงฌาน ถือว่าเป็นพระปุถุชนลูกชาวบ้านธรรมดาดีกว่า จะได้เกิดประโยชน์

สักครู่หนึ่งเครื่องบินพระที่นั่งก็ลงสู่ภาคพื้นดิน พอดีพระฉันอิ่ม สถานที่ที่เขาจัดรับรองนั้นเป็นโรงดินที่เป็นกองอำนวยการในการปลูกพืช ผัก ไม้ดอก และไม้ผล บนพื้นส่วนที่เป็นดินเขาเอาฟากปูเข้าไว้ แล้วก็มีเสื่อเก่า ๆ ปูไว้สำหรับนั่งกัน เพราะเป็นสถานที่ชั่วคราว เขาตั้งเก้าอี้ไว้ ๔ ตัว สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตัวหนึ่ง สมเด็จพระบรมราชินีนาถตัวหนึ่ง แล้วสำหรับพระเจ้าลูกเธอสองพระองค์อีก ๒ ตัว จัดผ้าคลุมไว้เป็นอย่างดี พอเครื่องบินลงเรียบร้อยแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พร้อมไปด้วยพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์ ก็เสด็จเข้าสู่กระท่อมน้อย เมื่อเสด็จเข้ามาแล้ว แทนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอทั้งสองพระองค์จะประทับบนพระเก้าอี้ กลับประทับนั่งพับเพียบอยู่กับพื้นธรรมดาที่เป็นพื้นฟากและปูเสื่อเก่า ๆ ไว้ นี่สำหรับท่านที่คิดว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ หรือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระเจ้าลูกเธอก็ดีทั้ง ๕ พระองค์ รวมสมเด็จพระบรมราชชนนีรวมเป็น ๖ พระองค์ด้วยกัน เวลาไปไหนจะต้องนั่งเก้าอี้สวย ๆ จะต้องมีพรมสวย ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างต้องดีไปหมด จะเห็นได้ว่า ถ้าท่านคิดไว้อย่างนี้ ก็เป็นการเข้าใจผิด เพราะว่าน้ำพระทัยของทั้งหกพระองค์นี้ต้องการอย่างเดียว คือ ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปแบบธรรมดา ๆ ไม่มีอะไรเป็นกรณีพิเศษ บรรดาท่านพุทธบริษัทจะเห็นได้ว่า สถานที่นี้เขาปูไว้ด้วยฟาก แล้วเสื่อที่ปูทับฟากเข้าไว้ก็เป็น

เสื่อเก่า ๆ เก่ามาก แต่ทั้ง ๔ พระองค์ก็ไม่เสด็จประทับบนพระเก้าอี้ กลับประทับนั่งพับเพียบอยู่บนพื้นนั้น ท่านทั้งหลายคงจะคิดว่าทำไมจึงเป็นอย่างนั้น นี่ก็เพราะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระศาสนูปถัมภ์ ทรงบำรุงพระศาสนา รวมความแล้ว ทั้ง ๖ พระองค์ก็ทรงเป็นพุทธมามกะเต็มพระองค์ทั้งหมด นี่ไม่ใช่จะไปนั่งสรรเสริญตอนพระองค์ประทับกับพื้นแล้วก็แกล้งชม ไม่ใช่อย่างนั้น ถ้าหากว่าท่านทั้งหลายได้เห็นพระจริยาวัตรทั้งหมดของพระองค์จะทราบชัดว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระเจ้าลูกเธอ และสมเด็จพระบรมราชชนนีก็ดี ทรงเป็นพุทธมามกะที่เราคาดไม่ถึง แล้วจะคุยให้ฟังต่อไป แล้วจะรู้ข้างหน้าว่า ทรงเป็นพุทธมามกะขนาดไหน

เมื่อประทับเรียบร้อยแล้วก็ทรงศีล หลวงปู่คำแสนถวายศีล เมื่อถวายศีลเสร็จ ความจริงตอนนั้น เจ้าหน้าที่เขาจัดเครื่องไทยทานไว้ถวายพระ อาตมาก็บอกกับเจ้าหน้าที่ว่ายังไม่ต้องถวายก่อน ขอให้ออกไปทำพิธีตามที่เขาต้องการกันก่อน เพื่อความมั่นใจของคณะที่เขาไปปฏิบัติการที่นั่น พิธีกรรมอันนี้ ตามทางไสยศาสตร์เขาเรียกกันว่า บวงสรวง ถ้าว่าตามทางพุทธศาสน์ก็ว่า ทำการอาราธนาบารมีพระพุทธเจ้า พระอริยสงฆ์ พรหมและเทวดาทั้งหมดขอการคุ้มครอง เราจะเรียกว่าเป็นการบวงสรวงแบบพราหมณ์ก็ไม่ถูก ตอนนั้น ทราบข่าวจาก ศ.จ. ปวิณ ปุณศรี ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประท้วงหรือติง หรือติ เจ้าหน้าที่ว่าทำไมไม่จัดของพระราชทานมาถวายพระก่อน พระองค์จะตรัสอย่างนั้นหรือไม่ ไม่ทราบ แต่เป็นพระราชประสงค์อย่างนั้น อาตมาจึงได้แจ้งกับ ศ.จ. ปวิณ ปุณศรี คณบดีเกษตรศาสตร์ว่า ต้องทำพิธีกรรมนี้ก่อน แล้วพระจะกลับเข้าที่เดิม แล้วจึงรับไทยทาน หลังจากนั้นพระจะถวายพร ไม่มีการถวายอดิเรก เพราะพระที่ไปทั้งหมดไม่ใช่พระราชาคณะ เป็นอันว่าเมื่อเสร็จพิธี ทราบข่าวจากคนอื่นว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสว่า ต่อจากนี้ไปพวกเรามีความสุขกันละนะ จะได้หมดความยุ่งยากใจกันเสียที (ได้ทราบข่าวว่าคนที่ไปปฏิบัติงานอยู่ที่นั่นตายไป ๑๐ คนกว่าแล้ว)

ความจริงการตายนี่ เป็นเรื่องธรรมดาของคนและสัตว์ที่เกิดมาในโลก แต่อาศัยความไม่มั่นใจของคนทั้งหลายในโลก ก็มักจะคิดว่าเป็นอำนาจของภูตผีปีศาจ ทำให้ตาย แต่ความจริง

ถ้าเราจะไม่ตายเสียอย่างเดียว ภูตผีปีศาจเทวดาทั้งหลายทำเราให้ตายไม่ได้ ในเมื่อถึงวาระจะต้องตาย มันก็ตาย เราหลีกความตายกันไม่พ้น แต่ทว่าในฐานะที่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนยังเชื่อมั่นในสิ่งนี้ ก็จำต้องทำพิธีกรรมกัน และหากท่านจะถามว่าการทำพิธีกรรมอย่างนี้ พระ-พุทธเจ้าเคยทำหรือเปล่า ก็ต้องตอบว่า **เคยทำ** เคยทำกับใคร ? เคยทำเพื่อเป็นการยับยั้งหรือสร้างกำลังใจ ? ตอบได้ว่าเคยทำกับอายุวัฒนะกุมาร เพราะว่าในสมัยเมื่อองค์สมเด็จพระพิชิตมารทรงพระชนม์อยู่ เวลานั้นมีพราหมณ์สองคนตายายมีลูกเล็ก ได้นำไปหาพราหมณ์ผู้เป็นเพื่อนที่เป็นนักบวช พอลากลับ ท่านพราหมณ์ผู้นั้นก็กล่าวว่า ฑีฆายุโก โหตุ ขอท่านจงเป็นผู้มีอายุยืนยาวนาน พอผู้เป็นแม่ลา พราหมณ์นักบวชก็กล่าวว่า ขอท่านจงเป็นผู้มีอายุยืนยาวนาน พอให้ลูกลา ท่านก็นิ่งเสีย พราหมณ์ผู้เป็นชาวบ้านจึงถามพราหมณ์ผู้เป็นนักบวชว่า ทำไมจึงไม่ให้พรเหมือน ๆ กัน ก็ได้รับคำตอบว่า เมื่อลูกท่านจะตายภายในเจ็ดวัน เราจะให้พรอย่างนั้นได้ยังไง ให้พรแบบนั้นมันก็ให้ผิด ท่านพ่อท่านแม่จึงได้บอกให้พราหมณ์ผู้เป็นเพื่อนช่วย พราหมณ์ผู้เป็นเพื่อนบอกว่าไม่ไหว ฉันช่วยไม่ได้ ฉันได้แต่รู้เท่านั้น แต่ฉันช่วยไม่ได้ ที่จะช่วยได้มีอยู่ท่านหนึ่ง คือ พระสมณโคดม ท่านจงไปหาพระสมณโคดม พราหมณ์ผู้นั้นจึงได้ขอเข้าไปในสำนักของพระพุทธเจ้า สั่งสนทนากันตามสมควร พอลากลับ พระพุทธเจ้าก็ตรัสแบบเดียวกัน พ่อแม่ลาก็ตรัสว่า ฑีฆายุโก โหตุ เวลาเอาลูกเข้าไปลาท่านก็นิ่งเสีย เขาจึงถามว่าทำไมพระองค์จึงไม่ให้พรเหมือนกัน องค์สมเด็จพระพิชิตมารจึงตรัสว่า ก็ลูกท่านจะตายใน ๗ วัน เพราะอำนาจของยักษ์ เราจะให้พรอย่างนั้นไม่ได้ เขาจึงขอให้สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสดาทรงช่วย พระพุทธเจ้าก็ตรัสบอกว่ากลับไปบ้านจงไปสร้างปะรำพิธีเข้า นำพระสงฆ์ไปนั่งล้อมแล้วก็สวดพระปริตร พอถึงวันที่ ๗ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเสด็จเอง วันนั้นพรหมก็มา เทวดาก็มา แต่ท่านผู้ที่จะมาเอาชีวิตเด็กไม่มีโอกาสเข้าใกล้ เพราะมีโอกาสได้ ๗ วัน พอพ้น ๗ วันไปแล้วจะทำอันตรายชีวิตเด็กนี้ไม่ได้ ที่เป็นอย่างนี้เพราะอำนาจกฎของอุปฆาต-กรรม คือ ไม่ใช่อายุขัย เมื่อพ้นวันที่ ๗ แล้ว องค์สมเด็จพระจอมไตรก็เสด็จกลับ พาพระสงฆ์กลับหมด เป็นอันว่า เด็กคนนั้นก็พ้นภัยจากยักษ์ ยักษ์ได้รับพรจากท้าวเวสสุวัณมาว่าท่านจะลงโทษเอาชีวิตของเด็กนี้ได้ภายใน ๗ วัน พอเลย ๗ วันแล้ว เป็นอันว่าปลอดภัย ท่านอายุวัฒนะกุมารจึงมีอายุอยู่มาได้ถึง ๑๒๐ ปี นี่พิธีกรรมอย่างนี้เคยมีมาแล้วในเขตของพระพุทธ-

ศาสนา จะเห็นว่าคิดอย่างนี้เป็นการล้าสมัยหรือปรัมปราเกินไปก็ตามใจท่านพุทธบริษัทที่จะพึงคิดเอา

สำหรับวันนี้ มองดูเวลาก็หมดเสียแล้ว บรรดาท่านพุทธบริษัท ก็ขออำลาท่านก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี.

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ ก็ยังจะมาพบกับท่านพุทธบริษัทในเรื่องพระเมตตาตามเดิม

ตอนก่อน ได้จบลงตอนที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทำพิธีกรรมรักษาชีวิตอายุวัฒนะกุมารด้วยอำนาจกำลังของพระปริตร คือว่ายักษ์ได้รับพรจากท่านท้าวเวสสุวัณให้เอาชีวิตเด็กคนนี้ได้ภายใน ๗ วัน องค์สมเด็จพระพิชิตมารให้พระไปนั่งล้อม ยักษ์ไม่สามารถจะเข้ามาในเขตนั้นได้ เพราะเด็กนอนอยู่ตรงกลาง พระล้อมกันหมด สำหรับพระในที่นี้บรรดาท่านพุทธบริษัทต้องทราบ ว่าพระระดับเลวที่สุดต้องเป็นพระผู้ทรงศีลบริสุทธิ์ **พระที่ศีลไม่บริสุทธิ์ก็เปรียบเหมือนสายสิญจน์ที่ขาดแล้ว** ไม่ได้เกิดประโยชน์ ป้องกันอันตรายประเภทนี้ไม่ได้ แต่การป้องกันแบบนี้ จะต้องมีเหตุเฉพาะอุปฆาตกรรมเท่านั้น ไม่ใช่ว่าอายุขัย เพราะคนเมื่อถึงอายุขัยแล้ว กันแบบไหนก็กันไม่ได้ ต้องโปรดทราบไว้ด้วย มีคนเป็นจำนวนมาก ที่ถึงเวลาจะตาย นิมนต์พระบ้าง เชิญหมอบ้างไปต่ออายุ ถ้าเป็นเรื่องของอุปฆาตกรรมต่อได้ ถ้าสัญกรรม และกาลมรณะ จะต้องตายตามกาล ตามสมัย ต่อไม่ได้แม้แต่พระหรือหมอก็ต่อตัวเองไม่ได้เหมือนกัน ฉะนั้น ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่าน จงอย่าคิดว่าพระหรือหมอเป็นผู้วิเศษเลย อะไร ๆ ก็ยกให้แก่พระเป็นผู้ทำ อะไร ๆ ก็ยกให้แก่หมอเป็นผู้ทำ อย่างนี้มันเป็นอุปาทานเกินไป อาตมาเองก็ถูกเกณฑ์อยู่เสมอ เวลานี้ลาออกเสียแล้วจากตำแหน่งนั้น ไม่เอากับใคร หมอดูหมอแล หมอพยากรณ์ หมอต่ออายุ เลิก เหลือพิธีกรรมอย่างเดียวคือทางพระพุทธศาสนาเท่านั้น แล้วใครจะมาหาอาตมาก็ธรรมะเท่านั้น ที่อาตมาจะให้ การรับไปเทศน์ไปสวด รับสวดมนต์เช้า รับสวดมนต์เย็น ก็เลิกไปเสียแล้ว ไม่ไหวจะสวดมนต์เท่าใดๆ ก็ตามที เทศน์เท่าใดๆ ก็ตาม กลับไปใหม่คนก็เหมือนเดิม ดีไม่ดี ก่อนที่จะไปเทศน์ เขากินเหล้าอยู่วันละก๊ง พอเทศน์เสร็จกลับมาแล้ว สอง – สามเดือนกลับไปก็เพิ่มเป็นวันละ ๑ แบน หรือ ๑ ขวด เลยไม่เป็นเรื่อง อย่างนี้ก็เลยไม่เทศน์ดีกว่า เหนื่อยเปล่าจะเอาธรรมะของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเกลือกกลั้วกับสิ่งโสโครก ก็เป็นการไม่สมควร

ในเมื่อเขาไม่ต้องการ เราจะไปให้เขาทำไม เราจะให้ต่อเมื่อบุคคลนั้นเขาต้องการธรรมะเท่านั้น คนใดยังไม่เห็นคุณค่าพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ต้องยกเลิกกันไป

ทีนี้ ก่อนที่จะเล่าเรื่องพระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ดอยอ่างขางต่อไป ก็ขอเอาเรื่องในปัจจุบันมาคั่นเวลาสักนิดหนึ่ง คือ การสวดพิธีกรรม ทำให้พ้นเขตอันตราย อันนี้มีอยู่เรื่องหนึ่ง ขอเล่าโดยย่อ มันมีอยู่ว่า ท่านผู้เฒ่าท่านหนึ่งในสมัยอาตมาบวชได้ ๑๐ พรรษา ท่านมานอนอยู่ที่กุฏิ ก็คุยกันถึงเรื่องการต่ออายุ ก็เห็นมีคราวเดียวที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทำกับอายุวัฒนะกุมาร แล้วเลยคุยกันต่อไปว่าที่พวกเราคุยๆ กันนี่พวกเราเป็นพระฮ่วย ๆ ศีลบริสุทธิ์หรือเปล่าไม่ทราบ สมาธิที่มี มันใช้ได้หรือไม่ได้ไม่ทราบ วิปัสสนาญาณที่ทำไปมันเข้าเขตเข้าตอนหรือไม่ก็ไม่ทราบ ที่ชาวบ้านเขามานิมนต์สวดต่ออายุนี่มันจะต่ออายุเขาหรือต่ออายุเราก็ไม่รู้ คำว่าต่ออายุเขาก็หมายความว่าให้เขามีอายุยืนยาวไปได้ คำว่าต่ออายุเราก็หมายความว่า เขานิมนต์ไปสวด เขานิมนต์ไปทำ เขาก็ถวายอาหาร ถวายจตุปัจจัย เมื่อได้มาก็กลายเป็นต่ออายุเราไป ต่อให้เขาจะได้หรือไม่ได้อันนี้ไม่แน่ แต่เรานั้นต่อแน่ เมื่อปรารภกันอย่างนี้ ท่านผู้เฒ่าท่านนั้นท่านก็เล่าให้ฟัง บอกว่ามีผล ขอรับ ท่านบอกว่าในสมัยเมื่อผมเป็นหนุ่ม ผมเป็นคนขี้ยาติดยาฝิ่น เวลาจะไปสูบยาฝิ่น สตางค์มันไม่มี มีกินวันหนึ่งหาวันหนึ่ง บรรดาญาติเขาก็ไม่สงเคราะห์ เขาก็ไม่เอื้อเฟื้อ เพราะเขาไม่ชอบคนติดยาฝิ่น วันหนึ่งเดินจะไปโรงยาฝิ่น เห็นควายบ้านหนึ่งสวย คนในบ้านก็มีผู้ชายเพียงคนเดียว นอกนั้นเป็นผู้หญิง มองดูลักษณะคอกเพื่อจะตัดเข้าไปขโมยควายในตอนกลางคืน เห็นว่าทำได้ไม่ยาก วันนั้นจึงสูบยาฝิ่นเสียเต็มที่ สบาย คิดว่าวันพรุ่งนี้ต้องได้เงินจากค่าควายที่จะขโมย รวยใหญ่ วันนี้มีเท่าไรสูบให้หมด เมื่อสูบแล้ว เวลาหัวค่ำก็มานอนคอยให้คนบ้านนั้นหลับ อยู่ที่ศาลากลางทุ่งห่างจากบ้านประมาณ ๑ ก.ม. นั่งสังเกตแสงไฟ ดึกเท่าไร ๆ บ้านนั้นก็ไม่ดับไฟ ปรากฏว่าเวลาประมาณตีสอง มีผู้ชาย ๔ คน คนหนึ่งใหญ่โตมาก สูงมาก อีกสามคนก็ใหญ่โตกว่าตัวแกมาก แต่ว่าเล็กกว่าคนนั้น เดินตรงมาที่ศาลา แกเห็นท่าไม่ดีก็หลบขึ้นไปบนขื่อ เสียงคนใหญ่บอกสามคนเล็กว่า เอ็งเข้าไปก่อน ไอ้บ้านนั้นที่มีไฟแดง ๆ จุดอยู่นั่นแหละ ไปเอามาให้ได้ แกก็คิดในใจว่า เอ ไอ้เจ้าพวกนี้น่าจะเป็นขโมยเหมือนอย่างเรา มันคงจะมาขโมยควายบ้านนี้

คงจะเป็นอาชีพเดียวกับเราเสียแล้ว แต่มัน ๔ คนนี่ เราคนเดียวไม่ไหว เลยกบดานนิ่งอยู่บนขื่อศาลา เมื่อคนสามคนเข้าไปได้สักครู่หนึ่งก็กลับออกมา บอกว่าเข้าไม่ได้โว้ย มันล้อมรั้วป้องกันแข็งแรงมาก เข้าไม่ได้ เจ้าคนใหญ่ก็บอกว่า ไอ้พวกมึงมันไม่มีความสามารถ พวกมึงสามคนอยู่ที่นี่แหละ กูเข้าไปเอง

เจ้าคนใหญ่เข้าไปชั่วขณะหนึ่งก็แบกเอาคน ๆ หนึ่งออกมา ว่านี่ยังไงล่ะ กูเอามาได้แล้ว พวกมึงมันโง่ เจ้าสามคนถามว่า มึงเข้าไปได้ยังไงวะ ก็มันล้อมสายสิญจน์อยู่ทั้งหมด เจ้าคนใหญ่ก็บอกว่า ก็มึงมันโง่นี่ ไม่เดินดูรอบ ๆ สายสิญจน์ตอนหนึ่งมีใบกล้วยทับอยู่กูก็เลยเดินไปตามทางกล้วย กูไม่ได้เหยียบสายสิญจน์นี่หว่า ต่อจากนั้น ทั้งสี่คนก็ร่วมกันฉุดคนนั้นลากถูลู่ถูกังไป ลุงนั่นแกเล่าต่อไปว่า แกสงสัย ก็เลยเดินเข้าไปใกล้บ้านนั้น พอใกล้บ้านก็ได้ยินเสียงร้องไห้ จึงเข้าไปปรากฏตัว ถามว่าร้องไห้เรื่องอะไรกัน เขาก็บอกว่าพ่อป่วยหนัก พึ่งตายเสียเมื่อครู่นี้เอง แกก็เลยเลิกล้มจากการขโมยควาย ช่วยงานบ้านนั้นตลอดงาน พอหลังจากนั้นก็เลิกจากการสูบยาฝิ่น นี่เป็นอันว่าพิธีกรรมสมัยปัจจุบันที่มีสายสิญจน์ ถ้าบังเอิญพระผู้ทำเป็นอย่างต่ำเป็นพระผู้มีศีลบริสุทธิ์ก็มีผล เรื่องนี้ เกิดที่อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ยังมีอีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องเกิดที่จังหวัดสุพรรณบุรี ตอนนั้นอาตมายังเป็นเด็ก มีคนคลอดบุตรใหม่ ๆ แล้วเป็นไข้หนักทำท่าจะตาย พระหมอบอกว่ามีผีเข้ามายุ่ง พระหมอบอกว่าเรื่องผีนี่ป้องกันได้แน่ รับรองผล แล้วหมอที่รักษาโรคซึ่งเป็นฆราวาส บอกว่าถ้าเป็นเรื่องผีผมไม่สามารถจะรักษาได้ แต่ถ้าเป็นโรคร้ายธรรมดาผมสามารถจะแก้ให้หายได้ พระหมอจึงได้เอาสายสิญจน์ไปขึงรอบบริเวณ ตรวจดูทุกวันไม่ให้ขาด ดูไปจนถึงวันที่ ๗ เหมือนกัน อาตมาเองก็ไปนั่งดูอยู่ที่นั่นด้วย ปรากฏว่า อาตมานั่งอยู่ทางด้านศีรษะของคนป่วย บ้านของเขาเป็นบ้านธรรมดา ๆ หลังคามุงจาก ฝาก็บุด้วยจาก หมอก็เอาน้ำยาฉีดเป็นฝอย ๆ เพราะคนไข้ร้อนมาก สักประเดี๋ยวเดียวได้ยินเสียงแกรก ๆ ที่ฝา (สายสิญจน์เขาวงอยู่ภายในบริเวณตัวเรือน) หันไปดูเห็นดวงตาคู่ใหญ่มาก จะว่าโตเท่าไข่ห่านก็โตกว่ามาก เป็นตาวาวมองมา อาตมาก็โดดผลุงหนีไปเลย บอกว่า ผี! คนก็ฮือกันออกมาข้างนอก ปรากฏว่ามีผีตัวใหญ่ประมาณเท่าพ้อมใส่ข้าววิ่งหนีไป ชาวบ้านก็ไล่กวด มันวิ่งหนีไปบนหลังคาบ้านของชาวบ้าน ความจริง น้ำหนักของแก

น่าจะทำให้บ้านพัง แต่ทำไมบ้านถึงไม่เป็นอันตรายก็ไม่ทราบ เจ้าของบ้านคว้าขวานได้ก็ขว้างเข้าให้ แกก็ปล่อยตัวกลิ้งลงมาวิ่งออกนอกทุ่งไป ตอนนั้นเป็นเวลากลางคืนเดือนหงาย ชาวบ้านนับจำนวน ๑๐ ก็วิ่งกวดออกไป กวดแกไม่ทัน พอไปได้สักหนึ่งกิโลเศษ แกหันหน้ามามองตาวาวทั้งสองข้างเหมือนกับไฟฉาย ทุกคนยืนนิ่งเหมือนถูกสะกด แล้วแกก็เดินหายไป ต่อมาจากคืนนั้นแล้วก็ปรากฏว่าคนไข้อาการดีขึ้น ผีไม่มารบกวนอีก

นี่ เป็นอันว่าพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ถ้าผู้ทำเป็นคนดี หรือว่าเป็นพระดีก็ยังมีประโยชน์ สำหรับรายนี้ ก็มีคติคล้าย ๆ กับอายุวัฒนะกุมาร เด็กคนนั้น จนสมัยนี้ก็ยังมีชีวิตอยู่ทราบว่าแกยังไม่ตาย แต่ไม่ทราบว่าแกอยู่ที่ไหน ถึงรู้ก็ไม่บอก ขี้เกียจบอก เดี๋ยวถามกันให้มันยุ่งไปหมด เพราะเด็กแกไม่รู้เรื่อง แม่แกถึงจะรู้เรื่อง ตอนนั้นอาตมาอายุ ๑๖–๑๗ เวลานี้ใกล้จะตายแล้ว สำหรับท่านแม่ของเด็ก ตอนนี้อาจจะตายไปแล้วก็ได้ เพราะตอนนั้นคลอดบุตรคนสุดท้าย อายุก็ ๓๐ เศษแล้ว ถ้าอยู่เวลานี้อายุก็เลยร้อย เป็นอันว่าพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา ถ้ามีคนตั้งใจจริงก็ยังมีผล แต่เพื่อความมั่นใจก็ต้องเป็นคนที่มีประสบการณ์มาก่อน ไม่เช่นนั้น ก็คงจะหาความมั่นใจกันไม่ได้

เมื่อทำพิธีกรรมตามพระพุทธศาสนาแล้วพระสงฆ์ทั้งหมดก็เข้ามาในโรงปะรำพิธี คือกระต๊อบหรือกระท่อมหลังนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ถวายไทยทานแก่พระสงฆ์ทั้งหลาย ทรงมีพระราชปฏิสันถารกับทุก ๆ องค์ เสร็จแล้วก็เสด็จมาที่อาตมา ประโยคแรกที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ก็คือ หลวงพ่อขอรับ เวลานี้กำลังตั้งใจจะทำงานใหญ่อย่างหนึ่ง คือชลประทานทั่วประเทศไทย มันใหญ่มาก งานนี้จะสำเร็จไหม ? ที่รับสั่งถามแบบนี้ บรรดาท่านพุทธบริษัทผู้รับฟังก็อาจจะคิดว่าเป็นของธรรมดา ไม่มีอะไรแปลกอัศจรรย์ แต่จงอย่าลืม เรื่องชลประทานก็ดี เรื่องการเกษตรก็ดี หรือเรื่องอะไรก็ตามที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริ และทรงทำมาแล้วหลายสิบรายการ หรืออาจจะเป็นหลายร้อยรายการก็ได้ ซึ่งความจริงงานนั้นเป็นงานของกระทรวงหรือกรมต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นพระราชภารกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ที่พระองค์ทรงกระทำก็เพราะว่าทรงมีความห่วงใยในประชากรของพระองค์ ที่มีความเป็นอยู่ไม่ค่อยจะสุขสำราญนัก แต่ทว่า บรรดาท่านพุทธบริษัทหากเจ้าหน้าที่ยังไม่ได้พิจารณา หรือยังทำไปไม่ถึงพระองค์ก็ทรงทำ ได้ทรงกระทำมาแล้วหลายแห่ง

การกระทำอย่างนี้ เจ้าหน้าที่ชลประทานควรจะแสวงหาเอง จัดทำเอง แต่พระองค์กลับทรงเป็นผู้ชำนาญในการชลประทานมาก ฟังข่าวจากเจ้าหน้าที่ชลประทาน ทราบว่าพระองค์ทรงมีความชำนาญในแผนที่เป็นพิเศษ แล้วก็ทรงทราบว่าจุดไหนสูงเท่าไร ทำแล้วจะเก็บน้ำไว้ได้เท่าไหร่ จะจ่ายไปได้เท่าไร จะเห็นน้ำพระทัยว่าทรงมีความห่วงใยพสกนิกรของพระองค์ทั่วประเทศ ไม่ใช่เฉพาะจุดใดจุดหนึ่ง ถ้าจะบอกว่าจุดนั้นเป็นคอมมูน จุดนี้เป็นคอมมูนิสต์ ที่นี่เป็นคอมมูหน่อย ที่นี้มีผู้ก่อการร้ายมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่เคยทรงมีพระราชดำริหรือตรัสให้อาตมาได้ยิน แม้แต่พระจริยาของพระองค์ก็เหมือนกันไม่เคยทรงแสดงให้ปรากฏว่าคนในประเทศไทยนั้น คนไหนเป็นศัตรูของประเทศ คนไหนเป็นคอมมูนิสต์ คนไหนเป็นคอมมูหน่อย คนไหนเป็นผู้ก่อการร้าย พระองค์ไม่ทรงคิดว่าเป็นอย่างนั้น ทรงคิดอย่างเดียวว่าประชากรคนไทยทั้งหมดนี่เป็นพี่เป็นน้องกัน แล้วคนทุกคนเป็นคนที่พระองค์ควรจะสงเคราะห์ เท่าที่ความสามารถจะทรงมีหรือพระราชทรัพย์จะพึงมี จะเห็นได้ว่า เมื่อเสด็จไปที่ไหน คนจะถือลัทธิใด ๆ ก็ตาม พระองค์ไม่เคยทรงคิด ทรงเข้าใกล้ชิดคนทุกลัทธิ ทุกประเภท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระเจ้าลูกเธอ และสมเด็จพระบรม-ราชชนนี ทั้งหกพระองค์นี้ เสด็จไปในที่ทุกสถาน และทรงมีปฏิสันถารกับทุกผู้ทุกคนโดยสม่ำเสมอกัน เคยทราบว่าน้ำพระทัยของพระองค์ ไม่ทรงคิดว่าใครจะเป็นศัตรูกับพระองค์ ทรงดำริอย่างเดียวว่าจะช่วยคนทุกคนในประเทศไทยให้มีความสุขตามความสามารถที่จะทรงกระทำได้ การที่มีลัทธิต่างกัน มีความเห็นต่างกันในด้านการเมืองนั่นก็เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล พระองค์ไม่เคยทรงดำริ ไม่เคยคิด เรื่องนี้ ที่ทราบได้ก็เพราะอาตมาได้เคยเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถหลายครั้ง จึงทราบพระราชอัธยาศัย และพระราชประสงค์ของพระองค์ดีพอสมควร นี่ขอบรรดาพสกนิกรทั้งชาวไทยและชาวเทศที่อยู่ในประเทศไทย ทราบตามความจริงนี้ด้วย อันนี้ไม่ได้เชียร์พระมหากษัตริย์ อาตมาเป็นพระไม่เข้ากับใครทั้งหมด จะเป็นพระมหากษัตริย์หรือจะเป็นข้าราชการ เศรษฐี พ่อค้าคหบดี หรือประชาชนก็ตาม ใครเขาทำดีก็ต้องพูดว่าดี ใครเขาทำไม่ดีก็ต้องพูดว่าไม่ดี

เมื่อพระองค์รับสั่งถามแบบนั้น อาตมาก็ใคร่ครวญตามเรื่องของพระ ก็เดาๆ เอา เพราะว่าทราบพระราชอัธยาศัยดีว่าจะทรงทำอะไรแล้วต้องทรงทำให้สำเร็จ จะเหนื่อยยากลำบากเพียงใด

ก็ตามทีทั้งวันทั้งคืน พระองค์ไม่เคยคิดถึงความยากลำบากของพระองค์เลย จึงได้ถวายพระพรไปว่ากิจการใดที่ทรงมีพระราชดำริไว้ในเรื่องชลประทานสำเร็จแน่นอน ท่านจึงเสด็จพระราชดำเนินไปข้างนอกยกพระหัตถ์ขึ้นโบกกับคณะชลประทานว่า นี่ พวกเรา งานทุกอย่างที่พวกเราจะทำกันหลวงพ่อบอกว่าสำเร็จ ต่อนี้ไปบุกแหลกเลยนะ คำว่า "บุกแหลก" นี่อาตมาได้ยินไม่ชัด แต่คนที่เขาอยู่ใกล้เขาบอกว่าพระองค์ท่านตรัสอย่างนั้น เป็นอันว่าไม่ได้ทรงแสดงพระองค์ว่านี่ฉันโตกว่าแกนะ เวลาแกจะมาหาฉันต้องหมอบต้องเฝ้า ฉันต้องตั้งท่าเป็นมหากษัตริย์ เปล่าเลย พระราชจริยาวัตรในขณะนั้นเห็นได้ว่าทรงทำพระองค์สนิทสนมกับข้าราชบริพารทั้งหมด ที่ไปเฝ้าแหนอยู่ที่นั่นอย่างเป็นกันเองทุกอย่าง ทรงตรัสแบบธรรมดา ๆ ต่อจากนั้นพระองค์ก็กลับมาแล้วตรัสอะไรอีกหลายอย่าง แต่เห็นว่าไม่นำมาพูดดีกว่า จะพูดก็คงจำไม่ได้ เพราะทรงใช้เวลาถึงสามชั่วโมงเศษ ถ้าขืนพูดก็ไม่ต้องจบกันละ ถือเอาแต่เรื่องที่เป็นสารสำคัญที่เป็นประโยชน์กับปวงชนก็แล้วกัน

ดอยอ่างขางที่พระองค์ไปทรงจัดเป็นสถานที่ทดลองไม้ผลเมืองหนาว อันนี้ก็ได้ข่าวว่าได้ทุนจากต่างประเทศช่วยด้วยและทุนจากการโดยเสด็จพระราชกุศลด้วย ทุนส่วนพระองค์ด้วยก็ได้พูดมาแล้วว่าทุนส่วนพระองค์นี่ ที่ได้จากรัฐบาลมอบให้ไม่พอใช้ พระองค์ต้องติดลบทุกเดือนคือเอาเงินจากมรดกตกทอดไปใช้ พระองค์ก็ไม่ได้ร่ำรวยอะไร ถ้าจะเทียบกับเศรษฐีสมัยใหม่เวลานี้ บางทีอยู่บ้านในตอนก่อนที่จะมีงานประเภทนั้นก็นั่งบริโภคข้าวต้มกุ้ย พอไปรับงานเข้าหน่อยก็มีตึกสวย ๆ มีเงินเป็นสิบล้านเป็นร้อยล้านอย่างนี้ ก็เห็นจะเป็นอำนาจทานบารมีที่ท่านทั้งหลายเหล่านั้นบำเพ็ญมาแล้วในชาติก่อน จึงมีโชคฟลุ้คอย่างนั้น แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัวไม่ได้ทรงมีเงินขนาดนั้น ได้ทรงพยายามทุกอย่างที่จะริดรอน บั่นทอนงบประมาณอย่างอื่นที่ไม่สำคัญเพื่อไปทำในส่วนสำคัญที่เป็นสาธารณประโยชน์ วันนั้น ที่พระองค์ตรัสด้วย ก็เป็นเรื่องของธรรมะ แล้วสมเด็จพระบรมราชินีนาถได้กราบทูลขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมารับสั่งถามอาตมาถึงเรื่องราวที่แสดงความห่วงใยประชาชนในประเทศ และนอกประเทศ ได้ตรัสอยู่ด้วยจนถึงเวลาบ่ายสามโมงเศษ เมื่อตอนบ่ายสองโมงเศษ อาตมาก็ได้ถวายพระพรเตือนขอให้เสด็จไปเสวยพระกระยาหาร พระองค์ก็ตรัสว่า ไม่เป็นไรขอรับ มาประมาณบ่ายสองโมงครึ่ง

อาตมาถวายพระพรเตือนอีกครั้งหนึ่ง ทรงตรัสว่าไม่เป็นไรอีก บ่ายสามโมงเศษ เห็นท่านหม่อมเจ้าภีศเดชมานั่งพับเพียบอยู่นอกประตู มองออกไปก็คิดว่าเวลานี้ข้างนอกคงจะหิวกันมากแล้ว จึงได้ถวายพระพรให้ทรงทราบว่า เวลานี้บ่าย ๓ โมงเศษแล้ว ขอพระองค์ได้เสด็จไปเสวยพระกระยาหาร พระองค์ก็ทรงตอบว่าไม่เป็นไรอีก จึงได้ถวายพระพรว่าอาตมาออกไปแล้วจะต้องไปชมสวนตามที่เจ้าหน้าที่เขาแจ้งไว้ กว่าจะขึ้นเครื่องได้ก็ ๔ โมงเย็น แล้วเครื่องบินก็จะไปลงที่เชียงใหม่ ส่งหลวงปู่คำแสน เติมน้ำมันที่นั่น ต้องบินไป ๔๕ นาที การเติมน้ำมันใช้เวลาอย่างน้อย ๒๐ นาที จึงจะไปได้ แล้วต้องไปสุโขทัยใช้เวลาชั่วโมงเศษ ก็คงจะเป็นเวลา ๖ โมงเศษแล้วเครื่องบินจะต้องกลับไปพิษณุโลก จะเป็นเวลาค่ำเกินไป พระองค์ก็ทรงเห็นชอบด้วย แล้วเสด็จออกไป อาตมาก็ไปชมสวน มีท่านภีศเดช อาจารย์ปวิน และอื่น ๆ บุรุษบ้าง สตรีบ้าง (อาตมาไม่รู้จักชื่อ) ทุกท่านแสดงความเมตตาปรานีสงเคราะห์ชี้โน่น ชวนชมนี่ อธิบายให้ฟังทั้งนี้เพราะอะไร เพราะอาตมาเป็นคนฉลาดมากในเรื่องพืชพันธุ์ธัญญาหารทั้งหมด ไม้ดอกไม้ต้น ฉลาดเป็นกรณีพิเศษคือมีความรู้รอบจริง ๆ รอบอะไรรู้ไหม ? รอบปิดบังเสียหมดไม่รู้เลยว่าต้นอะไรชื่ออะไร ยังงี้เขาเรียกคนที่ฉลาดเป็นกรณีพิเศษ ฉลาดจนกระทั่งไม่รู้ว่าต้นไม้ประเภทไหนชื่อว่าอะไร เจ้าหน้าที่คือท่านภีศเดช อาจารย์ปวิณ และใคร ๆ ที่เดินตามกันไปเขาก็บอก มีท่านสุภาพสตรีไปด้วยหลายท่าน ไม่ทราบว่าใคร แต่ถือว่าทุกคนเป็นลูกอาตมาหมด ถ้าใครเรียก "หลวงพ่อ" อาตมาก็คิดว่าคนนั้นเป็นลูก ถ้าใครเรียกว่าหลวงพี่ อาตมาก็คิดว่าคนนั้นเป็นน้อง ใครเรียกว่าหลวงน้า อาตมาก็คิดว่าเขาเป็นหลาน ยังงี้มันสบายใจ ทุกคนให้ความสนิทสนม ชมมาชมไปตามที่เจ้าหน้าที่แกบอก มองดูเครื่องบินที่จะมา เอ ไม่เห็นแกมาสักที สงสัยว่าแกไปจอดอยู่ที่ไหน หรือจะกลับไปเสียแล้วก็ไม่รู้ สักครู่หนึ่ง เวลาใกล้จะ ๔ โมงเย็น มีเจ้าหน้าที่มาแจ้งบอกว่านักบินให้มาบอกว่าไปได้แล้ว ก็นั่งรถไป ที่ไหนได้ เขาไปจอดหลบอยู่เสียจนมองไม่เห็น ถ้าเห็นก็คงกลับเสียนานแล้ว เมื่อไป ก็เห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจทหารวิ่งตามกันไปมาก ก็แจกของกันตามที่มีอยู่ เสร็จแล้วก็ขึ้นเครื่องบิน บินกลับมาจังหวัดเชียงใหม่ จอดลงเติมน้ำมัน แล้วบินต่อมาที่สุโขทัย ลงที่ศรีสัชนาลัย เมื่อเครื่องบินกลับไปแล้ววันรุ่งขึ้นเขาแจ้งข่าวกลับไปกับคนที่มารับใหม่ว่า หลวงพ่อขอรับ เมื่อวานนี้มืดเกินไปขอรับ

ถ้าใช้เวลามากอย่างนั้นละกระผมแย่ ทีหลังกลับวันๆหน่อย ตอบเขาว่าได้ไม่เป็นไร ฉันน่ะอยากจะกลับวันๆ แต่บังเอิญมีภาระสำคัญ และอีกประการหนึ่งเธอย่องไปจอดไกลๆ ฉันหาไม่พบก็เลยคิดว่าเธอยังไม่มา ก็เลยเดินชมไปชมมา ชมมาชมไป จนกระทั่งจวนจะหมดเวลา

เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายโดยถ้วนหน้า สำหรับวันนี้มองดูเวลาก็หมดเสียแล้วต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้ก็มาพบกับท่านพุทธบริษัทในเรื่องของพระเมตตาตามเดิม หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงอาราธนาอาตมาพร้อมด้วยคณะไปที่อ่างขางแล้ว ต่อมาประมาณวันที่ ๑๐ เศษ ๆ ของเดือนกุมภาพันธ์ อาตมากลับจากดอยอ่างขาง กลับจากสุโขทัยก็เดินทางเข้ากรุงเทพ ฯ เมื่อกลับจากกรุงเทพ ฯ วันนั้นก็ได้รับโทรศัพท์ทางไกลจากคุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ภรรยาท่าน พล.อ.ท. ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมสื่อสารทหารว่าสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ฯ ทรงมีพระราชเสาวนีย์อาราธนาอาตมาให้เข้าไปที่พระตำหนักภูพิงค์ราชนิเวศน์ วันที่ ตรงกับวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ โดยแจ้งว่าปรารถนาจะทรงสนทนาธรรม

ก็เป็นอันว่าอาตมาเมื่อได้รับอาราธนาแล้ว คือว่าการมากรุงเทพ ฯ ครั้งนั้นก็เดินทางต่อมายังที่ปักษ์ใต้ ร่วมกับพระองค์หญิงวิภาวดี เป็นเรื่องราวที่ปรากฏว่าพระองค์หญิงวิภาวดีถูกกระสุนของข้าศึกต้องสิ้นชีพิตักษัยบนเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ หลังจากนั้น อาตมากลับมาและเข้าไปที่พระที่นั่งทรงธรรมเยี่ยมศพท่านครั้งหนึ่ง แล้วต่อมาท่านชายปียะ อาราธนาไปอีกครั้งหนึ่ง รวมเป็น ๒ ครั้งด้วยกัน เมื่อได้รับโทรศัพท์ว่าท่านทรงอาราธนาให้เข้าไปในภูพิงค์ราชนิเวศน์ (เรื่องนี้โดยมากคนทั่วไปมักจะใช้คำว่าทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า แต่ความจริงพระนี่ไม่ใช้คำว่าเฝ้า ใช้คำว่าอาราธนา ท่านใช้คำว่านิมนต์ ที่จะให้ไปเข้าเฝ้านั่งเฝ้าพระเจ้าแผ่นดินนั่งเฝ้าพระบรมราชินีนาถไม่ใช่ศัพท์ทางพระศาสนาเข้าเฝ้าคือเข้าพบ สำหรับพระใช้คำว่านิมนต์ ใช้คำว่าอาราธนา) เมื่อได้รับโทรศัพท์แล้ว ก็ชวนมีหลายท่านด้วยกัน เช่น ท่านพลอากาศโทหม่อมราชวงศ์เสริม สุขสวัสดิ์ พันโท ศรีพันธุ์ วิชชุพันธุ์ คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา คุณนนทา อนันตวงษ์ คุณสุภาพ ปุณศรี ภรรยาคุณปวิณ ปุณศรี แล้วมีอีกหลายคนด้วยกัน เป็นเด็ก ๆ เป็นข้าราชการส่วนใหญ่ แล้วเดินทางไปในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ โดย พ.อ. แพทย์หญิง วีวรรณ คำนวณกิจสงเคราะห์จัดรถ แล้วก็มีรถโฟล์คติดตามไปอีก ๑ คัน ไม่ใช่รถโฟล์ค รถโตงเตง คันนี้

ให้ชื่อว่ารถโตงเตงเพราะว่าขนของมาก เปี่นรถของญี่ปุ่น ชื่อว่า อีซูซุ บรรทุกคนไปมากด้วยกัน ไปถึงก็ไปพักที่ดอยปุย เปี่นสถานที่ของเจ้าหน้าที่การเกษตรไปทำการทดลองบนนั้น

ถึงแล้วตอนเย็นก็ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่มาบอกว่าท่านรองราชเลขา ฯ สั่งให้มาเรียนบอกว่าวันพรุ่งนี้เวลา ๑๕ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโปรด ฯ ให้เข้าเฝ้า เขาใช้คำว่าเข้าเฝ้าก็เฝ้า ความจริงนั่งอยู่ด้วยกันก็ถือว่านั่งเฝ้าอย่างนี้ก็ใช้ได้เหมือนกันคงไม่ผิด เราว่าไม่ผิดเสียอย่าง ใครว่าผิดก็ช่าง เปี่นอันว่าทรงมีพระราชดำรัสตรัสสั่งให้เฝ้าหรือว่ารองราชเลขา ฯ เปี่นคนจัดเวลาให้เฝ้า นี่ก็สงสัย จึงได้ถามเจ้าหน้าที่ว่าเวลานี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จอยู่ที่ไหน ทางเจ้าหน้าที่บอกว่าเสด็จไปที่ดอยอ่างขาง ถามว่าไปกับใครบ้าง เขาก็บอกว่าไปกับทูต ๑๘ ประเทศ แล้วก็มีผู้ติดตามมาก ทั้งนี้ก็เพื่อไปชมกิจการทดลองพืชประเทศหนาวที่ดอยอ่างขาง ถามเจ้าหน้าที่ว่าท่านจะเสด็จกลับเวลาประมาณเท่าใด (ต้องใช้คำว่าประมาณเพราะว่าเวลาเดินทางถือเวลาแน่นอนไม่ได้) เจ้าหน้าที่ตอบว่าใช้เวลาประมาณ ๑๘ นาฬิกาจะถึง จึงได้ถามว่าเมื่อมาแล้วตอนกลางคืนมีการเลี้ยงทูตกันหรือเปล่า ทางเจ้าหน้าที่ก็แจ้งว่ามีการเลี้ยงทูตกันท่านนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ใครต่อใคร ท่านข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ถามเขาว่าการเลี้ยงตามปกติเลิกเวลาเท่าไร เขาก็แจ้งว่าเลิกเวลาประมาณ ๒๔ นาฬิกาหรือว่าตี ๑ เปี่นอันว่าก็พ้นกันไป อาตมาก็เดินเล่นบนดอยหมอก เจ้าดอยนี้มันหมอกจริง ๆ ดีไม่ดีเปิดหน้าต่างอยู่อ้าปากหมอกเข้าไปในปากเลย เพราะหมอกมันลอยอยู่เสมอ มองดูข้างล่างมืดไม่เห็นอะไร อากาศเย็นสบายเปี่นที่น่าพัก อยากจะเอาเปี่นที่แดนพักสงบ ไม่ทราบว่าเขาจะอนุญาตหรือไม่ เพราะอยู่ใกล้กับภูพิงค์นิดเดียวอยู่ติดกัน แล้วต่อมาตอนกลางคืนก็ปรากฏว่าพนักงานในพระราชฐานมาคุยโอภาปราศรัย ท่านชายภีศเดช คือหม่อมเจ้าภีศเดช น้องชายของพระองค์หญิงวิภาวดี ท่านมานั่งคุยรู้สึกว่าท่านมีอัธยาศัยดีมาก เปี่นคนน่ารัก เหมือนๆ กับพี่สาว อันที่จริงคนไม่รู้จักกับท่านก็อาจจะพูดไปอย่างนั้นอย่างนี้ก็ได้ แต่คนเราทุกคนถ้ายังไม่ถึงกันยังไม่เคยสนทนาปราศรัยกันนี่ถ้าจะตำหนิกันก่อนก็รู้สึกว่าจะไม่ถูกเหมือนกัน คงจะไม่ถูกเอามาก ๆ ความจริงท่านมีอัธยาศัยดีมากตอนที่ไปอ่างขางคุยกันสนุกสนาน มีความรู้สึกว่าคนที่ใกล้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ใกล้ชิดนี่ต้องเปี่นคนดี จริยาคล้ายคลึงกับพระองค์

ตอนกลางคืนก็มีพนักงานฝ่ายหญิงมาคุยด้วยถึงเวลา ๔ ทุ่มเศษ อาตมาก็ขอลาพักผ่อน ทั้งนี้ เพราะเวลานั้นกำลังป่วยไข้ไม่สบายเหน็ดเหนื่อยมา เสียงก็ยังไม่เป็นเรื่อง คอไม่ดีเสียงมันทำพิษเอาจริง ๆ เรื่องเจ้าไข้หวัดนี่มันเล่นงานมานาน แต่ว่านี่มันไม่มีเวลาพักผ่อน ต้องเดินทางอยู่ตลอดเวลาในเมื่อมีหมายกำหนดการเดินทางแล้วก็ต้องไป บางครั้งเดินทางไปเยี่ยมเยียนทหารบ้างตำรวจบ้างประชาชนบ้างในป่าแดนไกล พอตอนเย็นกลับที่พัก เขาก็ต้องให้น้ำเกลือ เดิมทีหมอหิ้วแต่ยาติดตามไป คราวหลังนี่ไม่ใช่อย่างนั้นหมอต้องเอาน้ำเกลือไปด้วย กลางคืนให้น้ำเกลือ เช้าเดินทางต่อไป หมอประจำตัวจริง ๆ ก็คือ พลตำรวจตรี สมศักดิ์ สืบสงวน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลตำรวจ นี่ลากิจติดตามอารักขาให้ยารักษาโรค ติดตามมาตั้งแต่ยังเป็นรองผู้อำนวยการ บางครั้งอาตมาป่วยหนัก คราวหนึ่งไปเชียงใหม่อาเจียนออกมาเป็นเสมหะทั้งหมดมากจนเกือบจะถึงครึ่งกระโถน เสมหะมีหนอง หมอไปดูแล้วเขาว่าไม่เป็นไร เขาว่าถ้ามีหนองละเขาหนักใจแย่ ความจริงอาตมามองดูแล้วว่ามีหนอง แต่หมอดูว่าไม่มีหนอง นี่เป็นปกติธรรมดาของหมอที่จะต้องรักษากำลังใจของคนไข้ไว้เสมอ มากบอกว่าน้อย แต่ความจริงปิดคนอื่นเขาคงจะปิดได้ แต่ปิดอาตมาปิดไม่ได้ อาตมาก็ไม่หนักใจเพราะความตายเป็นของธรรมดา แล้วหลังจากนั้นมารุ่งขึ้นอีกวันจะต้องเดินทางไปจังหวัดเชียงราย แล้วเมื่อถึงเชียงราย ก็ต้องเดินทางเข้าจังหวัดน่านตามภารกิจที่มีอยู่ แต่ภารกิจไม่มีใครใช้ ใช้ตัวเองเพราะถือว่าตัวเองเป็นหนี้ประชาชนในประเทศไทยทั้งหมด เวลานี้แถมนอกประเทศด้วย เพราะอะไร เพราะคนไทยที่อยู่นอกประเทศส่งเงินส่งทองมาช่วยในการสร้างวัด ส่งเงินส่งทองมาช่วยในการรักษาโรค อาตมาถือว่าเป็นลูกหนี้รายใหญ่ที่สุดที่มีเจ้าหนี้ทั่วประเทศแล้วก็นอกประเทศด้วย การเดินทางก็ถือว่าเป็นการใช้หนี้ แต่เป็นการใช้หนี้ในด้านความดีของท่านพุทธบริษัท โปรดทราบว่าอาตมาจะเกิดมาอีก ๑๐ ชีวิต ก็ใช้หนี้ท่านทั้งหลายไม่หมด เพราะการใช้หนี้ความดีนี่มันหมดไม่ได้ ใช้เท่าไรก็ตามทีความดีของท่านมันก็ไม่หมด แต่เราก็ต้องใช้กัน ทั้งนี้ เพราะองค์สมเด็จพระ-ทรงธรรม์บรมศาสดาสอนให้พระทุกองค์รู้จักความกตัญญูรู้คุณ แม้แต่พระสารีบุตรที่เป็นอัครสาวกฝ่ายขวาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้รับข้าวจากราธพราหมณ์เพียงทัพพีเดียว เมื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสถามว่า พระองค์ไหนรู้คุณของพราหมณ์นี้บ้าง ก็มีพระสารีบุตรยอง ๆ พนมมือกล่าวขึ้นว่า ข้าพระพุทธเจ้ารู้คุณของพราหมณ์พระพุทธเจ้าค่ะ

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถามว่า พราหมณ์คนนี้มีคุณแก่เธอเมื่อไร พระสารีบุตรได้กราบทูลองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า สมัยที่พราหมณ์อยู่ที่บ้าน ข้าพระพุทธเจ้าเคยไปบิณฑบาตที่บ้าน พราหมณ์ใส่บาตรให้ ๑ ทัพพีพระพุทธเจ้าค่ะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้ยกมือขึ้นอนุโมทนาว่าดีละสารีบุตร สัตบุรุษที่มีความกตัญญู ถ้าอย่างนั้นเธอจงเป็นอุปัชฌาย์บวชให้แก่พราหมณ์นี้ นี่องค์สมเด็จพระพุทธชินสีห์ทรงแนะนำและสั่งสอนให้บรรดาพระทั้งหมดรู้จักความกตัญญูรู้คุณ ฉะนั้น เมื่อบรรดาประชาชนในประเทศไทยทั้งหมดและนอกประเทศอีกมากท่านเป็นผู้มีคุณแก่อาตมา อาตมาก็จำเป็นต้องสนองคุณ แต่ถ้าบังเอิญสนองได้ไม่ครบถ้วนก็ต้องขอประทานอภัย เพราะคนทั้งประเทศจากเชียงรายเหนือสุดจนใต้สุดจนถึงนราธิวาส ตะวันออกตั้งแต่จังหวัดตราด ตกถึงกาญจนบุรี และจังหวัดตาก ทั้งหมดนี้อาตมาเป็นหนี้ทั้งหมด เป็นเจ้าหนี้อาตมาทั้งนั้น อาตมาคนเดียวเงินก็ไม่มีทุนก็ไม่มี พาหนะส่วนตัวก็ไม่มี จะไปใช้หนี้ทุกจังหวัดก็ไปไม่ไหว ก็ต้องขอขอบคุณบรรดาท่านผู้มีคุณทั้งหลายไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยว่าอาตมาไม่ลืมคุณของท่าน ยังบูชาความดีของท่านที่ช่วยสงเคราะห์ พูดมาพูดไปเดี๋ยวมันก็ลืมอีกแล้ว

นี่ตอนต้นพูดมาถึงตอนไหน พูดมาถึงเรื่องท่านภีศเดช และพระองค์หญิงวิภาวดีไปถูกปืนตอนนี้มีคนเขาโจษจันกันว่าอาตมาเก่งจริงทำไมไม่ช่วยพระองค์หญิงวิภาวดีไว้ให้ได้ จะขอตอบว่าอาตมาเองก็รู้อยู่แก่ใจว่าถ้าไปด้วยก็ต้องถูกปืนเหมือนกัน แต่ก็มั่นใจว่าจะถูกขาไม่นึกว่าถูกตัว แต่สำหรับพระองค์หญิงวิภาวดีนี่มีความเข้าใจจริง ๆ ว่าต้องถูกแน่และถูกหนัก เพราะได้สัญญากันก่อนขึ้นเครื่องบินว่าทั้งหมดต้องลงที่กองร้อยปฏิบัติการ ๓ ปล่อยให้เครื่องบินไปตามลำพัง แต่ว่าในเมื่อวาระสุดท้ายแห่งชีวิตของท่านมาถึง ก็มีความจำเป็นเพราะอาตมาลงมาแล้ว ครูบา-ธรรมไชยลงมาแล้ว คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ แล้วก็ใครต่อใครข้าหลวงทั้งหมดลงมาแล้ว ท่านไม่ลง สั่งเครื่องบินขึ้นก็เป็นกฎธรรมดาก็เป็นอันบอกแล้วว่า ถ้าอายุขัยแก้ไขกันไม่ได้ ถ้ากาลมรณะแก้ได้ เป็นอกาลมรณะคือการตายในระหว่างที่ชีวิตยังไม่ถึงอายุขัยเราแก้กันได้ ถ้าถึงอายุขัยแล้วคนแก้ก็ตาย แก้ไม่ได้

เป็นอันว่าวันนั้นอาตมาก็นอน เข้าพักนอน ๔ ทุ่มครึ่ง ไอก็ยังไออยู่ เสียงก็แหบก็แห้งไข้หวัดยังมี มาทราบในตอนเช้าว่าเวลา ๖ ทุ่มเศษ หรือว่าเวลา ๒๔ น. เศษ อาตมาเป็นพระ

ชอบทุ่ม ๆ โมง ๆ กลางวันเรียกว่าโมง กลางคืนเรียกว่าทุ่ม เพราะว่าสมัยก่อนคำว่า โมง ก็ว่า พอถึงเวลาเท่าไรก็ตีฆ้องโมง ๆ ๑ โมงเช้าก็ตี โมง ๒ โมงเช้าก็ตี ๒ โมง จึงเรียกว่าโมงหรือโหม่ง เวลากลางคืนท่านใช้กลอง ๑ ทุ่ม ตี ๑ ตุม ๒ ก็ตี ๒ ตุม ๓ ก็ตี ๓ ตุม จึงเรียกว่าทุ่ม นี่เป็นศัพท์ภาษาไทยโบราณ เวลานี้มาเรียกกันว่า นาฬิกา ก็ยังโมง ๒ โมง ๒ ทุ่มกันอยู่ตามปกติ เป็นส่วนมาก เรื่องของทางราชการเท่านั้น เป็นส่วนใหญ่ ข้าราชการส่วนใหญ่ใช้คำว่า นาฬิกา แต่ว่าชาวบ้านยังทุ่มยังโมงกันอยู่ อาตมาก็เป็นลูกชาวบ้านก็ต้องทุ่มต้องโมงไปตามเขาคุยกันต่อไป

ตอนเช้าได้ทราบข่าวจาก ท่าน พลอากาศโท หม่อมราชวงศ์ เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมสื่อสารทหารว่าเมื่อคืนนี้เวลา ๖ ทุ่มเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงใช้ให้รองราชเลขาฯ ท่านอาจารย์ภาวาส มาตามหลวงพ่อ ท่านเห็นว่าหลับแล้วจึงแจ้งให้อาจารย์ภาวาสทราบ และวิทยุทูลถามว่าจะทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ปลุกไหม ก็เป็นอันว่าไม่ได้ปลุก ท่านรับสั่งมาบอกว่าไม่ต้องปลุก ถ้าปลุกอาตมาก็คงแย่เหมือนกัน เพราะว่าร่างกายมันยังทรงอยู่ไม่ค่อยจะไหว วันรุ่งขึ้นที่ไปเฝ้าพระองค์ที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์ วันนั้นก็คิดว่าจะไม่ไหวเหมือนกัน ร่างกายมันยังไม่มีแรง เสียงก็แหบแห้ง แต่ก็ได้อาศัยธรรมปีติที่นั่งใกล้พระองค์ ก็ทรงสั่งสนทนาเฉพาะเรื่องธรรมะโดยเฉพาะ เลยเกิดความชุ่มชื่นใจนั่งอยู่ได้ถึง ๕ ชั่วโมงเศษ วันรุ่งขึ้น สมเด็จพระบรม-ราชินีนาถได้สั่งให้ข้าหลวงคณะช่างเครื่องนำภัตตาหารมาถวายและก็เลี้ยงคนทุกคนที่ไปพักอยู่ที่นั่น นี่จัดเป็นพระมหากรุณาธิคุณเป็นพิเศษ อาหารเท่าที่มาถวายก็ดีทุกอย่าง ขนมก็ดีทุกอย่าง แต่ที่ถูกใจอยู่อย่างเขาเรียกขนมอะไรก็ไม่ทราบ เหลือง ๆ อ่อน ๆ ขนมนี้ถูกใจมาก หนึ่งมีรสหวาน สองอ่อน เพราะอาตมาเป็นกระเพาะผุ ของแข็ง ๆ ไม่ค่อยไหว ข้าวเหนียวก็ไม่ไหว ขนมชิ้นนั้นอ่อนดี มีรสหวาน เขาถือรสหวานเป็นสำคัญ เลยฉันเสียเยอะเป็นกรณีพิเศษ ที่ฉันเยอะนี่ไม่ใช่ตั้งใจฉลองศรัทธาท่านหรอก ความจริงฉลองท้องอาตมาเองว่าของอ่อนนี่ถูกใจกับท้อง ท้องมันไม่รังเกียจเลยว่าเสียหนัก และก็สั่งให้ข้าหลวงไปกราบทูลให้พระองค์ทรงทราบว่าทีหลังถ้านิมนต์อาตมามาละก็ของอย่างนี้อย่าให้หายไปเสีย ถ้าอย่างนี้ถามว่าติดใจในรสอาหารหรือ ก็ตอบว่าไม่ใช่ติดใจในรสอาหารหรอก ติดใจในความอ่อนของอาหาร เพราะว่าของแข็ง ๆ ฉันแล้วมันเป็นโทษ ถ้าว่าร่างกายมันยังต้องใช้อยู่ก็ต้องเลี้ยงมัน

เมื่อเวลาใกล้ ๑๕ นาฬิกา ทางสำนักพระราชวังก็นำรถมารับ ก็ชวนท่าน พลอากาศโท หม่อมราชวงศ์ เสริม สุขสวัสดิ์ ไปด้วย อาจารย์ปวิณ ไปด้วย ไปรอพบอยู่ที่ห้อง หน้าห้องรอพบ ถึงเวลาทางเจ้าหน้าที่ก็มาบอกว่าถึงเวลาเข้าพบได้แล้ว ก็เข้าไปพบในห้องส่วนพระองค์ ในห้องนั้นไม่มีใครท่านปิดประตูเสียทั้ง ๒ ข้าง รองราชเลขา ฯ นั่งอยู่มุมหนึ่ง ท่านปูพรมให้อาตมา และปูผ้าขาว มีน้ำสำหรับฉัน อาตมาเป็นพระไม่ฉันน้ำชาและไม่ฉันกาแฟ อันนี้ไม่ใช่เคร่ง เพราะเดิมทีเดียวเคยติดน้ำชามาก่อน ถ้าฉันน้ำชาแล้วไม่ฉันน้ำชามาฉันน้ำธรรมดาแล้วมันไม่อยู่ไม่ชื่นใจ แล้วทีนี้ต่อมา มาคิดว่าเราจะบวชละกิเลส เราเทศน์ให้ชาวบ้านเขาละกิเลส แล้วเราจะมานั่งแบกกิเลสไว้เพื่อประโยชน์อะไร ไปไหน ๆ ชาวบ้านก็ต้องวิ่งวุ่นในการหาน้ำชา เลยเลิกมันเสียเฉย ๆ ใครจะว่ายังไง นี่ใครเขาจะว่ายังไง ถ้าจะว่าก็ตัวเองเป็นผู้ว่าก็เป็นอันว่าหมดเรื่องไป วันนั้นเจ้าหน้าที่ก็มีน้ำเย็น ๆ ไว้ให้ฉันเป็นที่ถูกใจ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินออกมา อาตมภาพต้องขอยอมกลัวตอนนี้กลัวมากไม่ใช่กลัวในฐานะท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดิน แล้วก็ไม่ใช่กลัวอย่างนั้น กลัวในฐานะที่ทรงมีอัจฉริยะเป็นกรณีพิเศษ นั่นก็คือในเวลาที่พระองค์เสด็จมาประทับ ทรงประทับนั่งพับเพียบทางด้านซ้ายอย่างเดียวตลอดเวลา ๕ ชั่วโมงเศษ อาตมาเมื่อสมัยตัวผอม ๆ ก็นั่งพับเพียบนานเป็นชั่วโมง ๆ ได้ อีตอนตัวอ้วนนี่ไม่เป็นเรื่อง น้ำหนักตัวมันมากนั่งพับเพียบหรือนั่งขัดสมาธินานไม่ได้ ขามันชาเลยก็ต้องขยับไปขยับมาถึง ๕–๖ ครั้ง สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ไม่เลย พระองค์ไม่ทรงขยับเขยื้อนเลย หมายความว่าทรงนั่งประทับนั่งท่าไหนก็นั่งท่านั้นตลอดเวลาการสังสนทนาปราศรัยของพระองค์ในวันนั้นล้วนแล้วไปด้วยธรรมปฏิบัติ ไม่มีอะไรเจือปนเลยใช้เวลา๕ชั่วโมงเศษ แล้วบางท่านจะถามว่าเวลา ๕ ชั่วโมงเศษพระองค์รับสั่งว่ากระไรบ้าง อาตมาก็ต้องตอบตอบไม่ยากเลยเพราะว่าจำไม่ไหว เพราะว่าทรงตรัสและปัญหาที่ถามแต่ละคำแต่ละข้อเป็นปัญหาที่ลึกซึ้งคัมภีรภาพ ทรงมีความละเอียดลออในธรรมะเป็นกรณีพิเศษวินิจฉัยศัพท์ละเอียดมาก อาตมาเองก็คร้าม ๆ เหมือนกัน คร้าม ๆ ว่าจะตอบผิด แต่ก็ถือว่ามีปัญญาแค่ไหนก็ตอบแค่นั้นหมดเรื่อง เพราะว่าทราบอยู่ว่าตัวเองไม่ใช่สัพพัญญูวิสัย คำว่าสัพพัญญูแปลว่ารู้หมดทุกอย่าง ความจริงอาตมาเองก็เป็นคนรู้มาก สัพพัญญูนี่ควรจะแปลว่ารู้ไม่หมดอย่างพระพุทธเจ้านี่เขาบอกว่ารู้หมด อาตมาว่าพระพุทธเจ้านี่รู้ไม่หมด ใครจะไปถามอะไรก็ตามท่านมีเรื่องตอบได้เรื่อย

และก็ตอบได้ถูกต้อง สำหรับอาตมานี่รู้หมด เพราะถามไปถามมาไปถามที่ไม่รู้เข้าเลยไม่มีอะไรจะตอบ หมดทุน หมดพุง ความจริงน่าจะใช้ศัพท์อย่างนี้แต่เขาไม่นิยมกัน ต้องตอบตามแบบที่เขานิยมกันว่าอาตมารู้ไม่หมด พระพุทธเจ้ารู้หมด นี่เป็นศัพท์ที่เขานิยมกัน แต่ความจริงน่าจะบอกว่าพระพุทธเจ้านี่รู้ไม่หมด ใครถามอะไร ๆ ก็ตอบได้ไม่รู้จักหมด อาตมาเป็นประเภทรู้ไม่หมดก็เกรงเหมือนกันว่า ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงตรัสถามธรรมะไปโดนเอาตอนที่รู้หมดเข้าก็อยู่เลยวันนั้น แต่ก็ไม่เป็นไรเพราะว่าทราบดีว่าตัวเองไม่ใช่สัพพัญญูวิสัย ถ้าทรงถามอะไรมา ถ้าไม่เข้าใจก็จะกราบทูล หรือถวายพระพรว่าข้อนี้อาตมาไม่รู้ ก็หมดเรื่องกันไป พระองค์ก็ไม่ใช่มาตั้งหน้าตั้งตาไล่ให้จน ที่แท้จริงนั้นเป็นธรรมะที่เป็นประโยชน์มาก แล้วอาตมาได้ถวายพระพรถามว่าเมื่อคืนนี้พระองค์ได้ให้คนให้รองราชเลขา ฯ ไปตาม มีพระราชประสงค์อะไร รับสั่งว่าลูกหญิงสิรินธร ฯ อยากจะพบหลวงพ่อ ตอนเช้านี่ต้องขึ้นเครื่องบินแต่เช้าเพราะเหตุว่าต้องเข้ามหาวิทยาลัย ๘ โมงเช้า ตอนกลางคืนจึงอยากจะพบจึงอาราธนาหลวงพ่อมา เลยถวายพระพรว่าอาตมาหลับเพราะป่วย และก็ได้ถามพระองค์ว่าแล้วตอนกลางคืนหลังจากที่เลี้ยงทูตเสร็จแล้วบรรทมแล้วหรือยัง พระองค์ทรงตรัสว่า ความจริงที่อาตมาถามแบบนี้เพราะรู้ว่าไม่บรรทมแน่ มีงานต่อ ก็ทรงตรัสตอบว่าหลังจากนั้นมาก็ทรงเจริญพระกรรมฐานทำสมาธิจิต การทำสมาธิจิตนี่ทรงตรัสว่าทรงตั้งเวลาได้ตามอัธยาศัย เริ่มเข้าสมาธิเวลาเท่านี้จะออกจากสมาธิเวลาเท่านี้ กำหนดได้เข้าออกได้ตามอัธยาศัย ตามเวลา เดิมทีเดียวท่านใช้เทปไม่มีเสียง พอเสียงดังแก๊ก ก็เลิกเมื่อเวลาเท่านั้น เมื่อเวลาหลังท่านไม่ใช้เทป หมายความว่าตั้งเวลากำหนดเวลาจะเลิกเท่าไรเลิกได้ทันที นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัทยังไม่จบเรื่องของภูพิงค์ แต่ว่าเวลามันจะหมด ตอนนี้ขอสาวกขององค์สมเด็จพระบรมสุคตใคร่ครวญดูให้ดีว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช พระเจ้าลูกยาเธอฯ ทรงสนพระทัยในธรรมะปฏิบัติทุก ๆ พระองค์ และทรงปฏิบัติได้อย่างนี้ ถ้าจะดูเวลาจะเห็นว่าเวลาของพระองค์มีน้อย แต่อาศัยว่าจิตเป็นมหากุศลจึงพยายามเจียดเวลาของพระองค์ ทั้ง ๆ ที่ทรงลำบากพระวรกายอยู่มาก ตอนเช้าไปดอยอ่างขางทั้งวัน กลับมาตอนกลางคืน เลี้ยงทูตและรับแขกจนกระทั่งถึง ๖ ทุ่มเศษ ยังมีเวลาเจริญกรรมฐานต่อไป สำหรับวันนี้เวลาหมดเสียแล้ว ก็ต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๑๖

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้ก็พบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องของพระเมตตาตามเดิม เป็นอันว่าวันที่เข้าไปพบพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่ภูพิงค์ราชนิเวศน์ ที่พระองค์ทรงมีปัญหาถามถึงเขียนหนังสือมาเป็น ๓ ข้อด้วยกัน ทรงตรัสว่าเป็นความประสงค์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่ทรงมีความสงสัย ในเรื่องที่พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ต้องสิ้นชีพิตักษัย ความจริงเรื่องนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีความเข้าใจดีมาก หมายความว่าคงจะเคยทรงอธิบายให้สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ให้ทรงเข้าใจเรียบร้อยแล้วแต่เพื่อความมั่นใจ อาตมาก็ได้ถวายพระพรไปตามกฎของกรรมว่าเรื่องกฎของกรรมนี่เป็นทางที่หนีกันไม่ได้ แล้วต่อมาพระองค์ก็ทรงสนพระทัยเรื่องพระกรรมฐาน ทรงตรัสว่าเพื่อนที่เจริญพระกรรมฐานกับพระองค์มีอยู่ ๑ โหล มีผู้ชายครึ่งโหล ผู้หญิงครึ่งโหล พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ในเรื่องของจริต ๖ ทรงขอให้บันทึกเทปให้จริตละ ๑ คาสเซ็ท เพื่อว่าคนที่มีราคะจริตก็จะส่งราคะจริตให้ มีโทสะจริตก็ส่งโทสะจริตให้อย่างนี้เป็นต้น เป็นอันว่าจริตทั้ง ๖ อย่าง จะต้องมีด้วยกันทุกคน แต่ว่าหนักในด้านไหนก็แก้ในด้านนั้นก่อน ตอนหนึ่งพระองค์ทรงมีพระราชดำรัสตรัสว่าสำหรับลูกศิษย์ของหลวงพ่อ ผมคิดว่าทุกคนหรือว่าทั้งหมดเป็นพวกมีศรัทธาจริตทั้งหมด อาตมาก็ได้ถวายพระพรว่าคนที่มีศรัทธาจริตนี่เขาได้กำไร ปฏิบัติเอาดีง่ายสุดแล้วแต่คนนำ ศรัทธาจริตแปลว่าจิตชอบเชื่อ จิตชอบเชื่อนี่ถ้าผู้นำ ๆ ไปในทางไม่ดีอาศัยที่เขามีความเชื่อง่ายอยู่แล้ว ก็จะพาเหลวแหลกไปด้วย แต่ผู้นำ ๆ ไปได้ดีก็รู้สึกว่าจะได้ดีง่ายเพราะว่าเธอไม่ถอนกำลังใจ อะไรก็ตามที่เป็นของดีทำทุกอย่าง นี่เป็นอันว่ามีผล คนที่มีศรัทธาจริตขออย่างเดียวว่าท่านผู้นำได้โปรดนำไปในทางที่ถูกอย่าหาทางทำลายด้วยการที่เขามีความเชื่อก็แล้วกัน เพราะว่าประสบการณ์เรื่องนี้มีอยู่มาก ก็ขออย่าให้พูดเลยมันเป็นเรื่องหนักใจถ้าพูดว่าใครเขาไม่ดีนี่ความเดือดร้อนกับจิตนี่มันมี ขอพูดเป็นว่าเขาอาจจะเข้าใจผิดคิดว่าสิ่งนั้นมันถูกก็ได้ ถ้าพูดอย่างนี้ขอคนบางคนที่เคยประชุมกันแล้วบอกว่าอาตมานี่เขียนหนังสือก็ดีบันทึกเสียงก็ดียกย่องตัวเองเสมอ ทราบว่านี่ไม่ใช่นี่เราพูดกันตามความเป็นจริง พูดกันตรงไป

ตรงมา ที่พูดว่าตรงก็เพราะอะไร เพราะว่ามีคนเขามาหา บางรายเข้าไปก็ต้องเสียประโยชน์ เสียเงินเสียทองขึ้นครูบาอาจารย์ มีจดหมายหลายฉบับที่ถามว่าถ้าผมจะมอบตัวเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อจะต้องเสียอะไรบ้าง วิธีกรรมเป็นอย่างไรบ้าง เป็นอย่างนี้ใช่ไหม เขาเขียนมาเสียมากมายทางด้านพิธีกรรม เวลาที่จะขึ้นครูเป็นลูกศิษย์จะต้องเสียเงินเท่าไร เขาก็บอกด้วยว่าที่ไหนก็ไม่ทราบ (ทราบเหมือนกันแต่ไม่บอก) ว่าจะต้องจ่ายเงินในอันดับแรกเป็นสมาธิจิตในอันดับแรกเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท เห็นจะเป็นเงินดาวน์ แล้วก็ต้องส่งกันเรื่อยไป เมื่อเสียแล้วก็ต้องเสียอีกก็ได้เคยเสีย ๆ แล้ว

นี่มันเป็นเรื่องที่ไม่ใช่เรื่องของพระพุทธศาสนา ความจริงสมาชิกของอาตมาไม่ต้องเสียเงิน ไม่ต้องเสียธูปเสียเทียนก็ยังเป็นสมาชิกได้ เพราะว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงบังคับไว้เลยว่าจะต้องทำอะไรต่อทำอะไรกัน ที่จะต้องมีพิธีกรรมกันอยู่นี่มันเรื่องของศรัทธาของบรรดาท่านพุทธบริษัท เขาเคยมาถามกันบอกว่าถ้ามาเป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อต้องเอาธูปแพเทียนแพ เครื่องชุดนั้นเครื่องชุดนี้ ใช่ ไหม อาตมาบอกว่าเอาใจมาพอแล้ว เรื่องพิธีกรรมจะบูชาพระพุทธเจ้าด้วยวิธีใดมันเป็นเรื่องของคุณ เพราะว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงบังคับไว้ นี่สำคัญอย่างเดียวคือใจ ที่พระองค์กำหนด ที่ทรงตรัสว่า มโน ปุพฺพํ คมาธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นหัวหน้า มีใจประเสริฐสุด สำเร็จได้ด้วยใจ ควบคุมใจอย่างเดียวเป็นพอ นี่เป็นความประสงค์ เป็นอันว่าเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสตรัสถามอย่างนั้น อาตมาก็รับว่าใช่ ว่าส่วนใหญ่ลูกศิษย์ของอาตมาเป็นนักศรัทธาจริต เป็นคนเชื่อ แต่ว่าเชื่ออย่างคนมีปัญญา ไม่ใช่ว่าพูดไปแล้วเขาก็เชื่อทีเดียว ทรงตรัสว่าโดยเฉพาะอย่างยิ่งพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต คนนี้เป็นคนมีศรัทธาจริตมาก อาตมาก็ถวายพระพรไปตามความจริงว่า ใช่ พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต มีศรัทธาจริตมาก แต่ทว่าบวกพุทธจริต เพราะว่าท่านมีกำลังหนักทั้ง ๒ อย่าง คือ หนึ่งศรัทธาจริต สองพุทธจริต นี่ผู้ที่มีศรัทธาจริตแท้เขามักจะเชื่อคำพูดเฉย ๆ เมื่อพูดอะไรไปก็เชื่อก็ปฏิบัติตามแนวนั้น ถ้าทิ้งแนวแล้วไปไม่ได้ สำหรับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต นี่ท่านเชื่อแล้วมีปัญญาเป็นเครื่องคิดด้วยจึงได้มีความรวดเร็วในผลแห่งการปฏิบัติ ผลแห่งการปฏิบัติของท่านเร็วมาก มาศึกษาได้อาทิตย์เดียวก็สามารถเข้าฌานออกฌานได้ตามอัธยาศัย ที่นี้ความต้องการของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ต้องการอภิญญาสมาบัติ แต่ว่าอาตมาเห็นว่า

อภิญญาสมาบัติหรือวิชชาสามก็ดี ไม่ใช่ว่าไม่ดี แต่ว่าต้องใช้เวลามาก เมื่อได้ ๒ ใน ๓ ๕ ใน อภิญญา ๖ ก็ยังไม่มีเกณฑ์ที่จะพ้นนรกไปได้ เพราะว่าท่านที่ได้ ๒ ใน ๓ คือ ทิพยจักขุญาณ และบุพเพนิวาสานุสสติญาณ หรือว่าได้ ๕ ในอภิญญา ๖ สามารถเนรมิตอะไรต่ออะไรได้ แต่ยังเป็นฌานโลกีย์ อย่างนี้ดูตัวอย่างท่านเทวทัต ตายแล้วก็ยังพลัดลงอเวจีได้ จึงเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์แต่ทว่าก็ไม่ค้านท่าน ว่าท่านต้องการข้อสนับสนุนแต่ส่วนใหญ่ก็บรรจุวิปั้สสนาให้ ทั้งนี้ อาตมาก็ลอกแบบมาจากครูบาอาจารย์ของอาตมา คือหลวงพ่อปานวัดบางนมโค เพราะในสมัยที่อาตมาไปศึกษากับท่านก็กราบเรียนท่านว่าอาตมาไม่ต้องการวิปั้สสนาญาณ เพราะไม่เคยคิดว่าชาตินี้จะเป็นพระอรหันต์ได้ เป็นพระอริยเจ้าได้ ต้องการสมถภาวนา ต้องการฌาน หรือว่าต้องการวิชชา ๓ อภิญญา ๖ ผลที่ต้องการนั้นก็คือไปเกิดเป็นพรหม เพราะมีสังหรณ์จิตว่าเวลาที่มีเกิดเป็นมนุษย์นี่มาจากพรหม และเวลาที่เกิดมาแล้วท่านลุงที่เป็นพระทรงฌาน ท่านบอกว่าเจ้านี่มันมาจากพรหม ฉะนั้น เวลาตั้งชื่อก็ชื่อว่าเจ้าพรหมก็แล้วกัน ชื่อเดิมของอาตมานี่ชื่อพรหม ไม่ใช่ชื่อวีระตามที่รู้จักกัน วีระนี่มีชื่อใหม่ มาชื่ออีกชื่อหนึ่งแต่ว่าอาตมาก็มาแปลงชื่อเป็นภาษาบาลีว่า วีระ แต่ว่าสมัยเด็ก ๆ เขาก็ไม่เรียกว่าเจ้าพรหม เขาเรียกว่าเจ้าแก่น เพราะว่าจอมแก่นน่ากลัวว่าจะเกเรหนัก จะว่าหัวแข็งก็ไม่ใช่ ก็หัวธรรมดาแต่ว่าใจแข็ง แข็งเพราะเห็นว่าถ้าผู้ใหญ่ไม่ทรงอยู่ในคุณธรรมของผู้ใหญ่อันนี้ไม่ไหว้อย่างเด็ดขาด เพราะว่าคนโตแบบนี้มีจริยาไม่เท่ากับเด็ก อันนี้ใช้ไม่ได้ ไม่เอาด้วย

นี่เป็นอันว่าตอนเด็ก ๆ มันแก่นมาก ผู้ใหญ่บางคนก็ไม่เป็นเรื่องเอาแต่ตัวโตเป็นสำคัญ แต่เป็นคนที่ไร้เหตุไร้ผล คนประเภทนี้เป็นประเภทที่สมเด็จพระทศพลไม่ทรงสรรเสริญ ไม่เรียกว่าผู้ใหญ่ ก็เลยต้องเป็นศัตรูกัน การเป็นศัตรูกับผู้ใหญ่ก็หมายความว่ามีความเห็นไม่ตรงกัน นี่ขอเลี้ยวเข้าภูพิงค์ เพื่อให้ทราบในจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ สำหรับสมเด็จพระบรมราชินีนาถ นี่พระองค์ทรงพอพระทัยในการสวดมนต์มาก และก็สวดมนต์วันหนึ่งเป็นชั่วโมง ๆ พระองค์ทรงตรัสว่าเวลาหลวงพ่อมานี่พระองค์หญิงทรงแสดงปรากฏชัดเหลือเกิน ทรงตรัสว่ามาบางคราวส่งกลิ่นหอมพุ้งไปหมด ดิฉันคิดว่าใครเขาทำน้ำหอมหกไว้ที่ไหนหาเท่าไรก็ไม่พบ แต่ว่ากลิ่นน้ำหอมตลบไปหมด พอรุ่งเช้าทราบข่าวจากคนบอกว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงใช้ให้ข้าหลวง ๒ คน ไปเอาพระพุทธรูปที่

พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ทรงโปรดมากรักมากปรากฏว่าข้าหลวงหยิบขึ้นมาเห็นไฟฟ้าดับ ๒ ครั้ง แต่ว่าสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงประทับอยู่ใกล้ ๆ ไม่ทรงเห็นไฟฟ้าดับ เรื่องนี้จะเป็นเรื่องเท็จจริงประการใดเป็นเรื่องของคนส่งข่าว แต่ว่าข่าวที่แสดงออกทั้งอาการกลิ่นที่หอมฟุ้งจนกระทั่งไม่สงสัย หอมจัดนั้น สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงมีพระราชเสาวนีย์มาเอง แล้วต่อมาสมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ทรงขอให้บันทึกเทปพระสูตรถวาย พระองค์มักจะทรงถ่อมอยู่เสมอว่าดิฉันมีปัญญาเพียงแค่นี้ มีกำลังเพียงเท่านี้ ขอฟังเพียงพระสูตร แต่ความจริงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ท่านก็ทรงตรัสว่าสมเด็จพระบรมราชชนนีก็ดี พระราชินีก็ดี ลูกหญิงสิรินธรก็ดี เขาว่าเขาไม่ได้ทำอะไรกัน เขาว่าเขาไม่ได้ปฏิบัติ แต่ความจริงผมเห็นว่าเขากำลังปฏิบัติอยู่ อาตมาก็รับรอง เพราะทราบพระราชจริยาวัตรของทั้ง ๒ พระองค์ดี ความจริงการปฏิบัติพระกรรมฐาน บรรดาท่านพุทธบริษัทอย่างสมเด็จพระบรมราชินีนาถนี่ พระองค์ทรงอยู่ในศีลาจารวัตรเป็นอย่างดี อันนี้จะมาโมเมว่ามายกย่องพระราชินีอีกแล้วซิ ความจริงเรื่องการยกย่องใครนี้ ถ้าไม่เป็นของจริง พระไม่โอเคด้วย (โอเคนี่ ภาษาอะไรก็ไม่ทราบ) พระไม่เห็นชอบด้วย เรื่องอะไรจะมานั่งยกย่องกัน เราพูดกันตามความเป็นจริง พระไม่มองเห็นฐานะของบุคคลในฐานะผู้ทรงยศ พระจะต้องไม่มองฐานะของบุคคลในฐานะที่มีเงินมาก พระจะต้องพูดตามความเป็นจริงที่มีอยู่

ฉะนั้น เมื่อสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระองค์ทรงมีพระราชจริยาวัตรปฏิบัติอยู่ในเขตของพระกรรมฐาน คำว่ากรรมฐาน แปลว่าทำกรรมในฐานะเป็นที่ตั้งอยู่ในความดี กรรมฐานไม่ใช่แปลว่าหลับตา จะมานั่งหลับตา ถ้าดีเวลาหลับตา ลืมตาขึ้นมาด่าชาวบ้าน อีกกี่แสนชาติมันก็ไม่เกิดผล แล้วก็จิตใจก็หมกมุ่นไปด้วยอารมณ์ที่เป็นโลภะ โทสะ โมหะ ไม่มีอะไรเป็นประโยชน์เลย คำว่ากรรมฐานคือว่าลืมตามาแล้วต้องสร้างความดี จะเห็นน้ำพระทัยของสมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ก็ดี ทั้ง ๒ พระองค์นี้ทรงเปี่ยมไปด้วยพระเมตตาและกรุณาในพรหมวิหาร ๔ เปี่ยมเลยก็แล้วกัน ไม่ใช่พร่อง บางทีล้น ๆ เพราะพระราชทรัพย์ที่มีอยู่นี่ไม่พอใจ ยังจ่ายไปก่อน ล้น นี่ไม่ใช่เปี่ยมนะเรียกว่าล้น ถ้าจ่ายแค่หมดเรียกว่าเปี่ยม นี่หมดไปแล้วไม่มียังจ่ายเรียกว่าล้น ถ้าพูดอย่างนี้อาตมาก็คงจะล้นเหมือนกัน ไม่มีสตางค์ก็สร้างวัด สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล บ่อน้ำ เป็นหนี้เขาก่อนยังได้ มันเป็นส่วนสาธารณ-

ประโยชน์ ก็คนชอบล้น ล้นอยู่แล้วก็ต้องล้นไปอย่างนี้ สำหรับพระองค์หญิงวิภาวดีก็เหมือนกัน มีหลายท่านว่าท่านเร็วเหลือเกินน่ะ ความจริงท่านทำของท่านมานานแล้วไม่รู้ว่าทำต่างหาก การจะศึกษาในสมถวิปัสสนาถ้าเข้าไม่ถึงพรหมวิหาร ๔ เสียตัวเดียว ไม่ต้องไปไหนกันละ อยู่นั่งหลับตาสักเท่าไรมันก็ไม่เกิดผล หากว่าท่านผู้ใดจิตของท่านตั้งอยู่ในพรหมวิหาร ๔ ละอคติ ๔ อย่างนี้ดีกว่าเอาความดีขึ้นต้นแค่ฌานสมาบัติ ถ้าใครทำเกิน ๑๕ วัน ซวยเต็มที่ แต่ความจริงอารมณ์ของพรหมวิหาร ๔ นี่เป็นอารมณ์ที่เลี้ยงศีล ไม่ให้ศีลขาด ศีลจะอ้วนก็เพราะกินพรหมวิหาร ๔ ฌานสมาบัติจะทรงตัวเข็งแรงก็เพราะกินพรหมวิหาร ๔ มีพรหมวิหาร ๔ เป็นอาหาร และวิปัสสนาญาณจะแจ่มใสก็เพราะกินพรหมวิหาร ๔ มีพรหมวิหาร ๔ เป็นอาหาร ถ้าคนใดทรงพรหมวิหาร ๔ อยู่เป็นปกติท่านผู้นั้นก็ชื่อว่าทรงสมถวิปัสสนาเป็นการทรงตัวอยู่แล้ว มันอยู่ที่การปฏิบัติจริงไม่ใช่มานั่งหลับตา นั่งหลับตา ๒ ชั่วโมง ๓ ชั่วโมง แล้วก็มานั่งคุยกัน อันนั้นไม่ใช่สมถวิปัสสนา เขาเรียกว่าสมถาก ถากไปถากมา วิปัสสนาก็เป็นปัดไปปัดมา ไม่ได้พ้นต้นให้ขาดเพียงแต่ถาก ๆ ปัด ๆ แล้วจะได้ประโยชน์อะไร นี่เราพูดกันตามความเป็นจริง อย่างสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่ท่านบูชาพระสวดมนต์ เจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ก็เหมือนกัน คนที่จะสวดมนต์นี่ถ้าเขาเกลียดพระพุทธเจ้า เกลียดพระธรรม เกลียดพระสงฆ์ สวดมนต์ได้ไหม เรามานั่งคิดกันวิจารณ์กัน เป็นอันว่าสวดมนต์ไม่ได้เกลียด การที่สวดมนต์ได้แสดงว่ามีความเคารพในพระพุทธเจ้า เคารพในพระธรรม เคารพในพระสงฆ์ และถ้าพระองค์ทรงศีลาจารวัตรเต็มที่ ทรงศีลบริสุทธิ์ แล้วเราจะว่าเป็นอะไรเล่า ไปดูองค์ของพระโสดากับสกิทาคา พระ-พุทธเจ้าตรัสว่าพระโสดาบันกับสกิทาคามีเป็นผู้ทรงอธิศีลคือมีศีลบริสุทธิ์ มีองค์คุณธรรมที่ทรงอยู่ จิตใจของพระโสดาบัน ก็มี ๑ เคารพในพระพุทธเจ้า ๒ เคารพในพระธรรม ๓ เคารพในพระสงฆ์ ๔ มีศีลห้าบริสุทธิ์ บริสุทธิ์จริง ๆ คือไม่ละเมิดศีลด้วยการจงใจ เผลอเดินไปเหยียบมดเหยียบปลวกตายโดยไม่เจตนาไม่เป็นไร แล้วก็มานั่งดูว่าสมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ก็ดี ทั้ง ๒ พระองค์ท่านสวดมนต์ภาวนาไหว้พระเจริญสมาธิ สวดมนต์เป็นสมาธิ ขณะสวดมนต์อยู่จิตใจเป็นอุปจารสมาธิ พระองค์ทรงมีพระเมตตาปรานี มีข้อหนึ่งที่น่าสังเกตที่องค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ทรงตรัสห้ามบรรดาพระสงฆ์ทั้งหลายไปขอของใช้ของกินจากตระกูลที่เป็นพระเสข พระเสข คือตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป ท่านพวกนี้เป็น

ผู้มีจิตน้อมไปในกุศลมีพรหมวิหาร ๔ ถ้าไปขอท่าน ๆ ให้ ท่านมีความพอใจในการบริจาคทาน ดูตัวอย่างนางวิสาขามหาอุบาสิกาพระโสดาบัน ท่านอนาถบิณฑิกคหบดีพระโสดาบัน ท่านผู้นี้ต่อมาเป็นพระอนาคามี ท่านที่เป็นพระโสดาบันทั้งหมดนี่ส่วนมากใจท่านกว้างขวาง อยากจะสงเคราะห์คนที่มีความทุกข์ให้มีความสุข ถ้ามีอะไรให้ได้ให้ ตัวอย่างอนาถบิณฑิก ตอนจนลงไปแสนที่จะจน แต่ท่าตนเองต้องกินปลายข้าวกับน้ำผักดอง เมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จไป ก็นิมนต์พระพุทธเจ้าพร้อมด้วยพระสงฆ์ ๕๐๐ ไปฉันภัตตาหาร มีแค่ปลายข้าวกับน้ำผักดองเป็นอาหารเท่านั้น เห็นกำลังใจของท่านไหม ในขณะที่องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเสวยพระกระยาหาร ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีก็กราบทูลองค์สมเด็จพระพิชิตมาร ว่าทานของข้าพระพุทธเจ้าเวลานี้เศร้าหมองเสียแล้ว เดิมทีองค์สมเด็จพระประทีปแก้วมา ข้าพระ-พุทธเจ้ามีอาหารเลิศถวายเวลานี้จนลงไปมีแต่ปลายข้าวกับน้ำผักดอง พระพุทธเจ้าจึงทรงถามถึงเจตนาว่าเจตนาของเธอครบตามเดิมไหม ท่านบอกว่ากำลังใจครบพระพุทธเจ้าค่ะ สมเด็จพระ-สัมมาสัมพุทธเจ้าจึงทรงมีพระพุทธฎีกาตรัสว่า ดูก่อนท่านมหาเศรษฐี ลูขังวาปณียตังวา ทรัพย์สินที่ให้จะเป็นของดีก็ตามของประณีตก็ตามของเลวก็ตาม ถ้าเจตนาสมบูรณ์ทานนั้นมีผลเลิศ นี่เป็นอันว่าผู้ทรงคุณในความเป็นพระโสดาบันตั้งแต่พระโสดาบันขึ้นไป ท่านพอใจในการสงเคราะห์บุคคลให้มีความสุข การให้ทานท่านจัดว่าเป็นจาคานุสสติกรรมฐาน การเคารพในพระพุทธเจ้าเป็นพุทธานุสสติกรรมฐาน เคารพในพระธรรมเป็นธรรมานุสสติกรรมฐาน เคารพในพระสงฆ์เป็นสังฆานุสสติกรรมฐาน มีศีลมั่นในศีล ศีลบริสุทธิ์เป็นศีลานุสสติกรรมฐาน มีเมตตาความรักมีกรุณาความสงสารเป็นพรหมวิหาร ๔ เป็นกรรมฐานและปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ปฏิบัติแต่ในความดีละอายต่อความชั่วเกรงกลัวผลของความชั่วปฏิบัติแต่ความดีเป็นเทวตานุสสติ-กรรมฐาน ฉะนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสตรัสว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ก็ดี ทรงกระทำอยู่แล้ว กระผมบอกว่าเขาทำอยู่แล้ว แต่เขาบอกว่าเขาไม่ได้ทำ อันนี้อาตมาก็ขอรับรองว่าทั้ง ๒ พระองค์ทำแล้วในกรรมฐานที่อาตมาพูดมา เป็นอันว่าเรื่องภูพิงค์ราชนิเวศน์เล่ากันจบไม่ได้ เป็นอันว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยในพระกรรมฐานมาก สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ทรงปฏิบัติในกรรมฐานเป็นปกติอยู่แล้วแต่ไม่ทรงทราบว่าทรงปฏิบัติ

และหลังจากนั้นเวลา ๕ ชั่วโมงเศษ สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงเตือนพระบาทสมเด็จพระ-เจ้าอยู่หัว ถึง ๔ วาระ อาตมาก็ขอถวายพระพรลา ก่อนจะมาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณว่าในตอนเช้าก่อนหลวงพ่อจะกลับขอนิมนต์ไปเที่ยวที่วิหารก่อน เพราะพระที่นั่นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ และตอนเช้าสมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ทรงให้คนจัดอาหารมาถวาย และเลี้ยงคนทุก ๆ คน พร้อมทั้งอาหารในระหว่างทางการเดินทางพระองค์ก็ทรงแจกมาทุกคนใส่กล่องมา นี่เป็นอันว่าการที่สมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงเป็นเจ้าภาพอาราธนาอาตมาเข้าไปสู่ภูพิงค์ราชนิเวศน์วันนั้น ถ้าจะถามว่าเรื่องอะไรที่คุยกันมากก็ต้องบอกว่าธรรมะอย่างเดียว ไม่มีอะไรเลย มีแต่ธรรมะทุกอย่าง พบกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ไหน พระองค์ต้องทรงปรารภเรื่องธรรมะปฏิบัติ ไม่ได้เคยเอาบ้านเอาเมืองเอาเรื่องของชาวบ้านชาวเมืองที่ไหนมาว่ามานินทามาตำหนิ ไม่มี พระองค์ไม่ทรงมีพระราชจริยา-วัตรอย่างนี้ เที่ยวติคนโน้นว่าคนนี้ คนนั้นดีคนนี้ไม่ดี ไม่มี พระองค์ทรงมีพระราชหฤทัยเต็มเปี่ยมอยู่ในคุณธรรม อย่างนี้เรียกว่าทรงทศพิธราชธรรม อย่าไปไล่เข้านะทศพิธราชธรรมมีอะไรบ้าง อาตมาไม่บอก เพราะไม่รู้ จำไม่ได้ทำไมจึงจำไม่ได้เพราะไม่จำเป็นจะต้องจำทำความดีแล้วก็แล้วกันไป มัวถือเถรตำราอยู่ก็เลยไม่ต้องได้อะไรกัน เอาละบรรดาท่านพุทธ-บริษัททุกท่านเรื่องของภูพิงค์ราชนิเวศน์ ตอนเช้าอาตมาก็ไปชมวิหารมีแดนสวยงามเต็มไปด้วยดอกไม้ พระก็สวย วิหารก็สวย สระน้ำก็ใหญ่ คณะที่ไปก็พากันชื่นบาน เป็นอันว่าเรื่องภูพิงค์ราชนิเวศน์เขตพระราชฐานสำหรับตอนนี้ก็ขอยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ต่อนหลังก็ฟังกันในเรื่องของดินแดนภายในพระบรมมหาราชวังต่อไป สำหรับวันนี้ขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์-พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๑๗

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็คงพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องของพระเมตตาตามเดิม การบันทึกเสียงวันนี้ตรงกับวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ที่บอกวันก็เพราะว่าเป็นการบอกว่าการบันทึกเป็นวันที่เท่าไร การที่บรรดาท่านทั้งหลายได้ยินเสียงของอาตมาทางสถานีวิทยุทุกสถานีก็โปรดทราบว่าอาตมาไม่ได้มาเอง ต้องใช้การบันทึกเสียงไว้แทน ทั้งนี้ก็เพราะว่าภารกิจมีมาก ไม่สามารถจะมาด้วยตนเองได้ สำหรับวันนี้ก่อนจะพูดถึงเรื่องอื่นก็ต้องขออนุโมทนาในพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงสั่งให้คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ภรรยา พลอากาศโท หม่อมราชวงศ์เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมสื่อสารทหาร ให้แจ้งมาว่าวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๐ เวลาค่ำ ให้อาตมาเข้าไปรับเครื่องถ่ายทอดเทปบันทึกเสียงจากพระองค์ ทั้งนี้พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณจัดซื้อถวาย สำหรับเครื่องนี้ได้สืบราคาตามท้องตลาดจะเป็นขนาดเท่ากันหรือไม่ไม่ทราบ เท่าที่ทราบมาก็ราคาเกือบแสนบาท เดิมทีบรรดาท่านพุทธบริษัทที่เป็นศิษยานุศิษย์กำลังจะจัดการรวบรวมจตุปัจจัยซื้อถวาย ในเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงทราบจึงได้รับเป็นพระราชภาระไปจัดถวายเอง บรรดาท่านพุทธบริษัทอาจจะคิดว่าอาตมานี้เป็นคนผลาญเงินของแผ่นดิน หรือว่าผลาญเงินของประชาชน เพราะว่าเงินจำนวนนี้ไม่ใช่เงินเล็กน้อย เรื่องนี้ก็ขอแจ้งให้บรรดาท่านทั้งหลายทราบว่าความประสงค์ของอาตมานั้นมีอยู่อย่างเดียว คือต้องการให้พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระชินวรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าให้กระจายไปทั่วประเทศและออกไปนอกประเทศ เวลานี้ก็ออกไปแล้ว ทั้งหนังสือที่ออกเป็นเล่มก็ดี เสียงที่ออกไปเป็นบันทึกเสียงก็ดี ปรากฏว่ามีท่านทั้งหลายส่งไปต่างประเทศหลายท่านด้วยกัน และก็หลายจุดด้วยกัน มีหลายท่านเคยปรารภว่าหนังสือก็ดี บันทึกเสียงก็ดี ควรจะเป็นภาษาต่างประเทศด้วย ความจริงเรื่องภาษาต่างประเทศนี้อาตมามีความชำนาญเป็นพิเศษ จะเขียนก็ดี จะพูดก็ดี รับรองว่าฝรั่งไม่รู้เรื่องเลย อย่างนี้เขาเรียกว่าคนมีความรู้พิเศษจริง ๆ พูดให้คนไม่รู้เรื่องได้ เขียนให้คนไม่รู้เรื่องได้ เพราะว่าไม่มีการสันทัดในเรื่องนี้ ฉะนั้นถ้าบรรดาท่านผู้ใดมีความสามารถหรือมีความศรัทธาจะแปลจากภาษาไทยจากหนังสือที่อาตมา

เขียนก็ดี จากเทปบันทึกเสียงก็ดี เป็นภาษาต่างประเทศอาตมาก็ขออนุญาต คือไม่หวง ไม่สงวนลิขสิทธิ์แต่ประการใดในเรื่องนี้ เฉพาะแปลเป็นภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะว่าอาตมามีความประสงค์ให้เป็นธรรมทาน

มีหลายท่านมาถามว่าเครื่องถ่ายทอดประเภทนี้ ราคาตั้งเกือบแสนบาท ถ้าอย่างดีกว่านั้นอาจจะเกินกว่าแสนบาท ทำเมื่อไรจะได้ทุน อาตมาก็ได้ตอบแก่ท่านผู้รับฟัง ท่านที่ถามว่างานทุกอย่างที่อาตมาทำนี่อาตมาไม่ต้องการทุน คือต้องการแต่ผลกำไรอย่างเดียว หนังสือที่เขียนออกไปก็ดี ไม่เคยคิดทุน และการบันทึกเสียงเป็นธรรมทานก็ดี ไม่เคยคิดทุน ต้องการผลสำคัญคือกำไร เพราะกำไรนี้มีอำนาจเหนือทุนมาก กำไรที่จะพึงได้ก็คือสนองคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแจกจ่ายธรรม อาตมาก็ขอนำพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์แจกจ่ายแก่บรรดาท่านพุทธบริษัท แต่บรรดาธรรมะที่แจกจ่ายออกไปนี่ บรรดาท่านพุทธบริษัทได้โปรดทราบ อาตมาไม่ใช่สัพพัญญูวิสัย จะทำไปก็เพียงแค่ความสามารถที่จะพึงทำเท่านั้น ถ้าสิ่งใดปรากฏว่าผิดพลาดจากพุทธพจน์บทพระบาลี ขอท่านผู้มีความรู้ทั้งหลายได้โปรดตักเตือนมาให้ทราบด้วย อาตมาจะได้ยับยั้งถอยหลังแก้ไขเสียใหม่ให้ถูกต้อง

สำหรับเทปบันทึกเสียงที่ใช้เครื่องที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถวาย ขอได้โปรดทราบ ขอประกาศราคาไว้เลยว่า ๑ คาสเซ็ทจะขอขายเอากำไรโดยเฉพาะ ทุนคงไม่ได้ เวลานี้คาสเซ็ทเปล่าที่เขาขายกันท้องตลาดมีอัตราในราคาประมาณ ๓๓ หรือ ๓๕ บาท และในคาสเซ็ทบันทึกธรรมะหรือวินัยที่อาตมาออกไป จะขอจำหน่ายในอัตราคาสเซ็ทละ ๓๐ บาท เป็นอันว่าได้กำไรในการบำเพ็ญกุศลอีก ๓ บาท หรือ ๕ บาท ถ้าหากว่าบังเอิญว่าคาสเซ็ทบางอันบางอย่างขัดข้องเสียไปก็มีกำไรเป็นพิเศษ ถ้าเครื่องบังเอิญชำรุดทรุดโทรมต้องซ่อมก็มีกำไรเป็นพิเศษ กำไรคือ ไม่ได้ทุนเข้ามา แต่สิ่งที่ต้องการคือพระธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ถ้าตามวัดต่าง ๆ มีความปรารถนาจะไปเผยแพร่แก่ท่านพุทธบริษัทก็จะขอลดลงมาเหลือคาสเซ็ทละ ๒๕ บาท สำหรับวัด

ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัทจะถามว่าเอาทุนที่ไหนมาลง เครื่องก็ไม่ได้ทุนคาสเซ็ท ที่จำหน่ายออกไปก็ราคาเท่ากับคาสเซ็ทธรรมดาเปล่าที่ตามตลาดขายกัน ข้อนี้ต้องขอตอบว่า

เงินจำนวนนี้ที่จะได้มาก็ได้มาจากเงินที่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายถวายตามอัธยาศัย เมื่อเงินที่ถวายตามอัธยาศัยที่แล้วมาอาตมาก็นำไปก่อสร้างถาวรวัตถุในบวรพุทธศาสนาบ้าง ได้เป็นค่ายาค่าอาหารสำหรับพระประจำวัดบ้าง จ่ายเป็นค่าแรงงาน จ่ายเป็นค่าวัตถุก่อสร้างบ้าง และก็จ่ายค่ากระแสไฟฟ้าให้วัดบ้าง เดือน ๆ หนึ่งก็จ่ายประมาณหมื่นบาทเศษอยู่แล้ว และเหลือจากนั้นถ้าบางทีจะพึงมีก็จะขอสมทบเข้ากับรายการขาดทุนของการบันทึกเสียงนี้ ที่ขายต่ำกว่าราคาท้องตลาด ตามท้องตลาดไม่มีเสียงแต่ราคาคาสเซ็ทละ ๓๓ บาท บ้าง ๓๕ บาท บ้าง ถ้าบรรดาพุทธบริษัทรับก็จะจำหน่ายออกไปในราคาคาสเซ็ทละ ๓๐ บาท ถ้าทางวัดมีความต้องการก็จะจำหน่ายออกไปในราคาคาสเซ็ทละ ๒๕ บาท ทั้งนี้ส่วนที่ไม่พอก็เอาเงินของบรรดาท่านพุทธบริษัทที่ถวายตามอัธยาศัยรวมลงไปจัดว่าเป็นธรรมทาน ในฐานะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นต้นทุนใหญ่ ในเรื่องธรรมทานอาตมาก็จะขอนำจตุปัจจัยของบรรดาท่านพุทธบริษัททุกท่านที่อาตมานำเอาไปใช้ในส่วนวิหารทานบ้าง ในส่วนสังฆทานบ้าง ในส่วนสาธารณประโยชน์สงเคราะห์คนยากจนเข็ญใจที่อยู่ในแดนกันดารบ้าง และก็ขอนำมาใช้ในส่วนธรรมทานบ้าง นี่ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายที่บริจาคทรัพย์ทำบุญถวายตามอัธยาศัยโปรดทราบตามนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินที่บริจาคถวายตามอัธยาศัยที่บรรดาพุทธบริษัททั้งหลายให้มาก็เป็นส่วนสังฆทานวิหารทาน และก็สาธารณประโยชน์ ตอนนี้เป็นธรรมทานด้วย ก็ขอช่วยโมทนาเพราะมีอานิสงส์มาก พูดไปพูดมาเสียเวลามาตั้ง ๒๐ นาทีเศษ เป็นอันว่าต่อแต่นี้ไปก็ขอเข้าเรื่องพระเมตตาความจริงเรื่องนี้ก็เป็นพระเมตตาเหมือนกัน ก็เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ มีพระเมตตาให้เครื่องถ่ายทอดเสียงราคาหนัก อาตมาจะต้องเข้าไปเฝ้าพระองค์ในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๒๐ จะมีพระราชประสงค์มีพระราชดำรัสอะไรมาบ้าง ถ้ามีเรื่องพิเศษก็จะแจ้งให้บรรดาท่านพุทธบริษัททราบ สำหรับต่อนี้ไปก็จะเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณ

วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๐ อาตมาเดินทางเข้ากรุงเทพ ฯ สำหรับครูบาธรรมไชยแห่งวัดทุ่งหลวง จังหวัดเชียงใหม่ ก็เดินทางเข้ากรุงเทพ ฯ เหมือนกัน ทั้งนี้ ก็เพราะว่ามีภารกิจทำร่วมกัน มาวันที่ ๑ ได้รับฎีกาจากสำนักพระราชวังว่า ในตอนเช้าของวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๐ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ อาราธนาให้อาตมากับครูบาธรรมไชยไปสวดมนต์และก็รับสังฆทานที่อาคารที่ทำการมูลนิธิสายใจไทย เพราะวันนั้นเป็นวันเปิดอาคารที่ทำการ

สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธรฯ ทรงเป็นประธานในงาน อาตมาเองรับฎีกาแล้วก็มานั่งนึกในใจ ว่าเรื่องการสวดมนต์สวดพรพระปริตรนี่อาตมาก็ทิ้งมาเสียนาน ไม่ได้ร่วมกับใครมาเสียนานจะสวดได้หรือไม่ได้ก็ไม่ทราบ ทั้งนี้ เพราะว่าเรื่องกิจนิมนต์ เรื่องสวดมนต์เย็นสวดมนต์กลางวัน แล้วก็เทศน์ตามวัดต่าง ๆ ตามบ้านต่าง ๆ ขอลาเสียนานแล้ว เพราะว่าภารกิจมีมาก รวมทั้งโรคภัยไข้เจ็บมีในกาย ถ้าไปฉันอาหารผิดเวลาคราวไร ก็มีโทษคราวนั้น ก็เป็นอันว่าจะต้องงดกันแล้วขอประกาศงดไว้ในที่นี้ด้วย บางทีท่านทั้งหลายไม่ทราบก็จะมานิมนต์กัน มีนิมนต์อยู่หลายรายเพราะว่าไปฉันผิดเวลาคราวไรเรื่องสำคัญก็คือ ร่างกายถูกเขาลงโทษและความลำบากยากแค้นก็เกิดกับบรรดาท่านหมอทั้งหลายต้องมาช่วยกันรักษา เป็นอันว่าฉันเช้าผิดเวลาแต่ละครั้งต้องจ่ายเงินพิเศษไม่น้อยกว่าครั้งละ ๕๐๐ บาท เป็นค่ายารักษาโรค เมื่อเป็นอย่างนี้ก็ต้องของด ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัทจะสงเคราะห์ก็ขอให้สงเคราะห์ในสถานที่พัก ถ้าไปที่ไหนพักที่ไหนก็โปรดมาถวายที่นั่นจะได้ถวายตามเวลา และไม่คอยเวลาล่านัก เวลาเลยไปแล้วก็ไม่คอยเหมือนกัน ทั้งนี้สงสารหมอสงสารเงินที่บรรดาญาติโยมพุทธบริษัทที่ถวายมาตามอัธยาศัย เข้ามาใช้ในเรื่องของร่างกายของตนนี่ รู้สึกว่าจะได้ประโยชน์น้อยเกินไป อยากจะใช้เงินของท่านในส่วนที่เป็นสาธารณประโยชน์จริง ๆ

วันนั้น เมื่อถึงวันเวลาตอนเช้า เจ้าหน้าที่ก็นำรถไปส่งที่ที่ทำการ ไปถึงก็ไปเจอะสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา สมเด็จพระวันรัต วัดสังเวช และพระราชาคณะอีกหลายท่าน สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์และสมเด็จพระวันรัตก็ทรงเรียกให้อาตมาเข้าไปนั่งข้างหลัง อาตมาก็เข้าไปนั่งข้างหลังคอยก่อนจะถึงเวลาสมเด็จพระสังฆราชเสด็จ อาตมาก็กำลังคุยกับพระบ้างเจ้าหน้าที่บ้าง อยู่ด้านหลัง พอดีสมเด็จพระสังฆราชเสด็จมา อาตมาก็ไม่รู้ เห็นพระยืนขึ้นสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ ก็สะกิดว่าสมเด็จพระสังฆราชเสด็จ จึงได้ลุกขึ้นถวายความเคารพความจริงสมเด็จ ๒ สมเด็จที่กล่าวมาแล้วนี้ รู้สึกว่าท่านกรุณากับอาตมามาก ทั้ง ๒ ท่านไม่ถือองค์ท่านเลย ให้ความสนิทสนม ให้ความเมตตาปรานีเป็นกรณีพิเศษ แม้แต่สมเด็จพระสังฆราชความจริงอาตมาไม่เคยพูดจาปราศรัยกับท่านเลย แต่เคยเห็นสมเด็จพระสังฆราช ๒–๓ คราวเมื่อไปในงาน ท่านทำองค์ท่านเหมือนกับไม่มีความรู้สึกว่าองค์ท่านเป็นสมเด็จพระสังฆราช ทั้งนี้

มิได้หมายความว่าท่านปล่อยกายปล่อยใจไม่มีความเป็นพระไม่มีสมณสารูป ไม่ใช่อย่างนั้น คือท่านไม่ทรงแสดงการถือตัวถือตน เวลาจะเข้าไปที่ไหนคนจะแสดงความเคารพหรือไม่ ไม่ได้สนใจ หมายความว่าไม่คอยมองว่าใครจะไหว้ฉันใครจะเคารพฉันหรือไม่ ไม่ได้สนใจ ทรงดำเนินตามสบาย ๆ ใครจะทำความเคารพหรือไม่ทำความเคารพก็ไม่เคยถือตำหนิว่าใคร ถ้าถามอย่างนี้จะถามว่ารู้ใจพระสังฆราชหรือ ความจริงใจเรารู้จากอาการที่แสดงออก วันนั้นก็เหมือนกัน เวลาที่พระองค์ประทับอยู่ข้างหน้าแถว ก็ทรงโอภาปราศรัยกับพระทุกรูปอย่างเป็นกันเองทุกอย่างไม่มีการทรงแสดงว่าถือตัวถือตนแต่ประการใด องค์นี้จึงเป็นพระที่อาตมายอมไหว้ด้วยความเคารพอย่างจริงใจ ที่พูดมาอย่างนี้ไม่ใช่พูดเอาใจพระผู้ใหญ่ พูดตามความรู้สึกของใจตามความเป็นจริง ท่านทั้งหลายก็ทราบอยู่แล้วว่า อาตมานี้ไหว้คนได้ทั้งกายทั้งใจไหว้ยากอยู่สักนิด ที่ไหว้ยากทั้งกายทั้งใจ กายน่ะไหว้ง่ายแต่ใจไหว้ยาก ถ้าคนไม่ดีก็เอากายไหว้ใจไม่ไหว้ แต่คนดีก็ไหว้ทั้งกายและใจ ถ้าเขาเป็นฆราวาสเอากายไหว้ไม่ได้เอามือไหว้ไม่ได้ ก็เอาใจไหว้ความดี ขึ้นชื่อว่าความดีเราบูชาไม่ผิด จะเห็นได้ว่าองค์สมเด็จพระบรมสามิตสอนให้พระเคารพในคุณความดีของบิดามารดา นี่พูดไปพูดมาเลยไม่ต้องเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ด้วยว่าองค์สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ทรงยกย่องพระที่มีความกตัญญูรู้คุณอย่างพระลูกชายเศรษฐีไปบวช พ่อแม่ต้องยากจนลง องค์สมเด็จพระทศพลก็ทรงมีพระพุทธดำรัสว่าการจะสงเคราะห์บิดามารดา พระบิณฑบาตมาแล้ว ให้บิดามารดาบริโภคก่อน ตัวเองฉันทีหลังก็ใช้ได้ ได้ผ้าใหม่มาเอาผ้าใหม่ทำลายสีเสียแล้วให้บิดามารดานุ่ง ตัวเองเอาผ้าเก่าของบิดามารดามาย้อมฝาดนุ่งอย่างนี้พระพุทธเจ้าก็ทรงสรรเสริญ เป็นอันว่าคนดีมีคุณกับพระ พระไหว้ได้ด้วยจริยาที่ปฏิบัติ การไหว้นี่ไม่จำเป็นต้องใช้มือเสมอไป การยกมือไหว้แต่ใจไม่เคารพไม่ชื่อว่าเป็นการไหว้ เขาเรียกกันว่าผักชีโรยหน้า แต่ว่าถ้าไหว้กันด้วยใจแสดงความเคารพด้วยความจริงใจ นี่ไหว้กันจริง ๆ เป็นอันว่าหมดเวลาไปเสียแล้ว เดินทางเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณไม่ไหว แต่ไปสักหน่อยดีไหม ไปขยับท่าตั้งท่าไว้หน่อยก็ยังดี

เมื่อถึงเวลาสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ ทั้ง ๒ พระองค์ก็เสด็จ เมื่อมาถึงแล้วก็ทรงนมัสการพระทุกรูป ท่านมีจริยาละมุนละม่อมสมกับที่เป็นพุทธมามกะจริง ๆ อย่างที่ชาวบ้านเขาเรียกว่าลูกเสือย่อมมีลีลาแสดงความเป็นเสือเป็นปกติฉันใด สมเด็จเจ้าฟ้าหญิง ทั้ง ๒ พระองค์ในฐานะที่

พระองค์ทรงเป็นพระราชธิดาของพระมหากษัตริย์ ที่ทรงเปี่ยมไปด้วยทศพิธราชธรรม ทั้งพระราชบิดาและพระราชมารดาเป็นพุทธมามกะเต็มพระองค์ สมกับที่เรียกว่าเป็นศาสนูปถัมภก ทรงมีพระราชจริยาวัตรอ่อนน้อมต่อพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา และปวงชนชาวไทยและชาวเทศทั้งหมดที่ทรงเสด็จไปถึง จะเห็นว่าในที่ต่าง ๆ ที่พระองค์ทรงปราศรัยกับประชากรทั้งหลาย พระองค์ไม่ได้ทรงแสดงว่านี่ฉันเป็นพระเจ้าแผ่นดินนะ นี่ฉันเป็นพระบรมราชินีนะ ฉันเป็นคนใหญ่คนโต ฉันต้องวางท่าให้มันผึ่งผาย เธอทั้งหลายจะมาตีเสมอฉันไม่ได้เพราะว่าฉันเป็นกษัตริย์อย่างนี้มีไหมท่านพุทธบริษัท ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถทรงแสดงพระองค์แบบนี้ไหม ตามที่เห็นตามภาพหนังสือพิมพ์ก็ดี ตามที่เห็นทางโทรภาพก็ดีมีประสบการณ์มาเองก็ดี เวลาที่พระองค์เข้าถึงพสกนิกรทรงค้อมพระวรกายลง ตรัสด้วยวาจาที่นิ่มนวล ที่ใดควรจะนั่งก็นั่งคลุกคลีกับบรรดาประชากรทั้งหลาย สำหรับท่านที่มีอายุสูงกว่าท่านก็แสดงความเคารพ มีอปจายนธรรม ธรรมอันเป็นเครื่องอ่อนน้อม จึงเป็นเหตุให้เป็นที่รักของบรรดาปวงประชากรทั้งหลาย นี่เป็นพระราชจริยาวัตรขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมราชินีนาถ หรือว่าใครจะหาว่าเชียร์พระเจ้าแผ่นดินเชียร์พระราชินีอีกก็ว่าไป จะเชียร์หรือจะยกย่องหรือสรรเสริญอะไรก็ว่าไปเถอะ แต่ว่าเรื่อที่พูดกันนี่มันตรงตามความเป็นจริงไหมล่ะ อย่าลืมว่าฤๅษีลิงดำจะไม่ยอมยกย่องใคร และจะยอมตำหนิใครในเรื่องไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงถือว่าพูดตามความจริงไม่ใช่นั่งสรรเสริญเยินยอ ถ้าคนเลวถ้าตำหนิก็ถือว่าไม่เป็นการตำหนิถือว่าพูดตามความเป็นจริงแล้วมีใครบ้างไหมที่เขาวางท่าใหญ่ไม่เหมือนกับพระบาทสมเด็จ-พระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่อาตมาเคยเจอะมาเองมีบ้างไหมที่บรรดาประชากรทั้งหลายได้พบมีบ้างไหม มีหรือไม่มีที่ไหนก็เป็นเรื่องของที่นั่นอาตมาไม่เกี่ยว เรื่องนี้ไม่เกี่ยวเกี่ยวอย่างเดียว คือพระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรม-ราชินีนาถ ที่กล่าวเปรียบเทียบเจ้าฟ้าหญิงทั้ง ๒ พระองค์ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ที่ท่านมีพระราชจริยาวัตรอ่อนน้อมต่อปวงชนชาวไทยและบรรดาพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย ก็เพราะว่าท่านเป็นลูกของกษัตริย์ที่มีพระราชจริยาวัตรเพียบพร้อมไปด้วยคุณธรรม คือทศพิธราชธรรมและทรงพรหมวิหารสี่ เป็นอปมัญญา องค์สมเด็จพระบรมศาสดาทรงตรัสว่าการคบบุคคลเช่นใดย่อมเป็นเหมือนบุคคลเช่นนั้น ถ้าเราคบคนพาลเราก็เป็นคนพาลไปด้วย ถ้าเราคบบัณฑิตเราก็

เป็นบัณฑิตไปด้วย ในมงคลสูตรท่านยกตัวอย่างนกแขกเต้า ๒ ตัว ที่เป็นพี่น้องกัน นกแขกเต้าตัวยังเล็ก พ่อแม่ไม่อยู่ลมพัดแรง ลมหอบเอาไปจากรัง ตัวหนึ่งไปตกยังสำนักของฤาษี ตัวหนึ่งไปตกอยู่ในสำนักของโจร โจรก็พูดเพียงแต่ว่าจะฆ่าคนนั้น จะฆ่าคนนี้จะปล้นคนนั้น ฤาษีก็พูดกันถึงเรื่องธรรมปฏิบัติ ในการโอภาปราศรัยในเรื่องของธรรมมีการสงเคราะห์ นกแขกเต้าตัวน้องที่ไปอยู่ในซ่องของโจรก็มีนิสัยเหมือนโจร เห็นพระมหากษัตริย์หลงทางเข้าไป ก็ประกาศว่าพวกเราจงมา คนนี้แต่งตัวสวยจงปล้นเอาทรัพย์ พระมหากษัตริย์ตกใจก็หนีเข้าไปในสำนักของฤาษี นกแขกเต้าตัวนี้ก็โอภาปราศรัยว่าเชิญพระพุทธเจ้าค่ะ ตอนนี้ท่านอาจารย์กำลังจำวัด ขอพระมหากษัตริย์ได้โปรดคอยประเดี๋ยว นี่แหละบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย คนเราใกล้บุคคลใดก็ย่อมเป็นเหมือนบุคคลนั้น แม้แต่นกแขกเต้าที่เป็นสัตว์เดรัจฉานก็ยังมีจริยาผิดแผกกันไป พี่กับน้องย่อมไม่เสมอกัน เป็นอันว่าวันนี้การเข้าสู่สายใจไทยก็ยังไม่เสร็จ ยังไม่หมดเรื่องเวลาก็หมดเสียก่อน ก็ต้องขอลาก่อน ขอบรรดาญาติโยมพุทธบริษัทผู้อ่านและผู้รับฟัง จงประสบแต่ความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล ตามที่ตนปรารถนาจงทุกประการ

สวัสดี

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้มาพบกับท่านผู้พึ่งพุทธบริษัททั้งหลายด้วยเรื่องพระเมตตา วันก่อนได้มายับยั้งอยู่ด้วยตอนที่ว่า อาตมากับครูบาธรรมไชยเข้าไปที่สายใจไทย ความจริงสายใจไทยนี่เป็นมูลนิธิที่สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธรฯ ทรงบริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์ในวันประสูติเป็นการเริ่มต้น และก็มีบรรดาท่านสาธุชนพุทธบริษัทหรือคริสตบริษัท ฮินดูบริษัท อิสลามบริษัท มะหะหมัดบริษัท และอะไรต่ออะไรบริษัทอีกมากมายช่วยกันร่วมเป็นทุนสายใจไทยเป็นมูลนิธิ สำหรับดอกผลก็นำมาแจกจ่ายกับครอบครัวของทหารและตำรวจ หรือทหารตำรวจที่บาดเจ็บเสียชีวิตในการรบ จัดว่าเป็นทุนสายใจไทยที่มีความสำคัญมาก แต่ตามที่ทราบมาจากบุคคลบางคนแจ้งบอกว่ามูลนิธิสายใจไทยนี่ต้องใช้จ่ายกินทุนอยู่เสมอ ทั้งนี้ก็เพราะว่าเป็นการใช้จ่ายเนื่องในการสงเคราะห์ทหารและตำรวจที่เสียชีวิตบ้าง บาดเจ็บบ้าง ครั้งหนึ่งๆ มีจำนวนมากในแต่ละปี ฉะนั้น มูลนิธิสายใจไทยที่มีทุนสำรองจึงน้อยไป อาตมาเองก็มีความพอใจในมูลนิธิสายใจไทย ถ้าบังเอิญจะมีสตางค์บ้างก็จะขอร่วมกับมูลนิธินี้ แต่ก็น่าเสียดายที่เวลานี้มีหนี้อยู่ ๓ ล้านเศษ การสร้างวัด การสร้างโรงพยาบาล และการจัดการเป็นส่วนสาธารณประโยชน์สำหรับประเทศทีละเล็กทีละน้อย การบำรุงวัดต่าง ๆ อีก ๑๒ วัด ภายนอกการบำรุงวัดต่าง ๆ ภายนอกนี้ก็ใช้เงินหลายล้านบาท แต่ไม่ใช่เงินของอาตมา เป็นเงินของบรรดาประชากรที่มีความเคารพในพระพุทธศาสนา มีความเคารพในพระพุทธเจ้า ในพระธรรมและพระสงฆ์ ยกจตุปัจจัยของท่านทั้งหลายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา และสังฆบูชา ไปช่วยกันทำนุบำรุงวัดต่าง ๆ ที่อาตมาไปช่วยสงเคราะห์ จะมีปริมาณเงินตั้งแต่ปี ๑๗–๑๘–๑๙–๒๐ นี่ก็เห็นจะมีเงินสิ้นไปสักประมาณ ๑๐ ล้านเศษ ก็ไม่ใช่ว่าเงินของคน ๆ เดียว คนละพันสองพัน คนละร้อยสองร้อย แต่ว่าคนมากทำบ่อย ๆ ปริมาณเงินก็สูง อาตมาก็มานั่งปรารภถึงมูลนิธิสายใจไทย ก็คิดว่าจังหวะดีอาการโปร่งหมดหนี้หมดสินก็จะบอกบุญบรรดาท่านญาติโยมพุทธบริษัทให้ไปร่วมมูลนิธิสายใจไทยกันตามกำลัง ใครมีมากมีน้อยไม่สำคัญมูลนิธิไม่รังเกียจ ยินดีต้อนรับเงินจากบรรดาประชากรทั้งหลายเพื่อเป็นการสงเคราะห์บรรดาเพื่อนร่วมชาติ ถ้าบรรดา

ท่านทั้งหลายที่ได้ฟังก็ดี ได้อ่านก็ดี จะนำทุนของท่านไปเข้ามูลนิธิสายใจไทย ถ้ามีน้อยคนละบาทสองบาทเก้าบาทสิบบาท เกรงใจว่ามูลนิธิสายใจไทยจะไม่รับ ก็นำมาฝากที่อาตมาได้ อาตมารับเป็นนายหน้าจะนำไปส่งให้เพราะอาตมาไม่อาย การส่งเงินเข้าไปให้เพื่อเป็นการสงเคราะห์ เป็นการร่วมกันทำความดี อย่าว่าแต่บาทสองบาทเลยหนึ่งสลึงยังรับ นี่เขาลือกันว่าอาตมานี่ถ้าใครไม่ถวายเป็นหมื่นเป็นแสนไม่รับ ไม่จริง นี่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายไม่เชื่อลองมาถวายดูสลึงเดียวก็เอา และก็เอาจริง ๆ เอา แล้วก็ไม่คืนเจ้าของด้วย ไม่ใช่จะรังเกียจเงินหนึ่งสลึง มะกะโทได้อัฐเพียงไพเดียวเท่านั้นยังสามารถสร้างเมืองมอญได้ เพราะอาศัยความวิริยะอุตสาหะ อาศัยปัญญาเป็นเครื่องค้ำจุน ในฐานะที่เป็นคนมีบุญ เป็นคนมีสัจธรรม มีวิริยะอุสาหะ มีพรหมวิหารสี่ เพราะฉะนั้น ท่านจึงเป็นราชาแห่งประเทศมอญได้ด้วยเงินไพเดียวฉันใด แม้แต่มูลนิธิสายใจไทย ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายตั้งใจจะสงเคราะห์ เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน สลึงหนึ่งจะหาว่าดูถูกกันเกินไป เอากันอย่างนี้ส่งเงินมากันคนละบาท ทั่วประเทศไทยเงินคนละบาทเท่านี้รวมแล้วเราก็ได้ ๔๐ ล้านบาทเศษ หากว่าท่านมีมากกว่านั้นก็ส่งมามากกว่านั้นก็ได้ ส่งไปที่มูลนิธิสายใจไทย ไปที่สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ถ้าไม่ไว้วางใจใครก็ส่งตรงไปที่พระองค์ก็ได้ ธนาณัติไปก็ได้ท่านก็คงรับ เพราะพระจริยาวัตรของพระองค์ไม่มีการแสดงว่าถือพระองค์เลย แล้วก็มีจิตมุ่งมั่นอยู่ในคุณธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจริงๆ เวลานี้เอาอย่างนี้ดีกว่า ขอบอกบุญกันเลยว่าท่านผู้ใดมีความประสงค์จะร่วมมูลนิธิสายใจไทย ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่จะเข้าค้ำกำลังใจของบุคคลที่มีความทุกข์ยาก ไม่เลือกชั้นไม่เลือกวรรณะ เชิญได้ติดต่อตรงสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ได้ หรือคนที่ใกล้อาตมาจะฝากอาตมาก็ได้ยอมรับ จะว่าพระรับเงินหรือ ไปถามพระทุก ๆ องค์ดูซิว่าวัดที่ท่านซ่อมบำรุงท่านใช้อะไร และหยูกยาใช้รักษาโรคที่เขาเอาไปให้เอาอะไรไปซื้อ อาหารการบริโภคที่ท่านบริโภคเข้าไป ถ้าบังเอิญที่ญาติโยมพุทธบริษัทให้ไปมันไม่พอ ท่านได้มาด้วยอะไร อาตมาไม่ปิดบังใครว่ารับสตางค์ ถ้าบอกว่าไม่รับจะสร้างวัดมาได้อย่างไร โกหกชาวบ้านแบบนี้ไม่ชอบ ใครจะไม่ชอบอาตมา อาตมาก็ไม่ว่า อาตมาก็ไม่ชอบคนหลอกลวงชาวบ้านเหมือนกัน เป็นอันว่าอาตมารับ

และก็มูลนิธิของอาตมาก็มีเหมือนกัน มูลนิธิอาตมาก็ตั้งขึ้น การตั้งขึ้นนี่ไม่เฉพาะบำรุงพระบำรุงสงฆ์อย่างเดียว ไม่ชอบ มีขอบเขตสั้น ๆ อย่างนี้ไม่ชอบ ชอบยาว ๆ กว้าง ๆ แล้ว

มูลนิธิตั้งไว้เขียนไว้ให้กรรมการว่านอกจากบำรุงสงฆ์ บำรุงวัดแล้ว ถ้าส่วนนั้นยังไม่ได้ใช้ก็ให้เป็นส่วนสาธารณประโยชน์ บำรุงคนที่ประสบกับภัยต่าง ๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยจากลม อุทกภัย ภัยจากน้ำ อัคคีภัย ภัยจากไฟ โจรภัย ภัยจากโจร หรืออีกอย่างหนึ่งโรคภัย ภัยจากโรค โรคภัยไข้เจ็บ สงเคราะห์ไม่จำกัด แต่สำคัญว่าทุนมีน้อย เวลานี้มีอยู่ ๒ แสนบาทเท่านั้น ถ้ารวบรวมได้มากเพียงใดงานนี้จะขยายไปอีกมาก จะเป็นงานที่สงเคราะห์เนื่องด้วยคล้ายคลึงกับสายใจไทย แล้วจะสงเคราะห์ทั่วไปไม่จำกัดประเภท ไม่เลือกชั้นวรรณะของบุคคล ไม่เลือกชาติศาสนา ถ้าเป็นคนที่เกิดมาตาปริบ ๆ เป็นคนเหมือนกันสงเคราะห์เหมือนกันหมด นอกจากนั้นยังมีขอบเขต เข้าไปสงเคราะห์สัตว์เดรัจฉานด้วย คือมีการช่วยขุดบ่อน้ำเพื่อสัตว์จะได้กินได้ใช้ เป็นอันว่า มูลนิธิของอาตมาไม่ได้ตั้งขึ้นควบคุมแต่ผู้เดียว ก็เป็นการสงเคราะห์มีกรรมการถูกต้องตามกฎหมาย และก็ทำไปด้วยกำลังที่กรรมการพิจารณาเห็นสมควร ว่าไปเลยไม่ต้องเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ถ้าหากว่าท่านผู้ใดประสงค์จะร่วมมูลนิธินี้ เพื่อช่วยอาตมา ช่วยประชากรก็ร่วมได้ เวลานี้เดินไปเดินมาไปช่วยสงเคราะห์ในสถานที่ต่าง ๆ ไม่มีทุน ก็ต้องบอกบุญบรรดาพุทธบริษัทเงินนั้นก็หมดไป ถ้าหากว่ามีมูลนิธิแล้วเงินต้นก็คงยังอยู่ออกใช้แต่ดอกผล แล้วถ้าหากว่าไปทำอย่างนั้น บรรดาพุทธศาสนิกชนตั้งใจร่วมด้วยมาก ดอกผลก็จะงอกงามและเป็นการเกื้อกูลซึ่งกันและกันทั่วประเทศ เขาจะได้เห็นว่าคนที่มีความเป็นอยู่เป็นสุขภายในขอบเขตแห่งความเจริญ ไม่ละทิ้งคนที่อยู่ในแดนไกลในป่าลึก ความรักก็จะเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน น้ำใจก็จะเป็นใจที่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ประเทศไทยก็จะเป็นไทยตอลดไป ไทยจะไม่เป็นทาส เพราะไทยเรารักกันสามัคคีกัน มีการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

เป็นอันว่าวันนั้น สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงทั้ง ๒ พระองค์ ก็ทรงแสดงพระราชจริยาวัตรเช่นเดียวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ มีพระจริยาวัตรเป็นที่ละมุนละม่อมมากควรแก่การสรรเสริญ นี่ใครจะย่องมาลงท้ายอีกไหมว่านั่นลูกสาวพระเจ้าแผ่นดินก็ต้องสรรเสริญหน่อยซิ ไปยกยอปอปั้น เพราะว่าท่านเป็นลูกของคนใหญ่คนโตเป็นลูกของศักดินา ถ้าจะพูดอย่างนี้ใครจะว่าอะไร เป็นอันว่าที่พูดอย่างนี้ไม่ใช่ว่าพูดในฐานะที่ท่านเป็นลูกสาวของพระเจ้าแผ่นดิน จะเป็นลูกของใครก็ช่างถ้ามีจริยาวัตรเช่นนั้นก็ต้องชม และบอกแล้วว่าฤๅษีลิงดำพูดตามความจริง ถ้าหากว่าไม่ดีก็ไม่ยอมชม ก็ไม่ยอมพูดว่าดี เรื่องอะไรจะมานั่งชม

ความชั่วกันให้เสียเวลา พูดเสียน้ำลาย เสียปาก คนลูกขอทานถ้าดีเราก็ต้องชมว่าดี ลูกเศรษฐี ลูกคหบดีถ้าเลวเราก็ต้องชมว่าเลว หรือว่าดีเราก็ชมว่าดี ลูกเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินถ้าเลวเราก็ชมว่าเลว ถ้าดีเราก็ต้องชมว่าดี ถ้าใช้คำว่าชมเสียอย่างมันก็หมดเรื่อง ความจริงพูดไม่ติไม่ชม พูดตามความเป็นจริง จะหาว่าติว่าชมตามเรื่องของชาวโลกก็ตามใจ ไม่ได้ว่าอะไรใคร ไม่ได้ขัดคอใคร เป็นอันว่าเมื่อเสร็จจากพิธีคณะพระก็กลับ อาตมาก็กลับ แต่ปรากฏว่าตอนเช้าพระทุกองค์ท่านปลงผมหมด อาตมากับพระครูบาธรรมไชยต้องมีภาระ ทั้งกลางวันและกลางคืน โอกาสที่จะปลงผมไม่มี กลางวันก็ตั้งแต่เช้ายันเย็น กลางคืนก็ตั้งแต่ค่ำหน่อยยันตีหนึ่งตีสองกว่าจะได้หลับ เวลาที่จะปลงผมมันก็ไม่มี พอตอนสายกลับมาที่บ้านพลอากาศโท หม่อมราชวงศ์เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมสื่อสารทหาร ปรากฏว่าบรรดาประชาชนที่มาคอยเต็มบ้าน บ้านนี้ขยายห้องเป็นพิเศษ ชั้นล่างทั้งหมดเปิดฝาหมดเป็นห้องรับแขกไปหมด ความจริงท่านทำอย่างนี้ทำไปด้วยศรัทธา รายได้ทั้งหมดที่เขาถวายพระ อาตมาก็ไม่เคยให้ไว้ ท่านจะกู้หนี้ยืมสินใครเขามาขยายห้องรับแขก หรือว่าใครเขาจะมาช่วยเป็นเรื่องของท่าน สตางค์ให้เป็นสังฆทานให้เป็นการบำรุงสงฆ์ไม่เคยให้ไว้เลย ให้ได้หรือผิดพระวินัย ท่านจะทำก็ทำด้วยศรัทธาของท่าน เป็นเรื่องของท่านก็มีคนที่มีความศรัทธามาร่วมให้การสนับสนุน จัดว่าเป็นนักบุญด้วยกันทุกคน อาตมาก็ขอโมทนา คนประเภทนี้ทั้งหมดถ้าอาตมาวาจาศักดิ์สิทธิ์ ถ้าจะเป็นอย่างนั้นก็อยากจะแช่งว่าทุกคน ตายจากชาตินี้แล้วไปนิพพานให้หมด จะได้เลิกยุ่งกันเสียที อาตมาเลยไม่รู้จะกวนใครไปนิพพานกันหมดแล้ว ตอนนี้ใช้คำว่าแช่ง ว่าแช่งให้ไปนิพพานให้หมดคนใจดี ๆ แบบนี้อย่าอยู่เลย ไปนิพพานเสียให้หมด ๆ เกะกะชาวโลกเขา ขวางตาชาวโลกเขา

เป็นอันว่าเมื่อเวลากลับจากมูลนิธิสายใจไทย เข้ามาถึงบ้านท่านเจ้ากรมสื่อสารทหาร เวลาที่เป็นเวลาของตนเองมีอยู่นิดเดียวคือเข้าห้องน้ำ เพราะว่าบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายมาเต็มล้นบ้านออกไปข้างนอก ว่ากันตามเรื่อง เรื่องจะไปอย่างไรก็ว่าไปตามเรื่อง ทำอะไรก็นั่งกันไปคุยกันไป ได้เวลาพอดีตกเย็นบ่าย ๓ โมง ต้องเดินทางเข้าพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ขนาดตอนเช้าที่ไปที่มูลนิธิสายใจไทยที่ถนนพญาไท เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังถวายฎีกาว่าสมเด็จ-พระบรมราชินีนาถ อาราธนาเข้าไปในพระที่นั่งไพศาลทักษิณเข้าไปเจริญพระพุทธมนต์ รู้เท่านั้นอย่างอื่นไม่รู้อีก เป็นอันว่าถึงเวลา ๓ โมงเย็น หรือ ๑๕ นาฬิกา อาตมาก็นั่งคุยอยู่ยันเวลา

ทำอย่างไรได้บรรดาท่านพุทธบริษัท วันนั้นมันเป็นวันโกน เป็นวันโกนที่พระจะต้องปลงผมกัน ตอนเช้า อาตมาก็ผมยาวไปกับครูบาธรรมไชย กลับมาถึงบ้านท่านเจ้ากรมสื่อสารทหาร ตั้งใจจะปลงผม ช่างก็หายาก เวลาก็ไม่มี คนเต็ม ก็มีเวลานิดหนึ่ง เข้าห้องน้ำออกมาก็ต้องโจ้กับแขก เป็นอันว่า ๒ องค์ด้วยกัน อาตมากับครูบาธรรมไชย หัวดำผมยาวด้วยกัน ๒ องค์ ถึงเวลาแล้วก็ต้องเดินทางเข้าวัง ท่านเจ้ากรมสื่อสารทหาร กับคุณหญิง สุวรรณาภา สังขดุลย์ ไปด้วย ท่านเจ้ากรมสื่อสารทหารเป็นคนขับรถ รถดี ๆ พอถึงปั๊มน้ำมันก็ปรากฏว่าเจ้าแบตเตอรี่ไม่ทำงาน ช่างทำอย่างไรก็ตามไม่ยอมติด พอดีรถของคุณหญิงเยาวมาลย์ บุนนาค ผ่านเข้ามาจึงได้ขอเปลี่ยนรถ พอนั่งรถใหม่ รถคันเก่าสตาร์ทติดวิ่งได้แบบสบาย อันนี้เป็นเหตุอัศจรรย์อันหนึ่ง ซึ่งคาดไม่ผิดคิดว่าถ้านั่งรถคันนั้นไปคงจะมีอะไรสักอย่างหนึ่ง เช่นอุบัติเหตุ คือเป็นเหตุที่เราคาดคิดไม่ถึง อาตมาก็ไม่ขอพูด เมื่อเห็นว่ารถแบตเตอรี่มันรวนอาตมาก็นั่งสบายใจ ไม่คิดอะไรทั้งหมด คิดหรือไม่คิดก็ไม่จำเป็น คิดก็แค่นั้น ไม่คิดก็แค่นั้น และถ้าไม่คิดสบายกว่าคิด เพราะว่าคิดมันต้องใช้กำลังงาน เมื่อเปลี่ยนรถเป็นรถของคุณหญิงเยาวมาลย์ บุนนาค แล้วก็เข้าพระราชฐาน คือพระบรมมหาราชวัง เข้าไปข้างในก็บอกกับครูบาธรรมไชยว่าวันนี้เราสนุกกัน ๒ คน เพราะพระทุกองค์ยังไง ๆ ท่านก็มีผมสั้นทุกองค์ ท่านปลงผมหมด เราไม่มีเวลาปลงผม คงจะผมยาวด้วยกันอยู่ ๒ องค์ ก็คงจะดีเหมือนกัน จะได้รู้ว่าเราเป็นคนไม่มีพัดยอด จะได้สังเกตไว้ พระทุกองค์ท่านมีพัดยอด เราวันนี้อย่างดีก็พัดใบตาล เขาจะได้จำได้ว่าพระทั้งหมดที่ท่านปลงผมเกลี้ยงแล้วท่านมีพัดยอด เราผมยาวเป็นพระพัดใบตาลจะได้จำไว้ นี่จำได้ง่าย ๆ แล้วก็การสวดมนต์สวดพรในวังนี่ก็ไม่ได้เข้ามานาน รู้สึกว่ามันหาย ๆ ไปไหนหมดก็ไม่ทราบ แล้วก็จะได้เป็นสัญญลักษณ์ว่าถ้าบทไหนสวดไม่ได้ เขาจะได้รู้ว่าพระผมยาว ๒ องค์นี้สวดไม่ครบ เวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จเจ้าฟ้าหญิง ท่านทรงประเคนอะไรก็ได้ครบ จะถือว่าเป็นการเอาเปรียบก็ไม่ได้ เพราะพระบ้านนอกพระป่าพระดงไม่ใช่พระเมือง นี่พูดกันตามเรื่องของคนที่หาทางออก แต่ความจริงตามด้านจริยานั้นมันใช้ไม่ได้ ใช้ไม่ได้จริง ๆ

นี่ตามข่าวเล่าลือ เมื่อสมัยเด็ก ๆ เขาลือกันว่ามีท่านพระยาท่านหนึ่งมีนามว่าพระยาฤทธิไกร หรือพระยาอะไรก็ไม่ทราบ พระยาฤทธิไกรดูเหมือนว่าท่านจะเป็นสารวัตรทหาร ท่านจะเป็นสังฆการีด้วยหรือเปล่าก็ไม่ทราบ เขาลือกันสมัยนั้นว่า พระทำอะไรไม่ถูกไม่ต้อง สังฆการีท่าน

ก็จะชี้หน้าว่าเจ้าโล้นทำอย่างนั้นไม่ถูกทำอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ความจริงอาตมาฟั่งดูว่ามันเป็นข่าวลือ นานไปมันออกดอกผลแตกกิ่งแตกก้านออกสาขากันมาก แม้แต่เพียงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในปัจจุบันข้ามวันสองวันก็ขยายไปมากแล้ว นี่บังเอิญถ้ามีสังฆการีแบบนั้นจริง ๆ ตามข่าวลือ แต่อาตมาไม่เชื่อว่าจะเป็นความจริง คนที่อยู่ในพระราชฐานจะมีกิริยาหยาบอย่างนั้นเห็นจะไม่เป็นความจริง แต่ก็ว่าไม่ได้นางขุจฉุตตราซึ่งเป็นสาวใช้ของพระนางสามาวดีจะเรียกว่าเป็นนางกำนัลก็ไม่ผิด เมื่อมีโอกาสก็โกงเงินค่าดอกไม้ของพระนางสามาวดีเสียได้ทุกวัน เอาเสียวันละ ๔ ตำลึงเชื้อสายของนางขุจฉุตตราสืบทอดเชื้อสายยืดยาวมาถึงปัจจุบันหรือไม่อาตมาไม่ทราบ ความจริงนางขุจฉุตตราความจริง เวลานี้ก็อาจจะเข้านิพพานแล้ว แต่ว่ารากแก้วที่ทิ้งไว้ในพระราชฐานต่าง ๆ ไม่ได้หมายความถึงในประเทศไทย คือในทั่วโลกนี่จะมีเชื้อสายของนางขุจฉุตตราหรือไม่บ้างก็ไม่ทราบ ถ้าบังเอิญยังคงมีอยู่ เชื้อสายของสังฆการีเดิมก็ยังคงมีอยู่ แต่ว่าวันนั้นอาตมาเข้าไปท่านสังฆการีไม่ได้ว่าอะไร เป็นอันว่าเชื้อสายของสังฆการีเก่าคงยังอยู่ที่ร่ำลือนั้นไม่เป็นความจริง

เมื่อเข้าไปในพระราชฐานที่พระที่นั่งไพศาลฯ เป็นพระที่นั่งเก่า ๆ ภาพที่เขียนก็เขียนเก่า ๆ ตึกที่ตั้งอยู่ก็เป็นตึกเก่า ๆ พื้นก็เป็นพื้นเก่า ๆ พรมก็เป็นพรมเก่า ๆ พระที่เข้าไปในนั้นก็เป็นพระเก่า ๆ คือแก่ เป็นอันว่ามีของเก่าลายครามทั้งหมดเฉพาะพระกับตึก คือสำหรับฆราวาสที่เข้าไปเก่าบ้างไม่เก่าบ้าง คือบางท่านก็เก่าบางท่านก็ไม่เก่า เป็นอันว่าวันนั้นไปพบของเก่า ๆ ก็เลยไปนั่งดูของเก่า ๆ อาตมาเองกับครูบาธรรมไชยก็มีของเก่า ๆ เพราะว่าของเก่าคือผม เพราะว่าวันนั้นพระทุกองค์ท่านปลงผมไปหมด อาตมายังเหลืออยู่ ก็เป็นอันว่าผมเก่าที่จะต้องทิ้งก็ยังเหลืออยู่ วันนั้นจึงชื่อว่าเป็นวันเก่า ๆ นี่ผู้ฟังเทปจะขว้างเทปทิ้งหรือเปล่าก็ไม่ทราบ เพราะมีเทปบางตอน อย่างเทปของพระนางมาคันทิยาบางท่านฟังแล้วเอาเทปขว้างว่าพระจัญไรพูดอะไรแบบนี้ ก็ดีเหมือนกัน ท่านขว้างสตางค์ของท่านทิ้งก็ช่างท่านเถอะ นี่เราพูดกันตามความเป็นจริง

เมื่อเข้าไปแล้วก็พบกับสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ เจ้าคุณสุทธาธิบดี ท่านเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ และพระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสวัดไตรมิตร และมีอีกหลายองค์ที่อาตมาไม่รู้จัก องค์นี้รู้จัก นมัสการท่านตามสมควร ท่านเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์

ท่านเจ้าคุณสุทธาธิบดีท่านเป็นพระรุ่นพี่ แต่อาตมาก็เคารพท่านเหมือนพ่อทั้ง ๔ องค์ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ วัดสามพระยา สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ ท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ เจ้าคุณสุทธาธิบดี แล้วก็ท่านเจ้าอาวาสวัดไตรมิตร ทั้ง ๔ องค์นี่ก็เคารพท่านมาก ที่ว่าเคารพก็เพราะว่า หนึ่งท่านมีอาวุโสมากกว่า สองเจอะกันคราวไรท่านก็แสดงความเป็นพี่ที่ดีอยู่เสมอ นี่เรียกว่าเป็นพี่จะอาจเอื้อมเกินไปไหม ท่านพุทธบริษัททั้งหลายองค์สมเด็จพระจอมไตรผู้มีพระภาคเจ้าใครบวชก่อนคนนั้นถือว่าเป็นพี่ ใครบวชทีหลังถือว่าเป็นน้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถวายนมัสการท่านท่านก็โอภาปราศรัยด้วยดี แต่บางท่านอาจจะแปลกใจว่าเจ้าเถรสององค์นี่หัวดำทั้งคู่คนอื่นเขาหัวขาว หัวเกลี้ยงหมดแล้วอาตมาก็รู้ตัวแต่ว่าแก้ไขไม่ได้ แต่จะว่ากันตามมรรยาทมันผิดมรรยาทมากทีเดียว ถ้าอย่างเมื่อสมัยก่อนพระมหากษัตริย์ท่านทรงตำหนิว่าเป็นคนไม่รู้กาลไม่รู้สมัย แต่จะทำอย่างไรได้เวลามันเร่ง ท่านเจ้าคุณพี่คือท่านเจ้าคุณสุทธาธิบดี เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ชี้หน้า เฮ้ย ๆ เอ็งนี่มันบุกรุกมากนี่หว่า เอ็งมันหากินไกลมากนักนี่โว้ย เข้ามาถึงในวังพวกนี้ท่านเป็นพี่จริง ๆ ท่านแสดงความเป็นกันเองอยู่เสมอ เพราะท่านเป็นคนบางปะหันอยุธยา อาตมาเป็นคนอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่านก็บอกว่า พระองค์อื่นท่านหันมาแสดงว่าท่านไม่รู้จัก ท่านก็เลยบอกว่าไอ้เจ้านี่ละไอ้ฤๅษีลิงดำ เป็นอันว่าท่านแสดงความเป็นกันเองทำให้เกิดความสบายใจ แม้แต่สมเด็จ ๒ องค์ก็เช่นเดียวกัน แล้วท่านเจ้าอาวาสวัดไตรมิตรท่านก็บอกว่ายินดีด้วยนะ ท่านกล่าวบอกว่ายินดีด้วยที่ที่วัดเรียบร้อยได้ด้วยดี กราบเรียนท่านว่าเพราะอาศัยพระเดชพระคุณของทุกท่านที่ได้ช่วยเหลือ จึงเป็นไปด้วยดี เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัทวันนี้ก็เพิ่งจะย่องเข้าไปในพระที่นั่งไพศาลทักษิณ เวลาก็หมดเสียแล้ว ขอลาก่อนขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่พุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๑๙

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้คงมาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องพระเมตตาตามปกติ

ในวันก่อนได้พาบรรดาท่านพุทธบริษัทเข้าไปในพระบรมมหาราชวังในพระที่นั่งไพศาลทักษิณ วันนั้นตามธรรมดาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญพระราชกุศล พระสงฆ์ ๑๐ รูป แต่วันนั้น แถมเป็น ๑๓ รูป มีพระจากจังหวัดอุบลฯ เป็นพระราชาคณะ จำราชทินนามไม่ได้ คือหลวงปู่ชา เป็นพระราชาคณะฝ่ายวิปัสสนา กับหลวงตาอีก ๒ คือหลวงตาฤาษีลิงดำกับหลวงตาธรรมไชย เป็นพระบ้านนอก รวม ๓ ท่านด้วยกัน เป็นอันว่าทั้งหมดตั้งแต่ต้น ก็มีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ สมเด็จพระมหาวีรวงศ์ มาทราบว่าสมเด็จพระวันรัตก็ทรงนิมนต์ด้วย แต่ว่าไปไม่ได้เพราะป่วย สมเด็จธีรญาณ และอีกหลายท่าน มีเจ้าคุณสุทธาธิบดี วัดสุทัศน์ ท่านเจ้าคุณเจ้าอาวาส วัดไตรมิตร ลืมราชทินนามท่านแล้ว นอกจากนั้น อาตมาไม่รู้จัก ที่ว่ารู้จักนั้น อาตมารู้จักท่านเพราะเคยเห็นภาพ แต่ท่านไม่เห็นอาตมา

ตอนที่เข้าไป พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังไม่เสด็จไปถึง ต่างก็เลยโอภาปราศรัยสั่งสนทนาซึ่งกันและกัน อาตมาก็นั่งในกลุ่ม ด้านหลังของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ และสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ แล้วมีเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ เจ้าอาวาสวัดไตรมิตร แล้วก็ท่านเจ้าคุณชา ท่านเจ้าคุณองค์นี้ทราบจากสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ ว่าท่านเป็นพระดีมาก หมายความว่าสร้างวัดตลอดไป สร้างที่นี่ แล้วก็สร้างที่โน่นแล้วก็สร้างที่นั่น สร้างไปสร้างมาสร้างจนคณะธรรมยุติทนไม่ไหวต้องถวายตำแหน่งพระราชาคณะให้ท่าน เป็นการสร้างเสริมความดี เป็นการสร้างกำลังใจ อันนี้ก็ดีเหมือนกัน แล้วก็มองดูจริยาของหลวงพ่อชานี้แล้ว เห็นว่าเป็นพระนักปฏิบัติที่ควรเคารพนับถือ จริยาท่าทางของท่านดีมาก สงบเสงี่ยมเรียบร้อย ไม่เหมือนอาตมา อาตมาเองมันเผ่าลิง แล้วเวลานี้ลิงใหญ่ก็ไม่มีแล้ว อาตมาก็เลยเป็นต้นลิง เป็นหัวหน้าลิง มันก็ต้องลิงไปตามนี้ ถ้าเอาลิงไปครองเมืองเมื่อไรคนทั้งเมืองจะต้องกลายเป็นลิงไปหมด เพราะอะไร

เพราะเขาจะต้องมองดูหัวหน้าว่าจะทำแบบไหน บรรดาลูกน้องก็ต้องทำเหมือนกัน มิฉะนั้น ก็เกรงว่าหัวหน้าจะเกลียด จะไม่โปรด ไม่เมตตา ก็เช่นเดียวกับชาวโลก ชาวโลก ถ้าเอาคนโกง คนกินบ้านกินเมืองมาปกครองเมือง ลูกน้องก็ต้องโกงเมืองกินเมืองเหมือนกันแบบเดียวกัน แบบเดียวกับครอบครัว ครอบครัวใดพ่อบ้านกินเหล้า ลูกบ้านก็ต้องกินด้วย เพราะอะไร เพราะว่าเห็นพ่อบ้านทำอย่างนั้นก็เข้าใจว่าดี แต่ในพระราชฐานเวลานี้พระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมราชชนนีทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงเป็นนักปรานีประชาชนทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อปวงชนชาวไทย และคนในเขตไทยให้มีความสุข ในเมืองไทยนี่ไม่ใช่มีเฉพาะคนไทยอย่างเดียว เรื่องของศาสนาก็ทุกศาสนา พระองค์ทรงอุ้มชูตลอดทั้งหมด สม่ำเสมอกัน ฉะนั้น ลูกบ้านหรือลูกวังของท่าน อย่างสมเด็จเจ้าฟ้าชาย สมเด็จเจ้าฟ้าหญิง ท่านก็ต้องมีพระจริยาวัตรเช่นเดียวกับพระราชบิดาและพระราชมารดา เรื่องนี้ก็เป็นของธรรมดาได้บอกแล้วว่าพระพุทธเจ้าตรัสว่า คบคนเช่นใด ย่อมเป็นเหมือนคนเช่นนั้น

ต่อมา เวลาเท่าไร อาตมาไม่มีนาฬิกาไปดูเวลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จ-พระบรมราชินีนาถ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ส่วนสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงอีกองค์หนึ่งท่านไปหรือเปล่าไม่ทราบ ตาลาย ๆ เพราะเหนื่อยมาก งง ๆ น่าจะเสด็จไปด้วยที่จำไม่ได้เพราะขณะที่บันทึกเสียงนี้ก็ยังเหนื่อย หลังจากงานมาแล้วยังไม่หายจากการเหนื่อยชำระหนี้ ชำระสินยังไม่หมด เพราะอะไร เพราะว่าเจ้าหนี้บางท่านยังไม่มารับเงิน เงินที่ได้รับถึงวันนั้นก็ประมาณ ล้านเจ็ดแสนเศษ จ่ายไปจ่ายมาจ่ายเกินไปอีก ๒ แสนกว่าจากเงินรับ ที่เกินเอามาจากไหน ? ก็เอาจากที่บรรดาท่านพุทธบริษัทถวายมาตามอัธยาศัยในระหว่างงานบ้างก่อนหน้างานบ้าง เมื่อพอมีอยู่บ้างก็จ่ายไป เวลานี้ยังมีเจ้าหน้าที่บางรายเป็นรายเล็ก ๆ มาไม่ทันเงินหมดเสียก่อน ก็ต้องยับยั้งไว้เพราะจ่ายกันแค่หมด เมื่อไม่มีก็ไม่รู้จะเอาที่ไหนมาจ่าย ก็ไม่มีใครเขาว่าอะไร เพราะเขารู้นิสัยเสียแล้วว่ามีเท่าไรจ่ายหมดแค่นั้น เขาก็ไม่ว่า เขาก็กลับไป ก็ยังเหนื่อยใจอีกนิดหนึ่ง

เป็นอันว่าถึงเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ กับพระเจ้าลูกยาเธอ พระเจ้าลูกเธอ เสด็จทุกพระองค์ เห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านเสด็จพระราชดำเนินไปทรงจุดธูปที่นี่บ้าง ที่นั่นบ้าง สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินตาม

บางทีไม่ทันท่านก็ต้องทรงวิ่งหย่อย ๆ เพราะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านเสด็จพระราชดำเนินเร็วมาก เมื่อเสร็จจากพิธีจุดธูปแล้ว สมเด็จพระราชาคณะก็ลุกขึ้น นำหน้าเข้าไปที่นั่ง ตอนนั้นหลวงปู่ชาท่านคิดว่าอาตมาคงจะเป็นพระใหญ่พระโต ท่านถือพัดยอดแหลม อาตมาไม่มีพัด แต่พัดเขาเอาไปตั้งไว้แล้ว เวลานั้นไม่มีพัดจะถือเพราะเจ้าหน้าที่เขาเอาไปตั้งประจำที่ ท่านก็ถือว่าอาตมาเป็นพระใหญ่พระโต ท่านก็จะให้ออกหน้า อาตมาก็รู้ว่าอาตมาเป็นพระพัดใบตาล จะไปนั่งหน้าพระราชาคณะได้ยังไง ถ้าเป็นพระราชาคณะก็ต้องว่ากันตามอาวุโส คือตามอำนาจของพัด ยศของพัด ตำแหน่งของพัด อาตมาจึงนิมนต์ให้ท่านขึ้นหน้า ท่านก็ไป อาตมาเป็นองค์ใกล้สุดท้าย องค์ท้ายสุดคือครูบาธรรมไชย เป็นอันว่าจากข้างหน้ามาทั้งหมดศีรษะขาว สวยหางแถวก็มีศีรษะดำผมยาว ความจริงก็ถูก ถ้าเราจะดูอย่างกะรอกนี่ ตอนลำตัวขนมันสวยเรียบ ๆ มาถึงตอนหางเข้า ขนเป็นพู่ ยาวใหญ่ พองขึ้นมา เพราะฉะนั้น เมื่อหัวแถวท่านเรียบร้อย หางแถวก็ต้องมีขนหน่อย อย่างนี้ก็ควรจะเรียกว่าพระขน หรือพระขนยาว

เวลาเข้าไปนั่งที่นั่นก็ไม่ได้ทราบหมายกำหนดการอะไรเลย รู้แต่เพียงเขาพูดกันให้พึ่งคร่าว ๆ ว่าวันนี้มาสวดพระปริตร เพราะว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญพระราชกุศลเนื่องในวันประสูติของเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ เขาพูดให้พึ่งเท่านั้น อาตมาก็ไม่รู้อะไรบ้างก็ไม่ทราบ ไม่รู้ว่าเวลาไหนทำอะไรกัน ก็ต้องมองดูข้างหน้า สังเกตดู ไปถึงนั่งปั๊บ เอ้า นั่งก็นั่งกัน ต่อมาเจ้าหน้าที่อาราธนาศีล สมเด็จพระญาณสังวรท่านถวายศีล เสียงท่านเพราะจริง ๆ นิ่มนวล ลีลาแห่งการให้ศีล ลีลาแห่งการแสดงพระธรรมเทศนา จังหวะจะโคนของท่านไพเราะเพราะพริ้งมาก คำว่าเพราะนี่ คือเพราะในลีลาของการเทศน์ ในลีลาของการให้ศีล ไม่ใช่เพราะในลีลาของการร้องเพลง ตลอดจนสุ้มเสียงของท่านก็นิ่มนวล พึ่งไพเราะ เมื่อสมเด็จพระญาณสังวรท่านถวายศีลแล้ว ต่อมาเจ้าหน้าที่ก็มาอาราธนาพระปริตร ท่านขึ้นสวด อาตมาก็สวด สวดไป สวดมา สวดมาสวดไป บทท้าย ๆ เอ ! มันหายไปบ้าง ชักจะว่าไม่ครบ ก็ดีเหมือนกันที่นั่งท้าย ๆ หากินสบาย ๆ ที่ว่าไม่ครบนี่ไม่ใช่อะไรหรอก มันไม่ได้ว่าเสียนาน เลยไม่มีโอกาสจะได้ใช้ เวลานี้เลิกรับการสวดมนต์เย็นแล้วก็ว่าได้ ไม่ใช่ไม่ได้เลย แต่บางคำมันหายไปนิด ๆ ก็ไม่เป็นไร องค์หน้าเท่าไร องค์ท้ายก็เท่านั้นเวลาถวาย อย่างนี้ต้องถือว่าได้กำไร แต่ว่าขาดทุนตอนที่สวดได้ไม่เท่าท่านคือสวดไม่เท่าท่านนี่ขาดทุน

เมื่อพระสวดพระปริตรจบ หลังจากนั้น สมเด็จพระญาณสังวรก็แสดงพระธรรมเทศนาถวาย ๑ กัณฑ์ เสร็จแล้ว ท่านลงจากธรรมมาสน์ ตอนนี้ถ้าจำไม่ผิด เพราะหมายกำหนดการไม่มีแล้วตอนนี้พระก็นั่งเงียบ ๆ อาตมาก็ไม่รู้นั่งทำไมเงียบ ๆ มองไปข้างหน้า อ้าว ! บางองค์พนมมือบางองค์เอามือพาดที่ตัก นี่ยังไงกันนี่ ไม่รู้เงียบทำอะไรกัน อาตมาน่ะเงียบมานานแล้ว แต่เอ๊ะทำท่าสมาธิอยู่ เอ้า สมาธิก็สมาธิกัน ก็หมดเรื่องกันไป

ใช้เวลาเจริญสมาธิเท่าไรไม่ทราบ ก็นับตั้งแต่เวลาที่ไปนั่งลงที่นั่น ในเมื่อไม่มีคนคุยก็ทำใจอย่างหนึ่งสบายดี คือทรงอารมณ์ไว้ในขั้นอุปจารสมาธิ นี่แล้วอย่าไปนั่งโฆษณาอีกนะว่าไปเข้านั่งฌาน เพราะอุปจารสมาธินี่ไม่ใช่ฌาน แต่ตามธรรมดาพระน่ะควรจะใช้เวลาอยู่ในปฐมฌานบ้าง ทุติยฌานบ้าง อุปจารสมาธิบ้าง อุปจารสมาธินี่เป็นของธรรมดา ๆ คำว่าอุปจารสมาธินี่หมายความว่า เฉียดฌาน ก็คือทำใจสบาย ๆ นั่นเอง ถ้าท่านทั้งหลายเข้าไปที่ใดที่หนึ่งและยังไม่มีเวลาจะคุยกับใคร ก็ทำใจสบาย ๆ นึกถึงอารมณ์ใดอารมณ์หนึ่งไว้ โดยจิตไม่ยุ่งกับอารมณ์อื่น อย่างนี้เขาเรียกว่าอุปจารสมาธิ จิตสบาย ในเมื่อจิตสบาย อารมณ์จิตก็แจ่มใส อารมณ์จิตแจ่มใสก็มีอารมณ์ปลอดโปร่ง เมื่อมีอารมณ์ปลอดโปร่งใจก็สบาย เมื่อใจสบาย จิตก็สัมผัสกับสิ่งที่เป็นทิพย์ได้ เมื่อสิ่งที่เป็นทิพย์ปรากฏก็มีอาการสัมผัสกันได้ ในตอนนี้ ตอนที่ท่านทำสมาธิกัน ท่านทำกันไปถึงไหนก็ไม่ทราบ อาตมาไม่รู้แล้วก็ไม่ได้ดูกำลังใจของใคร

พอใจสบายก็เห็นชายคนหนึ่งมานั่งข้างหน้า มองดูใบหน้าคล้าย ๆ รัชกาลที่ ๓ จึงถามว่าท่านเป็นใคร ท่านบอกว่า ปู่ ผมชื่อทับขอรับ นี่ ท่านล่อปู่เข้าให้ ท่านถามว่าท่านปู่จำผมได้ไหมขอรับ ก็จะไปจำกันได้ยังไงล่ะ เกิดก่อนตั้งนาน แล้วก็สวรรคตไปก่อนตั้งแต่อาตมายังไม่เกิดแล้วท่านมานวดปู่เข้าให้นี่ คำว่าปู่ในที่นี้ก็เห็นจะเป็นเมื่อสมัยอาตมาบวชใหม่ ๆ พรรษาแรก เวลาบวชใหม่ ๆ มันหนุ่ม ก็เลยไม่ชอบจีวรสีสวย เอาแก่นขนุนมาย้อมผ้าเป็นจีวรกลักไปหมด ดำมะลื่อทื่อ จีวรสีกลักสมัยนี้เขามองสวยกว่า แต่กลักสมัยนั้นกลักจริง ๆ ทั้งสบง จีวร สังฆาฏิสีกลักหมดเป็นพระแก่เหลาเหย่ไปเลย เด็กนักเรียนประชาบาลเรียกกันว่าหลวงปู่ เมื่อเด็กทั้งโรงเรียนเรียกหลวงปู่ ต่อไปผู้ใหญ่ก็เรียกว่าหลวงปู่เหมือนกัน คำว่าหลวงปู่ของอาตมานี่ ไม่หมายว่าเป็นปู่ในฐานะต้นตระกูล เพราะฉะนั้น รัชกาลที่ ๓ ท่านคงจะมานั่งล้อแบบเด็กเหมือนกัน

ท่านถามว่า ท่านบู่จำผมได้ไหม ก็นึกในใจว่าได้ จะว่าจำได้ทีเดียวก็ไม่ได้เพราะเกิดไม่ทันกัน ท่านก็ทรงพระสรวล คุยกันซี เขานั่งสมาธิก็นั่งไปเถอะ เราคุยกับผีดีกว่า ถามท่านว่าเวลานี้ไปอยู่ที่ไหน ท่านบอกว่าเวลานี้ผมไปอยู่ชั้นดุสิตครับ เพราะว่าผมปรารถนาพระโพธิญาณ ท่านพูดเท่านี้ก็นึกได้ว่าในสมัยหนึ่ง เคยอ่านจดหมายเหตุของหลวงอุดม ว่าสมเด็จพระนั่งเกล้า ฯ ท่านเคยเขียนหนังสือฉบับหนึ่งว่าท่านปรารถนาพระโพธิญาณ อ้อจริงนะ ท่านบอกว่าท่านปรารถนาพระโพธิญาณ ก็พูดกันไป ๒–๓ คำ ไม่นานนัก เวลาของผีนานกว่าคน ประเดี๋ยวเห็นท่าน ร. ๑ เดินพั่บ ๆ ๆ ๆ เข้ามา ท่านทรงเดินแรง ๆ ท่านว่านี่พ่อทับ ถอยออกไปบ้างซี ให้คนอื่นเขามานั่งคุยกันบ้าง นั่งขวางหน้าเสียคนเดียว พ่อทับท่านว่ายังไงรู้ไหม ? ท่านไม่ลุก ท่านบอกว่า อยากจะนั่งก็นั่งซี ที่ถมไป ทำไมจะต้องมาแย่งที่นั่งตรงนี้ เอาเข้าแล้ว แล้วท่านก็ทรงพระสรวลกัน หลังจากนั้นก็เห็นใครต่อใครเยอะแยะ ผีหรือคนหรือเทวดาก็ไม่รู้ เพราะหลับตา

อันนี้ขอบรรดาท่านพุทธบริษัทพึงทราบว่าการเห็นอย่างนี้ไม่ใช่อำนาจฌานหรือญาณ ที่เรียกกันว่าทิพยจักขุญาณน่ะไม่ใช่ เพราะเวลานั้นตั้งใจสงบไว้แค่อุปจารสมาธิ ที่ภาวะภาพต่าง ๆ ของท่านทั้งหลายปรากฏให้เห็นนั่นเป็นอำนาจของเทวดา ไม่ใช่อานุภาพของอาตมา ก็นั่งดูความจริงผีก็ดี เทวดาก็ดี พรหมก็ดี ถ้าเขาไม่ต้องการให้เราเห็น เราก็เห็นไม่ได้ ถ้าเขาต้องการให้เราเห็นเราก็เห็นได้ เป็นอานุภาพของเขา นี่ว่าถึงจิตใจปกติ ไม่ได้หมายถึงทิพยจักขุญาณหรืออภิญญาสมาบัติ ก็เป็นอันว่า ท่านมากันเยอะ แล้วมันเมื่อยนี่จะไปนึกถึงความเมื่อยมันก็ไม่มีประโยชน์ เลยคุยกันดีกว่า ท่านนั่งสมาธิกันแบบไหนอาตมาไม่รู้ เรื่องของใครก็เรื่องของใคร ก็เลยนั่งคุยกันโก้ ๆ เห็นท่านมานั่งกันมากมาย ก็ถามท่านว่าองค์ไหนทรงพระนามว่า พระสยามเทวาธิราช เพราะว่าวันนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และทุกท่านที่บำเพ็ญกุศลเป็นส่วนพระองค์เพื่อถวายกุศลแด่พระสยามเทวาธิราช อยากจะทราบว่าองค์ไหนทรงพระนามว่า พระสยามเทวาธิราช ไม่มีเลย ท่านปฏิเสธกันหมด บอก ผมไม่ใช่พระสยามเทวาธิราช ผมชื่อนั้น ผมชื่อนี้ ผมชื่อโน้นอยู่ชั้นไหนก็ว่าไปตามสบาย ลงท้ายก็เลยถามท่านว่างั้นมาทำไมล่ะ เขาไม่ได้เชิญนี่ วันนี้เขาเชิญพระสยามเทวาธิราชกัน เขาไม่ได้เชิญคนอื่นนี่ เข้ามายุ่งกับเขาทำไม นี่ทะเลาะกับผี สนุก แล้วไม่ได้ส่งเสียงรบกวนใครด้วย บรรดาท่านทั้งหลาย

ก็บอกว่า เขาเกณฑ์มา เขาเกณฑ์ให้ผมเป็นพระสยามเทวาธิราช นั่นแน่เอาเข้าแล้ว ท่านมีทางออกเหมือนกัน ไม่ยอมจน บอกว่าผมชื่อนั้น ผมชื่อนี้ แต่ผมไม่ได้ชื่อพระสยามเทวาธิราช แต่ว่าเขาเกณฑ์ให้ผมเป็นพระสยามเทวาธิราชผมก็เลยมา นี่เสียท่าเทวดาเสียแล้ว ไม่น่าเลย บวชมาตั้งนานไม่น่าเสียท่าเทวดาเลย เออ อยู่ดี ๆ เสียท่า เทวดาเล่นงานเอา เอา เป็นอันว่าหมดเรื่องกันไป ไหน ๆ ท่านเป็นเทวดาก็ต้องยกให้ท่านเป็นเต้ย เอ๊ะ ไอ้ "เต้ย" นี่มันแปลว่าอะไรก็ไม่รู้ สมัยเด็ก ๆ เขาพูดกันว่า โอเคเต้ยเลยอะไรนี่ร้องกันไปจนถูกตำรวจจับ หาว่าเสียวัฒนธรรม นี่บันทึกเสียงว่าเต้ยเลยนี่ตำรวจจะจับหรือเปล่าก็ไม่รู้ ถ้าจับก็จับเสียงนะ อย่ามาจับตัวนะ เสียงมันผิดกฎหมายก็จับเอาเสียงไปซี เอาเทปไปขังตะรางก็แล้วกัน เป็นอันว่าพระสยามเทวาธิราชก็คือเทวดาทั้งหลายที่รักษาประเทศไทย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๔ ท่านทรงเป็นนักภาษาบาลี ท่านประกาศนามเช่นนั้น ท่านแต่งตั้งใคร ? รวมความว่ารวมทั้งหมดจะเป็นเทวดาก็ดี พรหมก็ดี หรือจะเป็นอริยเจ้าที่ไหนก็ตาม ที่อำนวยความสุข ปกปักษ์รักษาประเทศสยามให้คงอยู่มีความสุขตามฐานะแห่งกฎของกรรม ไอ้เรื่องของกรรมนี่ปฏิเสธกันไม่ได้

เป็นอันว่า วันนั้นพระสยามเทวาธิราชก็มีชื่อต่าง ๆ กัน เหมือนกับตำแหน่งนายทหารหรือข้าราชการทั้งหลาย อย่างที่เรียกเป็น ท่านรัฐมนตรี ท่านอธิบดี ท่านหัวหน้ากอง ท่านจอมพล ท่านพลเอก ท่านพลโท ท่านพลตรี ท่านแม่ทัพ ท่านผู้บัญชาการทหารสูงสุด ท่านผู้บัญชาการทหารบก ทหารเรือ อันนี้เป็นชื่อโดยตำแหน่ง ใครมาเป็นก็ได้ แต่ชื่อจริง ๆ อาจจะเป็นชื่ออย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นเวลานี้ก็ พล.อ. เสริม ณ นคร เป็นผู้บัญชาการทหารบก อย่างนี้เป็นต้น พระสยามเทวาธิราชก็เหมือนกับตำแหน่งที่กล่าวมา แต่ชื่ออาจจะผิดเพี้ยนไป เพราะเป็นชื่อจริงของท่าน นี่ ขอบรรดาท่านผู้รับฟังที่เคยถามบ่อย ๆ โปรดทราบไว้ตามนี้ด้วย ว่าพระสยามเทวาธิราชก็คือรวมเทวดาที่รักษาประเทศสยาม เท่านั้นเอง

คุยกันไปคุยกันมา ก็ถามท่าน ร. ๑ ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ก่อนวันที่ ๑๙ นี่มันจะมีอะไรบ้าง ๑๙ เม.ย. ๒๕๒๐ ท่านบอกว่าไม่มีหรอก ถ้าจะมีก็วันที่ ๑๗ แล้วหวิด ๆ ไปหน่อย แต่ไม่เป็นไร ไม่มีหรอก เลยหันไปถามท่าน ร. ๓ ว่าประเทศไทยจะเป็นยังไง ท่านบอกว่าประเทศไทยสมัยนี้ก็คล้าย ๆ สมัยผม เมื่อสมัยผมปกครองก็ยุ่งแบบนี้ ไอ้เหนือก็ยุ่ง ไอ้ใต้ก็ยุ่ง เขมรก็ยุ่ง

ไอ้แขกก็ยุ่ง ยุ่งกันจิปาถะ แต่ว่าในที่สุดก็เอาประเทศรอดไว้ เวลานี้ก็เช่นเดียวกัน มันก็ยุ่งทั้งเหนือ ทั้งใต้ ทั้งอีสาน แต่ในที่สุดเราก็จะเป็นเอกราชต่อไปได้ไม่เป็นไร นี่เป็นคำพยากรณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๓ ทรงพยากรณ์เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นอันว่าเป็นเรื่องของท่านก็แล้วกัน จะผิดจะถูกก็เป็นเรื่องของท่าน แล้วก็เรียนถามรัชกาลที่ ๑ กับพระเจ้าตากสินมหาราช ว่าประเทศชาติของท่าน ในเมื่อท่านช่วยกันกู้อิสรภาพขึ้นมาจากพม่าในคราวนั้น ประเทศของท่านจะคงอยู่ต่อไปไหม ท่านก็ตอบบอกว่าอยู่ต่อไป จึงถามท่านต่อไปว่าภัยอันตรายจะพึงเกิดขึ้นจากพวกเดียวกันที่มักมาก มักใหญ่ใฝ่สูงมีไหม ? ท่านบอกว่า เรื่องนี้มันเป็นเรื่องธรรมดาของคนที่มีกิเลส ทุกคนก็อยากใหญ่ ทุกคนมีกิเลส ทุกคนก็อยากรวย อยากมีอำนาจ แต่ท่ว่า การทุจริตคิดมิชอบที่จะเป็นอันตรายแก่ประเทศ ชาติ ศาสนาและปวงชน กำลังของพวกนี้จะค่อย ๆ หย่อนไปทีละน้อย ๆ นับตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายนเป็นต้นไปสถานการณ์ของบ้านเมืองจะค่อย ๆ กระเตื้องขึ้น แต่ก็ต้องพิจารณาก่อน ว่าคนไข้ที่เป็นไข้หนัก เมื่อไข้หายใหม่ ๆ คนไข้อาจจะเดินกะซ่องกะแซ่ง ๆ ยันหน้ายันหลังฉันใด ประเทศไทยที่ต้องกระทบกับเพทภัยที่เป็นเหตุร้าย เป็นภัยของประเทศตามชะตาเมือง เมื่อไข้มีสภาพหยุด เวลานั้นจะถือว่าประเทศมีความสงบเรียบร้อย หาได้ไม่ เพราะยังจะต้องทะนุบำรุงกันต่อไป กินยาบำรุง กินยากันไข้ หาอาหารที่พอเหมาะกับความต้องการของร่างกาย ไม่แข็งเกินไป ไม่อ่อนเกินไป แต่ท่ว่าร่างกาย กว่าจะทรงตัวได้ก็ต้องใช้เวลานิดหน่อย ถามถึงภัยนอกประเทศ ท่านบอกว่าไม่เป็นไร ขอให้ไทยทั้งหมดมีความสามัคคีกันไว้ก็แล้วกัน เมื่อคนไทยอยากจะขายชาติก็ตามใจไทย ถ้าคนไทยส่วนใหญ่ยังรักษาประเทศชาติไว้ ไทยจะไม่เป็นทาสใคร จะเป็นเอกราชต่อไป

เอาละ ท่านพุทธบริษัททั้งหลาย คุยกับผีเพลินไปเวลาหมดเสียแล้ว ก็ต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๒๐

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย สำหรับวันนี้ก็คงพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัท ด้วยเรื่องราวของพระเมตตาตามเดิม

ในวันก่อน ได้จบลงตอนที่มาสนทนากับบรรดาท่านที่เป็นอมนุษย์ทั้งหลาย หรือว่าจะเป็นเทวดาทั้งหลายก็ตาม ได้โปรดทราบว่าการสนทนาวันนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องของฌานสมาบัติ เป็นเรื่องของท่านแสดงให้ปรากฏ ความจริงท่านมากันมากมายเหลือเกิน รู้สึกว่ามากันทุกชั้น มีทั้งเทวดาและพรหม อย่าลืมนะ อาตมาไม่ใช่ผู้วิเศษ แล้วก็เวลานี้ขอประกาศให้ทราบ ว่านักหาหมอดูทั้งหลาย นักแก้กรรมทั้งหลายอย่ามาหาอาตมา อาตมาเป็นหมอดูจริง แต่ไม่ใช่พยากรณ์ ใครมาก็นั่งดูเฉย ๆ หรือบางทีไม่เฉยก็คุยด้วย นี่หมอดูไม่ใช่หมอพยากรณ์ แล้วนักแก้กรรมทั้งหลายก็เหมือนกันอย่ามาแก้ที่อาตมา อาตมาแก้กรรมตัวเองก็ยังไม่ได้ ถูกด่าถูกว่าอยู่ทุกวันทุกคืน ไปทำอะไรที่ไหน ไปสร้างความเจริญที่ไหน เขาก็ด่าที่นั่น ไอ้ที่โดนด่านี่ ไม่ได้โกรธ ถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา คือว่ามันถูกด่าเสียจนหน้าด้าน แล้วก็ใจด้านไปแล้ว เลยเห็นคำด่าของชาวบ้าน ของชาวเมืองเป็นคำสรรเสริญไป แต่ว่าสรรเสริญก็ไม่ยอมรับ นินทาด่าว่าก็ไม่ยอมรับ ขี้เกียจ ถ้าจะแบกเวลานี้ก็จมเบ้าละ แบกไม่ไหว นอนตายไปแล้วมันหนัก ก็เลยยกยอดความหนักให้แก่ท่านผู้เจ้าของวาจา สบาย ไม่เดือดไม่ร้อน สบาย ใครอยากจะเป็นยังไงก็แช่งอาตมาตามนั้นก็แล้วกัน ท่านอยากจะเป็นเทวดาก็แช่งให้อาตมาเป็นเทวดา แล้วท่านก็เป็นเทวดาเอง ท่านอยากจะเป็นพรหม ท่านก็แช่งให้อาตมาเป็นพรหม แล้วท่านก็เป็นพรหมเอง ท่านอยากจะเป็นสัตว์นรก ท่านก็แช่งให้อาตมาเป็นสัตว์นรก ท่านก็เป็นสัตว์นรกเอง สำหรับอาตมาจะเป็นอะไรนั้น ก็ต้องทำอย่างนั้นเองจึงจะเป็นได้ คำแช่ง คำด่า คำสรรเสริญ ไม่สามารถจะทำอาตมาให้เป็นอะไรได้ ทั้งนี้สมเด็จพระจอมไตรบรมศาสนา พระพุทธเจ้าท่านทรงสอนอย่างนั้นว่านินทาปะสังสา เป็นโลกธรรมดา เราจะดีหรือจะชั่วอยู่ที่เราทำ ไม่ใช่ว่าจะดีหรือจะชั่วอยู่ที่คำวาจาของชาวบ้าน อาตมาจำได้ ก็พยายามอดใจมาทีละน้อย ๆ จนกระทั่งเกิดความสบายใจในตอนนี้มาบอกว่าคุยกับผีกับสาง จะด่ากันว่ายังไงก็เชิญ จะแช่งกันว่ายังไงก็เชิญ มีพระมาถาม

ว่าหนังสือทั้งหลายเขาเขียนว่า อาตมาเป็นพระอรหันต์ แต่ความจริงเรื่องนี้ก็น่าจะดูกันว่าหนังสือทุกเล่มที่เขียนออกไปปะหน้าไว้เลยว่าอาตมาไม่ใช่พระอรหันต์ ไม่ใช่พระทรงฌาน เป็นนักแสวงบุญ นี่ก็น่าจะลืมตาดูกันเสียบ้าง ก็ไปเอาวาจาที่คนอื่นเขากล่าว แล้วไปเชื่อคนอื่นกล่าว ก็เจ้าตัวเขาพูดอย่างนี้แล้วไม่เชื่อ ไปเชื่อคนอื่น ก็ตามใจซิ ลงนรกไปก็ได้ ไปสวรรค์ก็ได้ บางคนก็วิพากษ์วิจารณ์กันไปต่าง ๆ นั่นมันเรื่องอะไร อาตมาไม่เจ็บไม่ปวด ไปนั่งพูดให้มันเสียเวลาการงานทำไม ตามีหูมีปัญญามีทำไมจึงไม่คิด นี่ไม่ใช่มานั่งด่านั่งว่ากัน นั่งพูดให้ฟังว่าเอาตาที่มีอยู่ ใช้ให้เป็นประโยชน์เสียบ้าง หูที่มีอยู่ ใช้ให้เป็นประโยชน์เสียบ้าง จิตใจที่มีอยู่ ใช้ให้เป็นประโยชน์เสียบ้าง อย่าไปนั่งฟังแต่คนอื่นเขาพูด แล้วก็มานั่งวิพากษ์วิจารณ์ มันเกิดประโยชน์อะไร มันมีแต่โทษ เสียเวลาการงาน เสียสมองที่จะทำความดี เอา ก็เป็นเรื่องของท่าน ยกประโยชน์ไป

มีพระที่ธุดงค์มาประมาณ ๔๐๐ เศษ เณรด้วย ฆราวาสด้วย รวมประมาณ ๕๐๐ เศษ บางท่านมาถาม บอกว่าอยากจะพบ เพื่อถามความเป็นจริง ก็ตอบว่าเอ้า ถามความเป็นจริงก็ถามได้ เขาถามว่าหลวงพ่อเป็นพระอรหันต์หรือ ตอบเขาว่าไม่รู้หรอก เป็นหรือเปล่าไม่รู้ แต่เป็นพระกังหันนี่เป็นแน่ เพราะหมุนไปหมุนมา หมุนจนเหนื่อยจะตายอยู่แล้ว ไม่มีเวลาพัก ไม่มีเวลาผ่อน ถ้าเขาถามว่าเป็นอะไรก็บอกว่าเป็นพระกังหันก็แล้วกัน พระอรหันต์ท่านหมุนหรือไม่หมุนไม่ทราบ แต่พระกังหันนี่หมุนแน่ แล้วท่านก็ถามว่า พระที่เป็นพระอรหันต์ขั้นสุขวิปัสสโก ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าคนอื่นเป็นพระอรหันต์ใช่ไหม ท่านบอกว่าท่านอ่านพระไตร-ปิฎก ท่านว่าอย่างนั้น ที่จะรู้ได้ว่าคนอื่นได้เป็นอรหันต์หรือไม่ หรือได้ฌานชั้นไหนจะต้องเป็นตั้งแต่เตวิชโช ฉลภิญโญ ปฏิสัมภิทัปปัตโต อันนี้ก็ต้องตอบท่านไปว่าไม่จริงหรอก อ่านหนังสือไม่ออก คนที่เป็นอรหันต์แล้ว ย่อมรู้ในลีลาของบุคคลที่เป็นอรหันต์ คนที่ได้ฌานแล้ว ย่อมรู้ลีลาของบุคคลผู้ได้ฌาน แม้จะไม่ได้ทิพจักขุญาณก็เป็นของไม่ยาก เพราะมีจริยาเสมอกัน เพียงพูดกันคำสองคำก็รู้แล้วว่าใครเป็นอะไร ได้อะไร ทั้งนี้ ถ้าใช้ปัญญาพิจารณานิดเดียว เอาตัวเองเป็นเครื่องเปรียบเทียบ หากว่าเราไม่ได้ ก็ย่อมไม่รู้ในผลที่บุคคลอื่นเขาได้ เช่นคนไม่ได้กินเหล้ามาเลย แต่ว่าเขาเป็นนักดื่มเหล้าด้วยกันทั้งคู่ ต่างคนต่างไม่เมา คุยกันคำสองคำเขาก็รู้ว่าเป็นคนคอเหล้าด้วยกัน ถ้าเป็นนักธรรมะธรรมโมต่างคนต่างไม่รู้กัน พูดกันคำสองคำก็รู้ว่าอีก

ฝ่ายหนึ่งเป็นธรรมะธรรมโมเหมือนกัน นี่มันเป็นของไม่ยากสำหรับคนที่มีอวิชชาสิ้นแล้ว แต่ทว่าคนที่มีความรู้มีสมรรถภาพไม่เท่าเขาย่อมไม่รู้ ต้องรู้เฉพาะบุคคลที่มีระดับเดียวกัน ทีนี้คนที่เขาบอกว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์น่ะ ตัวเขาเป็นแล้วหรือยังก็ไม่รู้ พ่อก็ล่อกันยุ่งไป แล้วก็ทำให้ชาวบ้านปั่นป่วนวิพากษ์วิจารณ์กันไปส่งเดช แล้วท่านพวกนั้นก็น่าชมเหมือนกัน หนังสือมีปะหน้าไว้ให้อ่านก็ไม่ต้องอ่านกัน เจ้าตัวพูดเองน่ะไม่พึ่ง ไปพึ่งคนอื่นเขาพูด ก็เลยต้องนั่งคิดซีว่าท่านพวกนี้เป็นพวกใครกันแน่ น่ากลัวจะเป็นพวกพระนางมาคันทิยา หรือพวกท่านสัญชัย-ปริพาชก น่ากลัวจะเป็นยังงั้นนะ อันนี้ไม่ได้ประณาม ไม่ได้แกล้งว่า คิดว่าอย่างนั้น อาจจะมีเชื้อสายของท่านพวกนั้นมาเกิด จึงไม่ได้พิจารณาเหตุ ไม่ได้พิจารณาผล ว่ากันส่งเดชไปตามอัธยาศัย แล้วกัน หมดเวลาไป ๑๐ นาทีอีกแล้ว

มานั่งคุยกันไปถึงในพระราชฐาน ในพระราชฐานวันนั้น เห็นอาจารย์ ภาวาส รองราช-เลขา ฯ นั่งอยู่ข้างหน้า ตรงมุม ไม่รู้ว่านั่งมานานเท่าไร ท่านทำอะไรกันบ้างก็ไม่รู้ เห็นท่านนั่งเงียบ ๆ จะใจเงียบหรือไม่ก็ไม่ทราบ แต่เสียงเงียบ แต่สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดูท่านเอาจริง ๆ ท่านปักหลักจริง ๆ แต่บรรดาท่านพุทธบริษัท สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัวน่ะ ต้องระวังท่านหน่อยนะ นี่ไม่ใช่รักท่านแล้วให้มาระวังนะ ไม่ใช่อย่างนั้น ระวังนิด ๆ ว่าท่านมีพระราชจริยาวัตรไม่เหมือนพวกเรา ท่านขยันมากด้านสมาธิจิต ท่านจะดีขนาดไหนอาตมาไม่รู้ เพราะไม่ใช่ผู้ทรงอภิญญา แต่ว่าตามที่สังเกตลีลา รู้สึกว่าท่านหนักไม่น้อย

ต่อมาท่านอาจารย์ ภาวาส ให้สัญญาณ เสียงโกร๊ง ! จะดังมากหรือดังน้อยก็ไม่ทราบ แต่ตอนนั้นได้ยินเสียงมันดังมาก ก็เป็นอันทราบว่าเป็นสัญญาณบอกว่า เออ เลิกกันเสียทีเถอะ เมื่อบอกเลิกก็เลิก เป็นอันว่าการนั่งสมาธิในวันนั้นของอาตมาไม่ได้เรื่องหรอก เอาเรื่องเอาราวอะไรไม่ได้ นั่งคุยกันน่ะ ไม่ใช่นั่งสมาธิ ท่านที่นั่งสมาธิ ท่านก็นั่งของท่านไป อาตมาก็นั่งคุยไป เรื่องของคนคุย คนพวกมากก็เป็นยังงั้น เมื่อท่านผู้ใหญ่มาคุยด้วยก็ต้องคุย ไม่คุยด้วยมันจะเสียมารยาท เป็นอันว่าคุยตามสบาย เมื่อเลิกจากการคุย สมเด็จเจ้าฟ้าสิรินธร ฯ ท่านก็ถวายไทยธรรม เมื่อประเคนหมด สมเด็จพระญาณสังวรก็ถวายพร ถวายอดิเรก แล้วถวายพรลา แล้วก็เลิก ทุกท่านก็จับพัด เอามือซ้ายถือพัด ประคองพัดตามแบบฉบับ ตามระเบียบแล้วเดินเข่าออกจากที่ อาตมาเป็นพระไม่มีพัดอยู่หางแถวสององค์กับครูบาธรรมไชย เป็นคน

ไม่มีพัดเสียอย่างมันก็ไม่ต้องแบกสบาย ๆ เดินเข้าไปก็ไม่ต้องถือพัด ไม่มีพัดจะถือ ออกมาก็ไม่ต้องถือพัด เพราะไม่มีพัดจะถือสบาย

ตอนเดินออกมาก็คิดว่าวันนี้สบายแล้ว เพราะจอมกระหม่อมแก้วพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัวไม่ทรงมีพระราชภารกิจที่จะต้องคุยด้วย ดูเวลามันก็ค่ำ คนทางบ้านพลอากาศโท ม.ร.ว. เสริม สุขสวัสดิ์ เจ้ากรมการสื่อสารทหาร ก็คงจะคอยกันมากเพราะเป็นเวลาใกล้จะเจริญพระกรรมฐาน พวกนั้น พอเลิกจากงานแล้วต่างคนต่างก็มาคอยพบกันที่นั่น บางท่านก็กลับไปอาบน้ำกันเวลาดึก เพราะถ้ามาสักทุ่มหนึ่งก็ไม่มีที่นั่งแล้วคนเต็ม ยัดเยียดเบียดเสียดกัน ทั้งที่ใช้บ้านสามหลัง บ้านของ พล.อ.ท. ม.ร.ว. เสริม ขยายห้องรับแขกใหญ่ รื้อห้องชั้นล่างทั้งหมดออกเป็นห้องรับแขกก็ไม่พอ ต้องใช้บ้านอื่นอีก ๒ หลัง ในบริเวณเดียวกันก็เต็มอีก ต้องไปนั่งกันอยู่กับพื้นข้างนอก เห็นศรัทธาของท่านพุทธบริษัทก็เลื่อมใส ปลื้มใจ

เวลาเดินออกมา ใกล้จะถึงที่ออกจากพระที่นั่ง เห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวท่านทรงเดินเข่า พนมมือเข้ามาตัดตอน บอกหลวงพ่อขอรับ ผมมีความสงสัยเรื่องเทปที่ส่งเข้ามาตอนนั้นอาตมาหูอื้อ ๆ ชอบกล ฟังคำว่าเทปเป็นเทศน์ไป ก็ทูลถามว่าเทศน์เรื่องอะไร เอาเข้านั่นแบบถามว่าไปไหนมา ตอบสามวาสองศอก ขายไก่เข้าถนัด ความจริงมีไก่จริง ๆ มันก็ดี วันนั้นไม่มีไก่เสียด้วย หมดท่า ท่านจึงตรัสใหม่ว่าไม่ใช่ขอรับ เทปที่ส่งเข้ามาผมมีความสงสัย แหมท่านนั่งคุกเข่าอยู่ พนมมือ อาตมายืนอยู่ ค้อมกายนิดหน่อย ถามว่ามหาบพิตรสงสัยหลายข้อไหมคิดว่าถ้าข้อ–๒ ข้อ จะทูลถวายพระพรแล้วลากลับเลย ท่านบอกว่าหลายข้อ ก็เลยจำเป็นต้องถอยหลังไปกับครูบาธรรมไชย เข้าไปนั่งที่พนักใหม่ ตอนนี้ก็มีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ท่านมีบันทึกเสียงของท่านไปด้วยเครื่องเล็ก ๆ ความจริงวันนั้นคงไม่ได้เรื่องอะไรนักคงตอบอีหลงฉงเฉิ่ง มันมัว ๆ ชอบกล เพราะเพลียมาตั้งแต่วันที่ ๑ วันนั้นล่อตลอดวันก็รู้สึกว่าเพลีย ๆ มาก

พอเข้าที่นั่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ท่านก็เข้าไป ท่านถามอะไรหลายอย่าง ความจริงที่มีพระราชดำรัสถามนี่ก็คิดว่ามีบางอย่างที่ไม่ควรจะนำมาออกอากาศ หรือนำมาพูดกันเพราะเป็นเรื่องส่วนพระองค์ แต่ว่า ที่

ทรงถามนั้น ไม่มีอะไร ไม่ใช่เรื่องบ้าน ไม่ใช่เรื่องเมือง ไม่ใช่เรื่องบุคคล ทรงถามเรื่องธรรมะ ถ้าจะเกณฑ์ให้จำก็จำได้ไม่หมดเหมือนกัน ไม่รู้ว่าอะไรบ้าง จะว่าปัญญาอ่อนหรือความจำเสื่อมก็ยอมรับ เพราะว่าพระราชดำรัสถามนั้น เป็นคำที่ลึกซึ้งคัมภีรภาพมาก ละเอียดลออมาก จะเห็นได้จากพระราชวินิจฉัยของพระองค์ข้อหนึ่ง จะพูดให้ฟัง ท่านตรัสว่า หลวงพ่อขอรับ ผมว่าธาตุแท้นี่ไม่สกปรกนะขอรับ ธาตุแท้มันสะอาด นี่ฟังกันจริง ๆ แล้วก็ต้องคิดให้มาก ว่าที่พระองค์ตรัสว่าธาตุแท้นี้ไม่สกปรก ธาตุแท้สะอาดนี่น่ะ เพราะว่าพระองค์ทรงเคยโต้กันมาแล้วเรื่องกายสกปรก ท่านตรัสถามมาสามรอบอาตมาจำได้ ท่านทรงยืนยันว่าร่างกายไม่สกปรก แต่ความจริงท่านเห็น แต่ว่าท่านใช้ปัญญาพิจารณาญาณของท่าน พูดกันง่าย ๆ ว่า สอบ กันดีกว่า ท่านทรงมีความเข้าใจดี ไม่ใช่ไม่เข้าใจ แต่ก็ทำแบบนักเทศน์ คือเข้าใจแล้ว ต้องทำเหมือนว่าไม่เข้าใจ จะเอาข้อความละเอียดให้ได้ ก็โต้กันมาเรื่องร่างกายสกปรกมา ๓ วาระ ตอนนั้นพระองค์ตรัสว่า ที่หลวงพ่อว่าร่างกายสกปรก สมมติว่ามือผมนี่น่ะมันสะอาด ๆ ดีอยู่ ผมก็ไปหยิบของสกปรกมา เมื่อแตะต้องกับของสกปรกมันก็สกปรก แล้วผมมาล้างเสียให้สะอาดมันก็สะอาดไม่สกปรก ตอนนั้นอาตมาถวายพระพรว่า เรื่องร่างกายสกปรกนี่ไม่ใช่เอาร่างกายภายนอกไปแตะต้องกับของภายนอกมา ให้พิจารณาส่วนภายในของร่างกายว่ามันสกปรก เช่นเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง อุจจาระ ปัสสาวะ เสลดน้ำลาย เป็นต้น ที่มันอยู่ในร่างกาย มักสกปรก ถ้าจะพิสูจน์กันง่าย ๆ ก็เอามีดกรีดเนื้อออกไปให้เลือดมันไหลออกมา เมื่อเลือดไหลออกมาแล้ว ถ้าเลือดมันสะอาดจริง ๆ ก็ไม่ต้องล้างเลือด ถ้าหากต้องล้างเลือดออก ก็แสดงว่าเลือดสกปรก ใจความที่ถวายพระพรในวันนั้นเป็นอย่างนี้ แต่ว่าถ้อยคำสำนวนอาจจะไม่เหมือนกัน เพราะตั้งตัวไม่ค่อยติดเหมือนกัน พระองค์โจมตีแบบแย็ปซ้าย แย็ปขวา ฮุคหน้า ฮุคหลัง แหม ถนัดคล่องจริง ๆ วันนั้น เรื่องร่างกายสกปรกหรือไม่สกปรกก็เป็นอันว่าจบเกมกัน ยกที่ ๓ มาที่พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ทรงมาใหม่ ตรัสว่าธาตุแท้ผมว่าไม่สกปรก ตานี้ชักจะรู้ท่าเสียแล้ว ว่าถ้าปล่อยไปไกล ๆ ก็คงต้องว่ากันนานหลายรอบ จึงได้ถวายพระพรไปว่า อาตมาเห็นชอบด้วย ว่าธาตุแท้จริง ๆ ไม่สกปรก ทั้งนี้ หมายถึงธาตุ ๔ ในร่างกาย ตอนที่ว่ากันถึงเรื่องร่างกายสกปรกนะว่ากันในเรื่องของกายคตานุสสติกรรมฐาน ก็เลยเกณฑ์สมมติขึ้น แต่ความจริงการสมมติไม่ใช่ของลี้ลับ เป็นของธรรมดา ๆ ที่บุคคลจะเห็นได้ง่าย ถ้าเป็นนักสังเกตการณ์ สมมติว่า เอาแก้ว

มาวางไว้ลูกหนึ่ง เอาน้ำแข็งใส่ไปในแก้วสักประเดี๋ยวหนึ่ง จะมีน้ำชื้นอยู่ข้างนอก เนื้อแท้จริง ๆ น้ำที่จับข้างนอกไม่ใช่น้ำแข็งที่ละลายในแก้วแล้วไหลออกไป อาศัยความเย็นจัดของน้ำในแก้ว อาโปธาตุในอากาศจึงมาจับอยู่ที่ผิวแก้วข้างนอก อาโปธาตุอย่างนี้เป็นอาโปธาตุที่มีความสะอาด และเป็นธาตุแท้อย่างนี้สะอาด แต่ว่าอาโปธาตุในร่างกาย มีน้ำเลือด น้ำเหลือง น้ำหนอง เป็นต้น หรือปัสสาวะอย่างนี้เป็นต้น เป็นอาโปธาตุที่เต็มไปด้วยความสกปรก พระองค์จึงทรงค้านว่า นั่นเป็นธาตุที่ปรุงแล้วนี่ขอรับ จึงได้ถวายพระพรไปว่า การพิจารณาร่างกาย คือธาตุ ๔ ก็ให้พิจารณาธาตุที่ปรับปรุงแล้ว มันเป็นของสกปรก มันเป็นของไม่สะอาด เป็นอันว่าตอนนี้ก็ยุติลง แล้วท่านก็ตรัสถามอะไรอีกหลายอย่าง อาตมาก็ไม่สามารถจะนำมาเล่าสู่กันฟังได้ เพราะอะไร เพราะว่าสมองมันหมุนไปหมด เพราะมันงงมาทั้งวันทั้งคืน ไม่ใช่หมุนเฉพาะวันนั้น เข้าไปในกรุงเทพ ฯ คราวหนึ่งก็แสนจะเพลีย ว่ากันวันยังค่ำ คืนยังรุ่ง ออกเสียงสอนแหบแห้งไปหมด เพราะนั่งพูดอยู่คนเดียว คนอื่นเขาไม่ค่อยพูด เมื่อเขาไม่ค่อยพูดก็ต้องพูดคนเดียว บางทีเขาเปลี่ยนกันพูด ไอ้เราก็สู้กับเขา สู้แค่ปัญญาที่จะพึงสู้ได้ แต่ว่าธรรมะขององค์สมเด็จพระจอมไตรจะถือว่ารู้แล้วหมด ใครถามก็ตอบถูกทุกอย่าง อันนี้ไม่รับรอง เพราะได้กล่าวไว้แล้วว่าไม่ใช่สัพพัญญูวิสัย

ต่อมาพระองค์ตรัสเรื่องอะไร ? เอายังงี้ก็แล้วกัน สมเด็จพระบรมราชินีนาถมีพระราชเสาวนีย์อยู่หลายอย่างอาตมาจำไม่ได้ อ้อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสถึงเรื่องพระสูตรว่าพระสูตรที่ถวายสมเด็จพระบรมราชินีนาถเข้าไป ท่านได้ทรงฟังแล้วก็รู้สึกว่ามีประโยชน์อยู่มาก แต่บางตอนที่อาตมาพูดไว้ในนั้นว่า ขอออกนอกทางนิด ตอนนั้นก็เป็นจังหวะพอดีที่ต้องอธิบายแต่ว่าการบำเพ็ญกุศลตามกันเป็นกลุ่มเป็นหมู่อย่างเรื่องพระมหากบินทร์ ก็จะต้องเป็นเฉพาะบุคคลที่เคยทำบุญร่วมกัน ไม่ใช่หมายถึงทั้งประเทศ อันนี้อาตมาจำไม่ค่อยได้นัก อาตมาก็ได้ถวายพระพรไปว่า เป็นจริงตามนั้น เฉพาะบุคคลที่ทำบุญร่วมกัน ถ้าไม่ใช่ทำบุญร่วมกัน เช่นพระมหากบินทร์ ถ้าทำบุญแล้วไปเกิดเป็นเทวดา ก็ต้องคณะของท่าน ๑,๐๐๐ ครอบครัวไปเกิดเป็นเทวดาร่วมกัน ลงมาเกิดเป็นคหบดี ก็เป็นคหบดีด้วยกัน ทำบุญร่วมกันอีก ลงมาครั้งหลังพระมหากบินทร์ลงมาเป็นกษัตริย์ คณะของท่านก็ลงมาเกิดเป็นข้าราชบริพาร มีสมบัติเสมอกัน เวลาออกบวชก็เป็นพระอรหันต์ด้วยกัน นี่เป็นคณะที่ติดตามกัน แต่ว่าคนที่ไม่ได้ทำบุญร่วมกันจะถือว่า ต้องได้ผลเสมอกันไม่ได้ ไม่ใช่ว่าจะต้องถึงกันทั้งประเทศ เมื่อพระองค์ตรัสว่า พระสูตรก็มีประโยชน์มาก ตอนนี้สมเด็จพระบรมราชินีนาถได้ตรัสว่า ดิฉันต้องการฟัง

พระสูตรเพราะมีปัญญาฟังแค่นั้น อาตมาฟังแล้ว ก็รู้สึกว่าทรงถ่อมพระองค์มาก ทั้งหมดนั่นแหละ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ดี สมเด็จพระบรมราชินีนาถก็ดี สมเด็จเจ้าฟ้าหญิงสิรินธร ฯ ก็ดี สมเด็จพระยุพราชก็ดี ที่เคยสั่งสนทนากับท่าน พระองค์ท่านมักจะทรงถ่อมพระองค์อยู่เสมอ แต่ความจริง ทรงเป็นผู้ที่มีความฉลาดเฉียบแหลมมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพระจริยาวัตรของทุกพระองค์เต็มเปี่ยมไปด้วยพรหมวิหาร ๔ เป็นอัปปมัญญา อันนี้อาตมาก็คิดในใจว่า สมเด็จพระบรมราชินีนาถท่านตรัสว่า ดิฉันมีปัญญาเพียงแค่นั้นก็อยากจะฟังพระสูตร แต่ความจริงอาตมาทราบว่าพระองค์ท่านนิยมการสวดมนต์มาก ๆ และในตอนหนึ่งท่านตรัสว่าเวลาเปิดพระสูตรฟังดิฉันชอบเปิดดัง ๆ ให้คนอื่นได้ฟังบ้าง ก็เป็นเหตุให้คนอื่นที่ได้ฟัง มีความเข้าใจในพระพุทธศาสนาขึ้นมามาก ความจริงบรรดาท่านพุทธบริษัท การฟังพระสูตร อย่าถือว่าเป็นการตกต่ำเกินไป ถ้าธรรมะอันใดที่ไม่มีประโยชน์ พระพุทธเจ้าไม่เทศน์ พระพุทธเจ้าเทศน์พระสูตรมีคนบรรลุมรรคผลครั้งหนึ่งไม่น้อยเลย พระสูตรเล่าเรื่องเป็นการจูงใจ ในส่วนนั้นก็มีธรรมะเป็นเครื่องปฏิบัติอยู่ด้วย ช่วยให้นักปฏิบัติคือผู้รับฟัง มีความเข้าใจมากขึ้น นี่เป็นความดีของพระสูตร มองดูเวลา บรรดาพุทธบริษัทน่ากลัวจะหมดเสียแล้ว ก็เป็นอันว่าวันนั้น เมื่อถึงเวลาดูเวลาแล้วใกล้จะสองทุ่ม อาตมาก็ได้ถวายพระพรว่า เห็นจะต้องถวายพระพรลา เพราะคนที่บ้านเจ้ากรมเสริมคอยกันอยู่มาก เป็นคนนับพัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงพยากรณ์ทันทีว่า คนที่คอยหลวงพ่ออยู่ มีคนอยู่สามประเภท ตอนนี้อาตมาไม่พูดว่าประเภทอะไรบ้างแต่ตรงเป๋ง วันนั้นมีคนติดตามอาตมา ตั้งแต่ออกมาจนกระทั่งกลับเข้าวัง มีรถติดตาม ทรงพยากรณ์ตรง ตอนหนึ่งพระองค์ตรัสว่า เวลาที่หลวงพ่อบันทึกเสียงทะเลาะกะใครบ้างครับ และคนที่ทะเลาะ ๆ กะหลวงพ่อ เวลานี้ที่นี่ก็มีมากใช่ไหม อันนี้ขอบรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายได้โปรดทราบ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัส ท่านหมายความว่า พระองค์เข้าถึงจุดธรรมส่วนนี้แล้ว

เอาละ บรรดาท่านทั้งหลาย มองดูเวลาจะเกินไปสักนิดหน่อย ก็ขอเวลาต้องลาท่านก่อน วันหน้าพบกันใหม่ ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๒๑

ท่านสาธุชน พุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้ก็มาพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัทในเรื่องพระเมตตาอีก สำหรับเมื่อวันก่อนได้ปรารภเรื่องพระเมตตาตอนที่ถวายพระพรลาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ออกจากพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในเมื่อถวายพระพรลาแล้ว อาตมากับครูบาธรรมไชย ก็ลงมาจากสถานที่ที่พระองค์ประทับ เมื่อลงมาข้างล่างเห็นบรรดาข้าราชบริพาร พวกข้าราชการ และข้าหลวงทั้งหลาย เข้ามานมัสการ เวลานั้นเป็นเวลาค่ำมากแล้ว ไฟฟ้าในที่นั้นรู้สึกว่าสลัว ๆ ไม่สว่างมากนัก อาตมาก็สนใจกับรองเท้ามองหารองเท้า ไม่ทราบว่ารองเท้าไปอยู่ที่ไหน ทั้งนี้ คนขับรถของคุณหญิงเยาวมาลย์ บุนนาค ที่เธอขับรถไปรับ เธอไปเก็บรองเท้ามาเสียที่รถ ห่วงรองเท้าเลยไม่ได้สนใจใครมากนัก ตอนนั้นเห็นสมเด็จพระยุพราช ฯ เสด็จลงมาจากข้างบนยกมือขึ้นไหว้อาตมาแล้วไหว้ครูบาธรรมไชยเห็นท่านเข้าก็เลยพูดว่า อ้อ สมเด็จเจ้าฟ้าชายรึ แล้วก็ไม่ได้พูดอะไรกับท่านอีก เพราะมัวสนใจกับรองเท้า ในเมื่อไม่เห็นรองเท้า หาไปหามาไม่เห็นก็คิดว่า บางทีคนรถเขาจะนำไปแล้ว จึงบอกกับครูบาธรรมไชยว่า บางทีคนรถจะเก็บไปแล้ว เราไปที่รถดีกว่า จึงได้เดินออกมาจากพระที่นั่งไพศาลทักษิณ เราออกประตูหน้าก็ปรากฏว่าเห็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ นายทหารราชองครักษ์มากท่านด้วยกัน ยืนตั้งแถวรับเสด็จพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะเสด็จกลับ

ความจริงการสั่งสนทนาวันนั้น อยู่ที่นั่นประมาณสองชั่วโมงครึ่ง บรรดาพระทั้งหลายท่านกลับไปแล้วสองชั่วโมงครึ่ง อาตมาอยู่ในนั้นสองชั่วโมงครึ่ง มีความรู้สึกคิดว่าเมื่อบรรดาพระทั้งหลายออกไปหมด บรรดาท่านข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ที่อยู่ในนั้น ที่ตั้งแถวเพื่อรับเสด็จออกก็คงจะมาตั้งแถวกันตั้งแต่เมื่อพระทั้งหลายออกมาหมด โดยคิดว่าพระทั้งหมดออกมาหมดแล้ว ครั้นมองไปเห็นคุณหมออัศวิน หมอประจำพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งเคยสงเคราะห์รักษาอาตมามา จำท่านได้ก็เลยไปจับมือท่านบอกว่านี่ เดิน ยืนมานานแล้วนี่ ไปเดินแก้เมื่อยเสียบ้างซี่ อาตมาก็จูงมือท่านมา ท่านก็เดินตามมา อาตมาก็เดินมาที่รถ ปรากฏว่าท่านเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังมากท่านด้วยกันวิ่งตามมา แล้วมีท่านหม่อมบีย์ตามมา ถามว่าจำ

ผมได้ไหม หันไป ความจริงท่านหม่อมบีย์นี่จำได้ จำได้ถนัด จึงได้ตอบท่านว่า ทำไมจะจำไม่ได้ ก็พบทีไรทวงของทุกที ท่านก็เลยหัวเราะ บอกว่า เอ้าเอายังงั้นเสียอีกแล้ว ก็เป็นอันคุยกันสนุกไป เรียกว่าคนเคยรู้จักอัธยาศัยกันมาก็ไม่มีอะไรมาก ครั้นมาถึงที่รถ ออกมาเดินจะมาหาที่รถจอดก็รู้สึกว่า ไฟสลัวมากมองหน้ากันไม่ถนัด ตรงนั้นกระแสไฟฟ้าไม่สว่าง เมื่อเจ้าหน้าที่มาที่รถมายืนล้อมรถ เขาก็ขอพระ อาตมาไม่มีพระ ไม่มีเหรียญ ไม่มีอะไรติดตัวไป เพราะตามธรรมดาถ้าจะไปที่ไหนก็ตามที พระหรือเครื่องอะไรก็ตามที่สำหรับเป็นของแจกแก่บรรดาท่านทั้งหลายไม่มิติดย่าม เพราะถือว่าพระเป็นรูปเปรียบของององค์สมเด็จพระสัมมาสัม-พุทธเจ้า หรือว่าของสิ่งอื่นก็ตามเวลาจะทำก็อาราธนาบารมีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเอาพระพุทธเจ้าไปแจกกันข้างถนนหนทางเห็นว่าไม่เป็นการสมควร และอีกประการหนึ่งของแจกนี่รู้สึกว่าแจกง่ายเกินไปก็เป็นของไร้ค่า บางคนก็ไม่ได้เกิดศรัทธา เห็นเขาได้ก็อยากจะได้บ้าง เลยไม่แจกตามทาง ท่านทั้งหลายก็โปรดทราบถ้าอาตมาจะแจกอะไรใครที่ไหน ต้องแจกเป็นงานเป็นการ ไม่ใช่ว่าจะมาขอกันข้างถนนหนทางแล้วก็มีแจก ไม่มีแจก ถึงมีก็ไม่แจกเพราะถือว่าเป็นของสักแต่เพียงว่ารับไป ไม่ได้แสดงความเคารพในองค์พระจอมไตรบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้เห็นประโยชน์ในตอนนี้ แล้วก็ไม่ต้องการชื่อเสียงศักดิ์ศรี ในการที่เป็นคนใจดีเอาพระพุทธเจ้าไปแจกกลางทาง อันนี้ไม่ยอมปฏิบัติ มาคุยกันต่อไป

ครั้นถึงเวลาพอสมควร เห็นว่าจะช้าเกินไป ดีไม่ดีมัวยุ่งกันอยู่ที่นั่น เจ้าหน้าที่ทั้งหลายแบมือเข้ามาหาหลวงปู่ธรรมไชย หลวงปู่ก็แจก แจก แจก แจกไปแล้ว เห็นว่าสมควรก็สั่งปิดรถอำลาบรรดาท่านทั้งหลาย เดินทางออกทางประตูวิเศษไชยศรี ขณะที่จะออกประตูวิเศษไชยศรี ก็เกรงไปว่าในรถมืด และสถานที่ออกรถก็มองสลัว ๆ ไม่รู้ว่าใครเป็นใคร คิดว่าดีไม่ดีทหารทั้งหลายที่รักษาการณ์อยู่ที่หน้าประตู จะคิดว่ารถที่อาตมาไปเป็นรถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้สั่งให้คุณมานิจคนขับรถเปิดไฟภายใน คุณมานิจคงจะไม่ได้ยิน หรือเกรงว่าอันตรายจะเกิดข้างหน้าเพราะเป็นที่คับแคบ คนข้างในก็มาก จึงไม่ได้เปิดไฟในรถ แต่ที่จะให้เปิดไฟในรถก็เพื่อให้ทหารรักษาการณ์ทราบว่าคันนี้ไม่ใช่รถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นรถหลวงตา ๒ องค์ แต่เธอไม่ได้เปิดไฟขับรถไปใกล้จะออกประตูวิเศษไชยศรี เห็นทหารบอกแถวทำความเคารพเลยตกใจ ทหารเป่าแตรทำความเคารรพ เลยคิดว่า เอ นี่ท่าจะไม่ดีแล้ว

ทหารทำอย่างนี้ เขาคงจะคิดว่ารถคันนี้เป็นรถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คิดว่าคราวนี้ขี้กลากคงจะขึ้นเต็มตัว ไม่ใช่จะมาขึ้นแค่ครึ่งตัวค่อนตัว มันจะล่อเต็มตัว มันไม่ใช่เรื่องของเราที่ทหารจะมาถวายความเคารพ แต่ว่าเขาก็ทำไปแล้ว รถไฟมืดเขามองไม่เห็น เมื่อรถพ้นประตูวิเศษไชยศรีออกมาปรากฏว่ามีบรรดาประชาชน ยืนตั้งแถวรับสองข้างถนน จึงบอกว่ามานิจขับรถเร็ว ๆ หน่อยตอนนี้รถว่าง ดีไม่ดี เดี๋ยวทหารแกทราบว่า คนในรถไม่ใช่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมือแกจะสั่น พานท้ายปืนจะตกเข้ามาข้างรถละฉันแย่เลย เป็นอันว่ารถวิ่งออกมาประมาณสักยี่สิบเมตร ก็มีรถฉลามบกมีไฟแดงแว๊บ ๆ ๆ อยู่สี่ดวง วิ่งตามมาด้วยความเร็วมานำหน้าออกไป ก็เลยบอกมานิจว่าดีแล้ว เราปลอดภัย ทั้งนี้เพราะอะไร เพราะไม่มีใครขัดคอ รถคันนี้วิ่งนำหน้าเราก็ตามไปเลย บางทีเขาอาจจะคิดว่ารถคันนี้เป็นรถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถ้าเธอคิดอย่างนั้น ประเดี๋ยวเดียวข้างหน้าก็จะปรากฏว่า รถคันนี้หายไปเสียแล้ว เพราะเราจะต้องแยกทาง ถ้าเขาตั้งใจจะไปส่งเราเขาก็ต้องไปทางบ้านเจ้ากรมสื่อสารทหาร เป็นอันว่าวันนั้นก็มีโอกาสได้เดินทางออกมาในลักษณะแปลก ๆ คำว่าแปลกก็เพราะว่าเป็นการแสดงออกที่อัศจรรย์ คือ คนเขาคิดว่ารถที่อาตมานั่งนั้นกลายเป็นรถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไป ในเมื่อเดินทางแยกออกมา พอมาถึงทางแยกรถไฟแว๊บ ๆ แกก็ไปตามทางของแก สำหรับรถอาตมาก็แยกไปทางขวามือ รถคันนั้นวิ่งตรงไป ก็เลยมานั่งนึกในใจว่า เออ นี่รถคันนั้นแกคงจะคิดว่ารถของเราเป็นรถของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แต่ความจริงรถพระที่นั่งท่านมีธงประจำ แต่ว่ามันเป็นเวลากลางคืน จะหาว่าเจ้าหน้าที่ไม่ได้สังเกตการณ์ก็ไม่ได้ ข้างในภายในพระราชฐาน ก่อนจะถึงประตูวิเศษไชยศรีไฟก็สลัว เขาคงจะไม่ทันสังเกต และรถของเราก็วิ่งเร็ว เป็นอันว่าเรื่องนี้พ้นไป ออกมาจากพระราชฐานได้ก็รู้สึกว่าโล่งใจ คำว่าโล่งใจ ไม่ได้หมายความว่าอยู่ในพระราชฐานเบื่อหน่าย คิดไปว่าคนที่เขาคอยข้างหน้าจะมีโอกาสและเกรงไปว่า บุคคลทั้งหลายที่เขามีความเคารพในองค์สมเด็จพระบรมโลกนาถ ที่กำลังนั่งเฝ้าคอยอยู่ ก็คงจะคิดว่าอาตมากลับไม่ทัน นี่เรื่องราวที่ไปเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระที่นั่งไพศาลทักษิณ ก็คงจะจบกันเพียงเท่านี้

ในวันนั้นเหตุอัศจรรย์ที่เกิดขึ้น นั่นก็คือ ขณะที่ออกไปอาตมาใช้รถเบนซ์ รถประจำตำแหน่งเจ้ากรมสื่อสารทหาร ท่านกรุณาขับไปส่งเอง เกิดอัศจรรย์คือพอถึงปั๊มน้ำมัน เติม

น้ำมัน แบตเตอรี่ไม่ทำงานเฉย ๆ ช่างแก้ไขเท่าไรก็ไม่ติด แต่เมื่ออาการอย่างนี้ปรากฏขึ้นอาตมาก็คิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องไม่สำคัญ คำว่าไม่สำคัญก็คือ เพราะแบตเตอรี่ไม่ติดนี่มันไม่สำคัญ ความสำคัญมันมีอยู่ว่าเพราะอะไรแบตเตอรี่จึงไม่ทำงาน ช่างทำความสะอาดขั้วแบตเตอรี่ แล้วเห็นไฟมาแว้บเดียวก็หายไป ช่างแก้ไขกันจนเหนื่อยก็ไม่ปรากฏว่าไฟจะติด เรื่องนี้ถ้าบรรดาท่านพุทธบริษัทคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา อาตมาก็ต้องถือว่าไม่ใช่เรื่องธรรมดา ทั้งนี้เพราะว่า ถ้าธรรมดาแบตเตอรี่เกจริง ๆ ถ้าหากว่าท่านทั้งหลายซึ่งเป็นนายช่างทั้งหลายพากันแก้ไขเสร็จแบตเตอรี่ก็ต้องติด นี่ติดแล้วก็ดับ นี่มานั่งนึกในใจว่า นี่เออ วันนี้ความสำคัญทางการเดินทางมันจะเกิดขึ้น ดีไม่ดีอาตมากับหลวงปู่ครูบาธรรมไชย ก็กลายเป็นคนสำคัญไปก็ได้ ความสำคัญในข้อนี้ก็หมายถึงว่าอาจจะมีบุคคลติดตามล่า เขาจะล่าดี หรือล่าชั่ว อันนี้ไม่รู้ บุคคลล่า คงจะล่าดี เพราะอะไร เพราะทำได้ตามความประสงค์ก็ชื่อว่าเป็นความดี ถ้าล่าติดตามขอพระก็ไม่เป็นไร ถ้าล่าติดตามเอาชีวิตพระก็ชอบกลอยู่ ความรู้สึกคิดว่าวันนี้ถ้านั่งรถคันนี้ไป อันตรายใหญ่ไม่มี แต่ว่าจะมีการขลุกขลักในช่วงระหว่างทาง ก็พอดีคุณหญิงเยาวมาลย์ นำรถมาพอดีจึงได้เปลี่ยนรถเป็นรถของคุณหญิงเยาวมาลย์ อาตมาขึ้นไปนั่งรถคันนั้นพร้อมกัน ปรากฏว่ารถที่กำลังแก้ไขอยู่แล้วไม่ติด ทำเท่าไร ๆ ก็ไม่ติดนั้น เมื่ออาตมาเปลี่ยนรถ เปลี่ยนคนขับประจำรถเข้าไปนั่ง พอสต๊าททีเดียวก็ติด นี่บรรดาท่านพุทธบริษัทรับฟังแล้วก็จงพากันคิดว่านี่มันเรื่องอะไรกัน คนไม่ดีหรือว่ารถไม่ดี เป็นอันว่ารถดี แต่ว่าคนไม่ดีแน่ คนที่ไม่ดีก็จะมีใครเป็นคนที่ไม่ดี อาตมาก็พิจารณาว่า คนที่ไม่ดีจริง ๆ ก็คืออาตมา ที่ไม่คู่ควรจะนั่งรถคันนั้น เมื่อเปลี่ยนรถมาแล้ว เหตุการณ์เบื้องหลังที่ปรากฏตามข่าวซึ่งมีนายทหารท่านหนึ่งได้ทราบข่าวนี้ ก็เกิดการสงสัยว่าเหตุการณ์อย่างนี้ คงจะมีอะไรผิดปกติเป็นแน่ นี่เขาคิดของเขาเอง จึงได้คอยสังเกตการณ์ในระหว่างทาง เป็นอันว่าอาจจะต้องใช้คนหลายคน หรือว่าคน ๆ เดียวก็ตาม จุดที่สำคัญคือตรอกบ้านเจ้ากรมสื่อสารทหาร จัดเป็นทางเข้า เขาก็มานั่งสังเกตการณ์ตอนนั้นในช่วงระหว่างก่อนหน้าที่อาตมาจะกลับก็ปรากฏว่ามีรถยนต์อยู่คันหนึ่ง มีคนขับแต่เพียงคนเดียว รถอื่นเขาเข้าไปจอดเป็นปกติ รถคันนั้นวิ่งช้า ๆ เข้าไปตามตรอกแล้วเข้าไปจอดอยู่ข้างใน ชั่วครู่หนึ่งก็วิ่งออกมาหน้าปากตรอก วิ่งออกมาหน้าตรอกชั่วครู่หนึ่งก็วิ่งเข้าไปข้างใน วิ่งเข้าไป วิ่งออกมา จนผิดสังเกต นายทหารคนนั้นแกก็คิดว่าอาตมาเองนี่ไปรถเบนซ์ คงจะกลับรถเบนซ์ ก็

มานั่งสังเกตการณ์อยู่ที่ปากตรอก ก็คิดว่าจะมีรถเบนซ์เข้าไป ในที่สุดก็ไม่มีรถเบนซ์เข้าไป และรถคันนั้นนายทหารคนนั้นก็จดหมายเลขรถและ ก.ท. ไว้ ว่าเป็นรถที่น่าสงสัย ถ้าเป็นรถที่ต้องการจะเข้ามาเจริญสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐานด้วย เมื่อเข้าไปแล้วก็น่าจะหาที่จอดให้สบายเพราะที่จอดมีอยู่ คนก็ต้องลง แต่ปรากฏว่ารถคันนั้นไม่ได้เป็นอย่างนั้น วิ่งเข้าวิ่งออกอยู่สองสามเที่ยว แล้วก็วิ่งไปจอดอยู่ข้างใน ทีนี้เราจะมาทึกทักกันว่ารถคันนั้นจะทำอันตรายอาตมา ยังงั้นก็ไม่แน่ อยู่ ๆ ก็จะยกกันให้เป็นจำเลยไม่ได้ เป็นอันว่าเรื่องนี้ก็ขอยกไป เข้าใจว่าการที่รถต้องเสียด้วยเหตุอัศจรรย์ ความจริงมันไม่ได้เสียไม่ได้หายอะไร ในคราวครั้งนั้นก็จะเป็นมาเพราะว่า อาศัยเหตุที่จะพึงมี ที่จะปรากฏการณ์ขึ้นในขณะที่กล่าวแล้วนี้เป็นสำคัญ บางที่ถ้านั่งรถเบนซ์ไป เขาลือกันว่าอาจจะมีอันตรายสักอย่างใดตามข่าวเบื้องหลัง นี่เป็นข่าวเล่าลือนะ อาตมาได้บอกกับบรรดาท่านพุทธบริษัทแล้ว ว่าไอ้การถือมงคลตื่นข่าวน่ะไม่มีความสำคัญอย่าไปยุ่งกับมันเลยเรื่องการถือมงคลตื่นข่าวเพราะว่าเรื่องของข่าวย่อมเป็นเรื่องธรรมดา จริงบ้างไม่จริงบ้าง คำว่าข่าวนี่ ถ้าไปถามเข้าก็บอกว่าคนนั้นเขาว่ามา คนนี้เขาว่ามา ในที่สุดก็หาความแน่นอนอะไรไม่ได้

ตอนนี้ก็มาคุยกันถึงด้านจดหมาย เรื่องความพอใจและสนใจ ที่มีความเลื่อมใสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ นี่มันเสียงกร๊อกแกร๊ก ๆ ก็ขออภัยด้วย เพราะเอาจดหมายที่เขาเขียนมา จะมาอ่านให้ฟัง พอดีกำลังบันทึกเสียงเรื่องนี้อยู่ก็ได้รับจดหมาย ความจริงหลายฉบับด้วยกัน มีจดหมายเกือบร้อยฉบับ และมีข้อความคล้ายคลึงกัน จะว่าเหมือนกันก็ได้ เว้นไว้แต่สำนวนเท่านั้นอาจจะไม่เหมือนกัน แต่ฉบับอื่นเป็นลายมือเขียน ตาอาตมาไม่ค่อยดี อ่านไม่ค่อยออก ก็ขอเอาจดหมายที่ใช้พิมพ์ และพิมพ์ด้วยเครื่องแบบเก่าตัวโต ๆ มาอ่านให้ฟัง เนื้อความ ชื่นอกชื่นใจ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงเข้าถึงบรรดาประชาชนในวันที่เสด็จมาตัดลูกนิมิต คือวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๒๐ ความในจดหมายมีว่าอย่างนี้ อ่านหมดเลยทุกตัว

๔๘๕/๙ ซอยบางยี่ขัน กท. ๗

๒ พฤษภาคม ๒๕๒๐

กราบเท้านมัสการหลวงพ่อที่เคารพอย่างสูง

พร้อมจดหมายนี้ กระผมได้ส่งปัจจัยถวายมาเป็นประจำเดือนตามเคย หวังว่าหลวงพ่อจะได้รับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และโปรดใช้จ่ายตามอัธยาศัย กระผมมีความปลื้มใจเป็นที่สุดที่ได้เห็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชที่ได้ทรงมีศรัทธา ถวายความเคารพหลวงพ่อเป็นอย่างสูงสุด และทรงลดพระองค์ลงมารับเงินบริจาคจากประชาชนด้วยพระองค์เอง แบบมือต่อมือ ทั้งสามพระองค์ กระผมได้ติดตามดูพระอิริยาบถอยู่ห่าง ๆ ตลอดเวลา เกือบสองชั่วโมง หลายสิบรายน้ำตาคลอเพราะความปลาบปลื้มอย่างหาที่เปรียบมิได้ บางรายถวายพระเจ้าอยู่หัวแล้ว วิ่งไปถวายพระบรมราชินี ถวายพระบรมราชินีแล้ววิ่งไปถวายพระบรมโอรสาธิราช คนแก่คนหนึ่งทูลพระราชินีว่า มีเงินอยู่สองร้อย ขอทูลเกล้า ฯ ถวาย แต่ขอพระราชทานพระหัตถ์ ขอสัมผัสพระหัตถ์ของพระองค์ สมเด็จพระบรมราชินีทรงนั่งลงพระราชทานพระหัตถ์ทันที หญิงแก่ผู้นั้นเอาพระหัตถ์มาวางบนศีรษะ น้ำตาคลอและสะอื้นเป็นภาพที่ประทับใจเหลือที่จะพรรณนา มีเด็กรุ่น ๆ คนหนึ่ง พักอยู่ที่ห้องหลังที่สิบ เห็นเขามุง ๆ กันดู ก็วิ่งลงมาดูบ้าง พอรู้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับการบริจาคด้วยพระองค์เองก็เกิดศรัทธา ตื่นตันและตื่นเต้น ควักกระเป๋าตัวเอง ก็รู้ตัวว่าไม่ได้เอากระเป๋าสตางค์มาคงจะลืมไว้ในห้อง ครั้นจะกลับขึ้นไปเอาก็เกรงว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จผ่านไปเสียก่อน กระผมเห็นแกถอดสายสร้อยกับพระเลี่ยมองค์หนึ่ง ถวายสมเด็จพระบรม ฯ ทันที กระผมเห็นท่านงง ๆ อยู่เหมือนกัน แล้วก็ทรงรับไป กระผมได้ยินรับสั่งกับผู้ที่ถือถุงพลาสติกว่า จะต้องประมูลกันหรือยังไง แล้วก็ทรงรับการบริจาคของผู้อื่นต่อไปอีก ถ้าไม่มีการพระราชทานธงลูกเสือชาวบ้านและไม่ค่ำลงเสียก่อน กระผมคิดว่า คงจะมีคนแห่กันมาอีกไม่น้อยทีเดียว และเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง ที่การโฆษณางานนี้ไม่มีเลย กระผมผ่านรถมา ตั้งแต่วันที่สิบหกถึงวันที่ยี่สิบสี่ ไม่เคยพบโปสเตอร์ บอกว่าจะมีงานตัดลูกนิมิต และฝังลูกนิมิตแม้แต่แผ่นเดียว ตั้งแต่กรุงเทพ ฯ จนถึงอุทัยธานี คงมีแต่ที่บ้านเจ้ากรมเสริมแห่งเดียวเท่านั้น นับว่างานคราวนี้ เป็น

งานประวัติศาสตร์จริง ๆ เป็นงานที่ไม่มีการโฆษณา และพระมหากษัตริย์ก็ทรงรับบริจาคทรัพย์ห้าบาทสิบบาท ทั้งสามพระองค์ โดยพร้อมเพรียงกัน น่าอัศจรรย์ งานเสร็จแล้ว หลวงพ่อคงจะเบาใจ กระผมหวังว่าพระลูกชายจะได้รับการอบรมอย่างเต็มที่ ในระยะนี้ หรือในพรรษาต่อไปนี้อย่างแน่นอน ท่านว่าจะพยายามให้ถึงที่สุด

กราบเท้านมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

อรุณ เทพสมทรัพย์

อันนี้ ความปลาบปลื้มของบรรดาประชากรทั้งหลายที่มีแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ พร้อมด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช และพระเจ้าลูกเธอทั้งหมดแต่ความจริงวันนั้น พระเจ้าลูกเธอทั้งสองไม่ได้เสด็จมา แต่ก็ถือว่ามีความสำคัญ เพราะว่าทั้งห้าพระองค์นี้นั้น จะไปทางไหนก็แสดงความเป็นมิ่งขวัญแก่ประชาชน เอาละบรรดาท่านพุทธ-ศาสนิกชน สำหรับเรื่องราวที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ มีพระกรุณาธิคุณ ได้ทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม มาสงเคราะห์วัดท่าซุงถึงสองวาระในการบรรจุพระบรมสารีริกธาตุเมื่อปี ๒๕๑๘ และทรงตัดนิมิตเมื่อปี ๒๕๒๐ เป็นอันว่าวัดกับโรงพยาบาลที่จัดสร้างขึ้นร่วมกันเสร็จภายในสามปี พระเมตตาในตอนนี้ก็จะขอจบไว้แต่เพียงเท่านี้

ตอนต่อแต่นี้ไปที่สัญญากับบรรดาท่านพุทธบริษัทไว้ ว่าจะนำเอาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับพระองค์หญิงวิภาวดีบางตอน มาคุยให้บรรดาท่านพุทธบริษัทฟัง สำหรับในตอนนี้เรื่องราวของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็จะยุติลงตั้งแต่บัดนี้ไปสำหรับตอนนี้ และต่อไปก็จะนำเอาเรื่องราวของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ที่ร่วมเดินทางกันไปในสถานที่ต่าง ๆ มาเล่าสู่กันฟังตามสมควรแก่เวลา สำหรับวันนี้ก็ต้องขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๒๒

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้จะขอนำเอาเรื่องราวที่เนื่องด้วยพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ซึ่งเป็นนางสนองพระโอษฐ์ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถมาต่อท้ายเรื่องพระเมตตา เพราะว่าเรื่องของพระเมตตานี้ เห็นว่าเตรียมคาสเซ็ทไว้สิบสองคาสเซ็ท แต่ก็ต้องมาจบลงเสียแต่เพียงสิบเอ็ดคาสเซ็ท สิบคาสเซ็ทครึ่งยังไม่เต็ม เหลืออีก ๓ หน้าของคาสเซ็ท อาตมาก็จะขอนำเรื่องความย่อ ๆ ที่เนื่องด้วยพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต มาเล่าสู่กันฟัง ตอนนี้ขอกล่าวรวม ๆ เพราะเรื่องมีกับท่านมากมายเหลือเกิน อาตมาจะขอนำเรื่องรวม ๆ เข้ามา จะได้สะดวกในการฟัง และสะดวกในการอ่าน ไม่ต้องอ่านกันมากเกินไป ฟังกันมากเกินไป ขอจับเรื่องราวจากสุโขทัย ความจริงอาจจะเป็นเรื่องตอนท้ายตอนหลังก็ตาม

เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๑๙ อาตมากับท่านหญิงวิภาวดีพร้อมกับคณะ มีคุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ คุณนนทา อนันตวงษ์ และมีบุคคลติดตามอีกตามสมควร หลายท่านด้วยกัน เห็นจะมีคุณพรนุชด้วย คุณสุภาพ ปุณศรี มีหลายท่านด้วยกัน แต่ไม่ได้จดไว้ชื่อที่จดไว้มี แต่ไม่ได้นำมาอ่าน ติดตามพระองค์ไปที่จังหวัดสุโขทัย ในตอนนั้นตั้งใจจะเข้าป่าลึก ความจริงการเข้าป่าก็เพื่อเป็นการเยี่ยมเยียนประชาชน การเยี่ยมนี่เราเยี่ยมด้วยกันทั้งหมด เยี่ยมประชาชนที่มีความทุกข์ และเข้าถึงประชาชนที่มีความสุข ถ้าพบทหารก็เยี่ยมทหาร พบตำรวจก็เยี่ยมตำรวจ พบประชาชนก็เยี่ยมประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเสด็จเข้าไปเยี่ยมประชาชนของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต เป็นงานแทนพระองค์โดยเฉพาะ เพราะว่ามีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ทรงเป็นผู้ให้การอุปถัมภ์ ทรงให้การอุปถัมภ์ก็เพราะว่าการเข้าเยี่ยมประชาชน ถ้าประชาชนมีความทุกข์ ต้องการอะไรบ้าง ถ้าพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ท่านไม่มี ท่านก็วิทยุติดต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยตรง แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงส่งของพระราชทาน ตามที่พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ต้องการ แจกแก่บรรดาประชาชน

ความจริงงานประเภทนี้ พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ท่านตรัสว่า ท่านทำมานานตั้งแปดปี เป็นเรื่องของพระองค์เองด้วยศรัทธาแท้ แต่การกระทำอย่างนี้เป็นกุศล บรรดาท่าน

พุทธศาสนิกชน ไม่ใช่ทำเพื่อจะดึงคนไม่ให้เป็นคอมมูนิสต์ ดึงจากความเป็นคอมมูนิสต์มาเป็นประชาธิปไตย ไม่ใช่อย่างนั้น นี่เป็นการเข้าใจผิด การเดินทางเข้าไปเยี่ยมประชาชนของท่านก็ดี และคณะของอาตมาที่ร่วมเดินทางไปด้วยก็ดี หรือบางคราว ต่างคนต่างไปกันคนละสายก็ดี ซึ่งไม่มีการนัดหมายกัน ก็ไม่เคยคิดว่า ใครในประเทศไทยเป็นคอมมูนิสต์ และคนในประเทศไทย ใครเป็นผู้ก่อการร้าย ใครเป็นผู้ก่อการดี ใครเป็นประชาธิปไตย ใครเป็นราชาธิปไตย ใครเป็นคณาธิปไตย ใครเป็นอัตตาธิปไตย อันนี้ไม่ได้เคยคิดกัน เราคิดกันอย่างเดียวว่าคนในประเทศทั้งหมด หรือว่าคนที่เกิดมาแล้วย่อมมีสภาพเหมือนกันเป็นมิตรกันหมด ถ้าจะหาใครก็ตาม ไม่ได้เคยถามว่า ท่านเป็นคอมมูนิสต์หรือเปล่า ท่านเป็นผู้ก่อการร้ายหรือเปล่า ไม่ได้เคยถาม และที่ไม่ถามก็เพราะว่า คิดว่าเราเป็นคนด้วยกัน คนที่พอจะมีความสุขในความเป็นอยู่อยู่บ้างก็ควรที่จะแจกจ่ายความสุขนั้นให้แก่คนที่มีความสุขน้อย มีความเป็นอยู่ด้วยความลำบากต้องการให้คนด้วยกัน ต่างคนต่างเป็นมิตรกัน ต่างคนต่างมีความสุข ต่างคนต่างเจือจานซึ่งกันและกัน นี่เราสงเคราะห์ในฐานะที่เป็นเพื่อนเกิดแก่เจ็บตายเหมือนกัน การไปหาคราวนั้นไม่ใช่ถือตัวว่าคนนี้พวกนั้น คนนั้นพวกโน้น ถ้าจะถามว่าเคยไปพบผู้ก่อการร้ายบ้างไหม ก็ต้องตอบกับท่านทั้งหลายว่า คำว่าผู้ก่อการร้ายไม่เคยพบเลย ถ้าจะถามว่า เข้าไปไม่ถึงแดนเขาใช่ไหม คำว่า แดนของผู้ก่อการร้ายนี่ ตามหนังสือพิมพ์และตามที่ชาวบ้านพูดนี่เข้าไปถึง แต่เข้าไปแล้วก็ไม่เคยพบผู้ก่อการร้าย มีแต่ผู้ก่อการดี เพราะว่าทุกคนมาหาด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส บางท่านบางพวกบางคณะ ก็ทำลับล่อลับชนแสดงตนไม่มั่นใจ ในเมื่อพวกเราเห็นเราก็เรียกเข้ามา โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยาวัตรของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต น่ารักมาก ท่านคลุกคลีตีโมงกับบุคคลทุกคน เข้าถึงบุคคลทุกคน เป็นกันเองหมด จะแต่งตัวนุ่งผ้าขาดรุ่มร่ามแบบไหนก็ตาม แต่งตัวเลอะเทอะไม่เรียบร้อยยังไงก็ช่าง ท่านไม่เคยคำนึงถึง เข้าคลุกคลีจับมือจับไม้ เจอะเด็กก็เข้าอุ้มแสดงความรักความเมตตา ในการจะนั่งจะอะไรก็ตามเถอะ อยู่ด้วยกันเสมอกัน ไม่ใช่ถือว่า แหมนี่ฉันเป็นนางสนองพระโอษฐ์นะ ฉันเป็นหม่อมเจ้านะ ฉันต้องนั่งให้มันสูงหน่อยต้องวางท่าให้มันเด่น เต๊ะท่า เวลาใครจะเข้ามาก็ต้องแสดงความเคารพ ถ้าท่านคิดอย่างนี้ว่าพระองค์หญิงวิภาวดี แสดงอาการอย่างนี้ ถ้าท่านพบพระองค์หญิงวิภาวดีจริง ๆ ท่านเลยไม่ต้องรู้จัก เพราะจะเห็นว่าท่านแต่งตัวเหมือน ๆ กับชาวบ้าน และนั่งคลุกคลีตีโมงตีเข่ากะชาวบ้าน

เป็นกันเองทุกอย่าง ดีไม่ดีคนที่เขาคิดว่าเขาต่ำนั่นแหละ เขากลับแสดงท่าทางโก้เก๋ เด่นกว่าพระองค์หญิงวิภาวดีเป็นอันมาก แสดงความใหญ่โต นี่พูดถึงจริยาวัตร

เวลาที่ไปด้วยกัน ข้าหลวงทั้งหลายก็ดี ผู้ที่ติดตามก็ดี เวลาเสวยอาหารพวกเรากินอาหารกัน ก่อนลงมือเสวยท่านจะต้องเดินดูก่อน ดูว่าอาหารที่ท่านมีอยู่น่ะคนอื่นเขามีไหม บางทีถ้าเห็นว่าคนอื่นไม่มี ท่านจะแบ่งอาหารที่ท่านมีให้แก่บุคคลทุกคนสม่ำเสมอกันให้มีเหมือนกัน ท่านบอกว่าเราเป็นคนเท่ากันนี่ อย่านึกว่าฉันเป็นจึ่งเป็นจ้าวเลย ฉันไม่รู้ว่าฉันเป็นจ้าวหรอก ฉันมีความรู้สึกอย่างเดียวว่าฉันกับคุณน่ะเท่ากัน นี่เป็นพระดำรัสของท่าน ท่านตรัสอย่างนี้เสมอ บางครั้งอาหารที่มีรสอร่อยแต่ว่ามีน้อย ของท่านมี ของคนอื่นไม่มี ท่านก็เลยไม่เสวย ท่านเอาไปแจกคนอื่นคนละเล็กคนละน้อยทั่วทุกคน ท่านไม่ต้อง ของท่านเสวยอาหารธรรมดา ๆ ไม่มีการถือพระองค์ ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ ที่เขาลือกันว่าลูกจ้าวนี่ต้องกินจานเงินจานทอง แต่ว่าพระองค์หญิงวิภาวดี ล่อจานใบตองอยู่เสมอ ในการเดินทางเราก็ใช้ใบตองเป็นสำคัญแทนจานข้าว พระอย่างอาตมาก็เหมือนกัน บางทีบุคคลที่จะนำอาหารมาถวายเลือกเสียเกือบแย่ อย่างนั้นก็ดี อย่างนี้ก็ดี อย่างนั้นไม่อร่อย อย่างนี้ไม่อร่อย แต่อาตมาเองนี่สิ่งที่ชอบจริง ๆ นี่ แหม น้ำปลา หรือน้ำพริกเผาคลุกข้าวมันอร่อยจริง ๆ ท่านบอกอย่างนี้นี่ หลวงตาแกติดในรสอาหารหรือ ก็บอกว่าเรื่องรสอาหารนี่ไม่ติด แต่มีติดอยู่อย่างหนึ่งคือฉันแบบง่าย ๆ ไม่ต้องการฉันของดีอย่างที่ชาวบ้านเขาคิด อะไรก็ตามถ้ามันไม่เป็นโทษแก่ร่างกาย สามารถจะยังอัตภาพให้เป็นไปอันนี้ชอบ ต้องขอบอกติดเรื่องนี้ติดแน่ ติดของแบบธรรมดา ๆ ที่หาง่าย ๆ และไม่เป็นโทษแก่ร่างกาย ไม่เป็นการเบียดเบียนสัตว์ ถ้าเขาจะถามว่าหลวงตากินเจรึ ก็ต้องตอบว่า กินทั้งเจ กินทั้งเจ๊ เจก็กิน เจ๊ก็กิน คำว่ากินเจ หมายความถ้าเขาว่า เอาอาหารที่ไม่มีเนื้อสัตว์มาถวายจะฉันไหม ก็ฉัน คำว่ากินเจ๊ ก็หมายความว่าอาหารที่ชาวบ้านเขาทำมาถวายมีเนื้อสัตว์ ฉันไหม ก็ฉัน ที่ฉันก็เพราะว่าให้เป็นไปตามพระพุทธดำรัสขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ว่า ภิกษุต้องทำตนเป็นคนเลี้ยงง่าย ชาวบ้านเขาให้อะไรก็กินตามนั้น ก็หมดเรื่องกันไป ถ้าเราไปแยกไปย้ายบอกไว้อย่างนั้นไม่กิน ฉันไม่กินเนื้อสัตว์ ฉันถือมังสะวิรัต หรือไม่มังสะวิรัต ฉันชอบเนื้อสัตว์ มันก็ยุ่ง ตัดความยุ่งไปเสียดีกว่า กินดีก็ตาย กินไม่ดีก็ตาย นี่พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ท่านมีพระจริยาวัตรอย่างนี้ เป็นกันเอง

ทุกอย่าง ๆ มีหลายคนที่เวลานั่งรวมกลุ่มกัน อาตมากับคณะและชาวบ้านก็มา ไม่ทราบว่าพระ-องค์หญิงวิภาวดี รังสิต องค์ไหน ไม่รู้ว่าใครเป็นพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต เพราะอะไร เพราะท่านคุยแบบกันเอง ตีเข่ากะชาวบ้าน นั่งเสมอกัน พื้นหญ้าก็นั่งได้ พื้นดินก็นั่งได้

นี่มาพูดกันถึงจริยาวัตรและความเป็นธรรมของพระองค์ จะเห็นได้ชัด ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในการแจกข้าวแจกของต้องสม่ำเสมอกัน ไม่มีอะไรเหลื่อมล้ำต่ำสูงกว่ากัน นี่เป็นอำนาจจิตใจที่เต็มไปด้วยพรหมวิหาร ๔ และการเข้าไปในสถานที่ใดก็ตามที ไม่เคยแสดงพระองค์ว่าเป็นผู้หลักผู้ใหญ่ สูงกว่าใคร เป็นผู้มีศักดิ์สูง ตอนนี้ท่านโยนทิ้งไปนานแล้ว พูดถึงตอนนี้นะ อยากจะพูดถึงท่านขุนนางบางคน ก็น่าคิด ที่เขาบอกว่า พวกศักดินานี่ไม่น่ารัก พวกศักดินานี่น่าเกลียด อย่างนี้เราก็ต้องดูพวกศักดินา คางคกผู้จะขึ้นวอ พวกคางคกตื่นวอ ศักดินาแบบนั้นน่าเกลียด แกตื่นวอ แกตั้งท่าเสียใหญ่โต แต่บังเอิญไปโดนกบที่นั่งบนวอนาน ๆ ก็เลยเบื่อวอ นี่มันเป็นเรื่องของคนที่ตื่นวอนี่บรรดาท่านพุทธบริษัทผู้รับฟัง สร้างความสะเทือนใจให้แก่คนผู้เห็นเป็นอันมาก คน ๆ เดียวหรือคนน้อยคนไปแสดงอาการอย่างนั้น ก็เป็นปัจจัยอันหนึ่งให้บุคคลอื่นที่เขาเห็นเข้าคิดว่าคน ๆ อื่นก็จะเป็นคนเย่อหยิ่งเสมอกัน นี่เล่าสู่กันฟังเพียงเท่านี้

การไปสุโขทัยคราวนั้นก็ไปในฐานะที่ยึดสุโขทัยเป็นหลักชัย เป็นที่พัก มีผู้ว่าราชการจังหวัด และนายตำรวจชั้นสารวัตร รองชั้นสารวัตร ท่านปลัดอำเภอ ท่านนายอำเภอศรีสัชนาลัย คณะของพวกเรา ไปทีแรกก็ไปที่ศรีสัชนาลัยก่อน ไปที่แก่งหลวงอันดับแรกพักที่แก่งหลวง อากาศมันหนาวดีเหลือเกิน ชื่นใจ และเวลากลางคืน รุ่งขึ้นก็เดินทางเข้ามาที่อำเภอศรีสัชนาลัย หลังจากนั้นก็เดินทางจากอำเภอศรีสัชนาลัยเข้าป่าเข้าไปในป่าใหญ่ ลึกหนักเข้าไปปลายจังหวัดสุโขทัย ลึกเข้าไป ลึกเข้าไป ไอ้รถก็อีโหล่งโขล่งเขล่ง เดินทางก็ด้วยแสนลำบาก เห็นคุณจ่าหมีคนหนึ่ง เป็นจ่าตำรวจ อาตมาเรียกจ่าหมี ตัวแกอ้วนเหมือนกะกุมภัณฑ์ นั่งอยู่ท้ายรถที่นำไปข้างหน้า ก็นึกในใจว่า ไอ้ทางโขล่งเขล่ง ๆ แบบนี้ ประเดี๋ยวจ่าหมีหล่นตุ๊บลงมาเห็นจะแย่ แต่ว่าท่าทางแกแข็งแรงมาก เดินทางเข้าไปเห็นพวกลีซอยืนอยู่ข้างทาง เดี๋ยวก็พบกะเหรี่ยงยืนอยู่ข้างทาง เข้าป่าลึกมองไปในป่า มีท่านปลัดอำเภอท่านหนึ่ง ปลัดอะไร เห็นจะเป็นปลัดเจน ชื่อนี่เรียกถูกหรือไม่ถูกไม่ทราบ ท่านปลัดบอกว่าพวกนี้เข้ามาที่ไหน ป่าก็จะราบเรียบ

ไปที่นั่น จะทำลายป่า ก็เพราะว่าเขาเข้ามาที่ไหน เขาต้องบุกเบิกป่า เป็นที่ทำมาหากิน ถ้าที่จืดแล้วก็ไปที่อื่น ท่านปลัดเจนนี่ ดูเหมือนพระองค์หญิงท่านจะเรียกท่านปลัดจำเจ แต่ชื่อเต็มท่านว่ายังไงนึกไม่ออก แล้วก็มีท่านรองสารวัตร ฝ่ายปราบปราม สวป. อาตมาเรียกว่า สวบ สวป อ่านว่าสวบมีท่านสวบติดตามไปด้วยสองคน นี่ถือว่าเป็นทหารเอกของอาตมา ท่านช่วยเหลือติดตามอยู่โดยปกติ ไม่ว่าจะไปทางไหนก็ตาม ท่านติดตามตลอดเวลา เพราะอาตมาเป็นคนเก่งต้องมีคนติดตาม เพราะเดินไปมันคอยจะล้มเรื่อย แรงมันไม่มี ร่างกายมันไม่ดี ที่ลื่น ๆ ก็จะชวนล้ม เป็นอันว่าท่านทั้งสองนี่ช่วยประคองข้างจับแขนทั้งสองข้างเข้าไว้กันล้ม ดีไม่ดี ย่ามที่ถือไปมันหนักท่านก็ช่วยสะพายให้ นี่การเดินทางเข้าป่าของอาตมาเต็มไปด้วยความลำเค็ญ กลับมาที่พักในเวลากลางคืนบางครั้ง หมอต้องให้น้ำเกลือ แต่เช้าเราก็เดินทางกันต่อไป ไปทำไม ? ไปรับกัณฑ์เทศน์ หรือไปรับเงินสวดมนต์เย็น ไปรับเงินสวดมนต์เช้า ? ไม่มีหรอกบรรดาท่านพุทธบริษัท ที่ไปกันนี่ไปเสียเงิน เงินของชาวบ้านเขาให้ ก็ทำลายเสียหมด ไปช่วยกันสงเคราะห์ประชาชน พอเข้าไปถึงแดนกันดารจุดหนึ่งเขาเรียกว่า ท่าแพ รถไปจอดตรงนั้นฉันอาหารเพลกันที่นั่น พวกคณะที่ติดตามไปก็บริโภคอาหารกลางวัน เราก็ว่าข้าวเหนียวกับอาหารแห้ง ๆ กันแบบเอร็ดอร่อย ใช้สถานที่ที่เขาทำเป็นโรงเรียนชั่วคราว สำหรับชาวเขา มีบรรดาชาวเขามามุงดูกันมากพวกสาว ๆ กะเหรี่ยง รูปร่างหน้าตาสวยดี ผิวพรรณสวย ลองเข้าไปคุยกับแก แกพูดภาษาไทยชัดเจนและพูดได้ไพเราะ เพราะว่าเป็นภาษาที่ต้องฝึกพูด ก็พูดแบบไพเราะช้า ๆ พั่งนิ่มนวล ก็เลยย่องถ่ายภาพร่วมกับสาวกะเหรี่ยงไว้ ถ้าแกเห็นภาพ แกคงจะอาเจียนตาย เพราะคิดว่าตาเฒ่าหัวล้านหัวโล้น แล้วก็แถมหัวล้านด้วยนี่ ดันเสือกมาถ่ายภาพร่วมกันได้ แต่ความจริงเป็นการถ่ายภาพเพื่อเป็นอนุสรณ์กันไว้ เมื่อบริโภคอาหารเสร็จ พระองค์หญิงวิภาวดีก็เรียกประชุม บรรดาชาวเขา ชาวป่าทั้งหลายมาร่วมกัน แล้วก็แจกของที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไป ทั้งยาทั้งผ้าผ่อนท่อนสะไบ ตามที่จะพึงมีไปและอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย พระองค์หญิงวิภาวดีก็ทรงแจก สำหรับอาหารนี่ ตอนนั้นอาตมาสบายหน่อย ทางคณะชลบุรีส่งกะปิมาให้บ้าง ส่งกุ้งแห้งมาให้บ้าง ทางดำเนินสะดวกส่งพริกแห้งมาให้อาตมาบ้าง อาตมาก็เลยไม่ต้องปรุง เพราะเคยปรุงไปแจกชาวป่าชาวเขา ทหาร ตำรวจ ที่อยู่ในแดนกันดาร แต่ว่าเมื่อพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต อยู่อาตมาได้มาก็ส่งให้พระองค์หญิงวิภาวดี ท่านก็ทรงส่งให้ช่างของท่านปรุง อาตมาสบาย

แต่ในตอนนี้ พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ไม่มีเสียแล้ว อาตมาก็ต้องตั้งโรงงานปรุงอาหารกระป๋องต่อไป เพราะกาลเวลาจะพึงมีเพียงใด จะได้เข้าป่าแจกบรรดาท่านทั้งหลาย นี่การเข้าป่าของอาตมานี่ เขาลือกันว่าอาตมานี่เอาของไปแจกกับคอมมูนิสต์แน่ นี่เขาลือกันมานานแล้ว อาตมาเอาของไปแจกคอมมูนิสต์ อาตมามีอาวุธร้ายแรง มีเอ็มสิบหก มีระเบิดมือ มีเอ็มเจ็ดสิบเก้า เยอะแยะอยู่ใต้ถุนกุฏิ นี่ว่าง ๆ ละคณะปฏิรูปมาค้นกุฏิเสียทีนะ เก็บ ๆ เอาไปเสียบ้าง ไอ้ปืนเอ็มสิบหก ลูกระเบิดมือ เอ็มเจ็ดสิบเก้า กระสุนเป็นแสน ๆ นัดนี่ เอาไปเสียทีเถอะ มันรุงรังเหลือเกิน อพิโธ่เอ๋ย ว่ากันไปส่งเดชก็จะไปยิงเกลือที่ไหนล่ะ พระ จะมีปืนไปยิงอะไรกันได้ นี่ก็ว่ากันไป

ออกจากท่าแพ ก็เดินกระโดกกระเดก เดินทางอิโหลกโขลกเขลกเมื่อยเอวเกือบตาย ไอ้รถก็เทไปเทมา เทมาเทไป พอนึกในใจว่า แหม นั่งรถคราวนี้ มันเหมือนกะนั่งเกวียน มีพ่อลูกชายคนหนึ่งเป็นครู เป็นช่างภาพด้วยขับรถให้นั่ง แหมแกก็แสนจะลำบาก หลวงปู่ธรรมไชยท่านนั่งรถไม่ค่อยเป็น เวลามันเทลงมา ท่านก็ไม่เกาะอะไรไว้ เราก็เบียดประตูลงไป สนุกดีเหมือนกัน พอไปถึงที่จุดหนึ่งจำชื่อไม่ได้ แต่ก็ช่างเถอะเป็นฐานปฏิบัติการของพวกเรา ไม่ใช่ฐานทัพ ไปอยู่ตรงนั้นกลางคืนเขามีถวายผ้าป่า ที่วัดมีพระอยู่สองสามองค์ เย็นสบายเดินไปหน่อยก็ไปถึงโรงเรียน ในจุดนั้น เจ้าหน้าที่ต่าง ๆ เขาก็มาต้อนรับ เยอะมีคนเยอะ เขาจัดการถวายผ้าป่ากัน พระองค์หญิงวิภาวดีไปที่ไหนก็ตาม ท่านก็ให้แพทย์หลวงทำการรักษา ตรวจให้ยารักษาโรค ให้อาหารการบริโภค แจกกันไปตามอัธยาศัย

ตอนนี้มาพูดกันถึงพวกลีซอ พวกกะเหรี่ยง พวกยางทั้งหลาย เมื่อเข้าไปพบพวกนั้นในป่า เจ้าหน้าที่บอกว่า พวกนี้อพยพมาใหม่ ไปในระหว่างทางยังไม่ทันถึงท่าแพเลย บอกว่าทำลายป่า อาตมาก็นั่งมองดูป่า มองดูป่าเห็นต้นไม้ใหญ่อยู่ห่าง ๆ กัน ในช่วงที่ต้นไม้ใหญ่อยู่ห่าง ๆ กัน ช่วงนั้นเป็นต้นไม้เล็ก ๆ เบญจพรรณซึ่งไม่มีประโยชน์ ถึงจะปล่อยไว้นานตั้งร้อยปีมันก็ไม่โต มันเป็นไม้พันธุ์เล็กซึ่งไม่มีประโยชน์ อาตมาจึงได้ปรารภกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ ว่าเรื่องพวกชาวป่าทำลายป่านี่ ความจริงมันมีทางแก้ไข เขาถามว่าจะแก้ไขยังไง ก็เลยบอกว่า มันไม่ยาก วิธีที่จะแก้ไขนี่ เราต้องเข้ามาถึงพวกเขา และชี้แจงให้เห็นประโยชน์ ในการรักษาป่า คือต้นไม้ใหญ่ อนุญาตให้เขาทำลายต้นไม้เล็ก ๆ ต่ำ ๆ ซึ่งมันไม่มีประโยชน์มองดูแล้วก็เป็นไม้เบญจพรรณ

เล็ก ๆ ประโยชน์ที่จะพึงได้ก็ทำพื้น ให้เขาทำลายแต่ส่วนไม้เล็ก ๆ เลี้ยงต้นไม้ใหญ่เข้าไว้ เพราะจะได้เป็นร่มเงา และช่วงต้นใหญ่กับต้นไม้ใหญ่ มันก็มีระยะกว้างพอมีอากาศพอ พอที่ปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหารได้ ถ้าเราช่วยกันแนะนำเขาอย่างนี้ ป่าของเราจะไม่เสีย ที่พวกนี้ต้องทำลายป่าโค่นไม้ใหญ่ลงไปก็เพราะเจ้าหน้าที่บ้านเมืองของเราไม่ได้สนใจกับทรัพยากรของชาติ ปล่อยให้เขาพั่นดะ ถ้าหากเข้าไปแนะนำเขาอย่างนี้ละก็เขาทำ ได้มีโอกาสพบกับพวกชาวเขาบ้าง คือพวกลีซอ และพวกกะเหรี่ยง ก็บอกกับเขาว่าต้นไม้ใหญ่นี่ เราควรจะรักษาไว้เป็นร่มเงา และเป็นเชื้อนำฝนลงมา ถ้าจะตัดก็ตัดต้นไม้เล็ก ๆ ที่ไม่มีประโยชน์ ที่ว่างพอ เขาก็ดีเขาบอกเขาเห็นด้วย

นี่ความจริง ถ้าหากว่าฝ่ายปกครองและส่วนที่มีความเกี่ยวข้อง พบว่าพวกชาวป่าชาวเขาที่เขาเคลื่อนย้ายมาจากที่ใด ถ้าแนะนำเขาแบบนี้ละก็ เข้าใจว่าป่าของเราจะไม่ถูกทำลาย แต่ทั้งนี้ก็ต้องเว้นผู้ฉวยโอกาสบางพวก ที่เห็นชาวป่าชาวเขาเข้ามา ก็เลยฉวยโอกาสเข้าไปตัดไม้มาทำประโยชน์ แล้วก็ยกโทษอันนี้ ให้กับชาวป่าชาวเขา จุดนี้เราต้องคิด บรรดาท่านพุทธบริษัท ต้องคิดกันก่อน ว่าทำไม ข้าราชการที่มีส่วนเกี่ยวกับชาวป่าชาวเขา ทำไมไม่แนะนำให้พวกนี้ปฏิบัติอย่างนั้น ไอ้ที่เราพูดกันนี่ เขาเข้าใจไม่ใช่ว่าเขาจะเป็นคนดื้อคนด้าน ที่มีความคิดอย่างนั้นก็เป็นการผิด ตอนที่พักอยู่ที่นั่นก็มีบรรดาประชาชนทั้งหลายเขามาเล่าให้ฟังว่า ที่นี่ หนูมันชุมจริง ๆ ดินแดนทำมาหากินในป่าพวกนั้น เขาบอกว่า เขาไปจากอุทัยบ้าง จากชัยนาทบ้าง ไปจากไหนต่อจากไหน ไปรวมกันที่นั่น เขาว่าการทำมาหากินดีมากแต่หนูมันยกทัพมาโจมตีพืชพันธุ์ธัญญาหาร มันมากันเป็นพันเป็นหมื่น เขาว่ายังงั้น มันทำลายพืชพันธุ์ธัญญาหารหมดไม่รู้จะกำจัดหนูได้อย่างไร เมื่อเขาบอกแล้ว ครูบาธรรมไชยก็เริ่มจะทำพิธีกรรม กำจัดหนู วันนี้ก็กำจัดไม่ทันเสียแล้วซีท่านบรรดาพุทธบริษัท เพราะหมดเวลาเสียแล้ว ขอไว้ไปกำจัดในตอนต่อไปก็แล้วกัน สำหรับวันนี้ขอลาก่อน ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี

๒๓

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้มาพบกับท่านในเรื่องพระเมตตา ความจริงเรื่องราวของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ก็อาศัยพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่ทรงเมตตาปรานีกับปวงชนชาวไทยทั้งหมด คำว่าไทยในที่นี้ คือคนในประเทศไทย ไม่ใช่หมายเฉพาะคนที่เป็นเชื้อสายของไทยเท่านั้น จะเป็นใครก็ได้ พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ทรงปรารถนาจะสงเคราะห์ให้เป็นสุขเหมือนกันหมด และโดยน้ำพระทัยของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต หรือพระองค์เจ้าหญิงวิภาวดี รังสิต ก็เปี่ยมไปด้วยพระกรุณาธิคุณ ทรงพรหมวิหาร ๔ ละอคติ ๔ จริยาประเภทนี้เป็นการปฏิบัติธรรมอันดับสูงโดยตรง ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คนเราไม่เข้าใจกัน ถือว่าปฏิบัติธรรมเบื้องสูงต้องไปนั่งหลับตาปี๋ ไอ้หลับตาแบบเทวทัตหลับตานี่ไม่เป็นเรื่อง ต้องหลับตาอย่างพระ-พุทธเจ้าหลับตา ทั้งหลับตา ทั้งลืมตา มีความดีเสมอกัน ไม่ใช่หลับตาหลอกลวงชาวบ้านอย่างเทวทัต แล้วก็กินหนูของพระบรมพงศ์โพธิสัตว์ หรือหลับตาแบบเทวทัตกินเหี้ย ไม่ใช่อย่างนั้นนี่หลับก็หลับให้มันตรง ถ้าหลับแล้วอย่ามีมานะถือตัวถือตน ถือว่าเป็นนั่นเป็นนี่ อยากจะเป็นนั่นเป็นนี่ อันนี้มันหลับตาแบบเทวทัต ในทางพระพุทธศาสนาเขาไม่ใช้ เรามาคุยกันต่อไปว่า

คืนวันนั้น เมื่อบรรดาประชาชนทั้งหลายเขามาบอกว่าที่นี่ มีหนูมาก เวลาทำพืชผักพืชพันธุ์ธัญญาหาร มันยกมาเป็นพันเป็นหมื่นมากินหมด ครูบาธรรมไชยก็ทำพิธีกรรม ให้คนปั้นแมว แล้วก็ปั้นคน เห็นจะเป็นทำด้วยเทียน เจ้าหน้าที่ก็ทำกัน อาตมาก็ถือโอกาสนอนสบาย เรื่องพิธีกรรมนี่เป็นเรื่องของครูบาธรรมไชยท่าน ตอนเย็นก่อนค่ำก็เดินสำรวจดูพื้นที่ เห็นคนแถวนี้มีฐานะค่อนข้างดี มีความเป็นอยู่ดี เห็นมีโรงสีเล็ก ๆ อยู่หนึ่งโรง แสดงว่าการได้ข้าวดีมาก ทำพืชพันธุ์ธัญญาหารก็สะดวก จึงเข้าไปคุยกับบรรดาประชาชนทั้งหลายตามบ้าน ถามว่าขโมย ขโจร มีไหม เขาบอกว่า ขโมย ขโจร ไม่มีขอรับ อยู่กันด้วยความสบาย นี่แหละบรรดาท่านผู้ฟังทั้งหลาย ผู้ที่เขาอยู่ห่างไกลความเจริญ ขโมยเขาไม่มี โจรไม่มี การลักการปล้นไม่มี สำหรับของเราในที่ที่เรียกกันว่า เจริญแล้ว ปล้นกันวัน ๆ นับไม่ถ้วน แม้แต่ในกรุงเทพ-มหานคร ในตัวเมืองต่างๆ ในเขตของอำเภอเมืองต่างๆ ก็มีการปล้นกัน ฆ่ากัน ลองมาเทียบน้ำใจ

กันดูว่า ชาวป่ากับชาวเมืองใครจะดีกว่ากัน นี่ให้ท่านเทียบน้ำใจกันเองนะ แล้วชาวเมืองมักจะว่าชาวป่าชาวเขา นี่ใจร้าย แต่เนื้อแท้จริง ๆ เป็นยังไงก็ลองคิดเอา เอาข้อเดียว ว่าเขาอยู่กันอย่างมีความสุข เขาไม่ลัก เขาไม่ปล้น เขาไม่โกงกัน พวกเราที่อยู่ในดินแดนของความเจริญเป็นยังไงบ้างนอนตาไม่หลับ เรื่องนี้ยกไป ชอบใจในศรัทธาของบรรดาท่านพุทธบริษัท เขาดีกันจริง ๆ น่ารัก อยู่ด้วยกันอย่างมีความเป็นสุข เมื่อครูบาธรรมไชย ท่านทำพิธีกรรม อาตมาไม่รู้เรื่องพิธีกรรมนี่อาตมาไม่ถนัด แต่ก็ไม่ใช่ไปประณามเรื่องพิธีกรรม ว่าไม่มีผลนะ ไม่ใช่ยังงั้นนะ สิ่งใดที่ใครมีความถนัด คนนั้นก็ทำ เมื่อคนที่มีความไม่ถนัดไปทำเข้ามันก็ยุ่ง ก็เลยเข้านอน ตอนเข้านอน ก็มีแขกมาหา อันดับแรก เห็นแขกเป็นเด็ก ๆ สนทนากันตามสมควร อันดับที่สองมีบรรดาพวกผู้ชายหนุ่มใหญ่ หลานท่านด้วยกันมากมาย นับเป็นจำนวนสิบหรือจำนวนร้อย แล้วมีบรรดากลุ่มผู้หญิงสาวสวย ๆ มาคุยด้วย นี่ในห้องอาตมาอยู่คนเดียวนะ สาว ๆ ย่องเข้าไปคุยด้วยนับสิบ คุยกันเพลิดเพลินเจริญใจ สาว ๆ พวกนี้แปลก ลืมตาไม่ได้ มองไม่เห็นตัวหนุ่มหรือเด็กก็เหมือนกัน หลับตาลงไป อยากจะนอนให้มันหลับแกก็มานั่ง พอลืมตา นึกจะคุยให้ถนัดแกก็หายไปเสียแล้ว หลับตาลงอีกเอ้าแกก็มาใหม่ ช่างแก แต่ก็คุยดี บอกถึงสิ่งที่เป็นประโยชน์ บอกถึงเขตต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในพื้นที่ แต่เรื่องนี้อาตมาจะขอเก็บไว้ เพราะพูดไปก็ไม่มีประโยชน์สำหรับบรรดาท่านพุทธบริษัท

ต่อมาในขั้นสุดท้ายก็มีชายคนหนึ่ง รูปร่างหน้าตาใหญ่โตตัวโต ท่าทางองอาจ ถือตะบองอันเบ้อเร่อ ย่องเข้ามาเป็นคนสุดท้ายมาถึงข้างหน้าห้อง ก็วางตะบองไว้ แล้วก็เดินเข้าไปข้างในกราบนมัสการ กราบแล้วยังแถมนมัสการให้ด้วย แสดงว่า คนพูดนี่ไม่รู้ไวยากรณ์เลย ความจริงไวยากรณ์ ไวยาเกินน่ะไม่รู้ ล่อภาษาไทยชัด ๆ ภาษาตลาดมันพึ่งกันสะดวก ถามว่าท่านเป็นใคร เขาบอกว่าผมเป็นจ้าวป่าที่นี่ บอกว่าเป็นจ้าวแต่ป่าเท่านั้นนะเรอะ ไม่ได้เป็นจ้าวเขา จ้าวแผ่นดินด้วยหรอกเรอะ เขาบอกว่าเป็นหมดในเขตอารักขาของผม จากตรงโน้นถึงตรงโน้น มันเรื่องของแกนี่ตรงไหนถึงตรงไหนก็ ไม่อยากจะพูดชื่อ อาตมาเพิ่งไปจะไปรู้อะไร ถามว่าชื่ออะไร ท่านผู้นั้นตอบว่า ผมชื่อทรงเดชครับ หากว่าท่านพุทธบริษัทจะสงสัยว่า อาตมาเวลาพูดกับเขา ใช้แบบนี้หรือ บอกว่าใช้แบบนี้แหละ เพราะเขามาแบบนักเลง อาตมาก็ต้องคุยแบบนักเลง เมื่อนักเลงกะนักเลงเจอะกัน มันก็คุยกันสะดวก เขาเป็นนักเลงนั่ง อาตมาก็เป็น

นักเลงนอน นอนคุย ถามว่าชื่ออะไร บอกว่าทรงฤทธิ์ (ทรงฤทธิ์ไม่ใช่ทรงเดช) เอ ทรงฤทธิ์หรือทรงเดช ทรงเดชน่ะ ไม่ใช่ทรงฤทธิ์ ชื่อว่าทรงเดช ก็เลยบอกว่าเออนี่ อยากจะทราบว่าเป็นเจ้าถิ่นอยู่แถวนี้ ทำไมปล่อยให้หนูมากินบ้าน พืชพันธุ์ธัญญาหารของเขาหมดล่ะ ไล่ไม่ได้รึ เขาบอกผมไล่ได้ครับ แต่ว่าผมมันชอบหมูหันน่ะ แกจะเล่นหมูหัน เลยบอกเอ๊อหมูหันมันก็ไม่เป็นเรื่องซีพ่อคุณ บาป ข้าไม่เอาด้วยหรอก อาตมาเป็นคนโง่ เมื่อคุยกับคุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา แกบอก มีเยอะค่ะหลวงพ่อ ในกรุงเทพ ฯ เขามีขายเยอะ ไม่ต้องสั่งฆ่า ไอ้เราก็ไม่รู้ พระนะโง่กะเรื่องนี้มามาก ความจริงหมูหันน่ะ คิดว่ามันเป็นหมูประเภทหนึ่งนี่มันไม่บาป หมายความว่าเราตั้งวงจะกินกันให้ถนัด แล้วก็ไปจับหมูเป็น ๆ มาวางกลางโต๊ะหมูมันก็จะหันมาหันไป หันไปหันมา เดินไปเพราะมันจะหนีออกไป อย่างนี้เขาเรียกหมูหันอย่างแท้ แต่ไอ้หมูที่เขาทำกันน่ะ มันไม่ใช่หมูหันนะ เขาเรียกหมูหั่น เอาย่างจนสุกแล้วมาหั่นกินกัน ควรจะใช้ศัพท์ใหม่เรียกว่า หมูหั่น ไม่ใช่หมูหัน ไอ้ศัพท์แบบนี้อย่านำไปนะ มีหลวงตาหัวล้านคนเดียวเท่านั้นละ ใช้ศัพท์แบบไม่เหมือนชาวบ้านเขา เพราะมันนอกครู เป็นอันว่าไม่ตกลงกัน บอกไม่ได้ แกจะไล่หนู แล้วจะกินหมูหันข้าไม่เอาด้วยบาปไม่เอา เป็นอันว่าคืนนั้น คุยกันตามสมควร แต่ก็ แหม ไอ้ตามสมควร ของคณะลืมตาไม่เห็นตัวนี่ กว่าแกจะไปได้ก็ใกล้รุ่ง ล่อเข้าไปตีสี่ พอถึงเวลาแล้ว ก็ถามว่าพิธีกรรมของหลวงปู่ธรรมไชย หมดหรือยัง ทำแล้วรึ ท่านบอกว่าทำแล้ว ก็แปลว่าแล้วกันไป หลังจากนั้นก็เดินทางเข้าไปอีกจุดหนึ่ง นั่งรถไปแสนจะทุลักทุเล นั่งเอียงซ้ายเอียงขวา เอียงขวาเอียงซ้าย ไปถึงโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งในป่า ตอนนั้นก็แจกแก่บรรดาประชาชนโดยถ้วนหน้า เห็นบรรดาคณะครู ครูที่เป็นตำรวจและครูที่เป็นชาวบ้าน ในอุปการะของพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต มาคอยต้อนรับ ถามถึงประชาชนชาวป่าที่อยู่ที่นั่น มีประมาณเท่าไร เขาก็บอกประมาณ ถามว่ามีความเป็นสุขดีรึแกบอกว่าดี ถามว่าในดินแดนนี้พอมีสาว ๆ จะเป็นที่รักบ้างไหม เพราะครูอยู่คนเดียวเป็นโสดจะเปล่าเปลี่ยวใจ แกบอกว่าหายากครับ ถามว่าทำไมจึงหายาก บอกคนมีน้อย มีแล้วก็มีคนจองคู่เสียหมด เลยหมดท่า นี่ก็คุยกับแกแบบสนุก ๆ มาในจุดนี้

การเดินทางต่อไปเข้าถึงแหล่งสุดท้าย ในหุบเขาใหญ่เป็นดินแดนของชาวเขาที่อยู่ที่นั้นมีพืชพันธุ์ธัญญาหาร เป็นไม้ใหญ่ ๆ มีมาก แต่ว่าไม้แก่นไม่ค่อยมี อยู่กลางเขาล้อมรอบ

ตอนนี้ทางเดินไป กะเหรี่ยงบอกว่า ต้องใช้เวลาหกชั่วโมง เพราะขึ้นเขาลงเขา เขาก็ชัน พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ท่านเห็นอาตมาเป็นคนเก่ง กับครูบาธรรมไชย คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ คุณนนทา อนันตวงษ์ ตอนนี้แยกทางกันสี่คน นั่ง ฮ. ไปที่นั่น ใช้เวลาบินเพียงแค่ ๕ นาทีก็ถึง ขณะที่บินไป ก็มองลงมาข้างล่าง มันไม่ใช่ทางไต่ไหล่เขาเล็ก ๆ มันเป็นทางชัน ขึ้นเขาแล้วก็ลงเขา ขึ้นเขาแล้วก็ลงเขา ก็เลยนึกถึงคณะหลัง เพราะมีหลายคนด้วยกันนะ มีน้อยหน่า มีพรนุช มีใครต่อใครบ้างก็ไม่ทราบ มีพระองค์หญิงวิภาวดี มีวิภา โอ๊ เยอะ และมีผู้ชายลูกหาบอีกเยอะ เมื่ออาตมาบินข้ามเขาไปแล้ว ก็นึกถึงพวกชาวบ้าน คณะที่เดินติดตามไปข้างหลัง บินไปพอถึงที่นั่น ก็เพลพอดี เลยสิบเอ็ดนาฬิกาไปนิดหน่อย ก็ถึงเวลาฉัน คุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ กับคุณนนทา อนันตวงษ์ กับคณะที่นั่น ก็มีครูกลม เป็นครูที่พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต จัดให้ทำการสอน ด้วยเงินส่วนองค์ของท่าน ในการสร้างโรงเรียน ท่านก็สั่งสร้างด้วยเงินส่วนตัวของท่าน

แหม นี่เป็นการหายากนะ ถ้าหากว่าท่านข้าราชการที่เป็นพ่อเมืองแม่เมือง ลูกเมือง หลานเมือง จะช่วยกันสละทุนทรัพย์ส่วนที่ท่านไม่ได้ทำงานแต่ได้นี่ เดือนหนึ่งนี่ ท่านเอากำไรอย่างน้อย ๆ เดือนละสี่วัน อ้อ เดือนละแปดวันซิ วันเสาร์กับวันอาทิตย์ ทีนี้ถ้าทุกคนจะมาร่วมมือกันโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้าราชการ เดือนหนึ่งเราเสียสละทรัพย์ที่เราไม่ต้องทำงานแต่ได้มา สักคนละหนึ่งวันจะเป็นยังไง แล้วก็ชาวบ้านทั้งหลายที่มีความเป็นอยู่พอมีความเป็นสุขบ้าง ถ้ามีนาถึงห้าสิบไร่ ขอข้าวเดือนละหนึ่งถัง รวมรับทีเดียวปีละสิบสองถัง ที่ท่านมีนาต่ำกว่าห้าสิบไร่ ก็ขอกันคนละถังหรือสองถัง ตามกำลังศรัทธาตลอดปี ท่านพ่อค้าคหบดี ก็ให้เสียสละ มอบผลกำไรที่พึงได้เพียงเดือนละหนึ่งวัน แล้วเอาเงินส่วนกลางนี้มาทำประโยชน์ในเขต ตำบล อำเภอ จังหวัด ที่ท่านอยู่ ช่วยกันสร้างสรรความเจริญแบบนี้ แต่คนใดที่เขามีความขาดตกบกพร่องในความเป็นอยู่ด้วยประการใด เราก็ทำเป็นส่วนสาธารณประโยชน์ ให้มันคงทนถาวร เช่นกั้นเหมืองฝาย ทำอ่างน้ำ ทำบ่อน้ำ ถ้าช่วยกันอย่างนี้ทุก ๆ คน มีความสามัคคีกัน ประเทศไทยเราจะมีความสุข นี่ถ้าสามารถทำได้นะ จะไปหน่วงเหนี่ยวเอาแต่แรงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถสองพระองค์ก็เห็นจะไม่ไหว ต่างคนต่างมีกำลังใจเสียสละกันแบบนี้มีความสำคัญอยู่อย่างหนึ่งว่า คนที่ทำการบอกบุญและเรี่ยไร จะต้องบอกบุญและเรี่ยไร

ตัวเองก่อน อย่างท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัยคนปัจจุบันนะ ปี ๒๕๒๐ นี้ ชื่ออะไรจำไม่ได้ นี่ท่านบอกบุญแก่ชาวบ้านเพื่อสร้างโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ท่านบอกว่าผมไม่มีรายได้พิเศษ มีแต่เงนเดือน ผมขอสละเงินหนึ่งเดือน คือแปดพันบาท นี่ ถ้าอย่างนี้ เอากันอย่างนี้ ทุกคนจะเป็นไรไป ปีหนึ่ง ขอหนึ่งเดือนเอ้า หรือถ้าหนึ่งเดือนไม่ได้ก็ปีหนึ่งขอสิบสองวัน ตั้งแต่ภารโรงขึ้นไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัด จากภารโรงขึ้นไปถึงอธิบดี จากภารโรงขึ้นไปถึงรัฐมนตรี เอ้า ขอเดือนละหนึ่งวันได้ไหม เอาเงินจำนวนนี้ คือเอาเงินของวันเสาร์ วันอาทิตย์ ถ้าไม่ได้ทำ เดือนละแปดวันนี่แหละ ขอวันเดียวเอามาเฉลี่ยความสุข เกื้อกูลแก่บุคคลที่มีความทุกข์อยู่ในเขตกันดาร ถ้าพร้อมใจกันทำอย่างนี้ได้ คนไทยจะไม่เป็นอื่นไปเลย จะต้องเป็นคนไทย ไม่เฉพาะแต่ไทยภายในประเทศ ไทยที่อยู่ภายนอกขอบเขตของประเทศไทยก็จะต้องกลับเข้ามาเป็นไทย และยิ่งกว่านั้นคนที่ไม่ใช่ไทยนอกประเทศก็ยังจะเข้ามาเป็นพวกของคนไทย เราทำกันอย่างนี้ รู้สึกจะไม่มีอะไรหนักใจเลย เพราะไอ้วันเสาร์วันอาทิตย์นี่ ที่ท่านไม่ได้ทำงานแล้วก็ได้เงิน แต่ทว่าบางที ท่านไปกินอาหารนอกบ้านมันมากกว่า เงินหนึ่งวันที่ท่านได้ฟรี ๆ ในวันนั้นอีก นี่เราจะเอาเงิน ไอ้เดือนหนึ่งมันมีถึงแปดวันนี่ ขอกันวันเดียวเท่านั้น พอจะเสียสละได้ไหม วันไหนท่านจะไปเที่ยวจะไปกินนอกบ้าน วันนั้นกินเสียในบ้าน สละเงินในวันนั้นเอามาเก็บไว้ แต่การไปกินนอกบ้านของท่านน่ะรู้สึกว่ามันจะมากกว่าหนึ่งวันของรายได้ที่เรามาคุยกันต่อไป นี่เป็นข้อคิดเห็น แต่คิดเห็นของไอ้พวกศาลาวัดนี่ ความจริงมันก็ใช้อะไรไม่ได้นะ เราถือว่าพวกศาลาวัดนี่เป็นพวกไม่มีวิชาไม่มีความรู้ไม่มีความฉลาด แต่ก็ขอนำความคิดแบบโง่ ๆ แบบนี้มาคุยกับบรรดาท่านพุทธบริษัท เพื่อความอยู่เป็นสุขร่วมกัน ถ้าเห็นว่าใช้ได้ก็ไปทำ เห็นว่าใช้ไม่ได้ก็ชวนกันประกาศทางวิทยุบ้าง ด่าทางหน้าหนังสือพิมพ์บ้างก็ตามใจ จะได้รับฟังว่าไอ้ความคิดของคนชาววัดนี่มันมีคนสรรเสริญมาก คือสรรเสริญด้วยการด่า แต่เราคิดว่าเราจะช่วยกันสร้างสรรบ้านเมืองให้มีความสุข ควรจะทำแบบนี้ เรียกว่า บัวไม่ช้ำ น้ำไม่ขุ่น รายได้ที่เราได้มาโดยไม่ต้องทำงาน แปดวันขอเสียสละเพียงวันเดียว บรรดาประชาชนทั้งหมดขอเสียสละเท่าที่จะพึงทำได้ นี่อาตมาเห็นใจ อาตมาเป็นคณะบุคคลกลุ่มเล็ก ๆ ช่วยขุดบ่อน้ำ อย่างสุโขทัยนี่ก็แสนบาทเศษ อย่างจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดอุทัยธานี แต่ว่าถ้าเราจะดึงกันแบบนี้ โดยเจ้าของที่ไม่ยอมออกเงินเองละก็เลิกกันเสียดีกว่า ถ้าจะเอากันจริง ๆ

ละก็ ว่ากันมาเลย ชาวบ้านตั้งเกณฑ์ศรัทธากันไว้คนละห้าบาท หรือว่าครอบครัวละห้าบาท ต่อหนึ่งปี ถ้าใครมีศรัทธายิ่งกว่านี้ก็ทำได้ ช่วยกันทำแบบนี้ ไม่นั่งเอาเปรียบกัน มันก็หมดเรื่อง คนรวยก็จะมีความสุข คนจนก็จะมีความสุข คนจนมีความสุข เพราะคนที่มีฐานะดีกว่าสนับสนุน คนที่มีฐานะดีกว่าจะมีความสุข เพราะคนจนกว่าจะไม่รบกวน ไม่ฆ่าไม่ปล้นไม่ลักไม่ขโมย ต่างคนต่างก็จะยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน เอามาคุยกันต่อไป

ในเมื่ออาตมาไปถึงที่นั่น ฉันภัตตาหารเสร็จมานั่งอยู่ที่ทางน้ำตกไหลลงมา ผ่านสองข้าง ตรงกลางเป็นเกาะ เขาทำเป็นอาคารไว้ พอนั่งลงไปก็รู้สึกว่ามีความสบาย เห็นน้ำ มีความสุข กระแสน้ำไหลผ่าน ก็นั่งคิดว่า มีธารน้ำสูง ถ้าเราจะกั้นน้ำเป็นผนังขึ้นไปสักสองเมตร กระแสน้ำไหลจากน้ำตกลงมา ก็จะคั่งอยู่ตรงนั้น แล้วก็ทำช่องออกเป็นท่อออกมา ใช้กระแสน้ำตรงนั้นปั่นเป็นกระแสไฟฟ้า ประมาณสักหนึ่งกิโลวัตต์ หรือสองกิโลวัตต์ ใช้ได้แบบสบาย ๆ หรือจะทำวิธีง่าย ๆ ก็เอาไดนาโม ช้าทแบตเตอรี่ เพราะมีความเบาใช้กระแสความแรงไม่มาก ทำใบพัดให้โต แบบเทอไบน์ ให้น้ำปั่นใบพัด ไดนาโมจะหมุน เราทดให้รอบได้ แล้วก็กักกระแสไฟจากไดนาโมเข้าแบตเตอรี่ไว้ กลางคืนเราก็ใช้สบายปั่นไปด้วย ใช้ไฟในแบตเตอรี่ด้วย ถ้าทำอย่างนี้จะมีความสุขมากเฉพาะบ้าน นั่งคิดดู เอ๊ะ ความสุขประเภทนี้มันมี ถ้าคิดทำกันจะมีประโยชน์ จะไม่ต้องใช้น้ำมัน กระแสไฟก็จะใช้ได้ตลอดคืน และกระแสไฟจากแบตเตอรี่หรือไดนาโมที่ปั่นก็จะมีประโยชน์หลายอย่าง จะใช้เป็นเครื่องทุ่นแรงได้แบบสบาย ๆ นี่คิดอย่างหลวงตาศาลาวัด ขณะที่นั่งอยู่นั่นคิดมาคิดไป ก็มีท่านผู้หนึ่งเดินมาถึง นั่งปุ๊บลงบนแคร่ชั้นบน ถามว่าท่านมาจากไหน ท่านบอก แต่ขอไม่บอกแก่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ท่านเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสถานที่นี้ให้ฟัง ก็ยังจะไม่คุยก่อน

ตอนนี้ เมื่อจิตมีความสุขก็หยิบนาฬิกาขึ้นมาเห็นเป็นเวลาเที่ยงวันเศษ ๆ ก็นึกถึงคณะพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ที่ต้องเดินข้ามเขา ขึ้นเขา ลงเขา ลงเขาขึ้นเขา ถามพวกกะเหรี่ยงว่า เดินทางมาก่อนนี่ มาใช้เวลาเท่าไร เขาบอกว่าจากที่เดินตรงนั้นมา กับมาถึงที่นี่ ๖ ชั่วโมง ก็นึกถึงพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ท่านมีอายุตั้งห้าสิบปีเศษ และคณะที่ติดตามมาก็แสนจะลำเค็ญ เป็นผู้หญิงเสียส่วนมาก เลยถามท่านทรงเดช เห็นท่านยืนอยู่ ถามว่า ท่านทรงเดช

ท่านมีฤทธิ์ มีอำนาจมาก ท่านจะสงเคราะห์ได้ไหม ท่านถามว่า สงเคราะห์อะไร ก็บอกท่านว่า คณะพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต นี่ ขอท่านช่วยโปรดทำให้เหนื่อยน้อย ไม่เหนื่อยก็ได้ จะเหนื่อยหรือไม่เหนื่อยก็ได้ ถ้าเหนื่อยก็ต้องเหนื่อยน้อย ให้มาถึงที่นี่ไม่เกินบ่ายสองโมงได้ไหม ถ้าคิดเวลาจริง ๆ ก็เดินกันสองชั่วโมงเศษ ๆ ตามที่อาตมาขอท่านบอกว่าได้ ถ้าอย่างนั้นละก็ขอให้คณะพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต มาถึงที่นี่ไม่เกินบ่ายสองโมง ท่านยอมรับแล้วท่านก็หายไป แล้วเดี๋ยวอีกท่านหนึ่งก็ปรากฏ คือท่านทรงฤทธิ์ บอกเอ้าทรงฤทธิ์กุมารี ท่านทรงฤทธิ์ก็บอกว่ามา อาตมาก็บอกว่าดีแล้ว ไปช่วยท่านทรงเดช ประคับประคอง บุคคลพวกนั้นอย่าให้เหนื่อย แล้วจงให้มาที่นี่ ไม่ให้เกินบ่ายสองโมง ท่านรับแล้วท่านก็ไป

เป็นอันว่า เวลาที่ท่านเหล่านั้นลงจากเขาได้รับรายงานว่า ก่อนเวลาบ่ายสองโมงสิบนาทีทุกคนมาถึงด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส ชื่นบาน บอกว่าไม่เหน็ดไม่เหนื่อยเลย เป็นอัศจรรย์ เป็นอันว่าคณะพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต เดินหลีกกะเหรี่ยงเรื่อยมา กะเหรี่ยงหาบของนำหน้าเขาเดินเก่งกว่า แต่วันนั้นท่านสั่งหลีกตลอด ในเวลาเดินทางกลับ อาตมาก็ขอร้องท่านอีก ท่านสามารถทำได้ตามนั้น ใครจะว่าเทวดาไม่มีก็ช่าง เป็นอันว่าคณะพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต ประสบพบกับฤทธิ์เดชของเทวดาเข้าแล้ว ตานี้ก็มาคุยกันต่อไป ว่าท่านผู้ใหญ่ที่ท่านมานั่งคุยด้วยท่านผู้นั้นเป็นใคร ถามว่า ท่านเป็นใคร ท่านบอกว่า ท่านเป็นพรหมชั้นที่ ๘ แต่ว่าบรรดาท่านผู้รับฟัง ได้โปรดทราบว่าการที่คุยกับท่านพรหมนี้ ไม่ได้มีญาณพิเศษ ไม่ได้มีทิพยจักขุญาณไม่ได้มีอะไรทั้งหมด เพราะว่าเป็นอานุภาพที่ท่านแสดงให้เห็น ถ้าพูดอย่างนี้เข้าจะว่า โอ๊หมอนี่เป็นพระอรหันต์นี่ ถึงทำได้อย่างนี้ ถ้าคิดว่าอาตมาเป็นพระอรหันต์ ก็จงคิดใหม่ว่าอาตมานี่เป็นพระกังหัน ไม่ใช่อรหันต์ กังหันมันหมุนมาหมุนไป หมุนไปหมุนมา ท่านบอกว่าท่านเป็นพรหมชั้นที่แปด ถามว่าแล้วท่านเป็นใครเป็นญาติกับใคร ท่านบอกว่า ท่านคือพ่อของพ่อขุนศรีเมืองมาน สมัยสุโขทัย ถามท่านว่า พ่อขุนศรีเมืองมานสมัยสุโขทัยนี่ ไม่มีในประวัติศาสตร์ ท่านก็เลยบอกว่า คนเขียนประวัติศาสตร์มันรู้จักคนทุกคนรึ ถ้าคนเขียนประวัติศาสตร์ไม่รู้จักคนทุกคนแล้ว เขียนกันในสมัยไหน อย่างขุนจบขุนจิตอะไรคนนี้ ในประวัติศาสตร์ก็ไม่มี ท่านว่าอย่างนั้น ขุนจิต ขุนจิตเจนจบ แล้วก็ขุนจิตจอมใจ ในประวัติศาสตร์ก็ไม่มี แต่คนประเภทนี้เขาเป็นบุคคลสำคัญทั้งนั้น ทำไมประวัติศาสตร์ไม่เขียนไว้ เอ๊ะ ท่านมา

เล่นงานอาตมาแบบนี้ อาตมาก็บอกว่า นี่ลุงฉันไม่ใช่เป็นนักประวัติศาสตร์ ไม่ใช่เป็นคนเขียนประวัติศาสตร์ แต่ถามดูว่า ทำไมชื่อบุคคลผู้นี้จึงไม่มีในประวัติศาสตร์ แต่ก็ทราบว่านักประวัติ-ศาสตร์เขียนขึ้นทีหลัง แล้วนักประวัติศาสตร์รู้จักคนไม่หมด เมื่อรู้จักคนไม่หมด นักประวัติ-ศาสตร์ก็รู้จริงไม่หมด คือรู้จริงไม่หมด ก็เลยรู้จักคนไม่หมด เมื่อรู้ไม่หมดก็เลยเขียนไม่หมด เป็นอันว่าความสำคัญของประเทศชาติ หรือบุคคลผู้มีความสำคัญของประเทศชาติ จะต้องหลงเหลืออยู่มากกว่าที่นักประวัติศาสตร์เขียนเข้าไว้ ทั้งนี้เพราะนักประวัติศาสตร์ไม่รู้จัก ไม่รู้ว่าท่านผู้นั้นเป็นใครทำอะไรบ้าง เอาละบรรดาท่านพุทธบริษัท มองดูเวลาสำหรับวันนี้ก็หมดแล้ว สำหรับเรื่องราวในตอนนี้ก็ยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ก่อน พึงคาสเซ็ทหน้าต่อไป ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผลจงมีแก่บรรดาท่านพุทธศาสนิกชนผู้รับฟังทุกท่าน

สวัสดี.

๒๔

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย วันนี้ขอพบกับบรรดาท่านพุทธบริษัท ในเรื่องพระเมตตาขอต่อเรื่องเลยทีเดียว ทั้งนี้ก็เพราะว่าจะได้ไม่เยิ่นเย้อ คาสเซ็ทหน้านั้น ถือว่าเป็นคาสเซ็ทหน้าสุดท้าย จบเรื่องราวพระเมตตาในตอนต้น ก่อนที่จะพูดเรื่องอื่นขอแจ้งให้บรรดาท่านพุทธ-บริษัททราบว่าวันที่บันทึกเสียงเรื่องนี้ ตอนนี้เป็นวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๒๐ ในตอนก่อนได้แจ้งไว้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จะจัดซื้อเครื่องถ่ายทอดเสียงลงคาสเซ็ทถวาย และวันนี้ได้รับข่าวจากคุณเฉิดศรี สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ อาตมาเข้าไปพบท่านวันที่สิบสองพฤษภาคม สองพันห้าร้อยยี่สิบ เพื่อรับเครื่องถ่ายทอดบันทึกเสียง เป็นอันว่าตอนนั้นถ้ามีอะไรเป็นพิเศษ ก็จะเล่าสู่กันฟัง ในด้านของเรื่องจริงอิงนิทาน

คุยกันต่อไปสำหรับท่านผู้ใหญ่ท่านนั้น ท่านคุยว่า ในสถานที่ตรงนี้ เป็นที่ให้อภัยแก่สัตว์และเป็นสวนป่า จะเรียกสวนพฤกษชาติ อะไรต่ออะไรมันเป็นภาษาที่เราฟังกันไม่รู้เรื่อง คือเป็นป่าสงวน เป็นที่ให้สัตว์อยู่มานานแล้ว ท่านบอกว่าเป็นดินแดนที่บรรดากษัตริย์ทั้งหลายในอดีตให้อภัยแก่สัตว์ คือมีการประชุมพบปะกันระหว่างพระราชาพ่อเมืองต่างๆ บอกว่า ดินแดนตรงนี้ เป็นดินแดนสำหรับความปลอดภัย คือไม่ให้เป็นดินแดนของประเทศใดประเทศหนึ่ง ท่านบอกเป็นบริเวณอยู่ไกล และก็สัตว์ทั้งหลายในที่นี้ก็ดี ห้ามล่าสัตว์กัน เป็นที่ให้อภัยแก่สัตว์ คือไม่ยอมให้ใครฆ่าสัตว์ มีสัตว์ไว้ดูเล่น และก็มีพืชพันธุ์ธัญญาหารไว้ดูเล่น และสัตว์แต่ละเมืองย่อมมีสิทธิ์ที่จะมาเที่ยวได้ ก็เป็นอันว่า เป็นดินแดนสร้างความสามัคคี มาตกลงเรื่องราวกันต่างๆ ก็ตรงนี้แหละ ไม่ต้องไปที่อื่นเพราะเป็นดินแดนปลอด เมื่อเข้ามาในเขตนี้แล้ว ห้ามใช้อาวุธทุกอย่าง อาวุธติดตัวกันมาได้ เพราะต้องมากันในระหว่างทาง แต่ว่าเรื่องใช้อาวุธที่จะฆ่าสัตว์ตัดชีวิต เลิกกัน การตัดต้นไม้ต้นไร่ที่จะทำประโยชน์ ในป่านี้ขอสงวนไว้เป็นป่ากลาง ดินแดนแถวนั้นรู้สึกว่าอุ่นหนาฝาคั่งดี ชุ่มชื้นด้วยน้ำ มีกระแสน้ำตก มีถ้ำ มีเขา มีเขาใหญ่ๆ เป็นเขตล้อมรอบไปด้วยเขา ความจริงนั่งดูแล้วก็มีความสุขความสบาย และคิดถึงสมัยธุดงค์ ว่าในสมัย

ธุดงค์ เรามีความสุขจากป่าจากเขาแบบนี้ เราเคยมีมิตรที่ดี คือสัตว์ป่า ที่เขาเรียกกันว่าสัตว์ร้าย มีเสือและสิงห์เป็นต้น ที่เขาบอกว่าร้ายมากนัก แต่บรรดาสัตว์ทั้งหลายเหล่านั้นก็เป็นเพื่อนที่ดีสำหรับอาตมา แกมานั่งพูดด้วยคุยด้วย มาถึงก็นั่งพับเพียบเอาสองขาข้างหน้ายัน มองหน้าพระองค์นั้นที มองหน้าพระองค์นี้ที แล้วก็ทำปากขมุบขมิบ ๆ ดูลีลาเหมือนว่าจะคุยด้วย แต่ก็เป็นที่น่าเสียดาย ก่อนจะออกธุดงค์ ไม่ได้เรียนภาษาเสือ ไม่ได้เรียนภาษาสัตว์ป่าเข้าไว้ เมื่อแกคุยเป็นที่พอใจ เราไม่รู้เรื่อง แล้วแกก็อำลากลับ วันต่อวัน เกือบจะเป็นทุกวัน แกก็มานั่งคุยด้วยเป็นปกติ นี่ความจริง สัตว์ป่าที่เขาว่าร้าย อาตมาว่าไม่ร้าย คิดว่าคนที่คิดว่าเป็นคนดีนั่นแหละร้ายกว่า นั่งไปก็นึกถึงความหลังไป ท่านผู้ใหญ่ท่านนั้น ท่านก็เล่าสู่กันฟังว่า ดินแดนแห่งนี้ นอกจากจะเป็นดินแดนที่ปลอดภัยสำหรับสัตว์ ปลอดภัยสำหรับต้นไม้ที่บรรดากษัตริย์ทั้งหลายในสมัยก่อนเป็นเมืองเล็ก ๆ เป็นแคว้นย่อม ๆ ต่างคนต่างก็มาสังสรรค์ ซึ่งกันและกัน เวลามาเที่ยวป่าหาความสบายก็สร้างกระท่อมเล็ก ๆ บ้าง อาศัยถ้ำบ้าง อาศัยภูเขาบ้างเป็นที่อยู่อาศัย อยู่ด้วยความสุขสบาย มีบริเวณลานกว้าง ๆ ที่ว่างจากต้นไม้ ขี่ม้าเล่นกันบ้าง ฝึกเพลงอาวุธกันบ้าง เช่นว่า ฝึกเพลงอาวุธในการรบบนหลังม้าบ้าง ฝึกการรบบนหลังช้างบ้าง เพราะช่องทางที่เข้ามา ที่จะไม่ต้องข้ามเขา มีอยู่จุดหนึ่ง คือทางด้านเหนือ เป็นทางราบ มีอยู่ช่องเดียวเท่านั้น นอกนั้นก็เป็นภูเขาล้อมรอบ บ้านในถิ่นนั้น เจ้าของถิ่นก่อนมีบ้านไม่มากนัก มีประมาณแปดสิบหลังคาเรือน เจ้าหน้าที่ไปสร้างโรงเรียน บอกที่นี่ไม่มีขโมย ของที่มีค่าเครื่องไม้เครื่องมือ ทำแล้ววางไว้ กี่วันกี่คืนก็ตาม หาขโมยไม่ได้

นี่แหละคนในป่าในเขา ที่เขาหาว่าโง่เง่า มันโง่อย่างนี้ คือโง่ขโมยไม่เป็น โง่โกงไม่เป็น โง่ปล้นไม่เป็น เขาจึงมีความสุข แต่ไอ้คนที่ฉลาดโกงได้ กินได้ ลักได้ ขโมยได้ ข่มเหงชาวบ้านได้ มันถึงได้มีความทุกข์ นี่เรามาวัดจิตใจคนป่ากับคนเมืองดูว่า ใครจะดีกว่าใคร อาตมาไม่ได้ให้คะแนนเอง ขอท่านผู้ฟังและท่านผู้อ่านให้คะแนนกันเองก็แล้วกัน ท่านผู้นั้นคุยต่อไปว่า ดินแดนแห่งนี้ มีที่สำหรับขุดทอง ท่านก็ชี้ที่ให้ดู บริเวณจุดนั้น บริเวณจุดโน้น มันมีอยู่สามสี่จุด มีทองคำที่จะขุดได้ แต่การขุดทองในที่นี้ ต้องใช้แรงงานขุด ใช้แรงงานเครื่องจักรไม่ได้ ขาดทุน ถ้าใช้แรงงานคน คนหนึ่งจะได้ประมาณวันหนึ่ง หนักหนึ่ง

บาทบ้าง สองบาทบ้าง สามบาทบ้าง บางทีโชคไม่ดี ก็ได้ประมาณหนักหนึ่งสลึง สองสลึงต้องได้แน่ เป็นทองคำธรรมชาติ เป็นทองเกล็ดเล็ก ๆ เอามาร่อนแล้วก็ไล่ดินออก จะได้ทองคำเนื้อบริสุทธิ์ เป็นทองร้อยเปอร์เซ็นต์ ท่านบอกว่า สมัยสุโขทัย สมัยเชียงแสน สมัยสุโขทัยสมัยเก่าที่มีทองมาก เขามีความรู้อยู่สองอย่าง คือหนึ่ง มีความรู้ในการขุดทอง เอาทองประเภทนี้มาร่อนทำ เมื่อคนได้มากแล้วไม่รู้จะเอาไปไหน ก็เอาไปขายให้พ่อเมืองหรือพระราชา พระราชาก็พระราชทานเงิน หรือทรัพย์สินต่าง ๆ ตามราคาทองคำให้แก่ชาวบ้าน แล้วพระราชาก็เอาทองนั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในการค้าการขายกับต่างประเทศบ้าง ในการทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นในราชสำนักมากถึงกับต้องสร้างพระพุทธรูปกันมาก นี่เป็นวิธีอันหนึ่งที่จะได้ทองคำมามากในสมัยนั้น และอีกประการหนึ่ง ทองคำเกิดขึ้นได้จากการปรุง ท่านบอกสูตร จำไม่ได้เสียแล้วไม่รู้ว่าจดไว้ที่ไหน ใช้อะไรบ้างก็ไม่รู้ มีทองแดง มีอะไรบ้าง จำไม่ได้ ถึงจำได้ก็ไม่พูดพูดไปก็ไม่เกิดประโยชน์ จะเอามาทำไม พูดกันทำไม ท่านบอกว่าของที่ผสมมีแร่เพรียงไฟอย่างหนึ่ง กับมีทองแดงหรือดีบุกอะไรก็ไม่ทราบ ท่านบอกไว้เหมือนกัน ไม่รู้ไปจดไว้ที่ไหนเอาของสองสามอย่างนี้มาหลอมเข้าด้วยกัน ที่เรียกว่าเล่นแร่แปรธาตุ เอาแร่เพรียงไฟมาผสมของทั้งหมดจะเป็นทองคำสีดอกบวบ ที่เรียกกันว่าทองเนื้อหกของบางสะพานใหญ่ ที่เรียกว่าทองบางสะพาน เราเรียกกันว่าทองเนื้อหก แล้วนอกจากนั้นก็เอาสารปากนกแก้วเป็นสาร มีจงอยคล้ายปากนกแก้ว เอามาผสมไล่เข้า จะปรากฏว่าเป็นทองคำธรรมชาติ เป็นทองเนื้อเก้าที่เรียกกันว่าทองร้อยเปอร์เซ็นต์ มีความอ่อนเหมือนทองธรรมดา ๆ แล้วท่านก็ชี้ไปทางทิศตะวันตก ท่านบอกว่าเดินจากนี้ไปประมาณ ๒ ก.ม. จะมียอดเขา ๆ หนึ่ง จะมีสารปากนกแก้วในที่นั้นมาก แต่ทว่า เวลานี้มีใบไม้ปกคลุมหนา เมื่อใบไม้ปกคลุมลงไปใบไม้ก็กลายเป็นดินปกคลุมอยู่หน้า ถ้าขุดลงไปก็ไม่ถึง ๑ เมตร จะพบเขตสารปากนกแก้วดาดาษไปหมด สารปากนกแก้วนี่อาตมาก็ไม่รู้ว่ารูปร่างหน้าตามันเป็นยังไง และไม่อยากจะสนใจ แล้วท่านก็ชี้ไปทางทิศเหนือ เฉียง ๆ นิดหนึ่ง ท่านบอกว่าจะมียอดเขา ๆ หนึ่ง มีแร่เพรียงไฟมาก แร่เพรียงไฟในที่นี้ก็ดี สารปากนกแก้วก็ดี ที่มีในที่นี้ (และที่เขตกาญจนบุรีก็มีมาก) ในที่ทั้งสองแห่งนี้ปรากฏว่าชาวสุโขทัยมีความรู้ดี เอาของทั้งสองประการนี้ แล้วไปหาทองแดงกับดีบุกมา เอาผสมตามสูตรที่เขาทำทองกัน ไม่ใช่สูตรทางวิทยาศาสตร์ปัจจุบัน เรียกว่าสูตรแบบโบราณศาสตร์

เอามาหลอมเข้าแล้วก็เอาสารปากนกแก้วซัด จะได้ทองคำมาก ฉะนั้น ในสมัยสุโขทัยจึงเป็นสมัยที่มีทองคำมากเป็นพิเศษ แต่ความจริง ความรู้อันนี้ ถ้าจะนำมาใช้ในปัจจุบัน อาตมาก็คิดว่าเป็นการสมควรอย่างยิ่ง แต่ถ้าจะมาถามว่าแร่เพรียงไฟมีลักษณะเป็นอย่างไร หรือว่าสารปากนกแก้วมีลักษณะเป็นยังไง แล้วก็บอกให้ไปชี้ที่นี่ไม่มีทาง จะเอาช้างมาลาก เอาแทร็กเตอร์มาดันก็ไม่ไป ใครอยากจะได้ก็เชิญไปหาเอาเองก็แล้วกัน แล้วนักศึกษาจากศาลาวัดไม่มีความหมายสำหรับนักวิทยาศาสตร์ แล้วก็ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องทำอย่างนั้น พระ ตัดจากความโลภ คือการสะสม เมื่อชี้แนวบอกทางกันยังงี้แล้ว ถ้าทำกันไม่ได้ก็แล้วกันไป แล้วนอกจากนั้นท่านบอกว่า นอกจากเขตนี้ เช่น เขตจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบูรณ์ ลพบุรี ลำปาง เชียงใหม่ โอ๊ย เยอะแยะ ทองคำธรรมชาติมีอยู่เยอะแยะ ท่านบอกว่า ไอ้ทองคำธรรมชาติน่ะมันมีอยู่เยอะ แต่ว่า ถ้าจะใช้กันจริง ๆ ก็ไม่ควรจะใช้แรงงานด้วยเครื่องจักร ควรใช้แรงคน ในจังหวัดเพชรบูรณ์ เวลานี้ก็ยังมีอยู่ ถ้าใช้แรงงานคนนี่ ขุดกันไปขุดกันมาหากินได้ เรียกว่า มีค่าไม่น้อยกว่าการหาพลอย ถ้าบรรดาประชาชนขยันทำมาหากินแบบนี้จริง ๆ ก็พอกินพอใช้ นี่เรียกว่าคนที่ยากจนเข็ญใจ ถ้าเศรษฐีเงินล้าน อาตมาก็ไม่ปรารภเพราะว่าท่านพวกนี้ทำอะไรต้องใช้เครื่องจักร ทองคำมีอยู่สัก ๑๐ แหล่ง พูดถึงทองคำธรรมชาติถ้าใช้เครื่องจักรอาจจะได้ผล ท่านบอกว่า ๑๐ แหล่ง ความจริง สาม–สี่สิบแหล่ง แต่ว่าต้องลงทุนมหาศาล ถ้าจะเจาะกันจริง ๆ ต้องเจาะให้ถึงบาดาล เลยหินที่มีความสำคัญ ลงทุนแหล่งหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ หรือ ๔๐ ล้าน ต้องลงทุนฟรี จึงจะได้ทองคำธรรมชาติในที่นั้น ๆ เพราะมันเป็นปึกแผ่นแน่นหนามาก มีสภาพคล้ายกับดีบุก ที่เขาทำเหมือนแร่ดีบุก นี่เป็นทองคำมหาศาลที่จะพึงได้ แต่ว่า ถ้าอยากจะรู้ว่าที่ไหน ก็ขอได้โปรดสำรวจกันเอาเองก็แล้วกัน อย่างนี้เป็นเรื่องที่ท่านผู้นั้นบอก จะมีข้อเท็จจริงเป็นประการใด ขอให้ท่านทั้งหลายวินิจฉัยกันเอาเอง

แล้วท่านก็บอกต่อไปว่า แหล่งสมบัติธรรมชาติที่จะมีขึ้นในเขตประเทศไทยนี่มีมหาศาล ถ้าบรรดาเงินทั้งหลายจากภาษีอากรของประชากรทั้งหลายไม่สลายตัวไปโดยไร้ประโยชน์ จะเอาเงินเหล่านี้มาทำทุนให้เกิดประโยชน์ เกิดความสุขแก่ประชาชนในบ้านเมือง เราก็จะพบสมบัติมหาศาลในประเทศไทย ท่านบอกว่าในแดนลำปางที่เขาขุดน้ำมันกันอยู่นั่น อาตมาก็ไม่ทราบว่าเขาขุดน้ำมันกัน ขุดตรงไหนก็ไม่รู้ซี เวลานี้ เวลาที่พูดนี่ก็ยังไม่รู้เลย ยังไม่ทราบว่าเขาขุดอยู่

ตรงไหน ท่านบอกว่าตรงที่เขาขุดกันอยู่น่ะ มีน้ำมันและจะมีมากกว่าที่ฝาง ท่านบอกว่าจุดที่ขุดยังพลาดจุดสำคัญอยู่หน่อยหนึ่ง ท่านว่ายังงั้น ท่านว่าถ้าขยับเขยื้อนให้ดี ก็จะถูกจุด มีน้ำมันมากพอสมควร แต่ว่าน้ำมันที่นั่นก็ไม่พอใช้ แต่ถึงอย่างไรก็ดี ก็ยังมีประโยชน์ ท่านคุยต่อไปว่าเรื่องน้ำมันนี้ยังมีอยู่หลายจุด ที่บนบกของเรานี่มีมาก ไม่ใช่มีน้อย ถ้าหากว่านักวิทยาศาสตร์สำรวจจริง ๆ ก็จะพบแหล่งมหาศาลบนบกของประเทศไทย เมื่อท่านบอก ก็เลยขี้เกียจถาม ว่ามันมีอยู่ที่ไหนบ้าง ซึ่งไม่มีประโยชน์ ถ้าหากว่าท่านบอก แล้วอาตมาไปพูดเข้า แล้วเขาไปเจาะไม่พบก็จะมานั่งด่าพระว่าเจ้าพระนี่โกหก แต่ความจริงที่พูดนี่ไม่ได้รู้เองนะ เมื่อท่านผู้ไม่ใช่มนุษย์เล่ามาให้ฟัง ก็เล่ากันต่อไปอย่างนี้ แล้วก็ลองไปสอบดูซิ ว่าที่ลำปางเขาได้น้ำมันกันหรือยัง แล้วก็ไม่รู้เขาขุดกันที่ไหนด้วย ว่าง ๆ จะย่องไปดูสักทีว่าพบหรือยัง ท่านว่าน้ำมันตรงนั้นมากกว่าฝาง แต่มันยังไม่พอใช้ ถ้าวิชาความรู้อย่างนี้ยังมีอยู่ก็หา ๆ กันไปให้มันพบ

ทีนี้ ที่จังหวัดตาก ก็เคยพูดกันถึงแร่น้ำมันก๊าด ถ้าเราจะคิดผลิตกันเองบ้างมันก็มีประโยชน์ ให้เป็นอุตสาหกรรมภายในครอบครัว ฝึกปรือกันไว้ ต่อไปน้ำมันในพื้นดินในภาคต่าง ๆ มันจะหมด จะได้เอาแร่และทรายที่เป็นน้ำมันมาใช้ให้เป็นประโยชน์ ก็จะมีความสุข แล้วท่านก็ยังคุยต่อไป ว่าไอ้แร่สำคัญที่เขาใช้เป็นเชื้อเพลิง แต่ว่าไม่ใช่แร่ ลิกไน้ท์ ลิกไนท์นี่เอามาจุดเป็นเชื้อเพลิง แต่แร่นี้เราใช้รังสีของมันมาเป็นเชื้อเพลิง มีในประเทศไทยมาก เป็นแร่ที่มีค่ามหาศาล ถ้านักศึกษาที่ไปศึกษาวิทยาศาสตร์มาจากต่างประเทศ หรือในประเทศก็ตามใช้ความรู้นั้นให้เป็นประโยชน์ ลงทุนบ้างตามสมควร ก็สามารถจะค้นสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติได้แบบสบาย ๆ

แล้วท่านก็คุยต่อไปว่า ดินแดนแห่งนี้เป็นดินแดนสำคัญ จัดว่าเป็นดินแดนปลอด สมัยนั้นชาวสุโขทัยยังตกอยู่ภายใต้อำนาจของขอม ขอมยังบังคับคนไทยอยู่ ตอนนั้นเองท่านกล่าวว่าสมัยพ่อขุนน้าวนำถม ซึ่งเป็นบิดาของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ และพ่อขุนศรีเมืองมาน ซึ่งเป็นฝ่ายญาติของพ่อขุนผาเมือง ทั้งสองท่านถือว่าเป็นพี่เป็นน้องกัน เป็นบุคคลสำคัญในสมัยนั้นอยู่ด้วย ถือว่าพ่อขุนน้าวนำถมนี่เป็นคนที่มีจริยาอ่อนน้อม ละมุนละไม สมควรที่จะเป็นผู้ใหญ่ปกครองประชาชน แต่ว่ามีความเด็ดขาดพอใช้ได้ คำว่า "พอใช้ได้" นี่ก็หมายความว่ามีความเด็ดขาดแน่นอน ถึงเวลาต้องเด็ดขาด ท่านก็เด็ดขาดแน่ เอาแน่ เอาจริง แต่เนื้อแท้ที่มองเห็น

ภายนอกก็คล้าย ๆ กับปูนิ่มที่ลอกคราบแล้ว เปลือกยังไม่แข็ง คือ นิ่มนอกแข็งใน สำหรับพ่อขุนศรีเมืองมานนั้น แข็งนอก แต่ว่าอ่อนใน น้ำใจดี มีประกอบไปด้วยความเมตตา แต่จริยาภายนอกแข็งแกร่ง ทั้งสองท่านเข้ากันได้ สำหรับท่านขุนศรีเมืองมานแสดงท่าเป็นทหาร เป็นนักสู้อยู่ตลอดเวลา ไม่ยอมให้ขอมข่มเหงบรรดาประชาชนชาวไทยเกินไป ถ้าหนักเกินไปก็ตั้งท่าสู้ ขอมก็ถอย ขอมเขาก็มีปัญญาดีเหมือนกัน เขารู้จักโอ้โลม ปฏิโลม รู้จักผ่อนสั้นผ่อนยาว สำหรับพ่อขุนน้าวนำถมนั้น จริยาภายนอกทำท่าเหมือนว่าจะอ่อนน้อม แต่ข้างในแข็ง คิดไว้เสมอว่าจะต้องกู้เอกราชให้ได้ แผนการกู้เอกราชก็เริ่มมาตั้งแต่สมัยนั้น มาฝึกปรือทหารกันในดินแดนนี้ สร้างสรรพาวุธกันในดินแดนนี้ เพราะเป็นดินแดนลี้ลับ เข้าได้ยาก มีทางเข้าสะดวกอยู่ทางเดียว แต่ถ้าบังเอิญพวกขอมจะเข้ามาสืบ ก็จะต้องถูกด่านต่าง ๆ หรือชาวบ้านที่เป็นด่าน หรือทหารที่เป็นด่าน ซึ่งแสดงตนเป็นคนทำไร่ไถนาตามปกติ ทำทีเป็นเซ่อ ๆ เซอะ ๆ แต่ความจริงเป็นคนฉลาด จะพิฆาตเข่นฆ่าขอมพวกนั้นถึงแก่ความตายแล้วก็ฝังไว้ เป็นอันว่าการก่อหวอดกู้อิสรภาพของสุโขทัย เกิดขึ้นในดินแดนแห่งนี้ เป็นดินแดนที่ฝึกปรือทหารในการรบ เป็นดินแดนที่ฝึกปรือทหารให้รู้จักการอ่อนน้อม มีความฉลาดทั้งผู้หญิงและผู้ชายฝึกกันในแดนนี้ การมาก็ทำเหมือนว่าจะมาหาหน่อไม้ จะมาหาพืชพันธุ์ทั้งหลาย แต่ท่ว่ามาถึงแล้วก็มาทำการอบรมกัน ฝึกอาวุธกัน สั่งสอนกัน แนะนำกันให้มีความสามัคคี รู้จักความเป็นไทย รักความเป็นอิสรภาพ

นี่ เป็นอันว่าดินแดนแห่งนั้น ที่พระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต เข้าไปถึง แล้วก็มีกบที่เรียกว่า "กบท่านหญิง" เป็นกบตัวใหญ่มาก กว้างขวางใหญ่โต จนกระทั่งไม่น่าเชื่อว่าเป็นกบ ถ้าเราจะนั่งฝันกันไป ก็คิดว่าพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต คงจะเป็นคนสมัยสุโขทัยกระมัง แต่ถ้าเป็นคนสมัยนั้น ก็จะต้องเป็นพ่อเมืองแห่งศรีสัชนาลัย เพราะว่าท่านเองก็มีพระทัยรักศรีสัชนาลัยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่แก่งหลวง ถ้าเสด็จไปคราวใดก็ต้องไปประทับที่บ้านพักที่แก่งหลวง อันนี้เป็นเรื่องเดา ๆ กัน บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลายคือไม่ใช่ว่าจะมาเอาเรื่องเป็นจริงเป็นจังกันนะ ที่เล่าสู่กันฟังนี่ถือว่าเป็นความฝัน จงอย่าถือว่าเป็นความจริง อาตมาก็ไม่มั่นใจว่าเป็นเรื่องจริง เพราะเป็นเรื่องได้รับฟังมา ท่านผู้ที่เล่าให้ฟังจะพูดตามความเป็นจริงหรือไม่จริงอาตมาไม่รู้ รับฟังมาอย่างนี้ แต่สิ่งที่ประสบในคราวนั้น นั่นก็คือ พระองค์หญิงวิภาวดีเสด็จข้ามเขามาได้ใช้เวลา ๒ ชั่วโมงเศษ ในปีก่อน ๆ ใช้เวลาถึง ๖ ชั่วโมง แล้วก็ในเวลาปัจจุบันพวกกะเหรี่ยงก็

ใช้เวลาถึง ๖ ชั่วโมง ก็เป็นเรื่องอัศจรรย์ พอถึงเวลากลางคืน ถึงเวลาพักผ่อน อาตมาก็นอนสถานที่นอนเขาบอกว่าเรื่องนั้นเป็นที่พักของพระ ความจริงก็ต้องคิด ชาวป่าชาวเขา ที่เขามีที่อยู่ด้วยกันไม่กี่หลังคาเรือน มีพระไปพักเขาก็ทำทานให้ เวลาพักก็มีความสุขความสบาย กลางคืนก็มีญาติมาเยี่ยม คือมีพระมาเยี่ยม ๗ องค์ ถามว่าอยู่ที่ไหน ท่านบอกว่าเวลานี้มาอยู่รอบ ๆ บริเวณนี้ รู้ว่าท่านมา พระผีหรือพระคนก็ไม่รู้ แล้วก็มีบรรดาสตรีหลายสิบท่านมาเยี่ยมถึงห้องนอน เวลาท่านจะลากลับ ถามท่านว่าเวลานี้อยู่ที่ไหน ท่านก็ยิ้ม บอกว่าเวลานี้ดินแดนอยู่ไกลเสียแล้วเจ้าค่ะ แล้วมีท่านหนึ่งบอกว่า สมัยที่ท่านเป็นศรีทรงธรรมฉันเป็นคนที่ ๘๐ ดีแล้ว เป็นลูกพี่ หรือลูกน้อง หรืออะไรก็ช่าง เป็นคนที่ ๘๐ ก็แล้วกัน

เวลารุ่งเช้าก็พากันไปเที่ยวถ้ำค้างคาว ต้องบุกป่าผ่าดงไปในห้วงน้ำ ก็ได้ท่านปลัดเจนและท่าน สวป. สารวัตรปราบปราม เวลานี้ย้ายเข้าไปอยู่กองวิชาการในกรุงเทพ ฯ เสียแล้ว เป็นทหารเอกของอาตมา ประคองซ้ายประคองขวา เพราะอาตมามันเดินเก่งเดินไปมันก็คอยจะล้ม เดินไปผ่านกระแสน้ำตกที่ไหลลงมา มันมีความเยือกเย็นเป็นสุขไปกันทั้งคณะ เมื่อไปถึงปากถ้ำ อาตมาไม่ได้เข้าไปในถ้ำ เพราะขี้เกียจเข้า นั่งอยู่ข้างนอกก็รู้ว่าข้างในมันเป็นยังไง ก็เป็นถ้ำค้างคาว ข้างในก็ต้องมีค้างคาวเยอะ มีขี้ค้างคาวเยอะ ครูบาธรรมไชยกับคณะของท่านเข้าไป อาตมาก็นั่งอยู่ข้างนอก อาศัยสาวชาวกะเหรี่ยงกับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต กับคณะที่ไม่ได้เข้าถ้ำ ก็ให้ช่างภาพถ่ายภาพไว้เป็นที่ระลึกเป็นอนุสรณ์ในการไป

เอาละ บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย เรื่องราวที่เกี่ยวกับพระองค์หญิงวิภาวดี รังสิต มาต่อท้ายพระเมตตาคราวนี้ ก็เพื่อให้หนังสือเต็มเล่ม เรื่องแท้จริง ๆ ที่อาตมาได้เคยติดตามพระองค์หญิงไปในที่ต่าง ๆ แล้วประสบพบอะไรบ้าง จะขอนำเอาไปเล่าในเรื่องจริงอิงนิทาน เล่ม ๓ ซึ่งหวังว่า ถ้ามีโอกาส ก็หวังว่าจะออกวางจำหน่ายแก่บรรดาท่านพุทธบริษัททั้งหลาย ในราคาเท่าทุนบ้าง เกินทุนเล็กน้อยบ้าง ขาดทุนบ้าง ตามอัธยาศัย

สำหรับเรื่องราวของพระเมตตาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ที่อาตมานำมาเล่าให้บรรดาท่านพุทธบริษัทฟัง ก็ขยุติไว้แต่เพียงเท่านี้ ขอความสุขสวัสดิ์พิพัฒนมงคล สมบูรณ์พูนผล จงมีแก่ท่านผู้ฟังทุกท่าน

สวัสดี

พิมพ์ที่โรงพิมพ์พระจันทร์ ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร
นางสนิธวรรณ บุณยศิริพันธุ์ เจ้าของ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา ๒๕๒๑